

Ο πρώτος Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ' χαιρετίζει συγκέντρωση στο Δημαρχείο Καραβά στη λεωφόρο Πραξάνδρου 27 – Μάρτιος, 1964

ΤΕΥΧΟΣ 3
ΚΑΡΑΒΙΩΤΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ

Η εκκλησία της Αγίας Ειρήνης στον Καραβά, 1972

Αρ. Έκδοσης 3

ISSN:1986-051X

Λεμονόκηποι του Καραβά (14 – 16 Μαρτίου 1967). Εκπαιδευτικά μαθήματα του Τμήματος Γεωργίας σε λεμονοπαραγωγούς του Καραβά.

Έμποροι φρούτων από την Αγγλία σε μια επίσκεψή τους στον Καραβά, στις 30 Νοεμβρίου 1966

Κινηματοθέατρο Καραβά, 13 Δεκεμβρίου 1967. Εκπαιδευτικά μαθήματα του Τμήματος Γεωργίας προς τους λεμονοπαραγωγούς του Καραβά.

Άνω: Λεμονόκηποι του Καραβά (14 – 16 Μαρτίου 1967). Εκπαιδευτικά μαθήματα του Τμήματος Γεωργίας σε λεμονοπαραγωγούς του Καραβά.

ΚΑΡΑΒΑΣ

«Δώσε στον Καραβιώτη, όπου και να τον βρεις, να μυρίσει ένα λεμόνι. Θα κλείσει τα μάτια και θ' αναστενάζει. Εκείνη τη στιγμή έχει ταξιδέψει στο πιο όμορφο όνειρο. Σαν ξαναοιζεί τα μάτια θα δεις μέσα τους μια λάμψη παράξενη, πρωτόγνωρη. Είναι εκείνος ο περήφανος πόνος που τον τρώει. Πονά ο Καραβιώτης στην προσφυγιά, μα είναι περήφανος. Περήφανος γιατί μπορεί να έχει τόσο όμορφα όνειρα, τόσες όμορφες αναμνήσεις. Λες εκείνη τη μαγική στιγμή, ένα όνομα μόνο, ... «Καραβάς» κι αμέσως ανοίγει διάπλατα η σκέψη κι ακούει τ' αστεϊρευτά νερά του να κελαρύζουν. Μυρίζεται το θείο άρωμα των λεμονανθών και την αλμύρα της θάλασσας. Βλέπει που και που ν' ασπρίζει μέσα στο πράσινο το Καραβιώτικο σπίτι, κι όλα λες να γελούν κάτω από εκείνο το ευλογημένο λαμπερό φως. Ένα φως που μπορεί ίσως να το συναντήσεις κι αλλού μέσα στη Μεσόγειο. Ένα φως όμως που και μόνο με την ανάμνηση εκείνου του καταπράσινου παράδεισου, σε πλημμυρίζει. Σου δίνει δύναμη να αντέχεις στα δύσκολα πέτρινα χρόνια της προσφυγιάς...»

Γιάγκος Γιάγκου
από το Βιβλίο «Καραβάς», 1ος τόμος – 1989

«Λεμονιά του Καραβά,
έλα άνθισε ξανά.
Είναι οι ρίζες σου εδώ,
είσαι όσα αγαπώ.
Λεμονιά του Καραβά,
έλα άπλωσε κλαδιά.
Πάρε τα δικά μας χέρια,
σήκωσέ μας ως τ' αστέρια.»

Κυριάκος Παστίδης
από τη δισκογραφική δημιουργία
«Στον Καραβά» του Δήμου Καραβά 2009

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΘΥΜΗΣΕΣ ΜΙΑΣ ΑΛΛΗΣ ΕΠΟΧΗΣ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΞΕΧΑΣΤΗ ΚΩΜΟΠΟΛΗ ΤΟΥ ΚΑΡΑΒΑ

Εκεί που η πλούσια Ελληνική ιστορία, η θρησκευτική και πολιτιστική παράδοση, τα ήθη και τα έθιμά μας αποτελούν μια αστείρευτη πηγή νοσταλγίας, πίστης και ελπίδας που μας δροσίζει στα δύσκολα χρόνια της προσφυγιάς. Δέσμευσή μας, θα συνεχίσουμε αυτό το δύσκολο αγώνα της επιστροφής μέχρι το τέλος.

Γάμος Χρίστου και Αναστασίας Γετίμη στον Καραβά 20 Ιουλίου 1952

Χορός με τα «προικιά» της νύμφης

Κοπέλες με ψωμιά στολισμένα με διάφορες παραστάσεις-δώρο στη νύμφη

Άνω: Γάμος το 1962 στον Καραβά (από την έκδοση 1962 του Πολιτιστικού Ιδρύματος της Τράπεζας Κύπρου)
Φωτογραφία: Manuel Baud Bony-Αριστέα Τζάνου, (ευγενώς παραχωρηθήκε για την έκδοση)
Νεόνυμφοι: Σπύρος και Σταυρούλλα Κοζάκου, Ιερέας: Παπα-Ιωάννης Μαούρης

«ΚΑΡΑΒΙΩΤΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ»

Ετήσια Έκδοση Δήμου Καραβά

Τεύχος 3 – Σεπτέμβριος 2010

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΑΒΑ,
Μιλήτου αρ. 2, 2028, Στρόβολος
Τηλ. 22516937 **Φαξ:** 22516941
Ιστοσελίδα: www.karavas.org.cy
e-mail: karavas.municipality@cytanet.com.cy

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΡΑΒΑ

Συντονιστής Έκδοσης: Γιάννης Παπαϊωάννου

Μέλη:

Πίτσα Πρωτοπαπά, Μάρω Χατζηστεφάνου, Δημήτρης Επιφανίου, Δέσπω Ευτυχίου, Λουκία Ιακωβίδης, Δημήτρης Κοζάκος, Λάμπρος Μασούρης, Νίκος Παπαπέτρου, Μάριος Χατζηνικολάου.

Διορθώσεις: Καλλιόπη Χαρμαντά Πρωτοπαπά

Φωτογραφικό υλικό: Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, Δήμοι Κερύνειας, Καραβά, Λαπήθου, Έγκωμης, Αγλαντζιάς, Δήμοι Αμυνταίου και Κυθήρων, Αρχαιολογικό Μουσείο Λευκωσίας, Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου, Γιάννης Παπαϊωάννου, Πίτσα Πρωτοπαπά, Νίκος Χατζηστεφάνου, Ιερά Μητρόπολη Κερύνειας, Πέτρος Πετρίδης, Φραντζέσκα Χατζηφραντζέσκου, Αντρούλλα Γεττίμη, Φώτος Μοτίτης, Λάμπρος Μασούρης, Σωματείο "Αδούλωτη Κερύνεια", Μαρίνος Σεκκίδης, Φωτογραφείο Photo Bella, Αίγλη Χρίστου, Γιώργος Στασής και Γραφείο Τύπου Κυπριακής Πρεσβείας στην Αθήνα.

Επιμέλεια φωτογραφιών: Γιάννης Παπαϊωάννου

Επιμέλεια έκδοσης: Αλεξάντρα Χαραλάμπους

Εκτύπωση: Cassoulides MASTERPRINTERS, Λευκωσία

ISSN: 1986-051X

Ευχαριστίες:

Το Δημοτικό Συμβούλιο Καραβά ευχαριστεί θερμά όσους βοήθησαν με οποιοδήποτε τρόπο στην ετοιμασία του περιοδικού μας. Ευχαριστούμε ιδιαίτερα όσους μας προσέφεραν φωτογραφικό υλικό, το οποίο έχει αναβαθμίσει σε πολύ μεγάλο βαθμό τη συνολική εικόνα του περιοδικού μας. Είναι θερμή παράκλησή μας προς όσους έχουν φωτογραφίες πριν το 1974 που σχετίζονται με τον Καραβά να επικοινωνήσουν με τα γραφεία του Δήμου μας για να τις αξιοποιήσουμε σε μελλοντικές μας εκδόσεις.

1

2

3

1. Η εκκλησία της Παναγίας Ευαγγελίστριας

2. Το εζωκλήσι του Αγίου Αντωνίου

3. Το εκκλησάκι του Αγίου Ευλαλίου αφιερωμένο στον πρώτο επίσκοπο Λάμπουσας

Τα αγγεία που κοσμούν την παρούσα έκδοση προέρχονται από τάφους της Εποχής του Χαλκού και της Αρχαϊκής εποχής που ανακαλύφθηκαν στα δημοτικά όρια Καραβά ανατολικά του Βαθυρκάκα.

Παραχώρηση φωτογραφιών: Αρχαιολογικό Μουσείο Λευκωσίας

Χαιρετισμός Δημάρχου.....	4
Η δεύτερη μας έκδοση –Θετική η αξιολόγηση για την πρωτοβουλία του Δήμου μας.....	6
ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΣ	
Η παλαιότερη γραπτή μαρτυρία για τον Καραβά. Νέα στοιχεία για την ιστορία του, από την κ. Νάσα Παταπίου	9
Σελίδες από τη ζωή του Καραβά τον 19ο αιώνα, του κ. Κωστή Κοκκινόφτα	13
Η εκκλησία της Αγίας Ειρήνης στον Καραβά, της κ. Πίτσας Πρωτοπαπά	16
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ – ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΜΑ	
Εκδηλώσεις μνήμης, τιμής και αγώνα επαρχίας Κερύνειας, Ιούλιος – Αύγουστος.....	19
Αντικατοχική Εκδήλωση Δήμου Έγκωμης με τη συνεργασία των Δήμων Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά	22
Συμμετοχή σε Επετειακές Εκδηλώσεις στην Αθήνα.....	24
Από τις δραστηριότητες της Επιτροπής Κατεχομένων Δήμων	26
Η Συντονιστική Επιτροπή Δήμων, Κοινοτήτων και Σωματείων της Επαρχίας Κερύνειας	27
ΦΟΝΕΥΘΕΝΤΕΣ, ΠΕΣΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΕΙΣΒΟΛΗΣ ΤΟΥ 1974	
Εγκαίνια πάρκου και αποκαλυπτήρια μνημείου προς τιμή του αγνοούμενου στρατιώτη Μιχαήλ Μιχαήλ του Λέανδρου από τον Καραβά	28
Κηδεία Φραντζέσκου Χ΄Φραντζέσκου	32
Στον τύμβο της Μακεδονίτισσας – Ένας κοινός τάφος για τους δώδεκα φονευθέντες στο χωριό Ελιά τον Ιούλιο του 1974.....	33
Προσκύνημα στην ηρωική Κρήτη – Επιχείρηση «Νίκη ΄74». Ένα σεμνό αφιέρωμα στον Κρητικό καταδρομέα Ηλία Τούλη και την ηρώίδα μητέρα του Μαρία	35
ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	
Αποστολή Δήμου Καραβά στα Κύθηρα	40
Συμμετοχή του Δήμου μας στο μνημόσυνο της 20ης Ιουλίου στον Καραβά Κυθήρων.....	42
Δήμος Αμυνταίου - Δεύτερο μέρος της υπογραφής του πρωτοκόλλου αδελφοποίησης.....	43
«Από τον Καραβά στο Αμύνταιο», του Πέτρου Παπαπολυβίου	45
Εκπροσώπηση του Δήμου Καραβά στους εορτασμούς για την απελευθέρωση του Αμυνταίου	46
Κύπριοι εθελοντές στους Βαλκανικούς Πολέμους 1912 – 1913 – Τα αδέρφια Νικόλας και Λάμπρος Μασούρης.....	47
ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	
Ταμείο υποτροφιών Δήμου Καραβά	49
Χριστουγεννιάτικη εκδήλωση αφιερωμένη στα Καραβιώτοπουλα	51
Αφιέρωμα στις Εθνικές επετείες του 1821 και του 1955.....	52
Συγκέντρωση Δευτέρας του Πάσχα	53
Εκδήλωση «Κατακλυσμός Επαρχίας Κερύνειας»	54
Εκδήλωση προς τιμή των συνταξιούχων Καραβιωτών	55
Πολιτιστική Εκδήλωση «Αφιέρωμα στον Κώστα Μόντη»	56
«Γνωρίζω τον Καραβά» - Α' Δημόσιο Νηπιαγωγείο Λακατάμειας	58
Πολιτιστική Εκδήλωση «Αφιέρωμα στα έθιμα του γάμου στον Καραβά»	59
ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΣ	
Τρία τραγούδια αφιερωμένα στον Καραβά	62
ΝΕΟΛΑΙΑ	
Το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Δήμου Καραβά:Ακόμα μια χρονιά δράσης και δημιουργίας	65
Έκθεση Τεχνών Νέων του Καραβά 2009	67
ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΑ ΣΥΝΟΛΑ ΚΑΡΑΒΙΩΤΩΝ	
Το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς».....	71
Αθλητικό Σωματείο «ΑΕΚ-Λάμπουσα»	74
Σχολική Εφορεία Καραβά	76
Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών	77
Το 143ο σύστημα ναυτοπροσκόπων Καραβά	78
ΟΙ ΑΠΟΔΗΜΟΙ ΜΑΣ	

Σωματείο «Λάμπουσα» Αμερικής – Δραστηριότητες	79
Εκπροσώπηση οργανωμένων φορέων του Καραβά στο «Χορό του λεμονιού» στην Αμερική	80
Σύνδεσμος Λαπήθου-Καραβά και περιχώρων Μεγάλης Βρετανίας.....	82
Σωματείο Καραβά «Λάμπουσα» Αυστραλίας	83
Μια αξιόλογη εκδήλωση του συλλόγου «Παγκύπριος Αμερικής», παράρτημα Κύπρου	84
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ	
Νέα της Μητρόπολης μας	86
ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΕΣ ΜΑΣ	
Εκδήλωση ΠΟΕΔ Κερύνειας – Αφιέρωμα στο καράβι της Κερύνειας	88
Εκδηλώσεις ΟΕΛΜΕΚ Κερύνειας	90
Ναυτικός Όμιλος Κερύνειας – Αφιέρωμα στον Μιχάλη Μαλεκκίδη	93
Δραστηριότητες της χορωδίας «Η φωνή της Κερύνειας»	94
Καλλιτεχνική εκδήλωση του σωματείου Αδούλωτη Κερύνεια «Αφιέρωμα στον Γιάννη Ρίτσο»	96
Αφιέρωμα στον Κυριάκο Μάτση	97
ΛΑΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	
Μουσείο Λαϊκής Παράδοσης στα Σπήλια με ιδρυτές το ζεύγος Ανδρέα και Φλώρας Χρυσάνθου.....	101
ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ	
Έκθεση Άννας Κκελογρηγόρη	102
Έκθεση Κλαούντίας Μούσουλου	103
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ	
«Γλωσσών Μονοπάτια» – Ευανθίας Αβραάμ Παντελή	104
«Εθνογραφικά», Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα, Τόμος 14 – Αφιέρωμα στην Κύπρο	105
«Έθιμα της γέννησης στην παραδοσιακή κοινωνία της Κύπρου» – Καλλιόπης Πρωτοπαπά	106
«Τα μνήστρα» – Μαρίας Περατικού Κοκαράκη	107
ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ...	
Κατάλογος με τους αποθανόντες Καραβιώτες που μας έφυγαν το 2009	108
Ταμείο Ευημερίας Καραβιωτών. Κοινωνική προσφορά του Δήμου και του σωματείου μας.....	111
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΚΑΡΑΒΑ	
Αφιέρωμα στον παπα-Ιάκωβο Κύρκο (1906 -1989)	
Αφιέρωμα στον Χρίστο Γεττίμη (1925-2001)	
ΣΥΝΔΗΜΟΤΕΣ ΜΑΣ ΠΟΥ ΤΙΜΟΥΝ ΤΟΝ ΚΑΡΑΒΑ ΜΕ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥΣ	
Πίτσα Πρωτοπαπά – Τιμητικές διακρίσεις	118
Νέλλη Λουκαΐδου – Τιμητική Διάκριση με το Βραβείο Δώρου Λοΐζου	120
Τηλέμαχος Κληρίδης – Αντιπρόεδρος στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης	121
Σάββας Κοσιάρης – Αντιπρόεδρος στον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού	122
Χριστόφορος Χριστοδουλίδης – Οικονομικός διευθυντής του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου	123
Ευριπίδης Κόντος – Ένας άξιος απόδημος Καραβιώτης με μια πλούσια κοινωνική προσφορά και δράση	124
ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ – ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	
Διάλεξη του Καραβιώτη επιστήμονα, δρ. Κυριάκου Νικολάου	125
Εκκλησιασμός στην εκκλησία της κοινότητας Μαθηκολώνης – τρισάγιο στο μνημείο του αγνοούμενου	
στρατιώτη Μιχαήλ Μιχαήλ και άλλες εκδηλώσεις	126
Συνεστίαση αποφοίτων Ελληνικού Γυμνασίου Λαπήθου 1959 – πενηντάχρονα	128

Κατάθεση στεφάνων
σε κεντρική πλατεία
της Αθήνας-μνημείο
Κύπρου

Συμμετοχή στο τηλεοπτικό πρόγραμμα
του Ρ.Ι.Κ. «Κυπρίων νόστος»

Στο μνημείο του αγνοούμενου
στρατιώτη Μιχαήλ Μιχαήλ από τον Καραβά
στην κοινότητα Μαθηκολώνης

[Χαιρετισμός Δημάρχου]

Μέσα στα πλαίσια της αποστολής μας, το Δημοτικό Συμβούλιο Καραβά έχει προγραμματίσει τη χρονιά που πέρασε μια σειρά από εκδηλώσεις με στόχο να αναβαθμίσει ακόμη περισσότερο τη δράση και την προσφορά του. Η αξιολόγηση αυτής της προσπάθειας έχει να αναδείξει πολλά θετικά πράγματα και πρωτοβουλίες που στέφθηκαν με επιτυχία.

Είναι δε γεγονός ότι ο 35ος χρόνος προσφυγιάς αφήνει πίσω του την απογοήτευση γιατί εξακολουθούμε να βιώνουμε την πίκρα και την αδικία της μοιρασμένης πατρίδας. Αυτή τη δύναμη του χρόνου που μας κυνηγά και μας πιέζει εφιαλτικά την αντιμετωπίζουμε με πολλές αντοχές, με επιμονή, υπομονή και εγκαρτέρηση. Με συλλογικότητα στις ενέργειες μας, με τη στήριξη όλων των οργανωμένων συνόλων του Δήμου μας, προσπαθήσαμε τη χρονιά που πέρασε να πετύχουμε ποιοτικές δραστηριότητες μέσα από τις οποίες προβλήθηκε ο αγώνας που διεξάγουμε καθώς επίσης καταφέραμε να δώσουμε την ευκαιρία στους συνδημότες μας να αντλήσουν δυνάμεις, να τονώσουν το αγωνιστικό φρόνημά τους και όλοι μαζί να συνεχίσουμε με ακλόνητο ρυθμό την πορεία που ξεκινήσαμε για επιστροφή και δικαίωση.

Νοιώθουμε δε ικανοποιημένοι γιατί μέσα από την τρίτη έκδοση του Δήμου μας «Καραβιώτικα Δρώμενα» καταγράφεται με πολλές λεπτομέρειες αυτή η πορεία. Δίνουμε έτσι τη δική μας σφραγίδα στη συνολική προσπάθεια που διεξάγουμε σαν Κυπριακός Ελληνισμός για να πετύχουμε το μεγάλο στόχο της λευτεριάς της πατρίδας μας.

Μερικά από τα θέματα που περιγράφονται στην ετήσια έκδοση είναι η προσπάθεια που καταβάλλουμε στο Εθνικό μας θέμα μέσα από εκδηλώσεις, αποστολές στο εξωτερικό, επιδόσεις ψηφισμάτων και άλλες συναντήσεις του Δημάρχου. Οι συναντήσεις και επαφές με τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας,

η συνάντηση με τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Παπούλια είναι πρωτοβουλίες που αξιοποιήθηκαν και έδωσαν με τον πιο ξεκάθαρο τρόπο το δυνατό μήνυμα ότι ο προσφυγικός κόσμος αγωνιά για το μέλλον της πατρίδας και έχει δυνάμεις να αντέξει μέχρι το τέλος. Οι θέσεις μας κρυστάλλινες και ξεκάθαρες, δεν δεχόμαστε λύσεις ή ρυθμίσεις που θα παραγνώριζαν τα ανθρώπινα δικαιώματά μας, δεν δεχόμαστε λύσεις που δεν θα εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητα, τη λειτουργικότητα, την ασφάλεια και την προοπτική για πρόοδο και ευημερία.

Τιμήσαμε τους ήρωες και τους αγνοούμενους μας. Μια μοναδική στιγμή για το Δήμο μας ήταν τη χρονιά που πέρασε, τα εγκαίνια του πάρκου προς τιμή του αγνοούμενου στρατιώτη Μιχαήλ Μιχαήλ του Λεάνδρου και της Κούλλας από τον Καραβά. Η τελετή έγινε στο χωριό Μαθηκολώνη στη Λεμεσό και σ' αυτήν παρευρέθηκαν πολλοί επίσημοι από την πολιτική, στρατιωτική και θρησκευτική ηγεσία του τόπου. Η παρουσία των Καραβιωτών ήταν αθρόα και συγκινητική.

Πετύχαμε τη χρονιά που πέρασε να υλοποιήσουμε μια καλλιτεχνική φιλοδοξία του Δήμου μας. Η κυκλοφορία της μουσικής δημιουργίας «Στον Καραβά» ήταν μια ενέργεια που έδωσε ένα ποιοτικό στίγμα στη δραστηριότητα του Δήμου μας. Στο cd περιλαμβάνονται τρία τραγούδια γραμμένα για τον Καραβά με ποιοτικό στίχο και εξαιρετη μουσική επένδυση και ερμηνεία.

Ένα άλλο πολύ σημαντικό γεγονός είναι η δράση του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας του Δήμου μας με δραστηριότητες που ανέβασαν πολύ τον πήχυ και έδωσαν μια ποιοτική αναβάθμιση στις πρωτοβουλίες των νέων μας. Χαιρετίζουμε με πολύ μεγάλη ικανοποίηση τις ενέργειες της νέας γενιάς του Καραβά, καθώς για άλλη μια φορά δηλώνουμε ότι η στήριξη μας θα παραμένει δυνατή

και ουσιαστική, γιατί επενδύουμε στη νέα γενιά και στη νέα γενιά αναζητούμε τους νέους στυλοβάτες του αγώνα που διεξάγουμε.

Μέσα από τις εκδηλώσεις που έγιναν με τη συνεργασία του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, αναδείξαμε σημαντικά ιστορικά γεγονότα που σχετίζονται με την κατεχόμενη κωμόπολή μας. Με πολλή ικανοποίηση επίσης τονίζουμε τη μεγάλη αλληλοστήριξη και βοήθεια που είχε το Δημοτικό Συμβούλιο από το οργανωμένο σύνολο του Καραβά. Σημαντικό μας στήριγμα το προσφυγικό σωματείο «Ο Καραβάς», με τη συνεργασία του οποίου υλοποιούνται αρκετές κοινές δραστηριότητες και εκδηλώσεις. Επίσης στον αθλητικό τομέα, το αθλητικό μας σωματείο ΑΕΚ Καραβά Λάμπουσα έδωσε μια πάρα πολύ μεγάλη προβολή στο Δήμο μας. Η Σχολική Εφορεία Καραβά υλοποίησε αρκετά πράγματα τη χρονιά που πέρασε καθώς και άλλοι φορείς της κωμόπολης μας. Δεν ξεχνούμε επίσης τους αποδήμους μας οι οποίοι σε ξένες χώρες βρίσκονται κοντά στις ρίζες και τις παραδόσεις μας.

Η συνεργασία με άλλους φορείς και σωματεία της επαρχίας μας ήταν υποδειγματική. Στις κοινές εκδηλώσεις συμβάλαμε ουσιαστικά σαν Δήμος και υλοποιήθηκαν καλλιτεχνικοί, εκπαιδευτικοί και άλλοι στόχοι. Ένα επίσης σημαντικό κεφάλαιο στη δράση του Δήμου μας είναι η σύνδεση με αδελφοποιημένους Δήμους και οι επαφές με άλλες περιοχές του

Ελληνισμού. Καταγράφουμε με μεγάλη χαρά και ικανοποίηση την ολοκλήρωση του δεύτερου μέρους της αδελφοποίησής μας με το Δήμο Αμυνταίου καθώς και την επίσκεψή μας στο νησί Κυθήρων, όπου πετύχαμε πάρα πολλά για την προβολή του Εθνικού μας θέματος. Οι αδελφικές μας σχέσεις ενδυναμώθηκαν ακόμα περισσότερο.

Μέσα από τα περιεχόμενα της έκδοσής μας, υπάρχουν πάρα πολλά που δίνουν το περίγραμμα της μεγάλης προσπάθειας που καταβάλλουμε να κρατήσουμε ζωντανή τη μνήμη του Καραβά, να δίνουμε εφόδια στη νέα γενιά και να ενισχύουμε με τα έργα μας τη μεγάλη προσπάθεια για λευτεριά του πολύπαθου νησιού μας.

Έχουμε χρέος να συνεχίσουμε αυτό τον αγώνα. Ο χρόνος δεν πρέπει να μας κουράζει ούτε να μας απογοητεύει. Η δέσμευση όλων των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου παραμένει ότι θα υπηρετήσουμε αυτούς τους στόχους με τη συμπράταση των οργανωμένων σωματείων και των δημοτών μας, με δύναμη, αφοσίωση και πίστη μέχρι το τέλος.

Γιάννης Παπαϊωάννου
Δήμαρχος

1. Αναμνηστική φωτογραφία μετά την τελετή αδελφοποίησης Δήμου Αμυνταίου – Δήμου Καραβά που πραγματοποιήθηκε στο Αμύνταιο στις 22 Αυγούστου

Από αριστερά: Λουκίς Ιακωβίδης, Νίκος Παπαπέτρου, Κωνσταντίνος Θεοδορίδης (Δήμαρχος Αμυνταίου), Γιάννης Παπαϊωάννου (Δήμαρχος Καραβά), Λάμπρος Μασούρης, Μάρω Χατζηστεφάνου, Πέτρος Παπαπολυβίου (καθηγητής ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Κύπρου), Δέσπω Ευτυχίου και Δημήτρης Κοζάκος

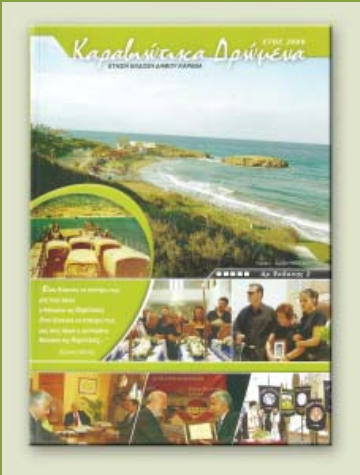
2. Στο γραφείο του Δημάρχου Κυθήρων κ. Θεόδωρου Κουγκουλή (κέντρο)

3. Στο γραφείο του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας μαζί με την Επιτροπή Κατεχομένων Δήμων και άλλους αξιωματούχους από το εξωτερικό

[Η δεύτερη μας έκδοση Θετική η αξιολόγηση για την πρωτοβουλία του Δήμου μας]

Η δεύτερη μας έκδοση

Αγαπητέ κύριε Δήμαρχε,

Έχω πάρει το δεύτερο τεύχος της έκδοσης «Καραβιώτικα Δρώμενα» και σας ευχαριστώ θερμά.

Εύχομαι κάθε επιτυχία στο έργο και στις δραστηριότητες του κατεχόμενου Δήμου Καραβά, που συμβάλλουν στον κοινό αγώνα όλων μας για επίλυση του εθνικού μας προβλήματος και επανένωση της πατρίδας και του λαού μας.

Με εκτίμηση,
Μάρκος Κυπριανού
Υπουργός Εξωτερικών

Αγαπητέ φίλε Δήμαρχε,

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κύριος Δημήτρης Χριστόφιας έχει πάρει το δεύτερο τεύχος του Δήμου σας «Καραβιώτικα Δρώμενα» που του έχετε αποστείλει και σας ευχαριστεί πάρα πολύ.

Σας διαβιβάζω τους χαιρετισμούς του Προέδρου της Δημοκρατίας για την υποστήριξη που εκφράζετε για τις προσπάθειες του για επίτευξη δίκαιης, βιώσιμης και λειτουργικής λύσης του Κυπριακού προβλήματος καθώς επίσης και τις ευχές του για υγεία, προσωπική και οικογενειακή ευτυχία.

Με εκτίμηση
Βάσος Γεωργίου
Διευθυντής Γραφείου Προέδρου της Δημοκρατίας

Αγαπητέ Δήμαρχε,

Ο Εκτελεστικός μας Πρόεδρος κ. Νίκος Κ. Σιακόλας σας ευχαριστεί θερμά για το δεύτερο τεύχος της Ετήσιας έκδοσης «Καραβιώτικα Δρώμενα», που είχατε την καλοσύνη να του στείλετε.

Σας συγχαίρουμε για την πολύπλευρη δράση σας που κρατά άσβεστο τον πόθο της επιστροφής των Καραβιωτών.

Καλή αντοχή για τη συνέχεια.

Με φιλικούς χαιρετισμούς
Πάυλος Κ. Παύλου
Διευθυντής Δημοσίων Σχέσεων

Αγαπητέ κ. Δήμαρχε,

Πήραμε την Ετήσια Έκδοση του Δήμου Καραβά με τίτλο «Καραβιώτικα Δρώμενα», που είχατε την καλοσύνη να μας αποστείλετε, και ευχαριστούμε πολύ.

Συγχαίροντας σας για τη χρήσιμη προσφορά του Δήμου σας προς το λαό και την ημικατεχόμενη πατρίδα μας, ευχόμαστε όπως το δημιουργικό και καρποφόρο έργο τούτο συνεχισθεί και στο μέλλον.

Ευχόμαστε, ακόμη, όπως σύντομα αξιωθούμε από το Θεό να συνεορτάσουμε την επιστροφή μας τόσο στον αζέχαστο μας Καραβά, όσο και στην άλλη σκλαβωμένη μας σήμερα γη, σε μια ελεύθερη και ενωμένη Κύπρο.

Ευχέτης προς Κύριον
ο Κύπριος Χρυσόστομος

Αγαπητέ Δήμαρχε,

Με ανάμεικτα αισθήματα περιδιάβασα την ετήσια έκδοση του Δήμου σας «Καραβιώτικα Δρώμενα». Θέλω να σας συγχαρώ θερμά, τόσο εσάς όσο και τα μέλη του Δημοτικού σας Συμβουλίου, για τις αξιοπρόσεκτες και συνεχείς εκδηλώσεις μνήμης και τιμής της κατεχόμενης πόλης σας. Παρακολουθώ πολύ στενά όλες τις εκδηλώσεις των προσφύγων μας και χαίρομαι ιδιαίτερα για την πίστη και αφοσίωσή τους στη διατήρηση άσβεστης της φλόγας της επιστροφής στα αγαπημένα και τιμημένα εδάφη μας.

Οι προσφυγικές εκδηλώσεις είναι υποχρέωση και καθήκον όλων των προσφύγων, όλου του Κυπριακού λαού, μέχρι την ευλογημένη ώρα της επιστροφής και της επανένωσης της μικρής, πικρής μας πατρίδας.

Εύχομαι και ελπίζω η αγαπημένη θάλασσα της Κερύνειας αυτή τη φορά να πνίξει τους εισβολείς και κατακτητές.

Με τους πιο θερμούς, αδελφικούς και προσφυγικούς χαιρετισμούς
Ανδρέας Μουσκάλλης
Βουλευτής Αμμοχώστου του ΑΚΕΛ

Αγαπητέ κ. Δήμαρχε

Έχω λάβει την πολύ ενδιαφέρουσα ετήσια έκδοση του Δήμου Καραβά «Καραβιώτικα Δρώμενα», την οποία είχατε την καλοσύνη να μου στείλετε και σας ευχαριστώ θερμά. Πρόκειται για μια σημαντική προσπάθεια που καταβάλλει ο κατεχόμενος Δήμος σας για να διατηρήσει έντονη την ιστορική μνήμη του Καραβά και την επιθυμία για επιστροφή ανάμεσα στους εκτοπισμένους κατοίκους και ιδιαίτερα στη νεότερη γενιά. Η έκδοση αυτή πληροφορεί παράλληλα, κατά υπεύθυνο τρόπο για τις δραστηριότητες του Δημοτικού Συμβουλίου, τους προβληματισμούς των μελών του γύρω από τις εξελίξεις στο Εθνικό θέμα και τις ποικίλες δραστηριότητές τους. Στους δύο τόμους που έχουν δει το φως της δημοσιότητας μέχρι σήμερα περιλαμβάνονται επίσης και πολλές αξιόλογες εργασίες, οι οποίες διασώζουν την πνευματική φυσιογνωμία της κοινόπολης και τη μακρά ιστορική διαδρομή της μέσα στους αιώνες. Είναι για το λόγο αυτό που τέτοιες εκδόσεις αποκτούν ξεχωριστή εθνική σημασία.

Για τον λόγο αυτό επιτρέψτε μου να σας συγχαρώ για την έκδοση του τόμου αυτού και να ευχηθώ το παράδειγμά σας να ακολουθήσουν και οι υπόλοιποι Δήμοι και τα Κοινοτικά Συμβούλια των κατεχομένων πόλεων και κοινοτήτων του τόπου μας.

Μετ' ευχών
ο Κύκκου Νικηφόρος

Αγαπητέ κύριε Δήμαρχε,

Θέλω να σας ευχαριστήσω για την αποστολή της ετήσιας έκδοσης του Δήμου Καραβά «Καραβιώτικα Δρώμενα» - Τεύχος Δεύτερο.

Σας υπόσχομαι ότι θα μελετήσω το περιεχόμενο της πολύ προσεκτικά.

Καλή συνέχεια στο έργο σας.

Με οικολογικούς χαιρετισμούς
Γιώργος Περγίδης
Βουλευτής Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών

Αγαπητέ μου δήμαρχε, Γιάννη

Με την παρούσα θα ήθελα να εκφράσω τόσο τις δικές μου ευχαριστίες όσο και των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου Έγκωμης για την ευγενή χειρονομία να μας αποστείλετε την ετήσια έκδοση του Δήμου Καραβά με θέμα «Καραβιώτικα Δρώμενα» - Τεύχος Δεύτερο. Σας διαβεβαιώνουμε πως το περιοδικό που μας έχετε αποστείλει, θα αξιοποιηθεί κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Σας στέλνουμε τους θερμούς χαιρετισμούς μας και τις ευχές μας για σύντομη επανένωση της πατρίδας μας.

Με εκτίμηση
Δρ. Νίκος Παυλίδης
Δήμαρχος Έγκωμης

Αγαπητέ Συνάδελφε,

Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω και να σας συγχαρώ, τόσο εσάς προσωπικά όσον και τα μέλη του Δημοτικού σας Συμβουλίου, σχετικά με τη δεύτερη έκδοση του βιβλίου «Καραβιώτικα Δρώμενα» που μου έχει σταλεί.

Σας εύχομαι καλή συνέχεια στο δύσκολο έργο σας και σύντομα να επιστρέψουμε στον ωραίο Καραβά.

Ευχές για Καλό Καλοκαίρι.
Λουκάς Ιατρού
Δήμαρχος Λακατάμιας

Αγαπητέ κύριε Παπαϊωάννου

Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω θερμά για την καλοσύνη που είχατε να αποστείλετε το δεύτερο τεύχος της ετήσιας έκδοσης του Δήμου σας Καραβιώτικα Δρώμενα. Η καλαισθητή αυτή έκδοση συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορικής μνήμης του Καραβά και ανανεώνει την ελπίδα της επιστροφής στην κατεχόμενη γη μας.

Με εκτίμηση
Λευκή Μιχαηλίδου
Διευθύντρια Πολιτιστικού Ιδρύματος Τραπεζής Κύπρου

Αγαπητέ Γιάννη,

Σας συγχαίρω για την επιμελημένη έκδοση «Καραβιώτικα Δρώμενα».

Σε δύσκολους καιρούς κάθε προσπάθεια για διατήρηση της μνήμης των κατεχομένων και αρρήκτων των δεσμών των Καραβιωτών, της γαλούχησης της νέας γενιάς με το όραμα του αγώνα για επιστροφή, είναι επιβεβλημένη και αναγκαία για τη φυσική μας επιβίωση.

Σας εύχομαι προσωπική και οικογενειακή υγεία και ευτυχία και ταχεία επάνοδο στην κατεχόμενη μας κοινόπολη.

Διαβιάστε παρακαλώ τα συγχαρητήρια μου στους συνεργάτες σας.

Με συναγωνιστικές ευχές
Δρ. Ανδρέας Ν. Σταυρίδης

Εξωκλήσι Παναγίας Γαλατερούσας– 1943

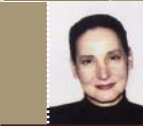

Επιδιορθώσεις στο μοναστήρι της Αχειροποιήτου – 1953

Εσωτερικό του ναού του Αγίου Ευλαλίου – 1957

[Η παλαιότερη γραπτή μαρτυρία για τον Καραβά Νέα στοιχεία για την ιστορία του]

Είναι με μεγάλη χαρά που πήραμε το κείμενο της κ. Νάσας Παταπίου, ιστορικού ερευνήτριας στο Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών με θέμα «Η παλαιότερη γραπτή μαρτυρία για τον Καραβά. Νέα στοιχεία για την ιστορία του». Ο Δήμος Καραβά εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες προς την κ. Νάσα Παταπίου για το επιστημονικό της σημείωμα σχετικά με τον Καραβά στο οποίο αναφέρονται νέα σημαντικά στοιχεία για την ιστορία του Δήμου μας. Η συγγραφέας έχει αφιερώσει το κείμενο στη μνήμη της Έλλης Στέλιου Ιωάννου, που καταγόταν από τον Καραβά. Με τη σειρά μας, με μεγάλη χαρά, δημοσιεύουμε το κείμενο στην παρούσα μας έκδοση.

Η αρχαία Λάμπουσα.
Διακρίνονται τα ερείπια του φάρου /
φωτογραφία J.P.FOSCOLO 1898

Σύνδικος με τη βοήθεια δύο Κυπρίων ευγενών και δύο υπαλλήλων επιφορτίζονταν για το έργο αυτό. Σε κάθε κατάστιχο εκτός από την καταμέτρηση του πληθυσμού αναγραφόταν επίσης, εάν το χωριό ήταν μεγάλο ή κανονικό, με τη λέξη casal (χωριό στη βενετική διάλεκτο) ή εάν ήταν μικρό με τη λέξη prastio, δηλαδή προάστιο.

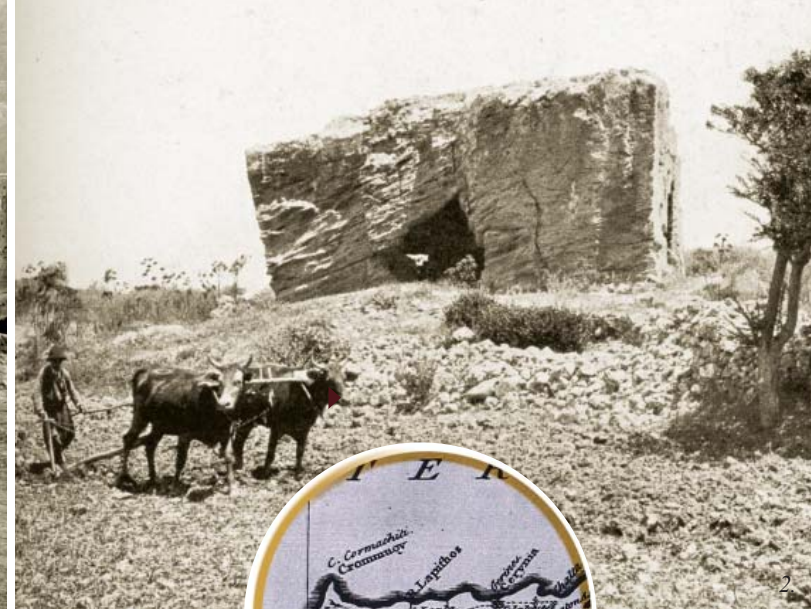
Η πιο πάνω σύντομη αναφορά έχει γίνει για να τονιστεί η σημασία των πηγών αυτών, που έχουν διασωθεί στα Κρατικά Αρχεία Βενετίας, γιατί, δεν μας προσφέρουν μόνο δημογραφικά στοιχεία αλλά ταυτόχρονα παρακολουθούμε και την ιστορία των χωριών μας, τα ονόματά τους, εάν υφίσταντο τότε, εάν ήταν μικρά ή μεγάλα, εάν ανήκαν στην Γαληνοτάτη, δηλαδή εάν αποτελούσαν βασιλική ή κρατική περιουσία και, φυσικά, σε ποιο διαμέρισμα ανήκαν, εάν αποτελούσαν μαζί με άλλα χωριά μία ομάδα χωριών, τα λεγόμενα εμπαλεία (baliagi), εάν ήταν εξαρτώμενα (pertinentie) από κάποια μεγάλα χωριά κ.ά. Με οδηγό τις πιο πάνω πηγές θα παρουσιάσουμε στοιχεία με τα οποία, τελεσίδικα πλέον, η κωμόπολη του Καραβά, στο διαμέρισμα της Κερύνειας, αποδεικνύεται ως παλιός οικισμός, ο οποίος ανάγεται στα χρόνια της Φραγκοκρατίας και πολύ πιθανόν και στα βυζαντινά χρόνια.

1. Το μοναστήρι της Αχειροποιήτου – 1936
2. Λαζεντός βράχος στην αρχαία Λάμπουσα – 1912

Δυστυχώς, όμως, για την εποχή αυτή δεν διαθέτουμε γραπτές μαρτυρίες.

Απουσία του Καραβά στις βενετικές εκθέσεις και απογραφές

Είναι παράδοξο γιατί, σε όλες τις διασωθείσες εκθέσεις για τα χωριά της Κύπρου επί βενετοκρατίας, αλλά και στην απογραφή του έτους 1565, όπου αναγράφονται όλα τα χωριά με τον αριθμό των αρσενικού γένους ελεύθερων καλλιεργητών, γνωστών ως φραγκομάτων (francomati), δεν απαντά το όνομα του οικισμού του Καραβά, ενώ, όπως θα εξετάσουμε παρακάτω, βάσει αρχειακών μαρτυριών υφίστατο. Η γειτνιάζουσα με τον Καραβά, Λάπηθος, υπήρξε κατά την ίδια περίοδο, και, για τα δεδομένα της εποχής πολυάνθρωπος οικισμός. Μνημονεύεται μαζί με το Ριζοκάρπασο, τα Πελένδρια, τα Λεύκαρη και την Επισκοπή ως οι μεγαλύτεροι σε έκταση και πληθυσμό οικισμοί-χωριά (casali). Το Ριζοκάρπασο το 1565 είχε 776 απελεύθερους αρσενικού γένους κατοίκους, τα Λεύκαρη 376, τα Πελένδρια 274, η Επισκοπή 450 και η Λάπηθος 454.

Σε έγγραφο του 1562, στο οποίο καταγράφονται τα χωριά, τα οποία ανήκαν στο δημόσιο (Real Camera di Cipro) και στα ένδεκα διαμερίσματα της Κύπρου και σημειώνονται, επίσης, οι χρονολογίες κατά τις οποίες είχε γίνει απογραφή (practico) αναγράφεται μεταξύ αυτών και η Λάπηθος. Το εν λόγω έγγραφο μας πληροφορεί ότι, το 1560 είχε τότε διενεργηθεί για τελευταία φορά απογραφή στη Λάπηθο και στους εξαρτώμενους (pertinentie) οικισμούς. Το γεγονός αυτό, κατά την άποψή μας, δείχνει, ότι, ο μικρός τότε οικισμός του Καραβά, σε σχέση με τον κατά πολύ μεγαλύτερο οικισμό της Λαπήθου, περιλαμβάνεται στους εξαρτώμενους οικισμούς και έτσι δεν αναφέρεται το όνομά του. Το ίδιο συμβαίνει και στην απογραφή του 1565 έτσι, ενώ σ' αυτή αναφέρεται και το τελευταίο μικρό χωριουδάκι, το οποίο μπορεί να είχε ελάχιστους κατοίκους, σημειώνουμε ενδεικτικά π.χ. τα Πλατανίσκια, στα

Χάρτης του Άγγλου περιηγητή Richard Pococke στον οποίο φαίνεται η επωνυμία Caravas. Επισκέφτηκε την Κύπρο το 1738. Ο χάρτης δημοσιεύτηκε στο Λονδίνο το 1745. Από το βιβλίο των A&J Stylianou, "The history of the cartography of Cyprus", Nicosia 1980, p. 375.

οποία υπήρχαν τέσσερεις φραγκομάτοι κάτοικοι, ο Καραβάς, ο οποίος υφίστατο από τη φραγκοκρατία, και πάλιν δεν αναφέρεται. Τούτο μπορεί να οφείλεται σε δύο λόγους: πρώτον ότι ίσως οι κάτοικοί του ήταν όλοι δουλοπάροικοι, και ως γνωστό στις απογραφές δεν καταγράφονταν οι δουλοπάροικοι και τα γυναικόπαιδα και, δεύτερο ότι, ο πληθυσμός του πρέπει οπωσδήποτε να υπολογιζόταν στον πληθυσμό της γειτονικής Λαπήθου, της οποίας ο πληθυσμός ήταν, ασφαλώς, ασύγκριτα μεγαλύτερος από αυτόν του Καραβά. Στην εν λόγω απογραφή η Λάπηθος είχε 450 κατοίκους αρσενικού γένους φραγκομάτους. Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι το έγγραφο του 1562 αποτελεί μαρτυρία, ότι, τόσο ο Καραβάς όσο και η Λάπηθος, την ίδια περίοδο, ανήκαν στη βασιλική ή κρατική περιουσία.

Επίσης, προκαλεί εντύπωση το γεγονός ότι και η ίδια η Λάπηθος, αλλά και ο Καραβάς απουσιάζουν από τον χάρτη του 1540 του Κύπριου Λεωνίδα Αττάρ. Και, όμως, ο Κύπριος μηχανικός Λεωνίδας Αττάρ γνώριζε πολύ καλά την περιοχή, αφού εργάστηκε και στα οχυρωματικά έργα της Κερύνειας. Σε έκθεση ανωνύμου, περίπου του έτους 1521, η Λάπηθος αναφέρεται ως ο κύριος οικισμός, ανάμεσα σε δεκατέσσερα χωριά, αποτελούσε δηλαδή baliazo, αλλά και πάλι απουσιάζει το όνομα του Καραβά. Και οι πηγές της τουρκοκρατίας μνημονεύουν τον Καραβά ως ενορία της Λαπήθου.

Ο μετέπειτα δόγης Leonardo Donà και οι αρχαιότητες στον Καραβά

Ο φωτισμένος Leonardo Donà και μετέπειτα δόγης, γιος του Βενετού τοποτηρητή της Κύπρου κατά τη χρονική περίοδο 1556-1558, είχε ζήσει στη μεγαλόνησο και περιηγήθηκε όλες τις περιοχές της. Έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις αρχαιότητες της Κύπρου και επισκέφθηκε την περιοχή του Καραβά, κατά τα τέλη Σεπτεμβρίου του έτους 1557. Μεταξύ άλλων σημειώνει στο ημερολόγιό του τα εξής σημαντικά στοιχεία. Στο διαμέρισμα της Κερύνειας, γράφει, κοντά στη Λάπηθο, δίπλα στη θάλασσα, σ' ένα μέρος ονομαζόμενο Αχειροποιήτη (Ascieropiti) ή Λάμπουσα, βρίσκεται εκεί ένα μοναστήρι με Έλληνες μοναχούς. Η τοποθεσία του είναι ιδιαίτερα ωραία και κοντά σ' αυτό υπάρχουν ερείπια της αρχαίας πόλης Λάμπουσας. Στην πόλη αυτή υπήρξε κάποτε επίσκοπος ο Άγιος Ευλάλιος. Η Λάμπουσα, αναφέρει ο Donà, ονομάζεται διαφορετικά Καταλύματα. Εκφράζει, επίσης, ο ίδιος την άποψη ότι η Λάμπουσα δεν πρέπει να είναι πολύ αρχαία πόλη, γιατί στα ερείπιά της βρίσκονται επιγραφές και τάφοι της εποχής των χριστιανών. Το άλλο σημαντικό στοιχείο, το οποίο μνημονεύει είναι ότι στην ίδια ακτή υπήρχαν σημάδια ενός αρχαίου λιμανιού και μώλου, το οποίο θα μπορούσε να χωρέσει δύο ή τρεις γαλέρες και το λιμάνι αυτό είχε ομοιότητα μ' αυτό της Κερύνειας. Εδώ, σημειώνει ο εικοσάχρονος Leonardo, υπάρχουν δύο βρύσες με καθαρότατο και ωραίο νερό, η μία βρίσκεται κοντά στο μοναστήρι με τους μοναχούς και η άλλη προς το λιμάνι. Ακόμη, αναφέρει ότι στα ερείπια της περιοχής υπάρχουν πολλά σπήλαια, με μικρές εισόδους. Τέτοια σπήλαια έτυχε να δει και σε άλλες περιοχές της Κύπρου με αρχαία ερείπια.

Η παλαιότερη γραπτή αναφορά για τον Καραβά του έτους 1482

Η παντελώς λανθασμένη άποψη, η οποία έχει επικρατήσει εδώ και χρόνια, ότι, ο Καραβάς είναι οικισμός του οποίου η δημιουργία ανάγεται στις αρχές της τουρκοκρατίας καταρρίπτεται τελεσίδικα,

Ψηφιδωτό πάτωμα από την αρχαία Λάμπουσα - 1954

Τα κελιά των μοναχών στο μοναστήρι της Αχειροποιήτου – 1953

χάρη σε αρχειακές μαρτυρίες που απόκεινται στα Κρατικά Αρχεία της Βενετίας. Οι αρχαιότητες που υπάρχουν στην περιοχή του Καραβά, στις οποίες, όπως εξετάσαμε προηγουμένως, αναφέρεται και ο μετέπειτα δόγης, καθώς, και, το αρχαίο λιμάνι δεν μπορούν παρά να πιστοποιούν ότι ο Καραβάς είναι διάδοχος οικισμός της αρχαίας Λάμπουσας ή όπως διαφορετικά ονομάζεται Καταλύματα. Ένας μεγάλος αριθμός ερειπωμένων βυζαντινών ή μεταβυζαντινών εκκλησιών, μικρών ή μεγάλων, βρίσκονται μέσα στον Καραβά, στοιχεία που μαρτυρούν την μακραίωνη ιστορία της κωμόπολης. Σύμφωνα, λοιπόν, με κάποιες εικασίες, ανυπόστατες, που είχαν διατυπωθεί στο παρελθόν,

Από το εσωτερικό του ναού του Αγίου Ευλαλίου – 1936

ο Καραβάς δεν υφίστατο ούτε και κατά τα χρόνια της βενετοκρατίας. Και, όμως, ακόμη και το ίδιο το όνομα του Καραβά, πρέπει να σχετίζεται με το αρχαίο λιμάνι της περιοχής, που περιγράφει και ο Leonardo Donà και, ασφαλώς, σημαίνει τον χώρο όπου ελλιμενίζονται καράβια. Η δημιουργία του οικισμού πρέπει ν' αναζητηθεί εύλογα στα βυζαντινά χρόνια αφού υπάρχουν γύρω του ερείπια των βυζαντινών χρόνων. Η έλλειψη γραπτών πηγών, όμως, δεν μας επιτρέπει να υποστηρίξουμε κάτι τέτοιο μετά βεβαιότητα, αλλά απλώς να εκφράσουμε μια εικασία. Οι πηγές όμως των τελευταίων χρόνων της φραγκοκρατίας αλλά και της βενετοκρατίας, τις οποίες διαθέτουμε μας επιτρέπουν να υποστηρίξουμε με βεβαιότητα και πέραν πάσης αμφιβολίας, ότι, ο Καραβάς υφίστατο από τα χρόνια της φραγκοκρατίας.

Η ιστορία του Καραβά είναι άμεσα συνδεδεμένη με το βυζαντινό μοναστήρι της Παναγίας της Αχειροποιήτου, το οποίο κτίστηκε κατά τον 11ο αιώνα, αφού η μεγάλη παλαιοχριστιανική βασιλική του 6ου -7ου αιώνα, είχε καταστραφεί από τις αραβικές επιδρομές. Σε τέσσερα Πρακτικά που σώζονται στα Κρατικά Αρχεία της Βενετίας, το πρώτο του έτους 1482 επί φραγκοκρατίας, κατά την εποχή της βασίλισσας Αικατερίνης Κορνάρο, και, τα άλλα τρία των ετών 1492, 1504 και 1528, της εποχής της βενετικής κυριαρχίας και, τα οποία σχετίζονται με τη μονή της Παναγίας της Αχειροποιήτου, μνημονεύεται σε όλα ο Καραβάς ως prastio, δηλαδή προάστιο, μικρός οικισμός. Η

Λαζευτός βράχος στο παρεκκλήσι της Παναγίας Γαλατερούσας – 1943

παλαιότερη μνεία είναι του έτους 1482, δηλαδή της τελευταίας δεκαετίας της φραγκοκρατίας, στην οποία σημειώνονται τα εξής:

Η μονή της Παναγίας της Αχειροποιήτου βρίσκεται στο πρασιό Καραβάς (prastio di Caravo).

Η ιστορία του Καραβά, χάρη στις πιο πάνω πηγές, και, ιδιαίτερα στην προγενέστερη του έτους 1482, αναντίρρητα, έχει επεκταθεί σχεδόν τρεις αιώνες πίσω, στα χρόνια της φραγκοκρατίας. Είναι βέβαιο, ότι η ιστορική αυτή είδηση, που ήρθε στο φως μάλλον, όψιμα, και, αφορά στην ιστορία της κατεχόμενης κωμόπολης του Καραβά, θα προξενήσει χαρά αλλά και συγκίνηση, στους πρόσφυγες κατοίκους της.

► Ανασκαφές στον Καραβά, περιοχή Βαθυρκάκας – 1934

► Ανασκαφές στον Καραβά στην Πάνω Γειτονιά, περιοχή Γύρισμα – 1934

► Ανασκαφές στην περιοχή της Λάμπουσας – Καταλύματα – 1954

Συνοικισμός Νεολιθικής εποχής – Λείψανα της Νεολιθικής εποχής εντοπίστηκαν στην τοποθεσία Γύρισμα στην Πάνω Γειτονιά του Καραβά. «Ο συνοικισμός βρίσκεται στην Πάνω Γειτονιά, ανατολικά της ερειπωμένης εκκλησίας της Αγίας Μαρίνας, στη δυτική πλευρά μιας χαράδρας, σε μια τοποθεσία που ονομάζεται Γύρισμα. Όχι μακριά βρίσκεται η πηγή του Καραβά, η οποία τώρα ποτίζει όλο το χωριό και την πεδιάδα που βρίσκεται κοντά στη θάλασσα. Δοκιμαστικές ανασκαφές έφεραν σε φως το 1934 κυκλικές κατοικίες και μερικούς βόθρους σκαμμένους στο βράχο που περιλαμβάνουν ταφές. Οι σκελετοί βρίσκονται σε συνεσταλμένη στάση και στη μια περίπτωση κόκκαλα ελάφου βρέθηκαν κάτω από τα ανθρώπινα οστά. Η κεραμική ανήκει στην Ερυθρή Σαλβωτή, με ερυθρό επίχρυσμα και Ερυθρή σε Λευκό, πράγμα που θυμίζει την κεραμική που βρέθηκε στον συνοικισμό του Αγίου Επικτήτου. Εργαλεία από πέτρα και πυριτόλιθο βρέθηκαν επίσης σ' αυτή την τοποθεσία».

[P. Dikaios, The excavations at Erimi 1933-1935, Cyprus Department of Antiquities, Report 1934, Nicosia 1935, p. 74]

[Σελίδες από τη ζωή του Καραβά τον 19ο αιώνα του Κωστή Κοκκινόφτα]

Μαθήτριες στο Παρθεναγωγείο Καραβά – 1937

► Εκκλησία της Παναγίας Ευαγγελίστριας

Στις σελίδες των κυπριακών εφημερίδων των παλαιότερων χρόνων υπάρχουν πολλά και ενδιαφέροντα δημοσιεύματα για τα χωριά και τις πόλεις της Κύπρου, που ο εντοπισμός τους συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στη διεύρυνση των γνώσεών μας γύρω από την ιστορία τους. Ορισμένα από αυτά, που προέρχονται από τον κυπριακό τύπο της δεκαετίας του 1880, αφορούν την κωμόπολη του Καραβά και αναφέρονται σε διάφορες πτυχές της ζωής των κατοίκων της και στην ιστορία της εκπαίδευσής της. Κατωτέρω, αναδημοσιεύονται και σχολιάζονται εν συντομία τέσσερα σχετικά δημοσιεύματα, που εντοπίστηκαν στις εφημερίδες της Λευκωσίας «Φωνή της Κύπρου» και της Λεμεσού «Αλήθεια».

Το πρώτο από αυτά, ημερομηνίας 3/12 Νοεμβρίου 1884, αναφέρεται στην ύπαρξη σχολείου στον Καραβά «από τριακονταπενταετίας» και σημειώνεται ότι «προ δύο ετών» λειτούργησε και Παρθεναγωγείο, για την καλύτερη στέγαση του οποίου αγοράστηκε, από το ταμείο των εκκλησιών, κατάλληλο οικόπεδο και είχε ξεκινήσει η ανέγερση του κτηρίου του. Ακόμη, το ίδιο δημοσίευμα διασώζει μία από τις πρώτες μαρτυρίες για την έναρξη λειτουργίας του Δημοτικού Σχολείου, τον Οκτώβριο του 1884, και την εκλογή του Κυπριανού Δακτυλιάδη, ως προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου. Τέλος, αναφέρεται στις ραγδαίες βροχοπτώσεις των ημερών, που συνοδεύτηκαν από σφοδρούς ανέμους και κατέστρεψαν καλλιέργειες.

Στο επόμενο δημοσίευμα, ημερομηνίας 20/2 Μαΐου 1885, περιγράφεται η επίσκεψη του Αρμοστή και της συζύγου του στα σχολεία της κωμόπολης και σχολιάζονται οι θετικές εντυπώσεις, που απεκόμισαν από τις επιδόσεις και την καθαριότητα των μαθητών.

Το τρίτο δημοσίευμα, ημερομηνίας 20/2 Οκτωβρίου 1886, αφορά και πάλιν την εκπαίδευση στην κωμόπολη και αναφέρεται στην έναρξη λειτουργίας, για τη νέα χρονιά, του Αρρεναγωγείου με διευθυντή τον εγχώριο Ιωάννη Κωνσταντινίδη και βοηθό τον Σάββα Αντωνιάδη. Σημειώνεται επίσης, η γενική πεποίθηση, ότι με την άγρυπνη εποπτεία των εφόρων Κυπριανού Δακτυλιάδη και Νικολάου Κυπριανού το σχολείο θα λειτουργούσε ομαλά.

Για το Αρρεναγωγείο του Καραβά αναφέρεται και το επόμενο δημοσίευμα, ημερομηνίας 8 Οκτωβρίου 1888, και πληροφορεί για τη λειτουργία του υπό τη διεύθυνση του Ιωάννη Εγγλέζου με βοηθό τον Α. Τριανταφυλλίδη, ο οποίος υπήρξε ο πρώτος δάσκαλος στον Καραβά, πριν από τριάντα περίπου χρόνια. Στη συνέχεια, γίνεται αναφορά στη μέριμνα, που ελάμβαναν για τη μόρφωση των νεαρών κατοίκων, ο δήμαρχος Ιάκωβος Γεωργίου και ο Κυπριανός Δακτυλιάδης και σημειώνεται, ότι η ίδρυση δημαρχείου είχε προσφέρει πολλά στην κωμόπολη, όπως επιδιορθώσεις δρόμων, κατασκευές τριών γεφυριών και άλλα.

► Παιδιά του Δημοτικού Σχολείου Καραβά με τους δασκάλους τους γύρω στο 1926

Καραβάς, 19 Ὀκτωβρίου 1884.

Ὁ Καραβάς, μία τῶν μεγαλυτέρων κωμοπόλεων τῆς Κύπρου, ηὐτύχησε νά ἔχη σχολεῖον πρό τριάκοντα πέντε ἐτῶν • τούτου ἔνεκεν ὀλίγοι ἐκ τῶν κατοίκων οἱ μὴ γνωρίζοντες ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν, καὶ ὀλίγοι οἱ μὴ αἰσθανόμενοι τὴν ἐκ τῶν γραμμάτων ὠφέλειαν. Ὅθεν πρό δύο ἐτῶν ἰδρύθη καὶ Παρθεναγωγεῖον καὶ ἐπειδὴ ἡ πρὸς τοῦτο χρησιμεύουσα αἰθουσα ἦτο στενόχωρος, μὴ ἐπαρκoύσα εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν μαθητριῶν, εὐηρεστήθη ἡ ἀξιότιμος ἐπιτροπὴ, τῇ προτροπῇ τοῦ αἰδεσιμωτάτου Σπένσερ, καὶ τοῦ λίαν ἀγαπητοῦ ἡμῖν Μεγάλου Ἀρμοστοῦ, νά ἀνεγείρῃ ἐκ θεμελίων, ἐπὶ καταλλήλου οἰκοπέδου, ἀγορασθέντος ἀντὶ ἑκατὸν εἰκοσαφράγκων, εὐρύχωρον αἰθουσαν, δὲ ἦν θά χρειασθῶσιν ἄνω τῶν τριακοσίων λιρῶν, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἀξίας τοῦ οἰκοπέδου. Τό ρηθὲν ποσὸν ἐξοδεύεται ἐκ τοῦ ταμείου τῶν ἐκκλησιῶν, διότι παρ' αὐτοῖς τό ταμεῖον τοῦτο εἶναι τό αὐτό ταμεῖον τῶν σχολείων. Ἐπειδὴ, ὅμως, καὶ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς οἰκοδομῆς τῆς ἐν λόγῳ αἰθούσης ἐτελείωσαν καὶ τὰ κεφάλαια τῶν ἐκκλησιῶν, εἶμαι εὐελπῖς, ὅτι ἡ ἀξιότιμος ἐπιτροπὴ, διὰ τῆς συνήθους αὐτῆς δραστηριότητος καὶ φιλομουσίας, θέλει ἐφεύρῃ τό μέσον πρὸς ἀποπεράτωσιν καὶ τῶν λοιπῶν ἀναγκαιούντων αὐτῇ.

Μετ' ἁλλεπαλλήλους ἀναφοράς ἐπέτυχον καὶ τὴν ἴδρυσιν Δημαρχείου, οὗ τό Δημοτικὸν Συμβούλιον συνελθὸν εἰς πρώτην αὐτοῦ συνεδρίασιν ἐξελέξατο ὡς πρόεδρον αὐτοῦ τὸν ἀξιότιμον κ. Κυπριανὸν Δακτυλιάδην, ὅστις εὐαρεστήθη νά δεχθῇ τὴν ἐν λόγῳ θέσιν ἀμισθί, λυπηρόν ὅμως ὅτι ἡ Σεβαστὴ Κυβέρνησις δέν ἠθέλησε νά δώσῃ αὐτοῖς ἴσα δικαιώματα τοῖς παλαιοῖς Δημαρχεῖοις.

Χθές, 18 Ὀκτωβρίου, ἡμέραν Πέμπτην, καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ραγδασιώτῃ βροχῇ καταπίπτουσα ἐκ διαλειμμάτων καὶ πρὸς τό ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας, συνοδευομένη καὶ ὑπὸ σφοδροῦ δυτικῶ ἀνέμου, παρέσυρε πληθὸς ἐλαίων, οὐ μόνον ἐκ τῶν ὑψωμάτων, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν πεδιάδων, ἡ ἐκ τῶν βροχῶν ὅμως τούτων ὠφέλεια κατὰ τὴν ὥραν ταύτην, εἶναι ἀσυγκρίτως μείζων τῆς ζημίας.

Γ.Κ.

Φωνὴ τῆς Κύπρου, 3/12.11.1884.

Τὴν 1ην Ἀπριλίου περὶ τὴν 11η καὶ ἡμίσειαν ὥρα π.μ. ἐπεσκέψατο τὴν Σχολὴν ἡμῶν ἡ Α.Ε. ὁ Μέγας Ἀρμοστής μετὰ τῆς κυρίας του, ὅστις εὐηρεστήθη νά ἀκροασθῇ τὰς δύο μεγαλυτέρας, ὡς καὶ τὰς δύο μικροτέρας τάξεις εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, ἐξετάσας καὶ τρεῖς μαθητὰς τῆς Δευτέρας τάξεως εἰς τὴν ἀριθμητικὴν, τὸν μὲν πρῶτον εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν κλασμάτων, τὸν δὲ δεύτερον εἰς τὴν μέθοδον τῆς ἑταιρείας ἢ συντροφίας καὶ τὸν τρίτον εἰς τὴν βάσανον τῆς πράξεως ταύτης. Μετὰ τό πέρας τῆς ἐξετάσεως, ὁ δημοτικὸς ἄρχιστος καὶ ἡ εὐγενὴς αὐτοῦ κυρία, συγχαίροντες τοὺς διδασκάλους διὰ τὴν καθαριότητα, ὑγείαν καὶ ζωηρότητα τῶν μαθητῶν καὶ προσθέσαντες ὅτι οὐδὲν σχολεῖον ἐξ ὧν ἄχρι τοῦδε ἐπεσκέφθησαν εὖρον ὅμοιον πρὸς τό ἐν Καραβά, ἀπῆλθον πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Παρθεναγωγείου, ἀφοῦ δὲ καὶ ἐκεῖ ἠκροάσθη τίνας τῶν μεγαλυτέρων μαθητριῶν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, θεωρήσας δὲ καὶ τὰ χειροτεχνήματα, ἐπήνεσεν τὴν Διευθύντριαν καὶ εἶπεν εἰς αὐτὴν ὅτι ἔτι περισσότερον θά ὠφελήσῃ τὰς μαθητριάς τῆς ἐάν συνήθισαι αὐτάς νά ράπτωσιν τὰ ἐνδύματά των. Ἀνεχώρησεν μετὰ ταῦτα διὰ Λάπην.

Φωνὴ τῆς Κύπρου 20/2.5.1885.

Μαθητὲς τοῦ Δημοτικῶν Σχολείου Καραβά με τοὺς δασκάλους τοὺς, 1945 & 1952 ἀντίστοιχα

Ἀξιότιμε κ. Συντάκτα τῆς «Ἀληθείας»,

Καὶ ἐφέτος ἀπὸ τινος ἤρξατο τό σχολεῖον τῆς κωμοπόλεως ἡμῶν λειτουργοῦν, προσελήφθη δὲ ὡς διδάσκαλος ὁ συνεγχώριος μας κ. Ἰωάννης Κωνσταντινίδης, ὁ καὶ πέρυσιν ἐν μόνον ἔτος διδάξας εἰς τό παλαιὸν σχολεῖον Λαπήθου • ἐδόθη δ' αὐτῷ ὡς βοηθός ὁ κ. Σάββας Ἀντωνιάδης. Πεπεῖσμεθα ὅτι ὁ ρηθεὶς διδάσκαλος ἀόκνως ἐξασκήσει τό ἀνατεθὲν αὐτῷ ἠθικὸν ἔργον, κύριον μέλημα αὐτοῦ ἔχων τὴν καλὴν ἀνατροφὴν, καὶ ὅτι τό ἡμέτερον σχολεῖον, ὑπὸ τὴν ἀγρυπνον ἐποπτείαν τῶν φιλομούσων ἐφόρων αὐτοῦ Κυπριανοῦ Δακτυλιάδου καὶ Νικολάου Κυπριανοῦ, θέλει εὐπορεῖ, οὐδὲν δὲ παράπονον ὑπὸ οὐδενός πλέον ἀκουσθήσεται.

Ἐν Καραβά, τῇ 6ῃ Σεπτεμβρίου 1886. Εἰς ἐγχώριος

Ἀλήθεια, 20/2.10.1886.

Οἱ τελειόφοιτοι μαθητὲς τῆς Α' Ἀστικῆς Σχολῆς Καραβά τὸν Ἰούνιο τοῦ 1974.

Ἀφιερωμένη στο ἀξέχαστο εκπαιδευτικὸ καὶ τελευταῖο διευθυντὴ τῆς Α' Ἀστικῆς Σχολῆς Καραβά κ. Χρίστο Παγδατῇ, ὁ ὁποῖος μας ἐφυγε τελευταῖα ἀπὸ τὴ ζωὴ στὶς 6 Ἀυγούστου 2009

Ἐκ τῆς ἐπαρχίας Κερυνείας

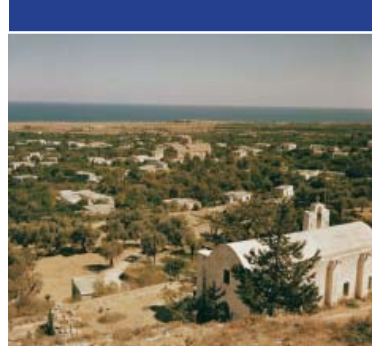
Καὶ ἡ σχολὴ Καραβά ἤρξατο λειτουργοῦσα καὶ ἐφέτος ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ αὐτοῦ, τοῦ ἐπὶ διετίαν λίαν ἐπιτυχῶς διδάσκοντος καὶ ἀξίου πολλῶν ἐπαινῶν, διὰ τοὺς ἀτρύτους κόπους, οὓς καταβάλλει πρὸς μόρφωσιν τῆς νεολαίας, κ. Ἰωάννου Κ. Ἐγγλέζου. Μαθητῆς τοῦ ἀξίου τούτου διδασκάλου κατετάχθη εἰς τὴν τετάρτην τάξιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λευκωσίας! Καὶ ὅμως, ὡς παντοῦ, δέν ἔλειψαν καὶ ἐνταυθα τινες, ἀμαθίας ἔνεκεν, νά καταπολεμήσωσι τὴν διδασκαλίαν ἀνωτέρων ἑλληνικῶν μαθημάτων, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ὁ διδάσκαλος δαπανᾷ πολὺν καιρὸν εἰς αὐτά, πλὴν ἐφίμωθησαν οἱ τοιοῦτοι καὶ ἔχομεν δι' ἐλπίδος, ὅτι ἡ ἀξιότιμος Ἐφορεία θά κλείῃ τὰ ὦτα πρὸς τοιαύτας κακοβούλους εἰσηγήσεις, μεριμνῶσα μόνον ὅπως εὐκολύνῃ τὸν διδάσκαλον εἰς τό ἔργον του. Βοηθός εἰς τὴν σχολὴν ταύτην προσελήφθη ὁ κ. Α. Τριανταφυλλίδης, ὁ πρῶτος τοῦ Καραβά πρὸ 30 ἐτῶν, καὶ κατὰ συνέπειαν πολλῶν μεσηλικῶν ἐγγραμμάτων, διδάσκαλος.

Ἀξιοὶ ἐπαίνου τυγχάνουσι διὰ τὰς ὑπὲρ τῆς σχολῆς προσπάθειάς των οἱ κ.κ. Ἰάκωβος [Γεωργίου], πρόεδρος τῶν σχολείων καὶ δήμαρχος, καὶ ὁ κ. Δακτυλιάδης. Τῇ ἀφιλοκερδεῖ τοῦ κ. Ἰακώβου καὶ δραστηρία διαχειρίζεται καὶ τῶν σχολικῶν καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῶν δημαρχιακῶν μας, εἰς ᾧ ἀμισθί ἐργάζεται, τὰ πάντα βαίνουνσι λίαν καλῶς. Ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Δημαρχείου μας τρεῖς γέφυραι ἐκτίσθησαν, τῇ συνδρομῇ βεβαίως καὶ τῶν κατοίκων καὶ δρόμοι τινὲς ἐπεσκευάσθησαν. Πόλις, κωμόπολις, ἡ χωρίον, εὐμοιροῦν τοιούτων μεριμνητῶν δύναται πολλὰ νά ἐλπίζῃ.

«Μελισσουργός».

Σάλπιγξ, 8.10.1888

Άποψη του Καραβά με την εκκλησία της Αγίας Ειρήνης να δεσπόζει από ψηλά.

Η εκκλησία της Αγίας Ειρήνης

Απόγονος του Χατζηνικόλα Λαυρεντίου με φυλακτό του προπάππου της στο στήθος

[Η εκκλησία της Αγίας Ειρήνης]

Παρουσίαση από την κ. Πίτσα Πρωτοπαπά κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης που πραγματοποιήθηκε στο ΠΙΚ, στις 31 Μαρτίου 2009.

Μνημονεύοντας απόψε τον Καραβά, θα ανεβούμε το ανηφορικό μονοπάτι που θα μας οδηγήσει στη γραφική εκκλησία της Αγίας Ειρήνης. Θ' αγναντέψουμε το υπέροχο τοπίο και θα αφήσουμε το βλέμμα να χαϊδέψει τη δαντελλωτή ακρογιαλιά που απλώνεται στα πόδια μας... Τραγική ειρωνεία.. Η εκκλησία η αφιερωμένη στην ειρήνη έχει δεκτεί ανελέητα χτυπήματα του πολέμου. Οι πόρτες της ριγμένες έξω μισοκαμένες, το εικονοστάσι έχει πουληθεί στο παράνομο παζάρι των αρχαιοκαπήλων.

Η εκκλησία της Αγίας Ειρήνης στους πρόποδες του Πενταδακτύλου

Γιατί επιλέξαμε να παρουσιάσουμε την εκκλησία της Αγίας Ειρήνης για να τιμήσουμε την επέτειο της 25ης Μαρτίου και της 1ης Απριλίου;

Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Βρισκόμαστε στις αρχές του 19ου αιώνα. Στον Καραβά πρωτοστατούσαν δυο μορφές. Ο Λαυρέντιος Πρωτοσυγκέλλος και ο Χατζηνικόλας Λαυρεντίου Πρωτοσυγκέλλου. Σύμφωνα με την τοπική προφορική παράδοση, ο Λαυρέντιος ήταν αδελφός του αρχιεπισκόπου Κυπριανού, φαίνεται όμως ότι ήταν πρώτος εξάδελφός του. Είχε πάει

μοναχός στο μοναστήρι της Αχειροποιήτου και στη συνέχεια έγινε πρωτοσύγκελλος.

Ο Χατζηνικόλας ή, όπως αναφέρεται στις επιγραφές των εικόνων, Νικόλαος προσκυνητής, ήταν προύχοντας του Καραβά, με μεγάλη περιουσία και στενές σχέσεις με την άρχουσα, στην περίοδο της Τουρκοκρατίας, τάξη. Ήταν τόσο στενές οι σχέσεις του με το θείο του αρχιεπίσκοπο Κυπριανό, που στο έγγραφο της ανακήρυξης του Κυπριανού σε αρχιεπίσκοπο υπογράφει πρώτα ο Χατζηνικόλας. Ο τρόπος που ντυνόταν, όπως δίνεται στο δημοτικό ποίημα το αφιερωμένο σε αυτόν, δείχνει την ένταξή του στους προύχοντες του τόπου. Στο λαιμό του είχε κρεμασμένο φυλακτό με τον άγιο Νικόλαο. Το σπίτι του αποτελούνταν από ολόκληρο τετράγωνο στην ενορία της Αγίας Ειρήνης, ήταν ο αραστάς του Χατζηνικόλα. Η μεγαλόπρεπη εξώπορτα του σπιτιού του σώζεται μέχρι σήμερα.

Ο Χατζηνικόλας αποφάσισε να κτίσει κοντά στο σπίτι του στους πρόποδες του βουνού εκκλησία αφιερωμένη στην Αγία Ειρήνη, καημό της σκλαβιάς. Στο ανώφλιο της πόρτας είναι χαραγμένο «Νικολάου Προσκυνητού, 1804». Σύμφωνα με τις αντιλήψεις των κρατούντων τότε, δεν έπρεπε η εκκλησία να είναι πιο ψηλά από το τζαμί και τα τζαμιά της Λαπήθου βρίσκονταν στις Κάτω ενορίες, οπότε ήταν πιο χαμηλά. Χρειάστηκε να πληρώσει πουγγιά ολόκληρα ο Χατζηνικόλας για να του επιτρέψουν οι Τούρκοι να τελειώσει την εκκλησία.

Επιγραφή χαραγμένη στο ανώφλι της Αγίας Ειρήνης: «Νικολάου προσκυνητού – 1804»

βασιλική. Στο εξωτερικό ξεχωρίζουν οι αντηρίδες, που στηρίζουν το οικοδόμημα. Το ιερό είναι εξωτερικά πολυγωνικό. Στο εσωτερικό διακρίνονται οξυκόρυφες αψίδες, που στηρίζουν την καμάρα της στέγης. Ο γυναικωνίτης είναι κομφός, ξύλινος, με σκαλίσματα στην εξωτερική επιφάνεια. Μοναδικής τέχνης ήταν ο πέτρινος σταυρός με την πέτρινη αλυσίδα που κρεμόταν στη μέση της εκκλησίας. Τον είχε φτιάξει ο τεχνίτης για να πείσει για την επιδεξιότητά του και να του αναθέσουν το κτίσιμο.

Θα' ρθει κάποτε η ώρα που θα σημάνουν οι καμπάνες των εκκλησιών μας το χαρμόσυνο μήνυμα της επιστροφής και της Ελευθερίας

Εικόνα με τους πέντε αγίους, Άγιος Ευτύχιος, Άγιος Ελευθέριος, Άγιος Γεώργιος, Άγιος Προκόπιος και Αγία Μαρίνα (1766). Εντοπίστηκε σε αποθήκες αρχαιοκάπηλου στη Γερμανία. Γίνονται προσπάθειες από την εκκλησία της Κύπρου για επαναπατρισμό της.

Ο Λαυρέντιος πρωτοσύγκελλος ανέλαβε να κοσμήσει την εκκλησία με τις εικόνες. Όλες οι εικόνες γράφουν «δέησις Λαυρεντίου Ιερομονάχου» ή «Πρωτοσυγκέλλου».

Στην Αγία Ειρήνη υπήρχε και μια μικρή πολύ ενδιαφέρουσα εικόνα, με χρονολογία 1766. Ήταν αφιέρωμα της Λενοῦς πρεσβυτέρας και των τέκνων της. Στην εικόνα παριστάνονται πέντε αγίοι: Ο Άγιος Ευτύχιος, ο Άγιος Ελευθέριος, ο Άγιος Γεώργιος, ο Άγιος Προκόπιος και η Αγία Μαρίνα.

Η μεγάλη εικόνα της Παναγίας, σύμφωνα με την επιγραφή της, έγινε «δι' εξόδων Λαυρεντίου ιερομονάχου, ου μνήσθητι Δέσποινα μετά των συγγενών αυτού Λενοῦς πρεσβυτέρας και Μαριούς

της προκεκοιμημένης» το 1789, πριν ακόμα τελειώσει το κτίσιμο. Την ίδια χρονολογία φέρει και η εικόνα του Μεγάλου Αρχιερέα. Στην επιγραφή της εικόνας αναφέρεται ότι έγινε «δι' εξόδων Λαυρεντίου Ιερομονάχου, ου μνήσθητι Κύριε και των συγγενών αυτού Νικολάου και Μαριούς μετά των τέκνων αυτών» το 1789. Ο Νικόλαος και η Μαριού είναι ο Χατζηνικόλας και η γυναίκα του Μαριού. Ίσως η Λενοῦς πρεσβυτέρα, που αναφέρεται ως συγγενής του Λαυρεντίου, να ήταν η μητέρα του. Στην εικόνα της Αγίας Ειρήνης αναφέρεται ότι έγινε «δι' εξόδων Λαυρεντίου Πρωτοσυγκέλλου και της συνοδείας αυτού, Νικολάου προσκυνητού, κτιτόρων του αγίου οίκου».

Είναι ενδιαφέρον να μνημονεύσουμε ακόμη μερικές εικόνες της εκκλησίας. Μερικές σπάνια τις συναντούμε σε εικόνες μεγάλου μεγέθους. Οι χρονολογίες είναι ενδεικτικές:

Ο Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος [1807], ο Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος [1808], ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος [1808], ο Αρχιδιάκονος Λαυρέντιος [1807], ο Άγιος Λουκάς [1811], ο Άγιος Γρηγόριος Θεσσαλονίκης, ο Άγιος Ιωάννης της κλίμακος και η Αγία Μαρίνα [1812] ο Άγιος Μερκούριος και ο Άγιος Αρτέμιος [1822], ο Άγιος Χαραλάμης και ο Άγιος Τρύφων [1822].

Στην Αγία Πύλη σημειώνεται ότι «εγλυπτουργήθηκαν η Αγία Πύλη και το εικονοστάσιο δι' εξόδων Μελετίου καθηγουμένου και Λαυρεντίου Πρωτοσυγκέλλου» το 1824. Ο Μελέτιος ήταν ο τότε ηγούμενος της Αχειροποιήτου. Η επιγραφή δείχνει ότι ο Λαυρέντιος ζούσε το 1821 κι έγινε μάρτυρας της εκτέλεσης του Χατζηνικόλα. Παρά τον πόνο του, συνέχισε το έργο της συμπλήρωσης των εικόνων της εκκλησίας.

Στην καινούρια εκκλησία, δημιουργήμα και καμάρι του, εκκλησιαζόταν ο Χατζηνικόλας και παρακαλούσε να έρθει η ειρήνη στο πολύπαθο νησί.

Το 1821 «είσεν σαν είχαν ούλοι τους τζι η Τζύπρου τα κακά της. Μεσ στους ανέμους τους κρυφούς είσεν το μερτικόν της.» Αρχίζει η ελληνική επανάσταση. Οι Κύπριοι βοηθούν οικονομικά τον Αγώνα. Οι προύχοντες Καραβά και Λαπήθου ανεφοδιάζουν τον Κανάρη, που προσορμίστηκε στην περιοχή Ασπρόβρυση της Λαπήθου. Οι Τούρκοι προβαίνουν σε βίαιες πράξεις εκφοβισμού. Συλλαμβάνουν και εκτελούν τον αρχιεπίσκοπο Κυπριανό, τους μητροπολίτες και τους προύχοντες του νησιού. Την Κυριακή ο Χατζηνικόλας παρακολουθούσε τη λειτουργία στην Αγία Ειρήνη. Όταν τέλειωσε η λειτουργία, τον συλλαμβάνουν, τον δένουν σε ένα άλογο και τον μεταφέρουν στη Λευκωσία, όπου

και τον εκτελούν. Τα συγκλονιστικά γεγονότα περιγράφει ποίημα αφιερωμένο στο Χατζηνικόλα. Η περιουσία του δημεύεται. Η ειρήνη παραμένει πόθος ανεκπλήρωτος.

Περνούν τα χρόνια.. Μια άλλη άνοιξη έρχεται κουβαλώντας πάλι ελπίδες για λυτρωμό. 1955... Στην περιοχή της Αγίας Ειρήνης, στα σπίτια του ψάλτη και του ιερέα της εκκλησίας, Κυριάκου Κύρκου και παπα-Γιακουμή, κινείται η ομάδα της ΕΟΚΑ. Απ' εκεί δίνονται οι οδηγίες και αποστέλλονται τα φυλλάδια της οργάνωσης. Όμως το κρησφύγετο των ανταρτών στο σπίτι του Κυριάκου Κύρκου ανακαλύπτεται από τους Άγγλους και οι πρωτεργάτες τιμωρούνται... φυλακίζονται. Το σπίτι γκρεμίζεται και οι λεμονιές ξεριζώνονται ως αντίποινα...

Και ο αγώνας τελειώνει.. Κυπριακή Δημοκρατία... Χρόνια ειρηνικά. Εκεί στην αυλή της Αγίας Ειρήνης συγκεντρώνονται οι Καραβιώτες για τη Λιτή του Πάσχα. Οι κοπέλες πάννιζαν τα ρούχα τους και μαζεύονταν στο γραφικό εκκλησάκι. Τα Φώτα ο παπά Γιακουμής έριχνε το σταυρό στη δεξαμενή, όπου συγκεντρωνόταν το νερό από τη μικρή βρύση, το Βρυσί, που βρισκόταν στην αρχή του μονοπατιού. Με τον τρόπο αυτό ο παπάς ευλογούσε το νερό

Η εκκλησία της Αγίας Ειρήνης όπως είναι σήμερα. Θρησκευτικά προσκυνήματα βεβηλωμένα, κατεστραμμένα, μας προκαλούν μια απέραντη θλίψη και ένα βαρύ πόνο στην καρδιά.

από όπου πότιζαν τα περβόλια της περιοχής. Οι βαπτίσεις γίνονται στη χαρακτηριστική μαρμαρίνη κολυμβήθρα της εκκλησίας.

Η εκκλησιαστική επιτροπή βοηθούσε ενεργά στο έργο του τον παπα-Γιακουμή: Κυριάκος Κύρκος, Χρίστος Κλατσιάς, Μιχάλης Σιούτας, Ευαγόρας Πράτσου.

Η ανεμελιά δε διάρκεσε για πολύ. Αυτή τη φορά το γιγαντιαίο κύμα που ήρθε από τη θάλασσα σάρωσε ολόκληρο τον κόσμο του Καραβά.

Το εκκλησάκι έμεινε απροστάτευτο στα χέρια των κατακτητών. Ο Νίκος Διγενής, εγκλωβισμένος στον Καραβά το 1975, σε επιστολή του περιγράφει την καταστροφή και τη βεβήλωση της Αγίας Ειρήνης, την οποία επισκέφτηκε: «Η εικόνα της Αγίας Ειρήνης μαζί με πολλές άλλες εικόνες ελλείπουν. Πολλών άλλων οι οφθαλμοί των αγίων είναι εξερριζωμένοι.» Αυτό δηλώνει ότι κλάπηκαν οι πρώτες τουλάχιστον εικόνες και πουλήθηκαν. Στα παζάρια της διεθνούς αρχαιοκαπηλίας πρέπει να υπάρχουν και εικόνες της Αγίας Ειρήνης. Και ο αγώνας συνεχίζεται. ...

Από την έκθεση φωτογραφίας με θέμα «Στιγμές διαμαρτυρίας μετά το 1974», της Λίας Πλατρίτου (κέντρο) – 29 Ιουλίου

[Εκδηλώσεις μνήμης, τιμής και αγώνα Ιουλίου – Αυγούστου 2009]

Ιερό χρέος, άρρηκτα συνδεδεμένο με την αποστολή των κατεχομένων δήμων μας, ήταν η δυνατή έπαλξη για να διοργανωθούν τη χρονιά που πέρασε εκδηλώσεις για καταδίκη της συνεχιζόμενης κατοχής της πατρίδας μας, καθώς επίσης να αποδοθούν τιμές στους πεσόντες και αγνοούμενους της Κυπριακής τραγωδίας του 1974.

Οι εκδηλώσεις έγιναν με τη συνεργασία των Δήμων Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά καθώς και των προσφυγικών σωματείων «Η Λάπηθος», «Ο Καραβάς» και ο Όμιλος Γυναικών Επαρχίας Κερύνειας. Συγκεκριμένα το πρόγραμμα των εκδηλώσεων περιλάμβανε:

Κυριακή 19 Ιουλίου

Μνημόσυνο πεσόντων και αποθανόντων στην προσφυγιά κατοίκων της πόλης και επαρχίας Κερύνειας στον Ιερό Ναό Αποστόλου Ανδρέα στο Πλατύ Αγλαντζιάς. Διοργανωτής του μνημόσυνου η Ιερά Μητρόπολη Κερύνειας σε συνεργασία με τους δήμους και τα προσφυγικά σωματεία της επαρχίας Κερύνειας. Επιμνημόσυνο λόγο εκφώνησε ο Πρόεδρος του προσφυγικού σωματείου «Ο Καραβάς» κ. Νίκος Χατζηστεφάνου.

Από την έκθεση φωτογραφίας στο Δήμο Κερύνειας

Τετάρτη 22 Ιουλίου

Πραγματοποιήθηκε τρισάγιο και κατάθεση στεφάνων στον Τύμβο Μακεδονίτισσας. Εκ μέρους των διοργανωτών μίλησε η Δήμαρχος Κερύνειας κ. Μαρία Ιωάννου και εκ μέρους του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας ο διευθυντής του γραφείου του Προέδρου κ. Βάσος Γεωργίου.

Τετάρτη 29 Ιουλίου 2009

Διοργανώθηκε μεγάλη αντικατοχική εκδήλωση στον υπαίθριο χώρο του Δημαρχείου Κερύνειας παρά το οδόφραγμα του «Λήδρα Πάλας». Κύριος ομιλητής ήταν ο Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων κ. Μάριος Κάρογιαν. Εκ μέρους των διοργανωτών μίλησε ο Δήμαρχος Καραβά κ. Γιάννης Παπαϊωάννου. Μέρος της ομιλίας του Δημάρχου μας δίνεται στη συνέχεια.

«Πρέπει να τονίσουμε ότι η ιστορική μνήμη των λαών δεν μπορεί να είναι επιλεκτική, για να ανατρέχει μόνο σε ένδοξες επετείους, παρακάμπτοντας τραγικούς σταθμούς του ιστορικού βίου. Αν οι ένδοξες επέτειοι προκαλούν εθνική περηφάνια, οι εθνικές συμφορές πρέπει να διεγείρουν το συλλογικό προβληματισμό,

Στιγμιότυπο από την εκδήλωση στο οίκημα του Δήμου Κερύνειας – 29 Ιουλίου

έτσι που να αποκλείεται στο μέλλον η επανάληψη των μελανών σελίδων στην ιστορική πορεία ενός λαού.

Η λήθη είναι μια ολέθρια επιλογή. Η ιστορική μνήμη όμως είναι ευθύνη και χρέος. Ευθύνη και χρέος προς αυτούς, που με αρετή και τόλμη αντιστάθηκαν στη μεγάλη προδοσία του πραξικοπήματος, υπερασπιζόμενοι τη Δημοκρατία και τη νομιμότητα. Προς αυτούς που με γενναιότητα ψυχής πολέμησαν τον Τούρκο εισβολέα και έπεσαν υπερασπιζόμενοι την εδαφική ακεραιότητα της πατρίδας μας. Έπεσαν όλοι στο βωμό της Δημοκρατίας και της ελευθερίας.

Τριάντα πέντε χρόνια δισεκα και το μαχαίρι της κατοχής να βαθαίνει όλο και πιο πολύ στο σώμα της πατρίδας μας. Και είναι γεγονός ότι ο Γολγοθάς μας είναι πιο δύσβατος και ανηφορικός από ό,τι τον υπολογίζαμε.

Αντέχουμε όμως, έχουμε πίστη και αντοχή, η φωνή μας ακούγεται και θα ακούγεται δυνατά και κρυστάλλινα μέχρι το τέλος, γιατί μοναδική μας ευχή, πυξίδα της ζωής μας είναι η πορεία για μια λεύτερη πατρίδα, όπου όλοι οι κάτοικοι θα μπορούν

να απολαμβάνουν όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα τους σε συνθήκες ελευθερίας, ασφάλειας, νομιμότητας και αξιοπρέπειας. Αρχές που ισχύουν σε όλα τα ελεύθερα κράτη και στηρίζονται από όλους τους οργανισμούς δικαίου και ηθικής.

Σε μια εποχή που ιδανικά και αξίες ισοπεδώνονται στο βωμό του ατομικισμού, του κέρδους, του εύκολου πλουτισμού και του βολέματος, οι θυσίες των ηρώων μας, μας υπενθυμίζουν ότι αυτά που δίνουν πραγματικό νόημα στη ζωή, αυτά που δίνουν υπόσταση στον άνθρωπο και στον πολιτισμό του, είναι τα ιδανικά της ελευθερίας, της δημοκρατίας και της δικαιοσύνης.

Είμαστε όλοι χρεωμένοι στην Ιστορία μας και οφειλέτες στους μάρτυρες των εθνικών μας αγώνων. Είμαστε όλοι χρεωμένοι στους ήρωες μας και σε ό,τι συμβολίζει και διαμνηύει η υπέρτατη θυσία τους. Θα συνεχίσουμε τον αγώνα με πίστη, υπευθυνότητα και με αδούλωτο φρόνημα, όπως το έπραξαν οι υπερασπιστές της πατρίδας μας τον Ιούλη και τον Αύγουστο του 1974. Θα εργαστούμε με υπομονή, επιμονή και συνέπεια μέχρι την τελική δικαίωση και την επιστροφή στα πατρογονικά μας εδάφη.

1. Συμμετοχή μουσικού σχήματος (Μάριος Μελετιού, Μάριος Χαλαλάμπους και Γεωργία Λάρδου) – εκδήλωση 29 Ιουλίου
- 2 Καλλιτεχνικό πρόγραμμα με τη συμμετοχή μελών του χορευτικού ομίλου του Πανεπιστημίου Κύπρου, 29 Ιουλίου 2009
3. Τιμητική η παρουσία στις εκδηλώσεις μας του αγαπητού μας Clay Κωνσταντίνου (πρώην πρέσβη της Αμερικής), ο οποίος τιμά τον Καραβά και την Κύπρο με τη δράση του στο εξωτερικό. Πάντοτε οι συμβουλές του πολίτιμες.
4. Επίδοση ψηφίσματος σε εκπρόσωπο της Αμερικάνικης πρεσβείας στη Λευκωσία

Επίδοση ψηφίσματος στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Προεδρικό Μέγαρο

Επίδοση ψηφίσματος σε εκπρόσωπο της Αγγλικής πρεσβείας

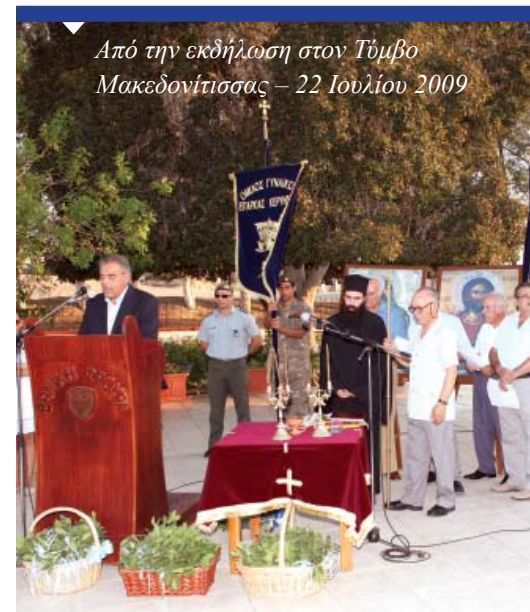
Στα γραφεία της Κινεζικής πρεσβείας

Επίδοση ψηφίσματος στον Πρόεδρο της Βουλής

Στα γραφεία της Ρωσικής πρεσβείας

Από την εκδήλωση στον Τύμβο Μακεδονίτισσας – 22 Ιουλίου 2009

Η δήμαρχος Κερύνειας κ. Μαρία Ιωάννου

Γιατί σ' αυτή τη δύσκολη συγκυρία των καιρών που περνούμε, η ιστορία μας ζητά και πάλι να διασφαλίσουμε απόλυτα την αξιοπρέπεια μας. Διανύουμε μια περίοδο όπου βρίσκονται σε εξέλιξη κρίσιμες διεργασίες συνομιλιών με στόχο την επίτευξη μιας λύσης στο εθνικό πρόβλημα της Κύπρου. Τονίζουμε δε για άλλη μια φορά προς κάθε κατεύθυνση ότι για να είναι βιώσιμη μια λύση, και να μπορέσει να αντέξει στη δοκιμασία του χρόνου, θα πρέπει να είναι δίκαιη, δημοκρατική, λειτουργική, οικονομικά βιώσιμη και να ανταποκρίνεται στις αρχές, στους νόμους και δημοκρατικούς κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της σύμβασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ψηφισμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Η Κύπρος πρέπει να παραμείνει ενωμένο κράτος με πλήρη κυριαρχία, εδαφική ακεραιότητα και ανεξαρτησία.

Διεκδικούμε η λύση να αποκαθιστά και να κατοχυρώνει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις βασικές ελευθερίες ολόκληρου του λαού περιλαμβανομένου του δικαιώματος επιστροφής και περιουσίας όλων των προσφύγων.»

Πέμπτη και Παρασκευή 30-31 Ιουλίου 2009

Οι Δήμαρχοι και οι Πρόεδροι των προσφυγικών σωματείων επέδωσαν ψηφίσματα με τις πάγιες θέσεις μας για κατοχύρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μια λύση που θα έχει προοπτικές να αντέξουν στο χρόνο βασισμένη σε αρχές δικαίου και ηθικής.

Επίσης μνημόσυνο διοργανώθηκε στην εκκλησία Αγίου Στυλιανού στη Λινόπετρα στη Λεμεσό, την Κυριακή 19 Ιουλίου. Αντιπρόσωποι του Δήμου Καραβά με επικεφαλής το Δήμαρχο Γιάννη Παπαϊωάννου παρευρέθηκαν στο Εθνικό μνημόσυνο που διοργάνωσε ο Σύνδεσμος Επιζώντων Πολεμιστών 256 Τ.ΠΖ. στον Ιερό Ναό Αγίας Μαρίας στην Ευρύχου. Επιμνημόσυνος λόγος στο μνημόσυνο εκφωνήθηκε από τον Πρόεδρο του συνδέσμου Μιχάλη Πηλαβάκη. Τρισάγιο πεσόντων και κατάθεση στεφάνων έγινε στη συνέχεια στο χώρο του μνημείου για τους πεσόντες και αγνοούμενους του 256 Τ.ΠΖ., στο στρατόπεδο «Μάρκου Δράκου» στην Ευρύχου.

Αναμνηστική φωτογραφία μετά την επίδοση τιμητικής πλακέτας στον κ. Αλευρομάγειρο από τους τρεις δημάρχους της Επαρχίας Κερύνειας

Η εκδήλωση περιελάμβανε έκθεση φωτογραφιών από την Κερύνεια, τη Λάπηθο και τον Καραβά και καλλιτεχνικό πρόγραμμα με τη χορωδία του Δήμου Έγκωμης.

Μας εντυπωσίασε ιδιαίτερα η ομιλία του κ. Δημήτρη Αλευρομάγειρου, ο οποίος σε καιρούς πολύ δύσκολους ανέλαβε επικεφαλής του 336 Τάγματος Πεζικού, το οποίο υπερασπίστηκε τη Λευκωσία τον Ιούλιο και Αύγουστο του 1974. Είπε μεταξύ άλλων ο κ. Αλευρομάγειρος:

«Το σκεπτικό της ανακήρυξης σε επίτιμο Δημότη της Έγκωμης το αποδέχομαι –να μου επιτρέψετε – με μίαν έννοιαν.

Όντως υπήρξε ο Διοικητής του 336 Τάγματος αποτελούμενον εξ ολοκλήρου από Κυπρίους εθελοντές Αξιωματικούς και στρατιώτες μαζί με δύο ακόμη συναδέλφους μου από την Πατρίδα και έναν στρατιώτη.

Δεν θα είχε, όμως συμβεί το ακατόρθωτο, να διατηρηθούν αλώβητες οι θέσεις του Τάγματος και μαζί με την αντίσταση άλλων γειτονικών Μονάδων να διατηρηθεί η Λευκωσία ελεύθερη και να συνεχίζει να παραμένει πρωτεύουσα της Κυπριακής Δημοκρατίας, αν οι συμπολεμιστές μας δεν επέλεγαν την εθελοντική θυσία, αντί της δουλείας και του ευτελισμού.

Στιγμιότυπο από την εκδήλωση

Συμμετοχή της χορωδίας του Δήμου Έγκωμης στην εκδήλωση

Γι' αυτό και οι 46 ηρωικοί νεκροί του Τάγματος και οι νεκροί των άλλων μονάδων είναι σήμερα ανάμεσά μας και μας παρακολουθούν με προσοχή και αυστηρότητα, σε κάθε πράξη και λόγο μας. Επιτρέψτε μου να σας βεβαιώσω ότι έτσι ακριβώς αισθανόμαστε οι επιζήσαντες συμπολεμιστές τους συνεχώς εδώ και 35 χρόνια. Και ενώ πιστεύω πως όλοι μας αποφύγαμε τον ψόγο του ποιητή «ιδιοτέλεια να καρπωθείς το αίμα των άλλων» δεν είμαι σίγουρος αν αποφύγαμε την δίκαιη και αυστηρή κριτική τους για τη συμπεριφορά μας, να διατηρήσουμε σταθερό το Εθνικό μας αζιμούθιο- και στην Ελλάδα και εδώ - και να δικαιώσουμε την τεράστια εθελοντική θυσία τους. Και μαζί μ' αυτούς την εθελοντική θυσία όλων των ηρωικών αγωνιστών και Νεκρών –διαχρονικά – της Κυπριακής Ελευθερίας.

Ο Ντίνος Χριστιανόπουλος σε ένα του βιβλίο γράφει, ότι όταν επισκέφτηκε τον Πατριάρχη στην Κωνσταντινούπολη, εξέφρασε τη θλίψη του για τους ελάχιστους πλέον Έλληνες που βρίσκονταν στην Πόλη. Και ο Πατριάρχης του επεσήμανε «Τους νεκρούς δεν τους υπολογίζεις;»

Ναι, αυτοί οι νεκροί και η θυσία τους είναι και η δική μας δύναμη και αυτοί μας οδηγούν στον σκληρό αλλά πολύ πιο εύκολο από το δικό τους αγώνα, για να ολοκληρωθεί η απελευθέρωση αυτού του αιματοβαμμένου τόπου.»

Απονομή τιμητικής πλακέτας στον κ. Νεοπτόλεμο Κότσαπα

Επίδοση αναμνηστικής πλάκας στον Δημήτρη Αλευρομάγειρο από το Δήμαρχο Έγκωμης κ. Νίκο Παυλίδη

Ο Δήμαρχος Έγκωμης κ. Νίκος Παυλίδης

Η δημοσιογράφος – παρουσιάστρια της εκδήλωσης, κ. Έλενα Χαλαζάμπους

[Αντικατοχική Εκδήλωση Δήμου Έγκωμης με τη συνεργασία των Δήμων Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά]

Ο Δήμος Έγκωμης σε συνεργασία με τους κατεχόμενους Δήμους Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά, πραγματοποίησε με επιτυχία εκδήλωση τιμής για τις επετείους του πραξικοπήματος και της Τουρκικής εισβολής με τίτλο «Μέρες εισβολής – Ένας αιχμάλωτος αφηγείται».

Την εκδήλωση που έγινε την Πέμπτη, 16 Ιουλίου στο πάρκο «Μιχαλάκη Ζιβανάρη» στη Μακεδονίτσα τίμησαν με την παρουσία τους ο Μητροπολίτης Κυρηνείας, εκπρόσωπος του Μακαριότατου Αρχιεπίσκοπου Κύπρου, του Προέδρου της Βουλής, όλων των πολιτικών κομμάτων, του Αρχηγού της Αστυνομίας Κύπρου, του Διοικητή της ΕΛΔΥΚ, Βουλευτές, μέλη Δημοτικών Συμβουλίων και πλήθος κόσμου.

Στην εκδήλωση, που τελούσε υπό την αιγίδα του Μητροπολίτη Κυρηνείας κ. Παύλου, ανακηρύχθηκε σε Επίτιμο Δημότη Έγκωμης ο Επίτιμος Γενικός Επιθεωρητής Στρατού Δημήτριος Αλευρομάγειρος για την ηρωική αντίσταση που προέβαλε κατά την εισβολή το 336ο Τάγμα Πεζικού το οποίο καθοδηγούσε. Ο Δημήτριος Αλευρομάγειρος τιμήθηκε ξεχωριστά και από τους τρεις κατεχομένους Δήμους. Στην εκδήλωση τιμήθηκε επίσης και ο κ. Νεοπτόλεμος Κότσαπας, από τη Λάπηθο, ο οποίος πολέμησε στην 33η μοίρα καταδρομών στην Κερύνεια και αφηγήθηκε τις δραματικές μέρες του πολέμου και της αιχμαλωσίας του.

Συνάντηση με τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Κάρολο Παπούλια.

Στην πλατεία Συντάγματος στην Αθήνα
Κατάθεση στεφάνων σε κεντρική πλατεία στην Αθήνα

[Συμμετοχή σε επετειακές εκδηλώσεις που διοργάνωσαν Οργανώσεις Κυπρίων στην Αθήνα]

Ο Δήμαρχος Καραβά μαζί με το Δήμαρχο Ακανθούς και τον αντιδήμαρχο Κερύνειας κ.Γιώργο Σιδερά συμμετείχαν στην εκδήλωση καταδίκης της Τουρκικής εισβολής που διοργανώθηκε στην Αθήνα την περίοδο 18-22 Ιουλίου με διοργανωτές την Ένωση Κυπρίων Ελλάδας σε συνεργασία με την Ομοσπονδία Κυπριακών Οργανώσεων Ελλάδας. Οι αντικατοχικές εκδηλώσεις με σύνθημα «35 χρόνια είναι πολλά» είχαν στόχο να τονίσουν τη συνεχιζόμενη κατοχή της Κύπρου και την επιτακτική ανάγκη για άμεση και δίκαιη επίλυση του. Οι εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν υπό την αιγίδα της Κυπριακής Πρεσβείας στην Αθήνα. Οι εκδηλώσεις περιλάμβαναν:

Κυριακή 19 Ιουλίου 2009

Αντικατοχική έκθεση για το 1974 πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα εκδηλώσεων του Μετρό στο Σύνταγμα με θέμα «Καταστροφή της Πολιτιστικής κληρονομιάς, πρωτοσέλιδα του Ελληνικού τύπου Ιουλίου – Αυγούστου 1974 και παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κύπρο». Για το θέμα της παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κύπρο, σχετική ομιλία παρουσίασε ο Δήμαρχος Καραβά κ. Γιάννης Παπαϊωάννου.

Κυριακή 19 Ιουλίου

Πραγματοποιήθηκε μνημόσυνο των θυμάτων των θλιβερών επετείων του πραξικοπήματος και της εισβολής στην εκκλησία του Αγίου Διονυσίου του Αεροπαγίτη. Στη συνέχεια οι επίσημοι σε πομπή κατευθύνθηκαν προς το Σύνταγμα όπου έγινε κατάθεση στεφάνων στο μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη.

Δευτέρα 20 Ιουλίου

Πραγματοποιήθηκε αντικατοχική εκδήλωση στην πλατεία Συντάγματος, όπου το πρόγραμμα περιλάμβανε ομιλίες από τον πρότανη του Πανεπιστημίου Κύπρου, από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας καθώς επίσης και χαιρετισμό εκ μέρους των διοργανωτών, του Δημάρχου Ακανθούς, εκ μέρους των κατεχομένων

Δήμων της Κύπρου και του Πρέσβη της Ελλάδας. Το καλλιτεχνικό πρόγραμμα περιλάμβανε μια μουσικοχορευτική παράσταση αφιερωμένη στους αγώνες της Κύπρου και Κυπριακούς χορούς από τον Χορευτικό Όμιλο του Πανεπιστημίου Κύπρου και συναυλία με αντικατοχικό περιεχόμενο από τον Κώστα Χ΄Χριστοδούλου και τους συνεργάτες του.

Κατά τη διάρκεια της παραμονής της τριμελούς αποστολής των Κατεχομένων Δήμων Κύπρου στην Αθήνα, ο Δήμαρχος Καραβά είχε την ευκαιρία μαζί με τα υπόλοιπα μέλη της αποστολής να συμμετάσχει σε μια εποικοδομητική και ταυτόχρονα ενημερωτική συνάντηση με τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Κάρολο Παπούλια. Η συνάντηση χαροποίησε ιδιαίτερα τον κ. Παπούλια, ο οποίος εξέφρασε με τον πιο έντονο τρόπο την επιμονή για διεκδίκηση όλων των αναφαίρετων δικαιωμάτων του Κυπριακού Ελληνισμού. Τόνισε επίσης ότι οποιαδήποτε

Στιγμιότυπα από την αντικατοχική εκδήλωση στην πλατεία Συντάγματος

λύση που δεν θα βασίζεται σε αρχές και ηθικές αξίες δεν έχει μέλλον και πρέπει να αντισταθούμε με κάθε τρόπο σε μια τέτοια εξέλιξη που δεν θα εξυπηρετεί τα συμφέροντα επιβίωσης του Ελληνισμού στην Κύπρο.

Ο Δήμαρχος Καραβά παρευρέθηκε και σε δύο τελετές που έγιναν σε μνημεία των δημοτικών ορίων του Δήμου Αθηνών τα οποία είναι αφιερωμένα στην Κύπρο και τους αγώνες της. Στις δύο τελετές έγινε τρισάγιο και κατάθεση στεφάνων στη μνήμη των πεσόντων της Κυπριακής τραγωδίας του 1974.

Παραβίαση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην Κύπρο

(απόσπασμα από την παρουσίαση που έγινε από το Δήμαρχο Καραβά στην εκδήλωση της 18ης Ιουλίου στο Σύνταγμα)

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ), στην απόφασή του της 10ης Μαΐου 2001, για την τέταρτη διακρατική προσφυγή της Κύπρου εναντίον της Τουρκίας, αποφάσισε με 16 ψήφους υπέρ και μια κατά, αυτή της Τουρκίας, ότι η Τουρκία διέπραξε 14 συνολικά παραβιάσεις της Ευρωπαϊκής Συνθήκης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Πιο συγκεκριμένα, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η Τουρκία έχει διαπράξει:

- 1.Διαρκή παραβίαση του Άρθρου 2 (Δικαίωμα στη ζωή) λόγω της μη διεξαγωγής αποτελεσματικής έρευνας σχετικά με την τύχη των Ελληνοκυπρίων αγνοουμένων που εξαφανίστηκαν κάτω από συνθήκες απειλής κατά της ζωής.
- 2.Διαρκή παραβίαση του Άρθρου 5 (Δικαίωμα στην Ελευθερία και την Ασφάλεια) για τον ίδιο λόγο, πολύ περισσότερο καθώς υπάρχουν ισχυρισμοί ότι κατά την εξαφάνιση οι αγνοούμενοι ήταν στα χέρια της Τουρκίας.
- 3.Διαρκή παραβίαση του Άρθρου 3 (Απαγόρευση απάνθρωπης ή ταπεινωτικής συμπεριφοράς) καθώς η σιωπή των τουρκικών αρχών απέναντι στις πραγματικές ανησυχίες των συγγενών φθάνει σε τέτοιο σημείο που μπορεί να χαρακτηριστεί απάνθρωπη.
- 4.Διαρκή παραβίαση του Άρθρου 8 (Δικαίωμα στο σεβασμό της προσωπικής και οικογενειακής ζωής, της κατοικίας και της αλληλογραφίας) λόγω της άρνησης να επιτραπεί η επιστροφή των Ελληνοκυπρίων προσφύγων στις εστίες τους.
- 5.Διαρκή παραβίαση του Άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου 1 (προστασία της ιδιοκτησίας) λόγω της άρνησης στους Ελληνοκύπριους πρόσβασης, ελέγχου,

χρήσης και απόλαυσης της περιουσίας τους καθώς και απουσίας κάθε αποζημίωσης.

- 6.Διαρκή παραβίαση του Άρθρου 1 Πρωτόκολλο 1 σε ότι αφορά τη στέρηση των Ελληνοκυπρίων που ζουν στη Βόρεια Κύπρο του δικαιώματος ειρηνικής απόλαυσης των περιουσιών τους και τη μη αναγνώριση κληρονομικών δικαιωμάτων .
- 7.Παραβίαση του Άρθρου 13 (Δικαίωμα σε αποτελεσματική αποζημίωση) λόγω της μη παροχής στους Ελληνοκύπριους της δυνατότητας να προσφύγουν κατά της παραβίασης των δικαιωμάτων τους σύμφωνα με το Άρθρο 8 και το Άρθρο 1.
- 8.Παραβίαση του Άρθρου 9 (Ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας) σε ό,τι αφορά τους Ελληνοκύπριους που ζουν στη βόρεια Κύπρο.
- 9.Παραβίαση του Άρθρου 10 (Ελευθερία της έκφρασης) σε ό,τι αφορά τους Ελληνοκύπριους στη Βόρεια Κύπρο και την υπερβολική λογοκρισία των σχολικών βιβλίων για χρήση στα δημοτικά τους σχολεία.
- 10.Παραβίαση του Άρθρου 2 Πρωτόκολλο 1 (Δικαίωμα στη μόρφωση) λόγω της μη ύπαρξης κατάλληλων σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τους Ελληνοκύπριους που ζουν στη Βόρεια Κύπρο.
- 11.Παραβίαση του Άρθρου 3 λόγω του ότι οι Ελληνοκύπριοι της Καρπασίας αντιμετωπίζουν διακρίσεις και έχουν υποβληθεί σε ταπεινωτική αντιμετώπιση.
- 12.Παραβίαση του Άρθρου 8 σχετικό με τα δικαιώματα των Ελληνοκυπρίων στη βόρεια Κύπρο για σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής τους ζωής.
- 13.Παραβίαση του Άρθρου 13 λόγω της απουσίας διαδικασιών προσφυγής κατά της ανάμιξης των αρχών στα δικαιώματα των Ελληνοκυπρίων, σύμφωνα με τα άρθρα 3,8,9 και 10 και τα Άρθρα 1 και 2 του Πρωτοκόλλου 1.
- 14.Παραβίαση του Άρθρου 6 (Δικαίωμα σε δίκαιη δίκη) σε ό,τι αφορά και τους Τουρκοκύπριους, λόγω της παραπομπής πολιτών σε στρατοδικεία.

1.Στο πάρκο προς τιμή των αγώνων της Κύπρου για ελευθερία, μετά την τελετή κατάθεσης στεφάνων

2.Από το μνημόσυνο που έγινε στην εκκλησία του Αγίου Διονυσίου του Αεροπαγίτη – 19 Ιουλίου

3.Από τη συνάντηση με τον πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Κάρολο Παπούλια.

Στο κέντρο ο Δήμαρχος Ακανθούς κ.Σάββας Σαββίδης

4.Παρουσίαση του θέματος «Παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κύπρο» από το Δήμαρχο Καραβά στην αίθουσα εκδηλώσεων του μετρό στο Σύνταγμα

1, 5, 8 και 9 - Στιγμιότυπα από την εκδήλωση «Μνήμες κατεχομένων»
2, 3, 6, 7 - Στιγμιότυπα από την αντικατοχική εκδήλωση της 15ης Νοεμβρίου
4. Συνάντηση στο γραφείο του Προέδρου της Βουλής

1. Στο γραφείο του Υπουργού Εξωτερικών κ. Μάρκου Κυπριανού
2,3. Μετά το πέρας της παράστασης «Οι αγνοούμενοι», σε σκηνοθεσία Φώτου Φωτιάδη

[Δραστηριότητες μέσα από την Επιτροπή Κατεχομένων Δήμων]

Οι εννέα κατεχόμενοι Δήμοι της Κύπρου, Αμμοχώστου, Μόρφου, Κερύνειας, Λύσης, Λαπήθου, Καραβά, Κυθρέας, Λευκονοίκου και Ακανθούς, έχουν ενισχύσει τις προσπάθειες τους σε θέματα διαφώτισης και προβολής του Εθνικού μας προβλήματος. Μέσα από την Επιτροπή Κατεχομένων Δήμων γίνονται διάφορες ενέργειες και υλοποιούνται αρκετές πρωτοβουλίες πάνω σε θέματα διαφώτισης. Έχουν πραγματοποιηθεί με τη συμμετοχή Δημάρχων των κατεχομένων Δήμων αρκετές αποστολές σε χώρες του εξωτερικού. Στην Αμερική, με την ευκαιρία διοργάνωσης συνεδρίου της ΠΣΕΚΑ, αποστολή με τη συμμετοχή των Δημάρχων Αμμοχώστου, Ακανθούς & Λευκονοίκου έχουν κάνει επαφές και συναντήσεις με Αμερικανούς αξιωματούχους και με παράγοντες των αποδήμων μας. Παρόμοιες πρωτοβουλίες έχουν γίνει στη Μεγάλη Βρετανία και στην Ελλάδα.

του Δήμου μας αναφέρονται σε ξεχωριστή ενότητα, στα περιεχόμενα της παρούσας έκδοσης.

Επίσης οι εννέα κατεχόμενοι δήμοι Κύπρου διοργάνωσαν την περίοδο 14-16 Νοεμβρίου συναντήσεις και εκδηλώσεις με αφορμή την 26η επέτειο της ανακήρυξης του ψευδοκράτους. Για να παρευρεθούν στην εκδήλωση της 15ης Νοεμβρίου, προσκλήθηκαν βουλευτές από χώρες του εξωτερικού καθώς και αξιωματούχοι από Ευρωπαϊκά κοινοβούλια και άλλοι φορείς. Οι προσκεκλημένοι είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν, μέσα από ξεναγήσεις στην πράσινη γραμμή και συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν με τον Πρόεδρο της Βουλής και τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας, για τις τρέχουσες εξελίξεις στο Κυπριακό Πρόβλημα και να ενδυναμωθεί η συνεργασία για προώθηση θεμάτων και ενεργειών με στόχο τη συμβολή προς τη σωστή κατεύθυνση της επίλυσης του Κυπριακού προβλήματος.

Προσκεκλημένοι της Επιτροπής Κατεχομένων Δήμων ήσαν:

Ο Ευρωβουλευτής κ. Σπύρος Δανέλλης, ο Γερουσιαστής κ. Philippe Monfils, ο Βουλευτής κ. Harry Van Bommel, ο Υπερνομάρχης Ξάνθης-Καβάλας κ. Κωνσταντίνος Τάτσης, ο Νομάρχης Αθηνών κ. Γιάννης Σγουρός, ο Δήμαρχος Χανίων κ. Κυριάκος Βιρβηδάκης, ο Πρόεδρος του Δικτύου Αιρετών Αυτοδιοίκησης Ευρώπης κ. Γεώργιος Κοντορίνης, ο κ. Νικόλαος Παπαδόπουλος, μέλος της Παγκόσμιας Διακοινοβουλευτικής Ένωσης του Ελληνισμού και βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο Πολιτιστικό Κέντρο της Ιεράς Μονής Κύκκου στον Αρχάγγελο και περιλάμβανε ομιλία εκ μέρους των διοργανωτών από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Κατεχομένων Δήμων, Δήμαρχο Αμμοχώστου κ. Αλέξη Γαλανό, χαιρετισμό από τον Α' Αντιπρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων κ. Γρηγόρη Νιώτη, ομιλία από τον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων κ. Μάριο Κάρογιαν και καλλιτεχνικό πρόγραμμα με το μουσικό σχήμα του Κύπριου καλλιτέχνη Δημήτρη Φανή.

[Η συντονιστική επιτροπή Δήμων, Κοινοτήτων, Σωματείων και Οργανώσεων Επαρχίας Κερύνειας]

Με στόχο να υπάρχει ο αναγκαίος συντονισμός στις εκδηλώσεις της επαρχίας μας και επιπρόσθετα να δίνεται η ανάλογη αλληλοστήριξη και βοήθεια σε εκδηλώσεις που διοργανώνουν φορείς και οργανώσεις της επαρχίας μας, λειτουργεί η Συντονιστική Επιτροπή Δήμων, Κοινοτήτων, Σωματείων και Οργανώσεων Επαρχίας Κερύνειας. Επίσης βασική επιδίωξη της Επιτροπής είναι η προβολή των πάγιων θέσεων όπως αυτές εκφράζονται μέσα από τις αρχές λειτουργίας της, στην προσπάθεια εξεύρεσης μιας δίκαιης, βιώσιμης και λειτουργικής λύσης στο Εθνικό μας θέμα.

Μέσα στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της Επιτροπής, έγιναν διάφορες συναντήσεις με αξιωματούχους της κυβέρνησης, όπως με τον Υπουργό Εξωτερικών κ. Μάρκο Κυπριανού καθώς και με προέδρους ή εκπροσώπους πολιτικών κομμάτων. Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων τονίστηκε για άλλη μια φορά ότι για την εφαρμογή και λειτουργία οποιασδήποτε λύσης πρέπει να διασφαλίζονται αρχές δικαίου και ηθικής, όπως

αυτές εκφράζονται μέσα από τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών καθώς επίσης όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των κατοίκων της Κύπρου πρέπει να είναι κατοχυρωμένα.

Θέματα ασφάλειας, εποίκων και απόσυρση του κατοχικού στρατού είναι ύψιστης προτεραιότητας και πρέπει να αντιμετωπίζονται με σταθερή πολιτική, χωρίς ταλαντεύσεις ή παρεκκλίσεις για να μπορέσει η λύση που θα προταθεί στο λαό να αντέξει στο χρόνο.

Μέσα στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της, η συντονιστική Επιτροπή Κερύνειας ανέλαβε τα έξοδα παρουσίασης μιας θεατρικής παράστασης του έργου «Οι Αγνοούμενοι» του Βασίλη Κατσικονούρη σε σκηνοθεσία του Φώτου Φωτιάδη. Το έργο πάντοτε διαχρονικό και επίκαιρο, ικανοποίησε για τη θεατρική του πλοκή, καθώς επίσης και για τα μηνύματα που έδωσε σ' όσους το παρακολούθησαν.

Αναμνηστική φωτογραφία μετά την εκδήλωση της 15ης Νοεμβρίου

Μια πετυχημένη εκδήλωση η οποία πραγματοποιείται στην Κύπρο με τη συνεργασία του Δήμου Στροβόλου, είναι η εκδήλωση «Μνήμες Κατεχομένων» η οποία έχει καθιερωθεί να γίνεται κάθε χρόνο με τη συμμετοχή και των εννέα κατεχομένων Δήμων της Κύπρου. Στο πρόγραμμα της εκδήλωσης ο κάθε Δήμος παρουσιάζει μια ενότητα η οποία έχει σχέση με την ιστορία, την πολιτιστική παράδοση και δημιουργία των κατεχομένων περιοχών μας. Ο Δήμος Καραβά στη συγκεκριμένη εκδήλωση, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 9 Ιουλίου 2009 παρουσίασε τη δισκογραφική δημιουργία «Στον Καραβά». Λεπτομέρειες της μουσικής παραγωγής

Συναντήσεις στα γραφεία του Κινήματος Οικολόγων (4), στο γραφείο του Υπουργού Εσωτερικών (5), στα γραφεία του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ (6),

1. Τέλεση τρισάγιου από τον Μητροπολίτη Λεμεσού κ.κ. Αθανάσιο
2. Ανταλλαγή ενθυμημάτων στην εκδήλωση
3. Η παιδική χορωδία του Δήμου Καραβά και παιδιά από το περιφερειακό σχολείο της περιοχής
4. Ένα μικρό δέντρο λεμονιάς δίπλα από το μνημείο. Ένας συμβολισμός σύνδεσης του χώρου του μνημείου με την πατρική γη του Καραβά, από τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας
- 5,6 - Το πάρκο και το μνημείο

[Εγκαίνια πάρκου και αποκαλυπτήρια μνημείου προς τιμή του αγνοούμενου στρατιώτη Μιχαήλ Μιχαλάκη του Λεάνδρου από τον Καραβά]

Μία από τις πλέον ιστορικές εκδηλώσεις που διοργάνωσε ο Δήμος Καραβά στην προσφυγιά ήταν η εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 14 Οκτωβρίου 2009 στο χωριό Μαθηκολώνη Λεμεσού σε συνεργασία με το Κοινοτικό Συμβούλιο Μαθηκολώνης και την οικογένεια του ήρωα αγνοούμενου στρατιώτη του 251 Τ.ΠΖ. Μιχαήλ Μιχαλάκη του Λεάνδρου.

Για το Δημοτικό Συμβούλιο Καραβά η συμμετοχή σ' αυτή την εκδήλωση ήταν ένα δυνατό κέντρισμα της μνήμης το οποίο ευαισθητοποίησε όλα τα μέλη του συμβουλίου να εργαστούν και να προσφέρουν για την όσο το δυνατό καλύτερη οργάνωση της εκδήλωσης. Όλα ξεκίνησαν μετά από πρωτοβουλία της οικογένειας του αγνοούμενου στρατιώτη του 251 Τ.ΠΖ. Μιχαήλ Μιχαλάκη του Λεάνδρου και της Κούλλας από τον Καραβά να ανεγείρουν ένα μνημείο προς τιμή του αγνοούμενου παλικαριού τους.

Είχαν προηγηθεί όλες οι απαραίτητες διαδικασίες σε συνεργασία με το Κοινοτικό Συμβούλιο Μαθηκολώνης για τις λεπτομέρειες ανέγερσης του μνημείου. Η επιλογή του χώρου της Μαθηκολώνης έγινε αφού στο χωριό αυτό βρήκε φιλόξενη στέγη μετά την προσφυγιά του 1974 ένα από τα αδέρφια του ήρωα Μιχαλάκη, ο Άγγελος με την οικογένειά του. Τιμή και δόξα σ' όσους αγωνίζονται για την πατρίδα. Μια τέτοια τιμή ήρωα άξιζε και σ' αυτό το ξεχωριστό παλικάρι του Καραβά τον Μιχαλάκη Μιχαήλ.

Ο Μιχαλάκης γεννήθηκε στις 18 Ιουλίου 1955. Έζησε και μεγάλωσε στον Καραβά. Φοίτησε στο Δημοτικό Σχολείο Καραβά και στο Γυμνάσιο Λαπήθου. Έζησε τα παιδικά του χρόνια κοντά στην οικογένεια του με ήθος και αρχές. Όλοι τον αγαπούσαν γιατί ήταν καλόκαρδος και τίμιος. Οι γονείς του, ο Λεάνδρος και η Κούλα Λεάνδρου, μεγάλωσαν τα παιδιά τους με όλες τις δυσκολίες της ζωής στον πανέμορφο Καραβά. Αδέρφια του ο Χαράλαμπος, ο Άγγελος, η Μαρία και η Αναστασία. Ο Μιχαλάκης ήταν ο πιο μεγάλος της οικογένειας και κατατάχθηκε στο στρατό τον Ιανουάριο του 1973. Υπηρέτησε στο

Άγημα της Εθνικής Φρουράς αποδίδει τιμές στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας

πεζικό στο 251 Τάγμα Πεζικού στο συγκρότημα της Κερύνειας. Κατά τη διάρκεια της θητείας του στην Εθνική Φρουρά τις πρώτες μέρες της εισβολής πολέμησε αρχικά στην Κερύνεια και αργότερα στο Μπέλλαπαϊς. Εγκλωβίστηκε στο Μπέλλαπαϊς μαζί με τέσσερις άλλους συμπολεμιστές του και μετά από ένα περιπετειώδη τρόπο η ομάδα κατάφερε να διαφύγει με τη βοήθεια του Ερυθρού Σταυρού. Εντάχθηκε ξανά σε τάγμα της Εθνικής Φρουράς στη Λευκωσία πίσω από το Προεδρικό μέγαρο για να συνεχίσει τη θητεία του. Εκεί τον επισκέφθηκαν οι γονείς του και σιγουρεύτηκαν ότι ήταν καλά. Μετά από τέσσερις ημέρες, όταν πήγαν ξανά οι γονείς του να τον επισκεφτούν οι αρμόδιοι του στρατοπέδου τους είπαν ότι τον μετέφεραν μαζί με άλλους στρατιώτες στην Πράσινη Γραμμή και από εκεί τους έστειλαν στη Μια Μηλιά. Μετά τη δεύτερη εισβολή, στις 3 Σεπτεμβρίου 1974, οι γονείς του παρέλαβαν μήνυμα γραμμένο και υπογεγραμμένο από τον ίδιο μέσω του Ερυθρού Σταυρού ότι ήταν ζωντανός και βρισκόταν στο Μπέλλαπαϊς. Μετά από αυτό το μήνυμα αγνοείται η τύχη του.

Η εκδήλωση για τα εγκαίνια του πάρκου και τα αποκαλυπτήρια του μνημείου πραγματοποιήθηκε σ' ένα περιβάλλον στο οποίο η παρουσία του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Δημήτρη Χριστόφια, υψηλόβαθμων αξιωματούχων του κράτους, της εκκλησίας, του στρατού, βουλευτών, εκπροσώπων πολιτικών κομμάτων και πλήθος κόσμου έδωσε

Οι χαροκαμένοι γονείς του αγνοούμενου παλικαριού του Καραβά, Λεάνδρος και Κούλλα Μιχαήλ

τα ανάλογα μηνύματα αναγνώρισης της μεγάλης προσφοράς όλων των παλικαριών που χάθηκαν ή έπεσαν στα πεδία των μαχών τον μαύρο Ιούλιο και Αύγουστο του 1974.

Στο χαιρετισμό του στην εκδήλωση ο Δήμαρχος Καραβά κ. Γιάννης Παπαϊωάννου ανέφερε μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

Ο Δήμαρχος Καραβά χαιρετίζει την εκδήλωση

«Το καλοκαίρι του 1974 έχει σημαδέψει με τον πιο τραγικό τρόπο την ιστορία της πολυβασανισμένης μας πατρίδας. Η μνήμη δυνατή και ανίκητη γυροφέρνει στου νου τα παρακλάδια, εικόνες που συγκλονίζουν και προκαλούν μια ανείπωτη θλίψη, ένα συναίσθημα αγωνίας και οργής για την αδικία που εξακολουθούμε να βιώνουμε στα 35 χρόνια προσφυγιάς. Ένα έντονο συναίσθημα πόνου πολιορκεί καθημερινά ένα μεγάλο αριθμό συμπατριωτών μας που έχασαν αγαπημένα πρόσωπα στο πεδίο της μάχης ή που εξακολουθούν να μην υπάρχουν πληροφορίες για την τύχη τους.

Σήμερα υποκλινόμαστε με απέραντο σεβασμό και τιμή σε αυτούς τους ανθρώπους που καθημερινά το κεντρί της μνήμης ζωγραφίζει τις μορφές των αγαπημένων τους με τη δύναμη της καρδιάς να βρίσκει αντοχές μεγάλες μέσα από τη δύσκολη διαδρομή της ζωής.

Με ιδιαίτερη συγκίνηση τελούμε σήμερα τα αποκαλυπτήρια του πάρκου και του μνημείου προς τιμή του αγνοούμενου παλικαριού Μιχαλάκη Μιχαήλ από τον Καραβά. Μεγάλη η τιμή και η περηφάνια για την οικογένεια του, που ανέλαβε την πρωτοβουλία και ένα μεγάλο μέρος από το οικονομικό κόστος για να κατασκευαστεί αυτό το μνημείο. Μεταφέρουμε δε και τις θερμές μας ευχαριστίες και την ευγνωμοσύνη μας προς τον πρόεδρο και τα μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου Μαθηκολώνης για τη φιλοξενία του μνημείου στην κοινότητα τους. Μια σύνδεση η οποία έχει βαθιές ρίζες και έχει ένα συμβολισμό πολύ σημαντικό και ουσιαστικό.

Ο κατεχόμενος Δήμος του Καραβά τιμά μέσα από τη σημερινή εκδήλωση ένα από τα παλικάρια του, που χάθηκε στο πεδίο της μάχης εκείνες τις τραγικές μέρες του καλοκαιριού του '74. Η σημερινή τελετή αποτελεί ένα εθνικό αναβάπτισμα όπου όλοι οι αγνοούμενοι και όλα τα παλικάρια που πότισαν με τις θυσίες τους τα ιδανικά της ελευθερίας και της δημοκρατίας, θα αποτελούν οδοδείκτες μιας σταθερής πορείας διεκδίκησης για να βρει η πολυβασανισμένη μας πατρίδα τη δική της δικαίωση. Μια πορεία που θα μας απαλλάξει από την Τουρκική κατοχή και θα εξασφαλίσει τα ανθρώπινα δικαιώματά μας για να επιστρέψουμε ελεύθεροι με ασφάλεια και αξιοπρέπεια στην πατρική μας γη.»

Η εκδήλωση περιελάμβανε επίσης δέηση από τον Μητροπολίτη Λεμεσού Αθανάσιο για ανεύρεση των αγνοουμένων μας, χαιρετισμό από τον κοινοτάρχη Μαθηκολώνης κ. Χριστάκη Χριστοδούλου, χαιρετισμό από το νεαρό Μιχαήλ Μιχαήλ του Άγγελου, ανιψιό του αγνοούμενου Μιχαλάκη και ομιλία από τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Δημήτρη Χριστόφια.

Αποκαλυπτήρια του μνημείου από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Δημήτρη Χριστόφια

Τα εγκαίνια του πάρκου και τα αποκαλυπτήρια του μνημείου έδωσαν ένα αίσθημα περηφάνιας και τιμής για την οικογένεια του αγνοούμενου παλικαριού. Το ίδιο αίσθημα φιλοπατρίας και αγωνιστικής διάθεσης πλημμύρισε τις καρδιές όλων όσων παρευρέθηκαν στην τελετή. Χρειαζόμαστε στιγμές Εθνικής ανάτασης, στιγμές που να προσφέρουν

δυνάμεις για να αντέξουμε τα δύσκολα χρόνια της προσφυγιάς. Δικαιοσύνη ζητά ο τόπος και πρέπει να φανούμε αντάξιοι της αποστολής μας.

Στο καλλιτεχνικό μέρος της εκδήλωσης η μικρή Κατερίνα Παπαϊωάννου απήγγειλε το ποίημα της Χλόης Προκοπίου «Κάποτε θα ξημερώσει» και ο Μάριος Χαραλαμπίδης ερμήνευσε τέσσερα αγωνιστικά τραγούδια με τη συνοδεία μαθητών του Περιφερειακού Σχολείου Αψιούς, Γεράσας και Μαθηκολώνης καθώς και παιδιών από την παιδική χορωδία του Δήμου Καραβά. Το πρόγραμμα της εκδήλωσης παρουσίασε με επιτυχία ο συνδημότης μας Παναγιώτης Μανώλης, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς».

Ο πρόεδρος της κοινότητας Μαθηκολώνης κ.Χριστάκης Χριστουδούλου

Ο ανιψιός του ήρωα αγνοούμενου, Μιχαήλ Μιχαλάκης του Άγγελου

Η εκδήλωση άφησε τις δικές της συγκινήσεις, τη δική της σφραγίδα και τα δικά της μηνύματα. Μια σεμνή τελετή απόδοσης τιμών στους ήρωες μας. Μια ηλιαχτίδα φωτός, αντοχής, αγώνα και ελπίδας. Και οι επιλογές μας περιορίζονται σε μία και μοναδική κατεύθυνση. Όλοι ας γίνουμε συνοδοιπόροι πρώτης γραμμής μέχρι που ο ήλιος της δικαιοσύνης και της λευτεριάς ανατείλει πίσω από τον Πενταδάκτυλο, εκεί που θα μπορέσει να δώσει ζωή και φως στην κατεχόμενη γη μας.

Πρέπει να γαληνέψουν οι ψυχές, το οφείλουμε στους πεσόντες στα πεδία των μαχών, στους αγνοούμενους, σε όλους όσους φύγανε με τον πικρό καημό της προσφυγιάς στα χείλη. Το χρωστάμε στην ιστορία του τόπου μας.

Ο παρουσιαστής της εκδήλωσης κ. Πανίκος Μανώλης

Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, βουλευτές, δήμαρχοι, άλλοι προσκεκλημένοι και μεγάλη παρουσία του κόσμου στην εκδήλωση

Απονομή φωτογραφία μαζί με τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι γονείς του αγνοούμενου παλληκαριού, Λεάνδρος και Κούλλα, ο Δήμαρχος Καραβά και ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου Μαθηκολώνης

Απονομή εικόνας με τον Άγιο Δημήτριο στον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας

Δικαιοσύνη ζητά ο τόπος...

Το αγνοούμενο παλληκάρι του Καραβά Μιχαήλ Μιχαλάκης

«Κοιτάξαμε μέσα από τη
μαυρόασπρη φωτογραφία
τα μάτια του αγνοούμενου παλικαριού.
Νιώσαμε να μας κυριεύει το δάκρυ
της μάνας,
του πατέρα, των αδελφών
που περιμένουν να μάθουν
πώς χάθηκαν τόσα παλικάρια
εκείνο το τραγικό καλοκαίρι.
Νιώσαμε την πίκρα να σμίγει
με τον πόνο της μοιρασμένης πατρίδας
και μέσα από τα θολά μάτια
αναζητούμε τη χαμένη μας αξιοπρέπεια,
κάνουμε την καρδιά μας πέτρα,
ν' αντέξει όλη αυτή τη δοκιμασία
μέχρι το τέλος.
Δικαιοσύνη ζητά ο τόπος...
Θα ανάψουμε τα καντήλια
στις αλειτούργητες εκκλησίες μας.
Θα νιώσουμε μια μέρα το γλυκό φως
της λευτεριάς να πλημμυρίζει τις καρδιές μας.
Δύσβατη και ανηφορική η πορεία.
Βαρύ και το χρέος...»

Γ. Π.

Κάποτε θα ξημερώσει!

Κάποτε θα ξημερώσει!
Κι εμείς, θα γυρίσουμε στη γη όπου μας έταξε η μοίρα,
να ψάξουμε για κείνο, το γλυκό, χρυσόφωτο πρωινό,
που βούλιαξε στις αγαπημένες ακτές της Κερύνειας μας,
για την καλημέρα, που ξεψύχησε στου βουνού το μάγουλο.

Κάποτε θα ξημερώσει!
Κι εμείς, θα περπατήσουμε στις μυριστές λουλουδοστράτες,
ανάμεσα στα θυμάρια και στα χαμομήλια της πληγωμένης γης,
να γυρέσουμε το παράπονο, που κρύφτηκε στις πικροδάφνες,
ν' αφουγκραστούμε το κελαριστό τραγούδι της δροσοπηγής.

Κάποτε θα ξημερώσει!
Κι εμείς, θα βρούμε το χαμόγελο που έγινε οδύνη,
στις θλιμμένες υπώρειες, του αγαπημένου βουνού,
κι ύστερα έγινε δάκρυ, έγινε αίμα, θάνατος, καμίνι
στην ποδιά εκείνου του τραγικού καλοκαιριού.

Κάποτε θα ξημερώσει!
Το φως της λευτεριάς, φάρος ζωής θα γίνει
και στου αγνοουμένου το σπίτι θα φέρει τη γαλήνη

Χλόη Προκοπίου

1

2

3

1,2,5 Σημιότυπο από την κηδεία

3. Η εγγονή Φραντζέσκα Φρ. Εμμανουήλ εκφωνεί τον επικήδειο λόγο της

6. Ο Δήμαρχος Καραβά κ. Γιάννης Παπαϊωάννου στον επικήδειο λόγο του

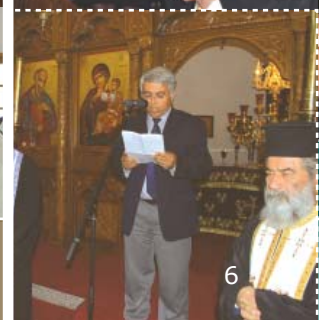
4. Φραντζέσκος Χατζηφραντζέσκου

4

5

6

Τύμβος Μακεδονίτσας

[Ένας κοινός τάφος για τους δώδεκα φονευθέντες στο χωριό Ελιά τον Ιούλιο του 1974]

Η ταυτοποίηση των οστών με τη μέθοδο του DNA, των αγνοουμένων, και άλλων συμπατριωτών μας που έπεσαν στο πεδίο της μάχης ή δολοφονήθηκαν εν ψυχρώ από τους Τούρκους εισβολείς τον Ιούλιο και τον Αύγουστο του 1974, είναι μια διαδικασία που έχει ξεκινήσει τα τελευταία χρόνια και έδωσε διέξοδο σε πολλές οικογένειες να μάθουν για την τύχη των αγαπημένων τους προσώπων και να αποδώσουν το «ύστατο χαίρε» με την τέλεση επικηδείας ακολουθίας.

Το Σάββατο 21 Φεβρουαρίου στον καθεδρικό ναό Αγίου Νικολάου στο Επισκοπιό, τελέστηκε η κηδεία ενός αξιόλογου τέκνου της κωμόπολής μας, του Φραντζέσκου Χατζηφραντζέσκου, ο οποίος δολοφονήθηκε εν ψυχρώ στην αυλή του σπιτιού του στον Καραβά στις 6 Αυγούστου 1974. Ήταν ηλικιωμένος, 80 χρονών και άοπλος. Λίγες μέρες πριν την 6η Αυγούστου τα παιδιά του τον παρότρυναν να φύγει από το χωριό, να σωθεί και αυτός τους έλεγε: « Το καταφύγιο του ανθρώπου είναι το σπίτι του. Από την Κύπρο πέρασαν τόσοι και τόσοι κατακτητές. Είδατε ποτέ τον κόσμο να φεύγει από τον τόπο του;». Σίγουρα η μεγάλη του αγάπη για τον Καραβά ήταν ένας επιπρόσθετος λόγος που δεν ήθελε να εγκαταλείψει αυτόν τον πανέμορφο, συνάμα ιστορικό τόπο και με τον οποίο συνδέθηκε μια ολόκληρη ζωή.

Ο γέρος Φραντζέσκος, όπως τον ξέραμε εμείς οι νεώτεροι, ήταν μια προσωπικότητα πρότυπο, με πολλά χαρίσματα. Ευλαβής, τίμιος, αφοσιωμένος στις αρχές της οικογένειας, ήξερε πάντα να προσφέρει. Με δωρεά της οικογένειάς του συνέβαλε στην ανέγερση των κατηχουμένων της εκκλησίας Παναγίας Ευαγγελίστριας. Στο αριστερό ψαλτήρι της εκκλησίας κάθε Κυριακή έπρεπε να ακουστεί το Σύμβολο της Πίστεως από τα δικά του χείλη. Βοηθούσε το συνάνθρωπο και ήξερε τον τρόπο πώς να αξιολογήσει προτεραιότητες για το καλό της κοινωνίας του Καραβά. Εκλέγθηκε πρόεδρος της Συνεργατικής Πιστωτικής Εταιρείας Καραβά, θέση που κατείχε μέχρι το θάνατό του. Επίσης συνέβαλε οικονομικά για τη βελτίωση των εγκαταστάσεων

του γηπέδου της Λάμπουσας. Ήταν οξυδερκής, φιλομαθής και πολλές φορές οι συμβουλές του ήταν πολύτιμες.

«Εισβολή.

Μια ριπή, δύο ριπές.

Διαταγή. Κάψτε τους λεμονανθούς να μη μυρίζουν να ανασαίνει ο κόσμος.

Και έμεινε πίσω ένας γέρος, μια γριά πέντε δέντρα στον άνεμο να φυλάνε τα μνήματα».

Ο αξέχαστος μας Φραντζέσκος έμεινε στην πατρώα γη του Καραβά να φυλάει Θερμοπύλες. Δολοφονήθηκε εν ψυχρώ στις 6 Αυγούστου 1974, ημέρα κατάληψης του Καραβά και της Λαπήθου.

Την κηδεία του τέλεσε ο διαεγγονός του, Πανιερώτατος Μητροπολίτης Ταμασού και Ορεινής κ. Ησαΐας με τον Μητροπολίτη Κυρήνειας κ. Παύλο, σε μια συγκινητική ατμόσφαιρα η οποία μας μετέφερε πίσω στα όμορφα δημιουργικά χρόνια του Καραβά μας. Εκεί που οι άνθρωποι είχαν στόχους, είχαν όραμα, έφτιαχναν σχέδια για ένα καλύτερο αύριο. Όλα γκρεμίστηκαν εκείνο τον μαύρο Ιούλη του 1974. Και εμείς στην προσφυγιά εξακολουθούμε να μαζεύουμε τα συντρίμια, να θάβουμε νεκρούς και να μας κατατρώει τα σωθικά το μαχαίρι της κατοχής που είναι καρφωμένο για 36 χρόνια στο σώμα της πατρίδας μας.

Επικήδειο λόγο εκφώνησαν ο Δήμαρχος Καραβά κ. Γιάννης Παπαϊωάννου, η εγγονή του Φραντζέσκα Φραντζέσκου Εμμανουήλ και ο Μητροπολίτης Ταμασού και Ορεινής κ. Ησαΐας. Έγιναν δε εισφορές, μετά από εισήγηση της οικογένειας για ενίσχυση του Ταμείου Ευημερίας Καραβιωτών. Μια θεάρεστη πράξη που αντικατοπτρίζει τα φιλεύσπλαχνα αισθήματα στήριξης και συμπαράστασης προς το δυσπραγούντα συνάνθρωπο τα οποία μέσα από όλα τα στάδια της ζωής του επέδειξε με σεμνότητα και ανέδειξε με ταπεινοφροσύνη ο αξέχαστός μας Φραντζέσκος.

Η μνήμη του θα παραμένει τιμημένη και αιώνια στις καρδιές όλων μας.

Στην προηγούμενη μας έκδοση έχουμε αναφερθεί με λεπτομέρειες για τους δώδεκα συμπατριώτες μας που δολοφονήθηκαν εν ψυχρώ από τους Τούρκους εισβολείς στις 21 Ιουλίου 1974 στο χωριό Ελιά, νότια του Καραβά.

Οι δώδεκα φονευθέντες ήσαν οι:

1. **Σπύρος Κέλλουρας**, 25 χρονών, άγαμος, από την Πέτρα Σολέας

2. **Κώστας Μέλισσος**, 43 χρονών, έγγαμος, πατέρας δύο ανήλικων κοριτσιών 11 και 9 χρονών, από τον Καραβά

3. **Νεόφυτος Δαμασκηνού**, 76 χρονών, έγγαμος, πατέρας 11 παιδιών, από την Ελιά

4. **Θεόδωρος Αχιλλέως**, 28 χρονών, έγγαμος, πατέρας τριών ανήλικων παιδιών, 10, 8 και 7 χρονών, από τη Λάπηθο και παντρεμένος στην Ελιά

5. **Ανδρέας Μάντολες**, 25 χρονών, έγγαμος, πατέρας δύο ανήλικων παιδιών 3 χρονών και 7 μηνών, από την Αχερίτου. Σύζυγος του η Χαρίτα Μάντολες από την Ελιά.

6. **Φοίβος Κυπριανού**, 23 χρονών, έγγαμος, πατέρας δύο ανήλικων παιδιών 2 χρονών και 4 μηνών, από τα Φτέρυχα

7. **Γιαννάκης Κοζάκου**, 14 χρονών, από τον Καραβά
8. **Χριστόφορος Γιατρού**, 21 χρονών, στρατιώτης από τον Άγιο Ιωάννη Αγρού

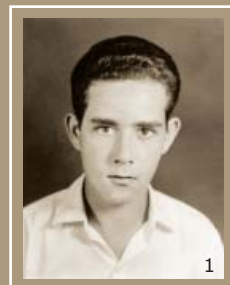
9. **Παναγιώτης Τσιάκκας**, 25 χρονών, άγαμος, από τον Καραβά

10. **Σάββας Τσιάκκας**, 63 χρονών, έγγαμος, πατέρας δύο παιδιών, από τον Καραβά

11. **Χριστάκης Κοντεμενιώτης**, 38 χρονών, έγγαμος, πατέρας ενός ανήλικου κοριτσιού 2 χρονών, από τον Καραβά

12. **Γιάννης Ιακώβου Στυλιανού**, 44 χρονών, έγγαμος, πατέρας τεσσάρων ανήλικων παιδιών, από τα Φτέρυχα.

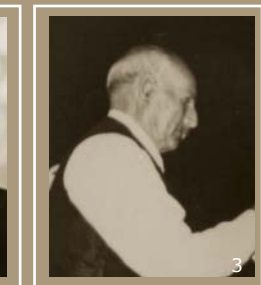
Επίδοση της Κυπριακής και Ελληνικής σημαίας από την Εθνική Φρουρά, στην εκπρόσωπο των οικογενειών των 12 φονευθέντων κ. Χαρίτα Μάντολες

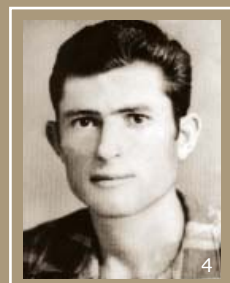
1

2

3

4

5

6

7

8

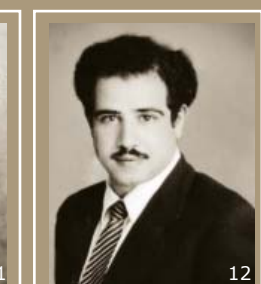
9

10

11

12

Ο αέρας σελαγίζει το τρόπαιο της νύχτας,
κι η νοτισμένη σιωπή σκορπά το μύρο της
στους κοιμισμένους κήπους.

Τούτες οι μνήμες με πληγώνουν.
Κι όμως, ποτέ δεν θέλω να μ' αφήσουν.
Κόπου εκεί,
πίσω απ' το σκλαβωμένο Πενταδάκτυλο
είναι δεμένο, κόμπος αζωδιάλυτος,
το νήμα της ζωής μου.

Νίκος Κρανιδιώτης
(«Πορεία στο χρόνο», 1991)

Μετά την ταυτοποίηση των οστών τους, έγιναν την περίοδο Ιουλίου – Νοεμβρίου του 2008 όλες οι κηδείες για τους πιο πάνω δώδεκα αδικοχαμένους συμπατριώτες μας. Στο χώρο που εντοπίστηκαν τα λείψανά τους, στο χωριό Ελιά, περισυλλέγησαν μερικά υπολείμματα οστών για τα οποία δεν κατέστη δυνατό να γίνει ταυτοποίηση για τον κάθε νεκρό ξεχωριστά. Με κοινή εισήγηση και των δώδεκα οικογενειών προς το ΓΕΕΦ, δόθηκε η έγκριση τα οστά αυτά να ταφούν σε κοινό τάφο στον Τύμβο της Μακεδονίτσας.

Η ταφή έγινε το Σάββατο 4 Απριλίου 2009 με τη βοήθεια και τη στήριξη της Εθνικής Φρουράς η οποία απέδωσε τις ανάλογες τιμές για την περίπτωση.

Ο πόνος βαρύς και αβάστακτος για τις οικογένειες των αδικοχαμένων συμπατριωτών μας. Ένας πόνος και μια δοκιμασία η οποία συνεχίζεται με την πληγή να παραμένει αθεράπευτη. Το μέγεθος της θυσίας όλων όσων δολοφονήθηκαν ή έπεσαν στο πεδίο της μάχης είναι μεγάλο. Και ακόμα πιο μεγάλο είναι το δικό μας χρέος να κρατήσουμε τη μνήμη ζωντανή, να αντλούμε δυνάμεις και να συνεχίζουμε αταλάντευτοι την πορεία της δικαίωσης και της λευτεριάς της πατρίδας μας.

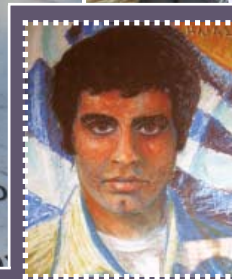
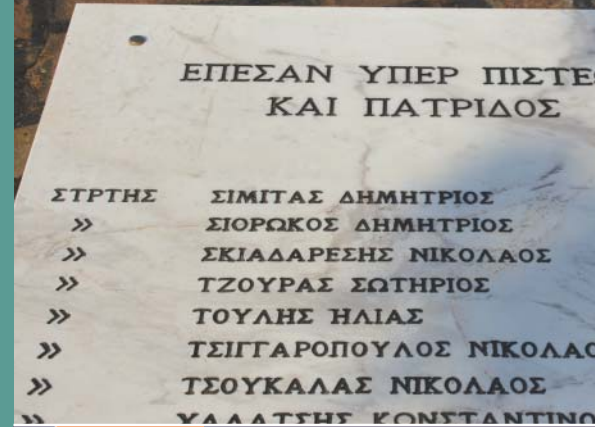
Πρέπει να αντέξουμε μέχρι το τέλος. Το οφείλουμε στους νεκρούς και στους ήρωες μας.

Στιγμιότυπα από την ταφή μέρους των οστών των 12 αδικοχαμένων συμπατριωτών μας, της περιοχής Ελιάς – Καραβά

Είναι πραγματικά πολύ δύσκολο να μετρήσεις τον πόνο και την αδικία που για 36 χρόνια τώρα, ζουν οι οικογένειες των αγνοουμένων και των πεσόντων της Κυπριακής τραγωδίας. Και είναι πραγματικά πολύ δύσκολο να αναλογιστεί κάποιος γιατί να συνεχίζεται αυτή η αδικία με την κατοχή της μισής μας πατρίδας

Ταφόπλακα με το όνομα του Ηλία Τούλη στον Τύμβο Μακεδονίτσας

Αναμνηστική φωτογραφία μπροστά από το μνημείο των Κρητικών καταδρομέων στο χωριό Μάραθος

[Επιχείρηση «ΝΙΚΗ» 1974
Ένα σεμνό αφιέρωμα στον Κρητικό καταδρομέα
Ηλία Τούλη και στην ηρωίδα μητέρα του Μαρία]

Εισαγωγή

Το κείμενο αυτό έχει συμπεριληφθεί στα περιεχόμενα της έκδοσης μας, με αφορμή επίσκεψη του Δήμαρχού μας στην Κρήτη τον περασμένο Δεκέμβρη όπου παρευρέθηκε στην τελετή ορκωμοσίας του γιου του Παναγιώτη στη Σχολή Εφέδρων Αξιωματικών Πεζικού στο Ηράκλειο. Η πρόσκληση από τον πρέσβη της Κύπρου στην Ελλάδα κ. Ιωσήφ για να επισκεφτεί μαζί με άλλους αξιωματούχους της Κυπριακής πολιτείας μια ηρωίδα μάνα ενός πεσόντα καταδρομέα της επιχείρησης «ΝΙΚΗ» '74 από το χωριό Μάραθος, Ηρακλείου, έδωσε ένα διαφορετικό περιεχόμενο με μνήμες του 1974. Στην πορεία η συνάντηση με τη μάνα αυτή ήταν πέρα για πέρα συγκλονιστική.

Για σκοπούς ενημέρωσης της νέας γενιάς καθώς και για αρκετούς που δεν γνωρίζουν τις λεπτομέρειες της αποστολής «ΝΙΚΗ» 1974, δίνουμε στη συνέχεια πληροφοριακό υλικό για να ξετυλίξουμε το κουβάρι της μνήμης και να αναδείξουμε τις σημαντικές πτυχές της τραγωδίας του 1974 οι οποίες έχουν δώσει τη δική τους σφραγίδα πολύχρονης δοκιμασίας σε πολλές οικογένειες πεσόντων και αγνοουμένων της περιόδου του 1974.

Ιστορικό σημείωμα για την επιχείρηση «ΝΙΚΗ» 1974

Η Τουρκική εισβολή βρήκε την άμυνα της Κύπρου σε κακή κατάσταση και το ηθικό των Ελληνοκύπριων σε πολύ χαμηλό επίπεδο μετά το πραξικόπημα και τα θλιβερά γεγονότα που το ακολούθησαν.

Η “ηγεσία” που προέκυψε από την ανταρσία εναντίον της νόμιμης και διεθνώς αναγνωρισμένης κυβέρνησης της Κύπρου, δεν ήταν σε θέση να συσπειρώσει τον πληθυσμό με σκοπό να αντιμετωπισθεί ο εισβολέας αποτελεσματικά, και φυσικά η διεθνής υποστήριξή της ήταν ανύπαρκτη. Η αμυντική προετοιμασία του νησιού που είχε εξασθενήσει, μετά από πολλές αρνητικές εξελίξεις και κακούς χειρισμούς του παρελθόντος, έλαβε την χαριστική

Το μνημείο στο χωριό Μάραθος Κρήτης

βολή με τις εκκαθαρίσεις στην Εθνική Φρουρά που ακολούθησαν το πραξικόπημα. Την πρώτη ημέρα της εισβολής, η Τουρκική αποβατική δύναμη δεν είχε καταφέρει παρά ένα μικρό προγεφύρωμα στην ακτή του Καραβά (περιοχή «Πέντε Μίλι») και ενώ αυτό θα μπορούσε να είχε καταστραφεί, καμία κίνηση προσβολής της αποβατικής δύναμης ή του προγεφυρώματος δεν έγινε. Η δικτατορική κυβέρνηση των Αθηνών ευρίσκετο στα πρόθυρα της κατάρρευσης. Η πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα από όπου ξεκίνησε το πραξικόπημα, και από όπου θα μπορούσε να επηρεασθεί η άμυνα της Κύπρου μετά την εκδήλωση της Τουρκικής εισβολής, παρουσίαζε σημεία διάλυσης, οι δε στρατιωτικές προετοιμασίες και η γενική επιστράτευση που ακολούθησε εξελίχθηκαν σε πραγματικό φιάσκο.

Πολύτιμος χρόνος χάθηκε με αμφιταλαντεύσεις, αποφυγή λήψεως αποφάσεων και αλλοπρόσαλλες διαταγές και ανακοινώσεις, τη στιγμή που η ελλειπή και αποδιοργανωμένη άμυνα στην Κύπρο είχε περιορίσει την Τουρκική ανάπτυξη σε μερικά τετραγωνικά χιλιόμετρα. Μέσα στο κλίμα αποδιοργάνωσης και ηττοπάθειας και αφού η εφαρμογή των προβλεπομένων σχεδίων ενίσχυσης της Κύπρου (κυρίως αεροπορική προσβολή των δυνάμεων απόβας), είχε με τον ένα ή άλλο τρόπο ακυρωθεί, αποφασίστηκε η αποστολή στρατιωτικών ενισχύσεων στην Κύπρο και συγκεκριμένα μιας Μοίρας Καταδρομών (όχι αλεξιπτωτιστών). Η δύναμη αυτή θα μεταφέρτο στο νησί αεροπορικώς, με το σύνολο σχεδόν των μεταφορικών αεροσκαφών που διέθετε τότε η Ελληνική Πολεμική Αεροπορία.

Η πτήση των μεταγωγικών προεβλέπετο να γίνει με άκρα μυστικότητα, από την αεροπορική βάση της Σούδας στην Κρήτη, και φορτίο τους θα ήταν η Α' Μοίρα Καταδρομών με τον οπλισμό της. Η όλη επιχείρηση θα έφερε την κωδική ονομασία "Νίκη".

20 αεροσκάφη Nord 2501 Noratlas και 10 C-47 Dakota της 354 Μοίρας Μεταφορών "Πήγασσος" διατέθηκαν για τη μεταφορά της Μοίρας. Τα αεροσκάφη θα απογειώνονταν κατά τη διάρκεια της νύχτας, θα πετούσαν χωρίς συνοδεία μαχητικών, σε χαμηλό ύψος, σε σιγή ασυρμάτου, με τα φώτα πορείας σβηστά και χωρίς οπτική επαφή μεταξύ τους. Τελικός προορισμός το αεροδρόμιο της Λευκωσίας, προσγείωση σε αυτό, αποβίβαση των καταδρομέων και άμεση επιστροφή των αεροσκαφών στην Ελλάδα. Το "σχέδιο" προέβλεπε να αρχίσουν οι απογειώσεις στις 22.30 της 21ης Ιουλίου με χρονικό διαχωρισμό αεροσκαφών πέντε λεπτών έτσι ώστε να έχουν όλα απογειωθεί μέχρι τα μεσάνυχτα. Η πτήση προς την Κύπρο, η αποβίβαση των καταδρομέων και του υλικού και η επιστροφή έπρεπε να γίνουν υπό πλήρες σκότος, για την αποφυγή εντοπισμού από την Τουρκική αεροπορία. Υπήρξε ρητή διαταγή, σε καμία περίπτωση να μην προσγειωθεί αεροσκάφος στην Κύπρο με το φως της ημέρας.

Το σχέδιο απογειώσεων εφαρμόστηκε όσον αφορά τα πέντε πρώτα αεροσκάφη αλλά από εκεί και πέρα υπήρξαν καθυστερήσεις, με αποτέλεσμα να δοθεί διαταγή να ακυρωθούν οι απογειώσεις, αφήνοντας πέντε Νοράτλας και όλα τα Ντακότα με το υλικό πίσω! Τελευταίο απογειώθηκε το Νοράτλας με τον κωδικό "Νίκη 15", (15ο στην σειρά απογειώσεων) έξω από τα χρονικά όρια, και παρά την εντολή να ακυρώσει. Τα αεροσκάφη που τελικά απογειώθηκαν ακολούθησαν μια πορεία πάνω από την πόλη των

Χανίων, ανέβηκαν σε ύψος 7000 ποδών, πέρασαν από τα Λευκά Όρη, κατέβηκαν στα 500 περίπου πόδια και από εκεί ακολούθησαν μια πορεία νοτιοανατολική μέχρι ένα σημείο 34° Β. και 27° Α, και από εκεί γύρισαν ανατολικά με κατεύθυνση την Κύπρο. Η περιοχή αυτή βρίσκεται κάτω από την συνεχή επιτήρηση της Τουρκικής Αεροπορίας και ο εντοπισμός των Νοράτλας θα σήμαινε και την σίγουρη καταστροφή τους. Τα πληρώματα των Νοράτλας γνώριζαν ότι στο ταξίδι αυτό θα ήσαν μόνοι, δεν θα υπήρχαν Ελληνικά μαχητικά για προστασία τους. Η μόνη τους προστασία θα ήταν το σκοτάδι και το στοιχείο του αιφνιδιασμού. Σε όλη την διάρκεια της πτήσης δεν υπήρχαν ραδιοβοηθήματα, αφού αυτά ήσαν εκτός ενεργείας λόγω της εμπόλεμης κατάστασης, ούτε σημεία αναφοράς για προσανατολισμό, και εδώ επιστρατεύθηκαν οι ικανότητες των ραδιοναυτών. Πολλά από τα αεροσκάφη πετούσαν λίγα μόνο μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας (μια πολύ επικίνδυνη κατάσταση, όπου το παραμικρό λάθος των χειριστών σήμαινε συντριβή του αεροσκάφους και ακαριαίο θάνατο για το πλήρωμα και τους επιβαίνοντες). Τα Νοράτλας δεν πετούσαν σε σχηματισμό, ούτε είχαν οπτική επαφή μεταξύ τους. Πετούσαν ανεξάρτητα, με μια γενική ιδέα του πού περίπου πετούσε το προηγούμενο ή το επερχόμενο αεροσκάφος. Η πτήση προς την Κύπρο έπρεπε να διαρκέσει δύο περίπου ώρες για τα αργοκίνητα και βαρυφορτωμένα μεταγωγικά. Αρκετά από αυτά παρουσίασαν βλάβες, όμως τα πληρώματά τους κατάφεραν να τα πάνε στον προορισμό τους.

Πλησιάζοντας την Κύπρο από τα δυτικά, και έχοντας από ώρα σπάσει τη σιγή ασυρμάτου, παρατήρησαν ότι η θαλάσσια περιοχή νότια του νησιού παρουσίαζε ασυνήθιστη κίνηση πολεμικών

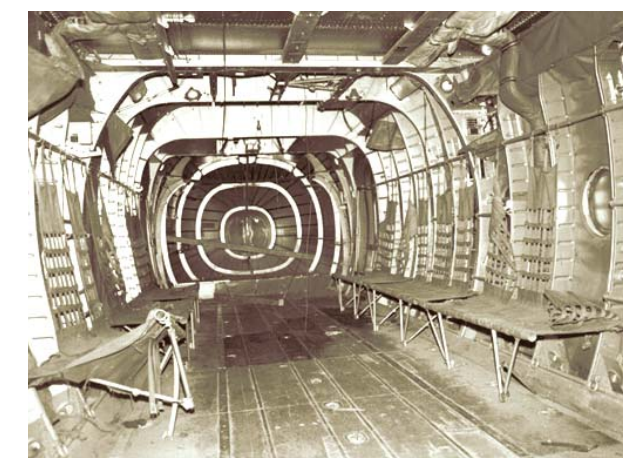
πλοίων του Αμερικανικού 6ου Στόλου. Ένα από τα Νοράτλας πέρασε αρκετά κοντά από ένα μεγάλο αεροπλανοφόρο, χωρίς κανένα συμβάν. Άλλα αεροσκάφη πέταξαν κατά λάθος πάνω από την Βρετανική βάση του Ακρωτηρίου στην οποία σήμανε συναγερμός. Αμέσως η Διοίκηση των Βρετανικών Δυνάμεων της Κύπρου προειδοποίησε τις Ελληνικές αρχές ότι στο εξής θα αναχαιτίζει οποιαδήποτε αεροσκάφη θα πλησίαζαν την περιοχή της Κύπρου! Φτάνοντας πάνω από το νησί, παρατηρήθηκαν μεγάλες πυρκαγιές στο βουνό του Πενταδακτύλου. Αυτές οι πυρκαγιές ήσαν η πηγή των αναλαμπών στον ορίζοντα που είχαν βοηθήσει στον προσανατολισμό πολλών Νοράτλας κατά την προσέγγισή τους στην Κύπρο. Μερικά αεροσκάφη δέχτηκαν αραϊά πυρά από τις διάσπαρτες Τουρκοκυπριακές θέσεις, αλλά χωρίς τα πληρώματά τους να ανησυχήσουν ιδιαίτερα. Ένα-ένα τα μεταγωγικά άρχισαν την κάθοδό τους προς το αεροδρόμιο της Λευκωσίας, όταν διαπίστωσαν ότι εδέχοντο σφοδρά αντιαεροπορικά πυρά, αν και απ' ότι γνώριζαν, το αεροδρόμιο ευρίσκετο μέχρι εκείνη τη στιγμή σε Ελληνικά χέρια.

➤ Αεροσκάφος Νοράτλας απογειώνεται από την Ελευσίνα.

Η ώρα ήταν λίγο μετά τις 02.00 της 22ης Ιουλίου. Πριν την αναχώρηση της αποστολής, τα πληρώματα των Νοράτλας ενημερώθηκαν ότι οι Ελληνοκυπριακές δυνάμεις οι οποίες είχαν τον έλεγχο του αεροδρομίου, είχαν ειδοποιηθεί για την άφιξη των Ελληνικών αεροσκαφών και είχαν διαταχθεί να μην ανοίξουν πυρ κατά την προσέγγισή τους. Υπάρχουν πολλές αλληλοσυγκρουόμενες εκδοχές για το αν δόθηκε τέτοια διαταγή, τί περιείχε, σε ποιούς δόθηκε και από ποιούς, και πότε. Γεγονός είναι ότι τα αεροσκάφη που επιχειρούσαν να προσγειωθούν, δέχθηκαν καταγιστικά πυρά από πολλές κατευθύνσεις, μέσα και έξω από το αεροδρόμιο. Τα πυρά προήρχοντο από Ελληνοκυπριακές θέσεις αντιαεροπορικών, καθώς και από διάφορους πολίτες που είχαν πάρει θέσεις γύρω από το αεροδρόμιο και έβαλλαν κατά των Νοράτλας με ό,τι όπλο είχαν διαθέσιμο. Αργότερα, από διάφορες μαρτυρίες προέκυψε ότι, περιμένοντας Τουρκική επίθεση, και μη γνωρίζοντας ότι θα έρχονταν ενισχύσεις από την Ελλάδα, θεώρησαν ότι τα αεροσκάφη που πλησίαζαν ήσαν σίγουρα Τουρκικά. Τα αεροσκάφη "Νίκη 1", "Νίκη 2" και "Νίκη 3" κατάφεραν να προσγειωθούν αποβιβάζοντας τους καταδρομείς και τα εφόδια που μετέφεραν.

Το αεροσκάφος "Νίκη 4" δέχθηκε πολλά βλήματα αντιαεροπορικών, πήρε φωτιά και συνετρίβη δύο μίλια πριν τον διάδρομο του αεροδρομίου. Όλοι οι επιβαίνοντες, πλήρωμα και καταδρομείς εκτός ενός, σκοτώθηκαν. Το αεροσκάφος "Νίκη 7" εβλήθη σε πολλά σημεία, ο ένας κινητήρας του εξερράγη, ο δεύτερος πήρε φωτιά, αλλά το ηρωικό του πλήρωμα κατάφερε να το προσγειώσει. Δύο από τους καταδρομείς που μετέφερε σκοτώθηκαν και 11 τραυματίστηκαν, από τα πυρά που σχεδόν διέλυσαν την άτρακτο. Τα Νοράτλας που ακολουθούσαν βρέθηκαν σε έναν καταιγισμό πυρών κάθε είδους όπλων, αλλά τα πληρώματά τους με υπεράνθρωπες προσπάθειες και ηρωισμό τα προσγείωσαν εκπληρώνοντας στο ακέραιο το καθήκον τους. Κάποιοι από τους χειριστές των αεροσκαφών, ελπίζοντας ότι το αεροδρόμιο ήταν ακόμη σε Ελληνικά χέρια, σε μια απελπισμένη προσπάθεια να δηλώσουν την εθνικότητά τους άναβαν όλα τα φώτα των Νοράτλας, κατά την τελική φάση της προσγείωσης. Αυτό, λίγο επηρέασε αυτούς που πυροβολούσαν από το έδαφος, αλλά τουλάχιστον τα τελευταία αεροσκάφη δεν είχαν απώλειες, αν και όλα έφεραν σημάδια από τα πυρά που δέχτηκαν. Όταν καθυστερημένα διαπιστώθηκε ότι τα αεροσκάφη που επιχειρούσαν να προσγειωθούν ήσαν Ελληνικά, τα πυρά από το έδαφος άρχισαν να αραιώνουν και τέλος σταμάτησαν. Ήταν όμως πλέον αργά για δύο από τα Νοράτλας και 33 αεροπόρους και καταδρομείς. Τελευταίο, και λίγο πριν το πρώτο φως προσγειώθηκε το "Νίκη 15" που μετέφερε τα πυρομαχικά της Α' Μοίρας Καταδρομών. Όλα τα αεροσκάφη που προσγειώθηκαν στην Λευκωσία απογειώθηκαν για το ταξίδι της επιστροφής, εκτός από το άτυχο Νίκη 4" και τρία ακόμη Νοράτλας. Το "Νίκη 3" που παρουσίασε βλάβη στον ένα κινητήρα, το "Νίκη 7" που είχε καταστραφεί σχεδόν ολοσχερώς και το "Νίκη 12" το οποίο έμεινε από καύσιμα. Και τα τρία Νοράτλας πυρπολήθηκαν από τις Κυπριακές δυνάμεις με διαταγή του Ελληνικού Αρχηγείου Αεροπορίας, προφανώς για να μην υπάρχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν την συμβολική αυτή Ελληνική επέμβαση στη μάχη της Κύπρου.

➤ Το εσωτερικό ενός Noratlas βλέποντας προς τα πίσω

➤ Το πλήρωμα του Noratlas Νίκη 8 στο πιλοτήριο του αεροσκάφους, μετά την επιστροφή από την Κύπρο. Από αριστερά, Κυβερνήτης Τζανάκος Νικόλαος, Μηχανικός Τσουρής Βασίλειος, Συγκυβερνήτης Λαυράνος

➤ Μετά την επιστροφή από την Κύπρο, ο κυβερνήτης του Νίκη 8 Ν. Τζανάκος, δείχνει την διάτρητη από σφαίρες δεξιά πτέρυγα του Noratlas

Η δικαιολογία για αυτή την ενέργεια ήταν ότι η Ελλάδα δεν βρισκόταν επίσημα σε εμπόλεμη κατάσταση με την Τουρκία!! Τα υπόλοιπα αεροσκάφη, κάνοντας οικονομία καυσίμων και πετώντας πάντα χαμηλά για την αποφυγή εντοπισμού από την Τουρκική Αεροπορία, άρχισαν να προσγειώνονται στην Σούδα, εκτός από 4 που προσγειώθηκαν στην Ρόδο λόγω έλλειψης καυσίμων και ζημιών που προκλήθηκαν από τα πυρά που δέχτηκαν στην Λευκωσία. Δύο από τα Νοράτλας που απογειώθηκαν από την Σούδα, δεν προσγειώθηκαν ποτέ στην Κύπρο: Το " Νίκη 13", δήλωσε ότι έχασε τον προσανατολισμό του και προσγειώθηκε στην Ρόδο. Το " Νίκη 14", φτάνοντας πάνω από την Κύπρο όταν είχε πια ξημερώσει, ακολούθησε διαταγές και επέστρεψε στην Σούδα.

Ο μοναδικός επιζών από το πλήρωμα του ΝΙΚΗ 4, καταδρομέας Αθανάσιος Ζαφειρίου σε μια αναμνηστική φωτογραφία με το Δήμαρχο Καραβά - Κρήτη, στρατόπεδο ΣΕΑΠ, Δεκέμβριος 2006

Με το φώς της ημέρας άρχισε ο σφοδρός βομβαρδισμός του αεροδρομίου της Λευκωσίας από την Τουρκική Αεροπορία. Οι καταδρομείς της Α' Μοίρας που μετέφεραν τα Νοράτλας, παρά τις απώλειές τους και τον εφιάλτη που μόλις πέρασαν, πήραν θέσεις στην άμυνα του αεροδρομίου και τις επόμενες μέρες πολέμησαν ηρωικά εναντίον των Τούρκων εισβολέων. Η συμβολή των καταδρομέων που έφθασαν με την επιχείρηση «ΝΙΚΗ» στην Κύπρο ήταν πάρα πάρα πολύ σημαντική σε πολλές αποστολές και μάχες που έγιναν κατά τη διάρκεια των γεγονότων της Τούρκικης Εισβολής του 1974. Η αντίσταση των καταδρομέων στο αεροδρόμιο Λευκωσίας υπήρξε καθοριστική και γενναία και απετράπη η κατάληψη του αεροδρομίου από τους Τούρκους οι οποίοι χρησιμοποίησαν στη μάχη για κατάληψη του υπέρμετρες δυνάμεις και μεγάλο στρατιωτικό εξοπλισμό. Το αεροδρόμιο Λευκωσίας είναι σήμερα στη νεκρή ζώνη υπό τον έλεγχο των Ηνωμένων Εθνών.

Δυστυχώς ο ηρωισμός αυτών που έλαβαν μέρος σε διάφορες μάχες και μέτωπα στον πόλεμο του 1974 και η θυσία όσων φονεύθηκαν ή έπεσαν στα πεδία των μαχών δεν στάθηκαν αρκετά να επηρεάσουν την εξέλιξη των γεγονότων.

Στο αεροσκάφος «ΝΙΚΗ 4» επέβαιναν συνολικά 32 άτομα, μια ομάδα από τέσσερα άτομα πλήρωμα και 28 καταδρομείς. Σκοτώθηκαν όλοι εκτός ενός, του Αθανασίου Ζαφειρίου ο οποίος για 36 χρόνια αντιμετωπίζει καθημερινά μνήμες και βιώματα

εκτός ορίων κάθε λογικής. Πραγματικά μια μεγάλη δοκιμασία με απερίγραπτες διαστάσεις οργής και πόνου για τους αδικοχαμένους συμπολεμιστές του.

Σεμνό αφιέρωμα στον Ηλία Τούλη και τη μητέρα του Μαρία

Ο Ηλίας Τούλης από το χωριό Μάραθος Ηρακλείου, ήταν το μοναδικό παιδί της κ. Μαρίας. Η Μαρία βίωσε τα δικά της προβλήματα μέσα από το στίβο της ζωής. Λόγω οικογενειακών και άλλων λόγων δεν κατάφερε να παντρευτεί τον πατέρα του παιδιού της. Ο Ηλίας ήταν ένα φιλήσυχο παιδί, σεμνό, με όνειρα και φιλοδοξίες για τη ζωή. Υπηρέτησε τη στρατιωτική του θητεία στις δυνάμεις καταδρομέων. Στις 21 Ιουλίου καλείται με πολλούς άλλους να παραστεί στην αεροπορική μονάδα των Χανίων για να μεταβεί με αεροπλάνο της Ελληνικής Πολεμικής Αεροπορίας στην Κύπρο. Τα πρώτα κακά προμηνύματα άρχισαν ήδη πριν καλά-καλά ξεκινήσει η αποστολή τους. Το στρατιωτικό όχημα που τους μετέφερε από το Ηράκλειο στα Χανιά ανετράπη σε σημείο του δρόμου και ο Ηλίας Τούλης μεταφέρεται τραυματισμένος στο νοσοκομείο. Ενώ ο Ηλίας θα μπορούσε εξαιτίας αυτού του γεγονότος να αποφύγει την αποστολή για την Κύπρο, αντίθετα επιμένει να πάρει εξιτήριο από το νοσοκομείο και παρά τα τραύματά του, λίγες ώρες αργότερα παίρνει θέση στο στρατιωτικό αεροπλάνο που μαζί με άλλους καταδρομείς απογειώνεται με κάθε μυστικότητα για την Κύπρο. Και η συνέχεια τραγική για τον Ηλία Τούλη. Το αεροπλάνο με την ονομασία «ΝΙΚΗ 4» είναι αυτό που λόγω έλλειψης στοιχειώδους συνεννόησης καταρρίπτεται από Ελληνοκυπριακά πυρά πάνω από τον Τύμβο της Μακεδονίτισσας. Ο Ηλίας είναι μεταξύ των νεκρών Ελλαδιτών της

Ο πρέσβης της Κύπρου στην Αθήνα κ. Ιωσήφ Ιωσήφ παραδίδει επιταγή ύψους 5,000 ευρώ στην ηρωίδα μάνα κ. Μαρία

αποστολής. Το φτωχικό σπιτικό της κυρίας Μαρίας στο χωριό Μάραθος Ηρακλείου βάφεται στα μαύρα και ο πόνος της μάνας βαρύνει και ασήκωτος μέχρι και σήμερα. Η κυρία Μαρία ξεκινά ένα μοναχικό αγώνα για δικαίωση της θυσίας του γιου της με στόχο την ανέγερση ενός μικρού μνημείου για το αδικοχαμένο παλικάρι της. Η ίδια με πολλή πικρία εξομολογείται ότι η συμπαράσταση και βοήθεια που βρήκε σ' αυτή την τιτάνια προσπάθεια της ήταν σχεδόν ασήμαντη. Τα κατάφερε όμως στο τέλος με τη στήριξη των κατοίκων του χωριού της. Τα εγκαίνια του μνημείου έγιναν τον περασμένο Αύγουστο. Η Κυπριακή

πολιτεία και συγκεκριμένα ο πρέσβης της Κύπρου στην Αθήνα κ. Γιωργής ευαισθητοποιήθηκε πάρα πολύ από τις λεπτομέρειες αυτής της ιστορίας και ως ελάχιστο δείγμα στήριξης της πρωτοβουλίας της κυρίας Μαρίας για να προβληθεί η θυσία του γιου της, κατάφερε την έγκριση μιας συμβολικής χορηγίας από το Υπουργείο Άμυνας ύψους 5,000 ευρώ για να δοθεί στην κυρία Μαρία ως ένδειξη συμπαράστασης για κάλυψη μέρους των εξόδων κατασκευής του μνημείου. Η υλοποίηση παράδοσης του χρηματικού ποσού έγινε τον περασμένο Δεκέμβριο όταν ο πρέσβης της Κύπρου στην Αθήνα κ. Ιωσήφ βρισκόταν στο Ηράκλειο για να παρευρεθεί στην τελετή ορκωμοσίας των νέων δοκίμων αξιωματικών της Εθνικής Φρουράς στο ΣΕΑΠ Κρήτης. Ο κ. πρέσβης προσκάλεσε να τον πλαισιώσουν στην επίσκεψή του, τους βουλευτές κ. Φύτο Κωνσταντίνου και κ. Ζαχαρία Κουλία (οι οποίοι εκπροσώπησαν την Κυπριακή βουλή στην τελετή) καθώς και τους Δημάρχους Πάφου κ. Σάββα Βέργα και Καραβά κ. Γιάννη Παπαϊωάννου, οι οποίοι παρευρέθηκαν στην τελετή, αφού τα παιδιά τους ήταν μεταξύ των 99 εφέδρων Κύπριων αξιωματικών που απεφοίτησαν από τη Σχολή.

Συγκινητική από κάθε άποψη ήταν η συνάντηση με την ηρωίδα μάνα. Σε ένα φτωχικό σπιτάκι οι φωτογραφίες του γιου της Ηλία κοσμούσαν τους τοίχους. Ο κ. Ιωσήφ με λίγα αλλά περιεκτικά λόγια εξέφρασε την ευγνωμοσύνη της Κυπριακής πολιτείας για τη μεγάλη θυσία του νεαρού παλικαριού, καταδρομέα Ηλία. Με μεγάλο θαυμασμό και περηφάνια αναφέρθηκε στην κυρία Μαρία και στην ενέργεια της να ανεγείρει μνημείο για τη

Ο Τύμβος Μακεδονίτισσας, σημείο αναφοράς για τους πεσόντες του αεροπλάνου με την επωνυμία ΝΙΚΗ 4 στις 22 Ιουλίου 1974

θυσία του γιου της. Ένα σημείο αναφοράς που θα καθοδηγεί τις επόμενες γενιές στα μονοπάτια της φιλοπατρίας και της προσφοράς για τα ιδανικά του Ελληνικού Έθνους. Η μετάβαση στο χώρο του μνημείου και η κατάθεση λίγων λουλουδιών αγάπης και εκτίμησης για τη μεγάλη θυσία ήταν στιγμές που οι λέξεις είναι πολύ φτωχές για να περιγράψουν. Θαυμασμός, περηφάνια αλλά και πόνος και πίκρα για τη συνεχιζόμενη κατοχή της Κύπρου και τον άδικο χαμό τόσων παλικαριών. Η θυσία του ήρωα καταδρομέα Ηλία Τούλη από το χωριό Μάραθος Ηρακλείου Κρήτης καθώς και όλων των παιδιών που έπεσαν στο πεδίο της μάχης εκείνο το τραγικό καλοκαίρι του 1974 θα μας εμπνέει και θα μας

καθοδηγεί. Ο αγώνας για μια λεύτερη πατρίδα συνεχίζεται. Ονομαστικός κατάλογος πεσόντων από την αποστολή «ΝΙΚΗ» '74

Το πλήρωμα του Νίκη 4 που έπεσε υπέρ Πατρίδος ήταν: **Παναγόπουλος Βασίλειος**, κυβερνήτης, εισηγητής εξ Αγρινίου **Συμεωνίδης Στέλιος**, συγκυβερνήτης, εισηγητής εκ Σεργίων **Δάβαρης Γεώργιος**, ιπτάμενος μηχανικός, ανθυποσημναγός από το Κορωπί Αττικής **Άνθιμος Γεώργιος**, ναυτίλος, αρχισμηνίας από Ηλιούπολη Αθηνών

Οι Καταδρομείς του ΝΙΚΗ 4 που έπεσαν υπέρ Πατρίδος ήταν:

Τσαμικράνης Δημήτριος, ΔΕΑ, από Άγιο Λουκά Καβάλας **Καβραχωρινός Νικόλαος**, έφεδρος λοχίας, από Μονή Μαλεατσίου Ηρακλείου **Τσιβιλάλης Στέφανος**, έφεδρος λοχίας, από Χανιά **Τσάκωνας Ευάγγελος**, έφεδρος δεκανέας, από Ναύπλιο **Χριστόπουλος Αθανάσιος**, έφεδρος δεκανέας, από Περιστέρι Αθηνών **Αναστόπουλος Ανδρέας**, καταδρομέας, από Χαβάριο **Ηλίας Γιαννακάκης Κοσμάς**, καταδρομέας, από Χανιά **Γιαννόπουλος Παναγιώτης**, καταδρομέας, από Κρυονέρι Τριφυλίας Μεσσηνίας **Γιαννακός Στέφανος**, καταδρομέας, από Παλαιοκλήσιο Καρδίτσας **Δαλαμάγκας Ηλίας**, καταδρομέας, από Ελασσόνα Δοϊτσίδης **Χριστόπουλος**, καταδρομέας, από Διδυμότειχο **Ζησιμόπουλος Αντώνιος**, καταδρομέας, από Βάρκιζα Αττικής **Ηλίας Κωνσταντίνος**, καταδρομέας, από Μαρκόπουλο Αττικής **Κατερός Κωνσταντίνος**, καταδρομέας, από Άρτα **Κασιμάκης Σωτήριος**, καταδρομέας, από Αίγινα **Κουρούνης Σωτήριος**, καταδρομέας, από Περιστέρι Αθηνών **Λιγδης Χρήστος**, καταδρομέας, από Αταλάντη **Λοκρίδος Μπαρωτάς Κωνσταντίνος**, καταδρομέας, από Βασιλικό Ευβοίας **Μανιάτης Σπυρίδων**, καταδρομέας, από Ζαχάρι Ολυμπίας **Μονιάς Αιμίλιος**, καταδρομέας, από Παράβολα **Τριχωνίας Νάκος Γεώργιος**, καταδρομέας, από Πλάτανο Τρικάλων **Πρινιανάκης Στυλιανός**, καταδρομέας, από Ηράκλειο **Σιωρόκης Δημήτριος**, καταδρομέας, από Κεφαλληνία **Σκιαδαρέσης Νικόλαος**, καταδρομέας, από Σάμο **Τούλης Ηλίας**, καταδρομέας, από Μάραθο Ηράκλειο **Τσουράς Σωτήριος**, καταδρομέας, από Κορφές Καλαβρύτων **Χατζόπουλος Χρήστος**, καταδρομέας, από Διδυμότειχο

Το "ΝΙΚΗ 7" κτυπήθηκε από αντιαεροπορικά στην άτρακτο και τους κινητήρες με αποτέλεσμα να κάνει αναγκαστική προσγείωση εντός όμως του αεροδρομίου. Στο κατεστραμμένο πλέον αεροσκάφος υπήρχαν 2 νεκροί και 11 τραυματίες καταδρομείς. Το πλήρωμα επανεπατρίσθη με το "ΝΙΚΗ 5".

Οι δύο υπέρ πατρίδος πεσόντες ήταν οι:

Νόμπελης Σπυρίδων, καταδρομέας, από Αιγάλεω Αττικής **Οικονομάκης Κωνσταντίνος**, καταδρομέας, από Ζάρο Ηρακλείου

Κείμενο Γ. Παπαϊωάννου

1.Καραβάς—Μια λέξη μαγική. Και αυτή τη βρήκαμε σε μια
πινιαίδα στην είσοδο ενός πανέμορφου χωριού στο νησί Κύθηρα.
2.Μαζί με το Δήμαρχο Κυθήρων κ. Θεόδωρο Κουκούλλη
3.Άποψη του Καραβά Κυθήρων. Δεσπόζει η εκκλησία του Αγίου
Χαραλάμπους

[Αποστολή Δήμου Καραβά στα Κύθηρα]

Μετά από πρόσκληση του Δήμου Κυθήρων, δεκαμελής αποστολή του Δήμου Καραβά επισκέφτηκε τα Κύθηρα την περίοδο 19 – 24 Μαΐου 2009.

Η πρόσκληση ήταν ανταπόδοση της φιλοξενίας που προσέφερε ο Δήμος Καραβά Κύπρου το καλοκαίρι του 2008 σε αντιπροσωπεία του Δήμου Κυθήρων στην Κύπρο. Η αδελφική σύνδεση μεταξύ του Καραβά και των Κυθήρων ξεκίνησε με πρωτοβουλία του Προσφυγικού Σωματείου “Ο Καραβάς” και την υπογραφή πρωτοκόλλου συνεργασίας μεταξύ του Δήμου Καραβά και της κοινότητας Καραβά Κυθήρων τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο του 1997 στην Κύπρο και στα Κύθηρα. Η ιστορική σύνδεση μεταξύ του Καραβά Κυθήρων και του Καραβά Κύπρου, σύμφωνα με την παράδοση, ξεκινά το 1821 όταν μια οικογένεια από τον Καραβά Κύπρου με το επώνυμο Φραγκούδης, για να αποφύγει τις σφαγές και τους διωγμούς που επιβλήθηκαν στους Έλληνες της Κύπρου από τους Τούρκους, κατέφυγε στο νησί Κύθηρα, όπου συνέβαλε στην ίδρυση της κοινότητας Καραβά.

Κοινά σημεία για τις δύο περιοχές συναντούμε στην περιγραφή του τοπίου και σε παραδόσεις που διατηρούνται μέχρι και σήμερα. Και στις δύο περιοχές το βουνό αγκαλιάζει με μαγευτικό τρόπο τη θάλασσα, οι δύο περιοχές έχουν τρεχούμενα νερά, και το τραγούδι «Πορτοκαλιά του Καραβά» είναι χιλιετραγουδημένο από τους Καραβιώτες Κύπρου και τους Καραβιώτες των Κυθήρων. Έχει όμως το νησί των Κυθήρων και πολλά άλλα κοινά ιστορικά στοιχεία με την Κύπρο. Μεγάλες οικογένειες Κερυνειωτών έχουν την καταγωγή τους από τα Κύθηρα και η Κύπριδα Αφροδίτη σμίγει με τις παραδόσεις της Κυθρίας Αφροδίτης μέσα από ένα κοινό περίγραμμα θεϊκής ομορφιάς.

Η αναθέρμανση των σχέσεων μεταξύ του Δήμου Καραβά και Κυθήρων δημιούργησε νέα δεδομένα στην προβολή της ιστορικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς των δύο περιοχών.

Με ομόφωνη απόφαση του, το Δημοτικό Συμβούλιο Κυθήρων υιοθέτησε σημαντικές εισηγήσεις για τους αγώνες της Κύπρου. Ως ελάχιστο δείγμα συστράτευσης και συμπράστασης στον αγώνα που διεξάγει ο προσφυγοποιημένος Δήμος του Καραβά Κύπρου, το Δημοτικό Συμβούλιο καθιέρωσε την 20η Ιουλίου ως μέρα μνήμης, τιμής και αγώνα για τους αγώνες του Κυπριακού Ελληνισμού και την τέλεση μνημόσυνου για τους ήρωες της μαρτυρικής Κύπρου στην κοινότητα Καραβά Κυθήρων. Επίσης, κάθε χρόνο το μήνα Ιούλιο θα αποστέλλονται προς τις πρεσβείες των μονίμων μελών του Συμβουλίου ασφάλειας του ΟΗΕ, ψηφίσματα στα οποία θα καταγράφονται οι θέσεις αρχών για μια δίκαιη λύση στο Κυπριακό πρόβλημα καθώς επίσης θα καταδικάζεται η Τουρκική κατοχή στην Κύπρο.

Στην αποστολή του Δήμου Καραβά που παρευρέθηκε στα Κύθηρα συμμετείχαν ο Δήμαρχος κ. Ιωάννης Παπαϊωάννου, οι Δημοτικοί Σύμβουλοι Λουκής Ιακωβίδης, Μάρω Χατζηστεφάνου και Δημήτρης Κοζάκος, ο Πρόεδρος του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς» κ. Νίκος Χατζηστεφάνου και ο τέως Πρόεδρος του σωματείου κ. Ντίνος Πατέρας.

Συγκλονιστική ήταν η επίσκεψη της αποστολής την πρώτη μέρα στον Καραβά, τον άλλο Καραβά των Κυθήρων, όπου οι κάτοικοι επεφύλαξαν στους αδελφούς από την Κύπρο θερμή υποδοχή και τους υποδέχτηκαν με κυπριακές στολές και τριαντάφυλλα. Ακολούθησε δεξολογία στη μεγαλοπρεπή εκκλησία του Αγίου Χαραλάμπους στην παρουσία του

μητροπολίτη Κυθήρων Σεραφείμ και κατάθεση στεφάνων στο Ηρώο της Κοινότητας.

Εντυπωσιακή με πολλαπλά μηνύματα φιλοπατρίας και αδελφικής αλληλεγγύης για την Καραβιώτικη αποστολή ήταν η εκδήλωση για τους εορτασμούς της ενσωμάτωσης της Επτανήσου με την Ελλάδα, που γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 21 Μαΐου. Οι εορτασμοί άρχισαν με Δοξολογία στο Μητροπολιτικό Ναό του Εσταυρωμένου Χώρας, πρωτοστατούντος του Μητροπολίτη Κυθήρων κ. Σεραφείμ. Ακολούθησε κατάθεση στεφάνων σε μνημείο της Πλατείας, εκφωνήθηκε ο πανηγυρικός λόγος από τον καθηγητή του Λυκείου Θεολόγο Γεώργιο Λουράντο και απηύθυναν χαιρετισμούς ο Δήμαρχος Κυθήρων και ο Δήμαρχος Καραβά Κύπρου. Το καλλιτεχνικό πρόγραμμα περιλάμβανε Ελληνικούς και Κυπριακούς χορούς που χόρεψαν μαθητές δημοτικών και γυμνασίων, ντυμένοι με παραδοσιακές στολές, καθώς επίσης και εκτέλεση τραγουδιών από μαθητικές χορωδίες.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν μεταξύ άλλων ο γενικός γραμματέας της Δυτικής περιφέρειας Ελλάδος κ. Σπ. Σπυρίδωνας, αξιωματούχοι του στρατού ξηράς και του ναυτικού, η έπαρχος Κυθήρων κ. Χριστίνα Φατσέα καθώς επίσης και ο κ. Γιώργος Συλλούρης εκπρόσωπος της Ομοσπονδίας Κυπριακών Οργανώσεων Ελλάδος. Στο χώρο της εκδήλωσης παιάνιζε η φιλαρμονική της κοινότητας Ποταμού.

▶ Στιγμιότυπο από την κατάθεση στεφάνων στο μνημείο ηρώων στον Καραβά Κυθήρων

▶ Μέλη της αποστολής του Δήμου Καραβά στο γραφείο του Δήμου Κυθήρων

Στιγμιότυπα από τις εκδηλώσεις για τους εορτασμούς της Ένωσης της Επτανήσου με την Ελλάδα, 21 Μαΐου 2009

Η εκκλησία του Αγίου Χαραλάμπους στον Καραβά Κυθέρων που έγινε το μνημόσυνο

Άποψη του μνημείου για τον άγνωστο στρατιώτη στον Καραβά Κυθέρων

Αναμνηστική φωτογραφία μετά την τέλεση της δέησης και της κατάθεσης στεφάνων στον Καραβά Κυθέρων

Ο δημοτικός σύμβουλος Καραβά κ. Δημήτρης Επιφανίου μαζί με το Δήμαρχο Κυθέρων κ. Θεόδωρο Κουκούλη και τον πρόεδρο της κοινότητας Καραβά Κυθέρων κ. Γεώργιο Τόσκο

Αναμνηστική φωτογραφία μετά την ολοκλήρωση της τελετής αδελφοποίησης

2. Συμμετοχή του χορευτικού συγκροτήματος του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας του Δήμου μας στην εκδήλωση
3. Αντάλλαγμα με τον πρόεδρο του Συλλόγου Κυπρίων Φλώρινας κ. Ανδρέα Ιωάννου
4. Το χορευτικό συγκρότημα του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας Δήμου Καραβά
5. Επίδοση αναμνηστικού δώρου στο Δήμαρχο Αμυνταίου
6. Η Χρυσάνθη Σχίζα στο καλλιτεχνικό μέρος της εκδήλωσης
7. Επίσκεψη σε μονοστήρι της περιοχής

[Συμμετοχή του Δήμου μας στο μνημόσυνο της 20ης Ιουλίου στον Καραβά Κυθέρων]

Ο ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΑΒΑ εκπροσωπήθηκε στα Κύθηρα σε Επετειακή Εκδήλωση προς τιμή των αδικοχαμένων και αγνοουμένων Καραβιωτών και Κυπρίων οι οποίοι έπεσαν μαχόμενοι για την υπεράσπιση της Κύπρου κατά τη διάρκεια της Τουρκικής Εισβολής του 1974.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στις 20 Ιουλίου στην κοινότητα Καραβά του Δήμου Κυθέρων. Τον Δήμο Καραβά εκπροσώπησε ο Δημοτικός Σύμβουλος, Επιφανίου Δημήτρης, ο οποίος παρευρέθηκε στη Θεία Λειτουργία καθώς και στο Τρισάγιο που τελέστηκε στο χώρο του μνημείου του άγνωστου στρατιώτη στην κοινότητα Καραβά Κυθέρων όπου και κατατέθηκε στεφάνι.

Ακολούθησε προσφώνηση και αντιφώνηση με κύριο θέμα το πρόβλημα της Κύπρου. Έγινε μια ιστορική αναδρομή του προβλήματος καθώς επίσης και αναφορά στις προσπάθειες που καταβάλλονται για την επίλυση του Κυπριακού προβλήματος και την πλήρη δικαίωση της Κύπρου.

Η αντιπροσωπεία του Δήμου Καραβά έτυχε θερμής και εγκάρδιας φιλοξενίας. Τις εκδηλώσεις τίμησαν με την παρουσία τους το Δημοτικό Συμβούλιο και ο Δήμαρχος Κυθέρων, ο Μητροπολίτης, η Νομάρχης, ο Πρόεδρος της κοινότητας Καραβά, ο Ιερέας της κοινότητας και αρκετοί κάτοικοι του νησιού.

Η αντιπροσωπεία μας, τους ευχαρίστησε όλους για τη θερμή φιλοξενία και έχουμε προσκαλέσει όλες τις αρχές του Δήμου Κυθέρων καθώς και την κοινότητα Καραβά να επισκεφτούν την Κύπρο. Τέλος, έχει εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση το πρόγραμμα αδελφοποίησης του Δήμου Καραβά με το Δήμο Κυθέρων το οποίο θα καθοριστεί αργότερα.

Δέσμευση των δύο αδελφών Δήμων Καραβά και Κυθέρων είναι όπως η πιο πάνω επετειακή εκδήλωση διοργανώνεται κάθε χρόνο μέχρι που ο ήλιος της δικαιοσύνης και της ελευθερίας φωτίσει τις κατεχόμενες περιοχές της Κύπρου και μαζί και τον αξέχαστο και χιλιотραγουδημένο Καραβά μας.

► Άποψη του μνημείου για τον άγνωστο στρατιώτη στον Καραβά Κυθέρων

[Αποστολή στο Δήμο Αμυνταίου Υπογραφή του δεύτερου μέρους πρωτοκόλλου αδελφοποίησης]

Ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες αδελφοποίησης μεταξύ των Δήμων Καραβά και Αμυνταίου (νομού Φλώρινας- Ελλάδος). Την περίοδο 19-25 Αυγούστου αποστολή του Δήμου Καραβά στην οποία συμμετείχαν ο Δήμαρχος και μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου Καραβά, ο πρόεδρος και μέλη του Προσφυγικού Σωματίου «Ο Καραβάς», ο πρόεδρος της σχολικής εφορείας Καραβά, ο γραμματέας και μέλη του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, ο αντιπρόεδρος και μέλος της Αθλητικής Ένωσης Καραβά, καθώς επίσης και μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας του Δήμου Καραβά, επισκέφτηκαν το Δήμο Αμυνταίου μετά από πρόσκληση του αντίστοιχου Δήμου για να διεξαχθεί το δεύτερο μέρος της τελετής αδελφοποίησης των δύο Δήμων.

Η ιστορική σύνδεση μεταξύ των δύο Δήμων ξεκινά την περίοδο του 1912-13 με τους Βαλκανικούς πολέμους όπου μία μεγάλη ομάδα από 46 εθελοντές Καραβιώτες βρέθηκε στο Βαλκανικό μέτωπο να πολεμά πλάι με τους αδελφούς Έλληνες για τα ιδανικά της Ελευθερίας. Επικεφαλής της ομάδας ήταν ο ιατρός Ιωάννης Πηγασιού από τον Καραβά, του οποίου ανταποκρίσεις από το μέτωπο και από την περιοχή του δήμου Αμυνταίου δημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα «Η φωνή της Κύπρου» την περίοδο εκείνη.

Επίσης μέσα από τις ένδοξες σελίδες ηρωισμού και αυταπάρνησης που καταγράφηκαν στην Κύπρο τον Ιούλιο και Αύγουστο του 1974 εντοπίζουμε τη μεγάλη προσφορά Ελλαδιδών από την περιοχή της Μακεδονίας, οι οποίοι πολέμησαν για τα ιδανικά της ελευθερίας μέσα από τις τάξεις της ΕΛ.ΔΥ.Κ.

Η πρώτη τελετή υπογραφής του πρωτοκόλλου αδελφοποίησης έγινε στις 2 Νοεμβρίου 2008 στην Κύπρο, στην αίθουσα τελετών του Πανεπιστημίου Κύπρου. Η αποστολή του Δήμου Αμυνταίου είχε την ευκαιρία μεταξύ άλλων να ξεναγηθεί σε διάφορους

ιστορικούς εκκλησιαστικούς και αρχαιολογικούς χώρους και να γνωρίσει από κοντά το πρόβλημα της συνεχιζόμενης κατοχής της Κύπρου μας. Εξαιρετική σε όλα τα επίπεδα υπήρξε η φιλοξενία που προσέφερε ο Δήμος Αμυνταίου στα μέλη της αποστολής του Δήμου Καραβά. Μια αδελφική σχέση, η οποία λειτούργησε με ένα ξεχωριστό τρόπο, μια σύνδεση μέσα από την οποία ένωθες έντονα το συναίσθημα της συγκίνησης, της χαράς, της περηφάνιας, της αδελφосύνης.

Όλες οι ξεναγήσεις κατά τη διάρκεια της παραμονής του Δήμου Καραβά άφησαν εξαιρετικές εντυπώσεις και συγκινήσεις ανεπανάληπτες. Η επίσκεψη και ξεναγήση στη Βεργίνα, στον τάφο του πατέρα του Μεγάλου Αλεξάνδρου, το προσκύνημα στην Παναγία Σουμελά, στην εκκλησία της Παναγίας που με πολλή αφοσίωση και περηφάνια οι Πόντιοι της διασποράς έχουν κτίσει στην περιοχή της Μακεδονίας, η επίσκεψη στο Μοναστήρι των Αγίων Αναργύρων στο Μελισσότοπο, η επίσκεψη στον διατηρητέο οικισμό του Νυμφαίου, το προσκύνημα στην Ιερά Μονή της Γεννήσεως της Θεοτόκου στην Κλεισούρα, είναι μερικοί από τους σταθμούς που έδωσαν μεγάλη χαρά και συγκίνηση στην αποστολή του Δήμου Καραβά.

Επιπρόσθετα η μεγάλη αγκαλιά αδελφосύνης και αγάπης με την οποία περιέβαλαν την αποστολή όλοι οι κάτοικοι της περιοχής ήταν κάτι το ανεπανάληπτο. Το γεύμα στην Κρυσταλλοπηγή στα Ελληνοαλβανικά σύνορα, η συνάντηση και φιλοξενία από τη Στέγη Ποντίων Αμυνταίου, οι προσφορές γευμάτων από τα τοπικά διαμερίσματα του Δήμου, Ξινού Νερού, Αγίου Παντελεήμονα, Φανού, ανέδειξαν με τον καλύτερο τρόπο τις αξίες της αδελφосύνης και της συστράτευσης σε κοινούς στόχους.

Συγκινητική επίσης υπήρξε η υποδοχή και η φιλοξενία που προσέφερε η τοπική Ένωση Δήμων και

κοινοτήτων του νομού Φλώρινας προς την αποστολή του Δήμου Καραβά. Ο ακούραστος πρόεδρός της, δήμαρχος Κλεινών κ. Δημήτρης Ηλιάδης συγκίνησε με τις ενέργειες και τη φιλοξενία του όλα τα μέλη της αποστολής του Δήμου Καραβά.

Η τελετή αδελφοποίησης πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 24 Αυγούστου στην αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου Αμυνταίου. Το πλούσιο και ποιοτικό πρόγραμμα της εκδήλωσης έδωσε δυνατά μηνύματα αδελφοποίησης και άφησε κατασυγκινημένους όσους το παρακολούθησαν.

Την εκδήλωση χαιρέτησαν ο Μητροπολίτης Φλωρίνης κ. Θεόκλητος, ο γενικός διευθυντής της περιφέρειας της δυτικής Μακεδονίας, ο βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας του νομού Φλώρινης, εκπρόσωπος του νομάρχη Φλώρινας, ο πρόεδρος της ΤΕΔΚ Φλώρινας, ο πρόεδρος του συνδέσμου βορειοελλαδικών πολεμιστών της ΕΛΔΥΚ 1974, εκπρόσωποι Κυπριακών οργανώσεων Ελλάδας και ο πρόεδρος του προσφυγικού σωματίου Καραβάς κ. Νίκος Χατζηστεφάνου.

► Η υπογραφή του πρωτοκόλλου αδελφοποίησης από τους Δημάρχους Αμυνταίου κ. Κωνσταντίνο Θεοδωρίδη και Καραβά κ. Γιάννη Παπαϊωάννου

Ομιλίες έγιναν από τον Πέτρο Παπαπολυβίου, καθηγητή του Πανεπιστημίου Κύπρου, με θέμα «Η συμβολή της Κύπρου στους αγώνες για απελευθέρωση της Μακεδονίας» και από τον κ. Ιωάννη Αναγνώστου, καθηγητή Ιστορίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με θέμα «Η Μακεδονία πριν και μετά την απελευθέρωση της».

Στο τελετουργικό μέρος της υπογραφής του πρωτοκόλλου αδελφοποίησης, οι δύο Δήμαρχοι Αμυνταίου κ. Κωνσταντίνος Θεοδωρίδης και Καραβά κ. Ιωάννης Παπαϊωάννου αντίστοιχα, έδωσαν μέσα από τις ομιλίες τους το περίγραμμα δράσης των δύο Δήμων, το οποίο σχετίζεται με τις αρχές και τους στόχους της αδελφοποίησης. Η στήριξη του αγώνα του κατεχόμενου Δήμου Καραβά στην Κύπρο για να ενισχυθούν πρωτοβουλίες και ενέργειες που έχουν σχέση με τη δικαίωση των προσδοκιών του προσφυγικού κόσμου της Κύπρου, ήταν μια σημαντική ενότητα που τονίστηκε από το Δήμαρχο Αμυνταίου.

Ο Δήμαρχος Καραβά έδωσε μια πλήρη εικόνα για τα

προβλήματα που προέκυψαν λόγω της Τουρκικής εισβολής του 1974 και τις προσπάθειες που καταβάλλει ο κατεχόμενος δήμος του Καραβά μέσα από τον κοινό στόχο για απαλλαγή της Κύπρου από τον Τουρκικό στρατό κατοχής. Ανέλυσε στη συνέχεια τις παραμέτρους που πρέπει να διέπουν μια λύση στο Κυπριακό πρόβλημα, η οποία θα μπορεί να αντέξει στο χρόνο, μια λύση η οποία πρέπει να βασίζεται σε αρχές δικαίου και ηθικής, αρχές που διέπονται μέσα από τα ψηφίσματα των Η.Ε. για την Κύπρο και τις αρχές λειτουργίας των κρατών της Ενωμένης Ευρώπης.

Στο καλλιτεχνικό μέρος της εκδήλωσης ο Δήμος Καραβά παρουσίασε μια ενότητα με τραγούδια με θέμα τον Καραβά και την Κύπρο τα οποία ερμήνευσε με πολύ ποιοτικό και συγκινητικό τρόπο η Χρυσάνθη Σχίζα. Πετυχημένη και ποιοτική επίσης ήταν και η συμμετοχή του Χορευτικού Συγκροτήματος του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας του Δήμου Καραβά με παραδοσιακούς χορούς της Κύπρου.

Πλούσια από κάθε άποψη ήταν και η συμμετοχή του Δήμου Αμυνταίου στην εκδήλωση. Οι χορωδίες του «Ε.Σ. ΑΜΥΝΤΑΣ» και της Στέγης Ποντίων Αμυνταίου κατενθουσίασαν το ακροατήριο. Ποιοτική και προσεγμένη επίσης η παρουσία χορευτικών συγκροτημάτων της περιοχής Αμυνταίου, τα οποία έλαβαν μέρος με παραδοσιακούς τοπικούς χορούς της Μακεδονίας.

Πολύ σημαντικά μηνύματα συστράτευσης στον αγώνα του Κυπριακού Ελληνισμού για λευτεριά και δικαίωση έδωσε η έκθεση φωτογραφίας που υπήρχε στο χώρο της εκδήλωσης με φωτογραφικό υλικό από τον Καραβά και το Αμύνταιο, καθώς και μια ενότητα με θέμα «Καταστροφή της πολιτιστικής μας κληρονομιάς από τον Τουρκικό στρατό κατοχής».

Η τελετή αδελφοποίησης, η φιλοξενία που είχε η αποστολή του Δήμου Καραβά, η αξιολόγηση και ο προγραμματισμός που έγινε από τα δύο δημοτικά συμβούλια για τις παραπέρα ενέργειες και δραστηριότητες, όλα μαζί έδωσαν γερές βάσεις για να συνεχιστεί η αδελφική σύνδεση με πολύ καλές προοπτικές στο μέλλον. Στόχος και των δύο δημοτικών συμβουλίων είναι να αξιοποιηθούν ιστορικά, πολιτιστικά και άλλα στοιχεία των δύο περιοχών και να υλοποιηθούν και άλλες πρωτοβουλίες που θα αναδεικνύουν την κοινή πορεία αδελφοσύνης των δύο Δήμων.

Η αποστολή του Δήμου Καραβά επέστρεψε στην Κύπρο με ανάμεικτα συναισθήματα, συγκίνησης, περηφάνιας και ικανοποίησης για την υλοποίηση του στόχου της αδελφοποίησης με το Δήμο Αμυνταίου που συνδέεται ιστορικά με τον Καραβά και που έχει ένα μεγάλο συμβολισμό με τον αγώνα που διεξάγει ο Κυπριακός Ελληνισμός για λευτεριά και δικαίωση.

[Από τον Καραβά στο Αμύνταιο]

Το άρθρο που ακολουθεί δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «Φιλελεύθερος» το Σάββατο 15 Σεπτεμβρίου 2009 από τον εκλεκτό φίλο του Δήμου μας, καθηγητή Ιστορίας του Πανεπιστημίου Κύπρου κ. Πέτρο Παπαπολυβίου. Ο κ. Παπαπολυβίου συμμετείχε στην αποστολή του Δήμου Καραβά στο Αμύνταιο και έχει συμβάλει με μια εξαιρετική παρουσίαση που έκανε κατά τη διάρκεια του προγράμματος στην τελετή αδελφοποίησης. Γράφει λοιπόν ο κ. Παπαπολυβίου:

«Πριν από λίγες ημέρες, μια μεγάλη ομάδα Καραβιωτών και Καραβιώτισσων βρέθηκε στο Αμύνταιο, στη Δυτική Μακεδονία, ανταποδίδοντας προηγούμενη επίσκεψη αντιπροσωπείας του Δήμου Αμυνταίου στην Κύπρο, για την ολοκλήρωση του τυπικού μέρους της αδελφοποίησης των δύο Δήμων. Ο Καραβάς ήταν η κωμόπολη που, σύμφωνα με τις μέχρι τώρα πηγές, έστειλε στους Βαλκανικούς πολέμους του 1912-1913 45 εθελοντές, τους περισσότερους από κάθε άλλη Κυπριακή κοινότητα. Δύο από αυτούς σκοτώθηκαν στη Μακεδονία το 1913, ο Νικόλας Μασούρης, στο Κιλκίς και ο Χριστόφορος Αρσενίου (Ττόφας), στην Τζουμαγιά, ενώ ένας άλλος Καραβιώτης, ο Απόστολος Κωνσταντίνου, σκοτώθηκε το 1918 στον Σκρα, στον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο. Ο Καραβάς, όπως είναι γνωστό, πλήρωσε βαρύτατο φόρο αίματος και στη διάρκεια της Τουρκικής εισβολής στην Κύπρο, το 1974, τόσο με τη θυσία κληρωτών ή εφέδρων στρατιωτών όσο, κυρίως, με αποτρόπαιες και αναίτιες μαζικές εκτελέσεις αμάχων και γυναίκοπαίδων. Από την άλλη, το Αμύνταιο, και γενικότερα η Δυτική Μακεδονία, στα πρώτα πενήντα χρόνια του 20ού αιώνα υπέστησαν αλλεπάλληλες πολεμικές καταστροφές, όσο ελάχιστες περιοχές στην Ευρώπη. Ο γνωστότερος Καραβιώτης εθελοντής των Βαλκανικών Πολέμων ήταν ο δευτεροετής φοιτητής της Ιατρικής, Ιωάννης Πηγασίου. Τον Οκτώβριο του 1912 κατατάχθηκε ως βοηθός γιατρός σε φορητό χειρουργείο του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού. Η ομάδα του ξεκίνησε από τον Τύρναβο, πέρασε από την Ελασσόνα, το Σαραντάπορο και τα Σέρβια και έφτασε μέσω Κοζάνης, Αμυνταίου (τότε Σόροβιτς)

και Έδεσσας το Νοέμβριο στη Θεσσαλονίκη. Ο Πηγασίου δημοσίευσε σε κυπριακή εφημερίδα, το 1912-1913, το εκτενές πολεμικό του ημερολόγιο. Εκεί περιγράφει με ενθουσιασμό τη διαδρομή από την Πτολεμαΐδα μέχρι το Αμύνταιο, που αποκαλεί παράδεισο και μαγεία, ενώ αφιερώνει ειδικό κεφάλαιο για την καταστροφή της πόλης από τον Τουρκικό στρατό. Λίγες ώρες πριν αναχωρήσει από το Αμύνταιο ο Πηγασίου για τη Θεσσαλονίκη, το Νοέμβριο του 1912, περιγράφει «ζηλόφθονα» τον πανηγυρισμό των συστρατιωτών του, για την απελευθέρωση των ιδιαίτερων πατρίδων τους: «Ένα πικρόν παράπονον μέσα μου ήτο ριζωμένον. (...) Οι συνάδελφοί μου οι περισσότεροι χαίρουν, πετούν μανδύλια και καπέλλα εις τον αέρα μόλις έμαθον ότι η γενέτειρά των έπεσεν εις τας μητρικάς αγκάλας. Συνέχαιρον μετ' αυτών, χωρίς και να μη λυπούμαι ότι διά την πατρίδα μου τίποτε δεν εμάνθανον. Ιδού αυτός είναι από την Κρήτην. Ηλευθερώθη η πατρίς. Αυτός είναι από την Θάσον, το ίδιον, αυτός είναι από την Μακεδονίαν, αυτός είναι από την Θεσσαλονίκη. Παντού ελευθερία. Εγώ είμαι από την Κύπρον. Ουδέ λόγος διά την ελευθερίαν». Έναν αιώνα περίπου ύστερα από την απελευθέρωση του Αμυνταίου, οι συγχωριανοί του Πηγασίου ακολούθησαν τα βήματα των προγόνων τους στη Δυτική Μακεδονία, ξαναζώντας τα συναισθήματα των Κυπρίων «υπόδουλων ελευθερωτών» του 1912-1913. Η συγκίνηση ήταν η ίδια.»

► Υποδοχή από τους κατοίκους του Δήμου Αμυνταίου

Αναμνηστική φωτογραφία στο Αμύνταιο, 6 Νοεμβρίου 2009. Δεύτερος από αριστερά ο αναπληρωτής δημοτικός γραμματέας του Δήμου Καραβά κ. Ανδρέας Πατέρας

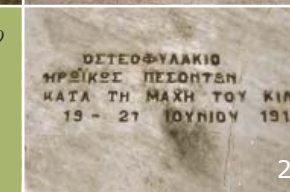
Μαζί με τους προσκεκλημένους

Κύπριοι εθελοντές στους Βαλκανικούς πολέμους (αρχείο Π. Παπαπολυβίου)

Αναμνηστική πλάκα που βρισκόταν εντοιχισμένη στην Α' Αστική Σχολή Καραβά πριν το 1974

[Κύπριοι εθελοντές στους Βαλκανικούς Πολέμους (1912-1913) Τα αδέρφια Νικόλας και Λάμπρος Γεωργίου Μασούρη]

Αφορμή κι έναυσμα για να γραφτεί το κείμενο αυτό αποτέλεσαν οι δύο τελετές αδελφοποίησης των Δήμων Αμυνταίου Μακεδονίας και Καραβά Κύπρου. Τους δύο Δήμους ένωσαν οι 46 Καραβιώτες εθελοντές, που το 1912-13 πολέμησαν μέσα από τις τάξεις του Ελληνικού στρατού, για την απελευθέρωση της Θεσσαλίας, της Ηπείρου και της Μακεδονίας. Τότε πραγματικά συνειδητοποιήσαμε το μεγαλείο της πράξης και το μέγεθος της συνεισφοράς τους στους αγώνες του Ελληνισμού. Γνωρίζοντας τα μέρη, όπου πολέμησαν, και ακούγοντας τις διηγήσεις των ανθρώπων από το Αμύνταιο για τις σκληρές και πολύνεκρες μάχες, που δόθηκαν από τον Ελληνικό στρατό στα μέρη τους, αντιληφθήκαμε τις δυσκολίες, τις ταλαιπωρίες και τις κακουχίες, που αντιμετώπιζαν εκείνη την εποχή οι πεζοπόροι Έλληνες στρατιώτες σε εδάφη δύσβατα και ελώδη. Καταλάβαμε το ψυχικό σθένος, αλλά και την απεριόριστη αγάπη προς την ελευθερία της πατρίδας, που ένιωθαν αυτοί οι άνθρωποι. Γεγονότα ακατάληπτα για τη σημερινή εποχή.

Τότε η ιδέα της ελευθερίας της πατρίδας συνάρπαζε όλες τις κοινωνικές τάξεις σε κάθε περιοχή της Κύπρου. Τι ήταν όμως αυτό που προκαλούσε το τόσο δυνατό αίσθημα αλληλεγγύης προς τους άλλους Έλληνες και ωθούσε τους κατοίκους του νησιού μας να ξεκινούν από τη μακρινή Κύπρο, για να πάνε ως εθελοντές και να πολεμήσουν για την ελευθερία των άλλων υπόδουλων περιοχών της Ελλάδας, να διακινδυνεύουν συνεχώς τη ζωή και την αρτιμέλειά τους και να υπόκεινται σε όλες αυτές τις κακουχίες και τις ταλαιπωρίες; Μήπως ήταν από ένστικτο, γιατί ένιωθαν πως μια ισχυρή Ελλάδα θα μπορούσε να βοηθήσει και στην απελευθέρωση της ιδιαίτερής τους πατρίδας ή μήπως ένιωθαν το ενιαίο του Ελληνικού χώρου; Ή μήπως και τα δύο μαζί; Οι Νικόλας και Λάμπρος Γεωργίου (Μασούρη) ήταν παιδιά του Γεωργίου Λοή και της Αθηνάς Μασούρη από τον Καραβά. Ο Νικόλας γεννήθηκε το 1889 και ο Λάμπρος το 1883. Αδέρφια τους ήταν ο Κωνσταντίνος, η Σοφία, η Ελένη και ο Κλεάνθης (παππούς του γνωστού Ελληνοκύπριου της

1,2,3 - Φωτογραφικά στιγμιότυπα από το μνημείο ηρώων στο Κιλκίς της Μακεδονίας

Αμερικής Clay Constantinou). Αργότερα όλα τα αδέρφια υιοθέτησαν το εκ μητρός επώνυμο Μασούρης και με αυτό ήταν γνωστοί στην τοπική κοινωνία. Οι Νικόλας και Λάμπρος ζούσαν στον Καραβά και καλλιεργούσαν τα οικογενειακά χωράφια, σπέρνοντας και θερίζοντας και μαζεύοντας τις ελιές, τα καρύδια και τα αμύγδαλα, που υπήρχαν σε αυτά. Επίσης, εξασκούσανε το επάγγελμα του ξυλουργού, ο δε Λάμπρος ήταν γνωστός κατασκευαστής μαντολίνων, βιολιών και λαγούτων.

Από ό,τι φαίνεται οι γονείς τους, αλλά και ευρύτερα η κοινωνία του Καραβά, τους γαλούχησαν στα θρησκευτικά και εθνικά ιδεώδη. Γι' αυτό κι όταν άκουσαν ότι πολλοί Κύπριοι κατατάσσονται ως εθελοντές στον Ελληνικό στρατό, για να πολεμήσουν για την απελευθέρωση της Ελλάδας από την Οθωμανική Αυτοκρατορία, παράτησαν κάθε ασχολία τους και πρόθυμα έτρεξαν να καταταχθούν και αυτοί. Αναφέρει ο Γρηγόριος Ορφανίδης σε σχετική μελέτη του, τα ακόλουθα: «Ο Νικόλας Γεωργίου Μασούρης ... ενώ μπορούσε να παραμείνει στο χωριό του και να εξασκεί μαζί με τους δύο μεγαλύτερους αδελφούς του το επικερδές επάγγελμα του μαραγκού, προτίμησε σε ηλικία 24 χρόνων να τα αφήσει όλα και πατέρα και αδέρφια (η μητέρα του είχε πεθάνει την ίδια εκείνη χρονιά) και σταδιοδρομία, για να πάει στα 1912 στην Ελλάδα και να καταταγεί εθελοντής στον ελληνικό στρατό» Για την Ελλάδα αναχώρησαν μαζί με τους υπόλοιπους Κύπριους εθελοντές από τα λιμάνια της Λάρνακας και της Λεμεσού και έφθασαν στον Πειραιά, από όπου προωθήθηκαν σε στρατιωτικό κέντρο εκπαίδευσης των Αθηνών, όπου έμαθαν τα στοιχειώδη του πολέμου και αμέσως μετά εστάλησαν για να ενταχθούν στις μάχιμες μονάδες του Ελληνικού στρατού.

Κατά τη διάρκεια των πολεμικών τους περιπετειών, τα δύο αδέρφια κοιμόνταν όσο μπορούσαν να

Ο αναπληρωτής δημοτικός γραμματέας Ανδρέας Πατέρας παρέστη με τη σύζυγο του ως εκπρόσωπος του Δήμου Καραβά στους εορτασμούς για την επέτειο απελευθέρωσης της αδελφοποιημένης με τον Καραβά πόλης του Αμυνταίου στις 6 Νοεμβρίου. Όπως είναι γνωστό, στις μάχες που είχαν γίνει στην περιοχή το 1913 και οδήγησαν στην απελευθέρωση της πόλης είχαν λάβει μέρος πολλοί Καραβιώτες εθελοντές.

Από την πρώτη στιγμή της άφιξης του, ο κ. Πατέρας και η σύζυγος του είχαν δίπλα τους το Δήμαρχο κ. Κωνσταντίνο Θεοδωρίδη και τους άλλους ανθρώπους του Δήμου και η φιλοξενία της οποίας έτυχαν ήταν εξαιρετική.

► Κατάθεση στεφάνου από τον κ. Ανδρέα Πατέρα

Οι λαμπρές από κάθε άποψη εκδηλώσεις στις οποίες έλαβε μέρος ο κ. Πατέρας είχαν ως κύριο χαρακτηριστικό την καθολική παρουσία των θρησκευτικών, πολιτικών και στρατιωτικών αρχών, των σχολείων και των οργανώσεων αλλά κυρίως των κατοίκων της πόλης. Παρόντες ήταν ο Μητροπολίτης Φλωρίνης, ο στρατιωτικός διοικητής της περιοχής, ο Νομάρχης και Αντινομάρχης, βουλευτές κ. α. Ο εορτασμός ξεκίνησε με δοξολογία στην εκκλησία των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης και ακολούθησε τελετή και κατάθεση στεφάνων στο ηρώο, στο Δημοτικό διαμέρισμα Ροδώνα, έξω από την πόλη στην περιοχή όπου το 1913 είχαν διεξαχθεί οι πιο

αποφασιστικές μάχες ενάντια στους Τούρκους. Το μεσημέρι πραγματοποιήθηκε στο κέντρο της πόλης παρέλαση μαθητών, προσκόπων και στρατιωτικών τμημάτων κάτω από τους ήχους της μπάντας του Δήμου, η οποία πραγματοποίησε την πρώτη επίσημη παρουσία της. Στη συνέχεια δόθηκε δεξίωση στη Λέσχη Αξιωματικών Φρουράς Αμυνταίου – Φλώρινας με παρουσία και πολλών παραγόντων της τοπικής αυτοδιοίκησης του Νομού.

Σε όλες τις περιπτώσεις ο εκπρόσωπος του Δήμου Καραβά είχε ξεχωριστή μεταχείριση και θέση, ενώ στις ομιλίες και τελετές γινόταν αναφορά με ιδιαίτερα συγκινητικές εκφράσεις για την παρουσία και τη συμμετοχή των Καραβιωτών στους αγώνες για την απελευθέρωση της πόλης.

Την επομένη, 7 Νοεμβρίου, στον εσπερινό στην Ιερά Μονή Παμμεγίστων Ταξιαρχών στο γειτονικό χωριό Αετός, ο Μητροπολίτης Καστοριάς μίλησε με πολύ θερμά λόγια για την παρουσία εκπροσώπου του Δήμου Καραβά στη Μονή, όπως επίσης και για την Κύπρο και τους αγώνες της για ελευθερία.

Η αποστολή του Δήμου Καραβά με τη συμμετοχή του αναπληρωτή δημοτικού γραμματέα στο Αμύνταιο, πέρα από την εκπλήρωση ενός Εθνικού χρέους απέναντι σε ένα αδελφό Δήμο, κατέδειξε για μια ακόμα φορά τους ακατάλυτους δεσμούς φιλίας και αγάπης ανάμεσα στους δύο Δήμους.

► Στιγμιότυπο από τους εορτασμούς

κοιμηθούν στο ύπαιθρο, μέσα σε σκηνές και κάτω από τις αντίξοες καιρικές συνθήκες της Ηπείρου και της Μακεδονίας με κρύο, βροχές, υγρασία, δυνατούς και παγωμένους ανέμους και χιόνια. Έτρωγαν ελάχιστο και φτωχικό φαγητό και έπιναν λίγο νερό και αυτό όποτε το επέτρεπαν οι πολεμικές συγκρούσεις. Οι συνθήκες διαβίωσης ήταν εξαιρετικά δύσκολες και ανθυγιεινές, με τις αρρώστιες να κυριαρχούν στην καθημερινότητά τους. Ένωσαν κάθε στιγμή, ότι η ζωή τους κρεμόταν από μια κλωστή, ακούγοντας τα βόλια να περνούν από δίπλα τους, τους συντρόφους τους να τραυματίζονται και να σκοτώνονται στον πόλεμο. Όμως, οι στιγμές ενθουσιασμού και εθνικής συγκίνησης, που ζούσαν κατά τις στιγμές της απελευθέρωσης των σκλαβωμένων Ελληνικών πόλεων και χωριών από τον Ελληνικό στρατό, στον οποίο συμμετείχαν, τους έδινε την απαραίτητη ψυχική δύναμη και περηφάνια, για να ξεπερνούν τις αντιξοότητες και να αντιπαρέρχονται τις δυσκολίες που αντιμετώπιζαν.

Σε μία από τις πολύνεκρες μάχες εναντίον των Βουλγάρων στο Κιλκίς, που διεξήχθησαν από τις 19 έως τις 21 Ιουνίου 1913, κατά τον Δεύτερο Βαλκανικό Πόλεμο, ο Νικόλαος Μασούρης βρήκε ηρωικό θάνατο στην πρώτη γραμμή. Τάφηκε με τιμές στο Ηρώον της πόλης, μαζί με τους υπόλοιπους ηρωικώς πεσόντες Έλληνες στρατιώτες. Ο αδελφός του, Λάμπρος, επέστρεψε στην Κύπρο μετά το τέλος των Βαλκανικών πολέμων, μαζί με το μεγάλο σώμα των Κυπρίων εθελοντών, τον Σεπτέμβριο του 1913. Με επικεφαλής τον γιατρό Ιωάννη Πηγασιού, οι 40 περίπου εθελοντές που αφίχθησαν τότε και κατάγονταν από την Κερύνεια και τις παρακείμενες κωμοπόλεις και κοινότητες, πορεύτηκαν εν σώματι στην Κερύνεια, στον Καραβά και στη Λάπηθο. Αναφέρει ο Χρίστος Κτωρίδης τα ακόλουθα: «Η συγχωρεμένη μάνα μου, γεννηθείσα το 1904, μου έλεγε ότι όταν τέλειωσαν οι Βαλκανικοί πόλεμοι, οι Καραβιώτες βγήκαν προς καλωσόρισμα και προϋπάντηση των συγχωριανών τους Καραβιωτών, που έρχονταν από τον πόλεμο. Πήγαν στην τοποθεσία "Δοξαμένες των Κούντουρων", το μετέπειτα "Γκαράζ του Καλλή", για να προϋπαντήσουν τους Καραβιώτες στρατιώτες. Με αρχηγό και διμοιρίτη τον αείμνηστο γιατρό Ιωάννη Πηγασιού, Καραβιώτη αξιωματικό του ελληνικού στρατού, ολόκληρη διμοιρία Καραβιωτών μπήκε στον Καραβά με βήμα και σε στρατιωτική παράταξη και έτυχε θερμότατης υποδοχής».

Αναφέρει και πάλιν ο Γρηγόριος Ορφανίδης τα ακόλουθα: «Πάνω σε μια μαρμαρίνη πλάκα, που είναι εντοιχισμένη σ' ένα από τους τοίχους της Α' Αστικής του Καραβά, είναι λαξευμένα τα ονόματα των Καραβιωτών, που θυσιάστηκαν από το 1912 μέχρι το 1918 στο βωμό της πατρίδας... Στην εντοιχισμένη αυτή πλάκα ο επισκέπτης διαβάει: ΠΑΤΡΗΣ ΒΟΥΛΟΜΕΝΗΣ ΔΟΥΛΕΙΗΣ ΛΥΣ' ΕΑ ΤΕΚΝΑ ΕΥΑΝΔΡΟΥ ΚΑΡΑΒΑ ΑΛΚΙΜΟΙ ΗΜΙΘΕΟΙ ΠΟΛΛΕΣ ΑΥΤΗ ΑΡΗΞΟΝΤΕΣ ΠΡΟΦΡΟΝΩΣ ΙΚΟΝΤΟ ΤΩΝ ΠΕΣΟΝ

ΑΝΔΡΕΙΩΣ ΟΙΔΕ ΜΑΧΕΣΣΑΜΕΝΟΙ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΑΡΣ. ΤΟΦΑ ΚΑΙ ΝΙΚΟΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΟΥΡΗ ΑΜΦΩ ΠΕΣΟΝΤΕΣ ΕΝΔΟΞΩΣ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ....».

Σύμφωνα με προφορική μαρτυρία της Στασούλας Σταύρου, θυγατέρας του Λάμπρου Γεωργίου Μασούρη, η θεία της, Σοφία, της διηγείτο με περηφάνια, πως όταν ήρθαν από το Ελληνικό προξενείο για να τους παραδώσουν το αναμνηστικό μετάλλιο και την πολεμική αποζημίωση για τον ηρωικώς πεσόντα αδελφό τους Νικόλα Γεωργίου Μασούρη, αυτοί αρνήθηκαν τα λεφτά λέγοντας: «Ο αδελφός μας θυσιάστηκε για την Ελλάδα και όχι για τα λεφτά».

Ο Λάμπρος Γεωργίου Μασούρης μεταναστεύει στην Αμερική όπου έζησε και εργάστηκε σκληρά για πολλά χρόνια. Τα λεφτά που κέρδισε τα έστελλε στον αδελφό του Κλεάνθη, ο οποίος του αγόρασε χωράφια στον Καραβά. Στο τέλος της δεκαετίας του '20 επέστρεψε στην Κύπρο και άρχισε να καλλιεργεί τα χωράφια του, φυτεύοντας κυρίως λεμονόδενδρα (σύμφωνα με προφορική μαρτυρία Δημήτρη Ασπρή). Στις 27 Φεβρουαρίου 1930 αρραβωνιάστηκε την Ελένη Παναγιώτη Πετρίδη και στις 2 Νοεμβρίου του ιδίου έτους τέλεσαν τον γάμο τους. Στις 14 Αυγούστου 1931 απέκτησαν τις διδύμες θυγατέρες τους, Στασούλλα και Αθηνά, και στις 25 Νοεμβρίου 1933 το γιο τους Γιώργο. Από λάθος της μαμής, που δεν πρόσεξε ότι υπήρχε και δεύτερο παιδί, δημιουργήθηκε κατά τη διάρκεια της γέννας αυτής, ακατάσχετη αιμορραγία στη λεχούσα, η οποία απεβίωσε μαζί με το αγέννητο κορίτσι της. Το γεγονός αυτό στενοχώρησε αφάνταστα τον Λάμπρο. Στο μεταξύ, οι αδελφές της γυναίκας του κι ο πεθερός του τον βοηθούσαν να μεγαλώσει τα τρία ανήλικα παιδιά του. Αυτός δούλευε σκληρά στα περιβόλια του, χωρίς να ενδιαφέρεται για τον εαυτό του και αδιαφορώντας για τη διατροφή του. Ο οργανισμός του, όμως, εξαιτίας των συνθηκών ζωής του κλονίστηκε και αδύνατος όπως ήταν, αρρώστησε με βαριά πνευμονία. Μεταφέρθηκε τότε στην Λευκωσία, στην κλινική του συμπολεμιστή του Ιωάννη Πηγασιού, όπου άφησε την τελευταία του πνοή, στις 31 Ιανουαρίου 1938 (προφορική μαρτυρία Στασούλας Σταύρου).

Αναφέρει ο Κωστής Κοκκινόφτας για τους Κύπριους αγωνιστές των Βαλκανικών πολέμων: «Η αγάπη τους για την Ελλάδα ήταν τέτοια, ώστε να αναπολούν με ιδιαίτερη νοσταλγία τις μέρες εθνικού παλμού, που έζησαν στα Μακεδονικά βουνά. Αρκετοί από αυτούς, όπως ο Λάμπρος Γεωργίου Μασούρης, αδελφός του Νικολάου Γεωργίου Μασούρη, ζήτησαν ως ύστατη παράκληση από τους δικούς τους να μεριμνήσουν να ταφούν φορώντας την τιμημένη στολή του στρατιώτη, αυτή την ίδια που φορούσαν κατά τους Βαλκανικούς αγώνες».

Κείμενο: Λάμπρος Μασούρης

[17. Απονομή χορηγιών Ταμείου Υποτροφιών Δήμου Καραβά]

Πραγματοποιήθηκε για έβδομη συνεχή χρονιά την Παρασκευή 2 Ιανουαρίου 2009 στο Οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών η απονομή χορηγιών του Ταμείου Υποτροφιών του Δήμου Καραβά.

Το Ταμείο Υποτροφιών του Δήμου Καραβά ιδρύθηκε μετά από γενναιόδωρη εισφορά του ζεύγους Νίκου και Ελπίδας Σιακόλα ύψους 100,000 λιρών το Δεκέμβριο του 2001. Με βάση την επιθυμία του ζεύγους Νίκου και Ελπίδας Σιακόλα, το Ταμείο Υποτροφιών βοηθά με συμβολικές χορηγίες παιδιά Καραβιωτών που ξεχωρίζουν για την επίδοσή τους στα γράμματα και έχουν εξαιρετο χαρακτήρα.

Την εκδήλωση χαιρέτησαν ο Δήμαρχος Καραβά και Πρόεδρος του Ταμείου Υποτροφιών κ. Γιάννης Παπαϊωάννου, εκ μέρους του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού η κα. Άννα Βιολάρη επιθεωρήτρια Δημοτικής Εκπαίδευσης, εκ μέρους του Μητροπολίτη Κερύνειας κ.κ. Παύλου, ο κ. Χριστόδουλος Παχουλίδης γραμματέας της μητρόπολης και ο επίτιμος Πρόεδρος του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών και ιδρυτής του Ταμείου κ. Νίκος Σιακόλας.

Στην εκδήλωση απονομής χορηγιών δόθηκε οικονομική βοήθεια και τιμητικό δίπλωμα σε 21 άριστους νέους του Καραβά απόφοιτους Μέσης Παιδείας, οι οποίοι φοιτούν στο πρώτο έτος σπουδών σε Πανεπιστήμια της Κύπρου και του εξωτερικού. Μεγάλη συγκίνηση και ξεχωριστή περηφάνια έδωσε στους παρευρισκόμενους η επιπρόσθετη εξαγγελία του κ. Νίκου Σιακόλα δωρεάς ύψους 100,000 ευρώ

Επίδοση αναμνηστικού δώρου αντίγραφο ασημένιου δίσκου από την αρχαία Λάμπουσα, στον κ. Νίκο Σιακόλα για τη ανεκτίμητη στήριξη και τη μεγάλη συνεισφορά του στο Ταμείο Υποτροφιών του Δήμου Καραβά.

1. Η Χρυσάνθη Επιφανίου
2. Η Νάντια Τομασίδου
- 3, 4, 5, 6 - Στιγμιότυπα από την εκδήλωση
7. Επίδοση βραβείου εις μνήμη Φιλότητου Χατζηδαμιανού
8. Επίδοση βραβείου εις μνήμη Γρηγόρη Μασούρη

για ενίσχυση του ταμείου. Η συνολική δωρεά του ζεύγους Σιακόλα ανήλθε στο ποσό των 300,000 ευρώ. Ένα κληροδότημα για το Δήμο Καραβά, που θα επιβραβεύει νέους με Καραβιώτικη Καταγωγή και με επίδοση στα γράμματα.

Η παιδεία, τόνισε ο κ. Σιακόλας, είναι από τους πρωταρχικούς παράγοντες αξιολόγησης της προόδου κάθε κράτους. Και είναι μ' αυτό το κριτήριο που η στήριξη στη νέα γενιά για ακόμα μεγαλύτερες επιτυχίες πρέπει να ενθαρρυνθεί και να ενισχυθεί έμπρακτα.

Στην αντιφώνηση του ο Δήμαρχος Καραβά ευχαρίστησε "εκ βάθους καρδιάς" εκ μέρους όλων των Καραβιωτών τον κ. Σιακόλα για την εξαγγελία του, μια δωρεά η οποία καταγράφεται ως ιστορική για την κατεχόμενη κωμόπολη Καραβά.

Στη συνέχεια τιμήθηκαν για την επίδοσή τους οι πιο κάτω 21 νέοι του Καραβά:

- 1. Μαρκέλα Αγησιλάου:** Η Μαρκέλα είναι κόρη του Χριστάκη Αγησιλάου από τον Καραβά και της Ναταλίας Αγησιλάου από τη Λευκωσία. Αποφοίτησε από το Λύκειο Αποστόλου Βαρνάβα και σπουδάζει στη Νομική σχολή του Πανεπιστημίου Leicester στην Αγγλία.
- 2. Ελένη Αναστασίου:** Η Ελένη είναι κόρη του Μάριου Αναστασίου από τη Λεμεσό και της Χρύσως Αναστασίου Ποστεκκή από τον Παλιόσοφο. Αποφοίτησε από το Λύκειο Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' Δασούπολης και σπουδάζει θέατρο στη Σχολή Καλών Τεχνών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.
- 3. Έλενα Ανθίμου:** Η Έλενα είναι κόρη του Άθου Ανθίμου από τη Λεμεσό και της Μαρίας Ματθαίου από τον Καραβά. Αποφοίτησε από το Λύκειο Α' Εθνάρχη Μακαρίου ΙΙΙ και σπουδάζει Αρχιτεκτονική στο Μετσόβιο Πανεπιστήμιο στην Αθήνα.

4.Θεοδόσης Γεωργίου: Ο Θεοδόσης είναι γιος του Ευτύχιου Γεωργίου από τον Καραβά και της Γεωργίας Καμπουρή από το Μπέλλαπαϊς. Αποφοίτησε από το G. C. School και σπουδάζει Information Systems Engineering στο Imperial College του Λονδίνου.

5.Γαβριέλλα Γιαννοπούλου: Η Γαβριέλλα είναι κόρη του Ελευθέριου Γιαννόπουλου από τον Μαραθόβουνο και της Ειρήνης Μαύρου από τον Καραβά. Αποφοίτησε από το Λύκειο Λινόπετρας και σπουδάζει Finance and Accounting στο Πανεπιστήμιο Salford, στην Αγγλία.

6.Χρυσάνθη Επιφανείου: Η Χρυσάνθη είναι κόρη του Δημήτρη Επιφανείου από τον Καραβά και της Αντρης Επιφανείου από την Πάφο. Αποφοίτησε από το Λύκειο Κύκκου της Πάφου και σπουδάζει Νομική στο Πανεπιστήμιο Κύπρου.

7.Ιωάννα Ηρακλέους: Η Ιωάννα είναι κόρη του Ηρακλή Ηρακλέους από το Έξω Μετόχι και της Μαρίας Πιτσιλλίδου από τον Καραβά. Αποφοίτησε από το Λύκειο Αποστόλου Βαρνάβα και σπουδάζει Αρχιτεκτονική στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας.

8.Αναστασία Κατσαρή: Η Αναστασία είναι κόρη του Σωτήρη Κατσαρή από την Αμμόχωστο και της Μαρούλας Ποστεκή από τον Καραβά. Αποφοίτησε από το Λύκειο Αγίας Φυλάξεως και σπουδάζει Δημόσια Διοίκηση και Οργάνωση Επιχειρήσεων στο Πανεπιστήμιο Κύπρου.

9.Κωνσταντίνα Κεραυνού: Η Κωνσταντίνα είναι κόρη του Παντελή Κεραυνού από τον Καραβά και της Χρυστάλλας Κεραυνού από το Λάρνακα Λαπήθου. Αποφοίτησε από το Λύκειο Αποστόλου Βαρνάβα και σπουδάζει δασκάλα στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

10.Ρεβέκκα Μούγη: Η Ρεβέκκα είναι κόρη του Παναγιώτη Μούγη από τον Καραβά και της Κυριακούλας Μούγη από την Πάφο. Αποφοίτησε από το Λύκειο Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' Δασούπολης και σπουδάζει Ψυχολογία στο Πανεπιστήμιο Κύπρου.

11.Νικόλας Παπαθωμάς: Ο Νικόλας είναι γιος του Ιωάννη Παπαθωμά από το Λάρνακα Λαπήθου και της Μαρίας Παπαθωμά Νεοφύτου από τον Καραβά. Αποφοίτησε από το Λύκειο Αποστόλου Βαρνάβα και σπουδάζει Μηχανολόγος Μηχανικός και Μηχανικών Παραγωγής στο Πανεπιστήμιο Κύπρου.

12.Άγγελος Στυλιανού: Ο Άγγελος είναι γιος του Παναγιώτη Στυλιανού από τον Καραβά και της Ερασμίας Στυλιανού από τη Λεμεσό. Αποφοίτησε από το Λύκειο Πέτρου και Παύλου και σπουδάζει Telecommunicating engineering στο Πανεπιστήμιο του Manchester, στην Αγγλία.

13.Σόφη Στυλιανού: Η Σόφη είναι κόρη του Σωτήρη Στυλιανού από τον Καραβά και της Στάλως Στυλιανού από το Καϊμακλί. Αποφοίτησε από το Παγκύπριο Γυμνάσιο Παλλουριώτισσας και σπουδάζει Αρχιτεκτονική στο Πανεπιστήμιο του Manchester, στην Αγγλία.

14.Στέφανη Σωτηρίου: Η Στέφανη είναι κόρη του Αντώνη Σωτηρίου από την Αγκαστίνα και της Ελένης Χατζησάββα από τον Καραβά. Αποφοίτησε από το Λύκειο Λινόπετρας και σπουδάζει Καλές Τέχνες στο University of the West of England στο Bristol, στην Αγγλία.

15.Μιράντα Σωφρονίου: Η Μιράντα είναι κόρη του Σωφρόνιου Σωφρονίου από τον Κάμπο και της Θέλμας Λοϊζίδου από τον Καραβά. Αποφοίτησε από το Λύκειο Αποστόλου Βαρνάβα και σπουδάζει Business Economics with Finance στο Πανεπιστήμιο του Surrey, στην Αγγλία.

16.Δήμος Φιλίππου: Ο Δήμος είναι γιος του Λουκά Φιλίππου από το Κολόσσι και της Ανδρούλλας Κοζάκου από τον Καραβά. Αποφοίτησε από το Λανίτειο Λύκειο Α και σπουδάζει Computer Science στο Πανεπιστήμιο του Bristol, στην Αγγλία.

17.Νίκη Φραντζέσκου: Η Νίκη είναι κόρη του Σωτήρη Φραντζέσκου από τον Καραβά και της Αντιγόνης Μοδέστου από τη Λευκωσία. Αποφοίτησε από το Λύκειο Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' Δασούπολης και σπουδάζει Νομικά στο Πανεπιστήμιο του Manchester, στην Αγγλία.

18.Ηρακλής Χατζηδαμιανού: Ο Ηρακλής είναι γιος του Ευαγόρα Χατζηδαμιανού από τον Καραβά και της Αγαθούλας Χατζηδαμιανού από τη Βιτσάδα. Αποφοίτησε από το Λύκειο Βεργίνας και σπουδάζει στη Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων.

19.Χριστιάνα Χατζηκωνσταντίνου: Η Χριστιάνα είναι κόρη του Βασίλειου Χατζηκωνσταντίνου από τη Λευκωσία και της Χρυσάνθης Τυρίμου από τον Καραβά. Αποφοίτησε από το Λύκειο Αποστόλου Βαρνάβα και σπουδάζει Βυζαντινές και Νεοελληνικές Σπουδές στο Πανεπιστήμιο Κύπρου.

20.Μαρία Χατζησάββα: Η Μαρία είναι κόρη του Νίκου Χατζησάββα από τον Καραβά και της Ηλιάνας Χατζησάββα από τον Άγιο Σέργιο. Αποφοίτησε από το Λύκειο Λινόπετρας και σπουδάζει Νομικά στο Πανεπιστήμιο του Leeds, στην Αγγλία.

21.Σωτήρης Χατζηστυλλή: Ο Σωτήρης είναι γιος του Νίκου Χατζηστυλλή από τον Καραβά και της Νάπας Χατζηστυλλή από τη Λεμεσό. Αποφοίτησε από το Λύκειο Λινόπετρας και σπουδάζει Αρχιτεκτονική στο Πανεπιστήμιο της Lyon στη Γαλλία.

Δόθηκαν επίσης επιπρόσθετα βραβεία-χορηγίες στη μνήμη του πρώην δημάρχου Καραβά κ. Φιλή Χατζηδαμιανού και στη μνήμη του Γρηγόρη Μασούρη. Η εκδήλωση περιελάμβανε αναφορά σε ιστορικές πληροφορίες για τον Καραβά με προβολή σχετικής ταινίας και καλλιτεχνικό πρόγραμμα με τον Χαράλαμπο Χαράλαμπος και τον Νίκο Νικολάου. Ευχαριστίες εκ μέρους των βραβευθέντων απηύθυνε η Χρυσάνθη Επιφανείου. Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους μεταξύ άλλων οι βουλευτές Κερύνειας, κ. Κλαύδιος Μαυροχάνας και Σοφοκλής Φυττής, και οι δήμαρχοι Κερύνειας και Λαπήθου Μαρία Ιωάννου και Άθως Ελευθερίου.

Από όλους τονίστηκε ότι η κατεχόμενη γη μας είναι μια ανοιχτή πληγή στο χρόνο που περνά και μόνο με σταθερή προσήλωση σε βασικές αρχές δικαίου και ηθικής μπορεί να ευοδωθούν οι προσπάθειες για επανένωση της Κύπρου μας σε συνθήκες πραγματικής ελευθερίας και αξιοπρέπειας.

1,2,3 – Στιγμιότυπα από την εκδήλωση

[Χριστουγεννιάτικη εκδήλωση αφιερωμένη στα Καραβιωτόπουλα]

Με στόχο να δοθούν ιστορικές και άλλες πληροφορίες σχετικά με τον Καραβά στη νέα γενιά του Καραβά και για να γνωρίσουν τα νεαρά βλαστάρια με καταγωγή τον Καραβά πόσο σημαντική είναι η προσπάθεια που όλοι πρέπει να καταβάλουμε στη διατήρηση της μνήμης της κατεχόμενης κωμόπολής μας, διοργανώθηκε για άλλη μια φορά εκδήλωση αφιερωμένη στα Καραβιωτόπουλα. Η συγκέντρωση έγινε στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβά στη Λευκωσία την Κυριακή 4 Ιανουαρίου. Η παρουσία των νέων παιδιών καθώς και των γονιών τους ήταν αρκετά ικανοποιητική. Μέσα από το πρόγραμμα της εκδήλωσης δόθηκαν τα ανάλογα μηνύματα στα παιδιά, υπήρξε συμμετοχή όλων σε μια ομαδική

προσφυγικού σωματείου «Ο Καραβάς» κ. Σούλλα Γιαννάκη Χαριλάου. Η εκδήλωση διοργανώθηκε από το προσφυγικό σωματείο «Ο Καραβάς» με τη στήριξη του Δήμου μας.

ενότητα με τραγούδια και άλλες δραστηριότητες καθώς επίσης δόθηκαν δώρα προς όλα τα παιδιά από τον Άγιο Βασίλη. Το καλλιτεχνικό μέρος της εκδήλωσης περιελάμβανε το θεατρικό δρώμενο «Μια μαγεμένη νύχτα» της Τούλλας Κακουλλή, σε διδασκαλία της Νάτιας Χαράλαμπος. Στη θεατρική παράσταση συμμετείχαν παιδιά της σχολής θεάτρου «Αιγαία». Το συντονισμό και την παρουσίαση του προγράμματος ανέλαβε η γενική γραμματέας του

Στιγμιότυπα από τη θεατρική παράσταση «Μια μαγεμένη νύχτα», της Τούλλας Κακουλλή

Η κ. Πίσα Πρωτοπαπά στην παρουσίασή της για την εκκλησία της Αγίας Ειρήνης

Επίδοση αναμνηστικών από τον πρόην Δήμαρχο Καραβά κ. Πανίκο Τσέντα

Επίδοση αναμνηστικού στον ιερέα παπα-Σάββα Παπαϊακώβου

Πάσχα

Φωτογραφικά στιγμιότυπα από τη συγκέντρωση

[Αφιέρωμα στις εθνικές επετείους του 1821 και του 1955]

Μια εκδήλωση που ήταν άμεσα συνδεδεμένη με την ιστορία και τις θρησκευτικές παραδόσεις του Καραβά, ήταν το αφιέρωμα που πραγματοποιήθηκε στις 29 Μαρτίου 2009 στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών με κεντρικό θέμα αναφοράς την εκκλησία της Αγίας Ειρήνης.

Η εκδήλωση διοργανώθηκε από το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβά και σ' αυτήν παρευρέθηκε ένας μεγάλος αριθμός Καραβιωτών και φίλων.

Οι δύο σημαντικές ομιλίες που έγιναν κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης δημοσιεύονται στην παρούσα μας έκδοση. Είναι οι παρουσιάσεις για την ιστορία της Αγίας Ειρήνης και την προσφορά και δράση του μ. αιδεσιμότητου ιερέα της εκκλησίας παπα-Ιακώβου Κύρκου.

Κατά τη διάρκεια του προγράμματος παρουσιάστηκε καλλιτεχνικό πρόγραμμα με τη χορωδία «Η φωνή της Κερύνειας» καθώς επίσης δόθηκαν αναμνηστικές πλακέτες σε όλα τα παιδιά του μ. ιερέα παπα-Ιακώβου Κύρκου.

Η χορωδία «Η φωνή της Κερύνειας», συμμετοχή της στο καλλιτεχνικό πρόγραμμα

Μια εξίσου σημαντική ενότητα στο πρόγραμμα ήταν η αναφορά σε πέντε συνδημότες μας που παρέδωσαν αντικείμενα και άλλο υλικό για εμπλουτισμό του Μουσείου Λαϊκής Τέχνης Καραβιωτών. Τιμήθηκαν ο Δημήτρης Ασπρής, η Νάνια Χαραλάμπους, ο Σάββας Κουρουντζής, η Χαρίτα Βλάχου Κύρκου και η Νέλλη Λουκαΐδου. Ο Δημήτρης Ασπρής προσέφερε μια σειρά από είδη λαϊκής τέχνης, που έχουν σχέση με τις αγροτικές και άλλες ασχολίες των Καραβιωτών. Η Νάνια Χαραλάμπους προσέφερε μια μεγάλη σειρά από είδη κεντήματος φερβουλιτέ. Ο κ. Σάββας Κουρουντζής ταινίες με σκηνές από τον Καραβά και την Κερύνεια πριν το 1974. Η Χαρίτα Κύρκου ένα εξαιρετικό έργο με διάφορα είδη κεντήματος και η Νέλλη Λουκαΐδου το νυφικό της μητέρας της.

Αναμνηστική φωτογραφία με τα παιδιά του παπα-Ιακώβου Κύρκου

Η Δέσπω Κοζάκου στην παρουσίαση του προγράμματος

Η Έφη Χαραλάμπους συμμετέχει με οσαργελία στο καλλιτεχνικό πρόγραμμα

[Συγκέντρωση Δευτέρας του Πάσχα]

Μια εκδήλωση που καθιερώθηκε να διοργανώνεται κάθε χρόνο με μεγάλη επιτυχία είναι η εκδήλωση της «Δευτέρας του Πάσχα». Διοργανωτές ο Δήμος Καραβά, το προσφυγικό σωματείο «Ο Καραβάς» και το αθλητικό σωματείο ΑΕΚ Καραβά – Λάμπουσα. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 20 Απριλίου 2009 και σ' αυτήν παρευρέθηκαν γύρω στα 300 άτομα σ' ένα περιβάλλον που θύμιζε Καραβά. Ο φιλόξενος χώρος του Κόρνου, στο Εκπαιδευτικό Κέντρο Προσκόπων Κύπρου, προσέφερε αρκετά πλεονεκτήματα στην οργάνωση και υλοποίηση της εκδήλωσης.

Προηγήθηκε εκκλησιασμός και δέηση στο εκκλησάκι του Αγίου Ευφημιανού που βρίσκεται δίπλα από το χώρο του Σώματος Προσκόπων Κύπρου. Μία προσευχή προς το δημιουργό για σύντμηση της δοκιμασίας της προσφυγιάς και για ευόδωση των προσπαθειών μας για επανεγκατάσταση και επιστροφή στις πατρογονικές μας εστίες.

Προσφέρθηκε φαγητό σε όλους και στη συνέχεια διοργανώθηκαν διάφορα παραδοσιακά παιχνίδια και διαγωνισμοί, όπως σκυταλοδρομίες, αυγοδρομίες,

Δέηση στην εκκλησία του Αγίου Ευφημιανού από τον πάτερ Θεοχάρη Θεοχάρους

Διαγωνισμοί για μικρούς και μεγάλους. Απονομές σε όλους τους νικητές

τράβηγμα σχοινιού, ποδόσφαιρο κ.α. Σε όλους τους νικητές δόθηκαν αναμνηστικά μετάλλια. Επίσης δόθηκε η δυνατότητα σε όλους να χορέψουν και να διασκεδάσουν, αφήνοντας για λίγο κατά μέρος τις σκοτούρες της καθημερινότητας, δημιουργώντας ένα κλίμα που βοήθησε στην παραπέρα σύσφιξη των σχέσεων και ενδυνάμωση των δεσμών μεταξύ των σκορπισμένων Καραβιωτών.

Η εκδήλωση αυτή έχει καθιερωθεί να γίνεται κάθε χρόνο και σημειώνει πάντοτε μεγάλη επιτυχία.

[Εκδήλωση «Κατακλυσμός Επαρχίας Κερύνειας»]

Μια παραδοσιακή πολιτιστική εκδήλωση που έχει καθιερωθεί τα τελευταία χρόνια είναι η διοργάνωση της εκδήλωσης του Κατακλυσμού επαρχίας Κερύνειας. Η εκδήλωση διοργανώθηκε τη Δευτέρα, 8 Ιουνίου 2009 στο χώρο του οικήματος του Ναυτικού Ομίλου Κερύνειας στη Λεμεσό, με διοργανωτές τους τρεις Δήμους της επαρχίας μας, Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά και το Ναυτικό Όμιλο Κερύνειας.

Μια όμορφη εκδήλωση η οποία συγκίνησε με τους διαγωνισμούς και το πρόγραμμά της. Διεξήχθησαν αγωνίσματα όπως γινόντουσαν στην επαρχία Κερύνειας και συγκεκριμένα στο λιμάνι της Κερύνειας και στο λιμανάκι της Λάμπουσας στον Καραβά. Παρακολουθήσαμε το διαγωνισμό του ολισθηρού ιστού, της εύρεσης λεμονιού, της καταδίωξης πάπιας, καθώς επίσης έγιναν διαγωνισμοί σκαουλοδρομιών για τα νέα παιδιά. Η συμμετοχή των νέων μας ήταν πολύ καλή και ενθαρρυντική για τις επόμενες διοργανώσεις.

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης τιμήθηκαν αθλητές του Ναυτικού Ομίλου Κερύνειας, οι οποίοι

Το καράβι της Κερύνειας – «Ελευθερία» στο χώρο της εκδήλωσης

Απονομές σε αθλητές του ομίλου

Καλλιτεχνικό πρόγραμμα με το χορευτικό συγκρότημα του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας του Δήμου Λαπήθου

Αθρόα η παρουσία των Κερυνειωτών και φίλων

διακρίθηκαν με τις επιδόσεις τους σε διάφορα αγωνίσματα στην Κύπρο και το εξωτερικό.

Εκ μέρους των διοργανωτών μίλησε ο Δήμαρχος Λαπήθου κ. Άθως Ελευθερίου. Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν βουλευτές της επαρχίας μας, πρόεδροι ή εκπρόσωποι σωματείων και οργανώσεων της επαρχίας Κερύνειας. Γενικά υπήρξε μια πολύ καλή προσέλευση Κερυνειωτών και φίλων της επαρχίας Κερύνειας.

Απονομές από τον πρόεδρο της Ένωσης Κοινοτήτων κ. Δήμο Γιάγκου

1. Ο Δήμαρχος Λαπήθου κ. Άθως Ελευθερίου χαιρετίζει την εκδήλωση

2. Απονομές από το βουλευτή Κερύνειας κ. Σοφοκλή Φυττή στον ιστιοπλόο αθλητή του ομίλου, Μιχάλη Μαλέκκιδη

Ο Γενικός Γραμματέας του Ομίλου κ. Χρυσόστομος Γεμέτσας

[Εκδήλωση προς τιμή των συνταξιούχων Καραβιωτών]

Μια εκδήλωση που διοργανώνει από την ίδρυση του το Γρουσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς» ανελλιπώς μέχρι σήμερα, είναι η εκδρομή που γίνεται κάθε χρόνο προς τιμή των συνταξιούχων Καραβιωτών. Φέτος η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 31 Μαΐου 2009.

Ακόμα αντηχεί στ' αυτιά μας η προσφώνηση που έγινε στην πρώτη συγκέντρωση το 1988 στην εκδρομή στον Κάτω Δρυ, με προσκύνημα στο μοναστήρι του Αγίου Μηνά, από το συντονιστή της εκδήλωσης Σωτήρη Κονομή: «Γεροπλάτανοι του Καραβά, απλώστε τα κλαδιά σας και σκεπάστε με τις γνώσεις και τις αναμνήσεις σας όλους εμάς που διψούμε να μάθουμε για τον Καραβά και να αγωνιστούμε για την απελευθέρωσή του». Λόγια που εξακολουθούν να στριφογυρίζουν στου νου τα παρακλάδια και να μας βρίσκουν να συνεχίζουμε με επιμονή, εγκαρτέρηση και ελπίδα τη δύσβατη πορεία της προσφυγιάς.

Τιμούμε τα άτομα της τρίτης ηλικίας γιατί το αξίζουν. Γιατί όλοι έχουν βιώματα από τη γη του Καραβά και έχουν πάρα πολλά να πουν και να μεταδώσουν σε εμάς τους νεώτερους.

Η διοργάνωση της εκδρομής έγινε από το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς» και την οικονομική στήριξη

Αναμνηστική φωτογραφία με συνταξιούχους Καραβιώτες

Χορός και τραγούδι

Ο κ. Μιχάλης Κοκκανίδης

Πίστη και δύναμη έδωσε στους συνταξιούχους Καραβιώτες το προσκύνημα στην εκκλησία του Τιμίου Σταυρού στο Όμοδος

Η κ. Χαρίτα Μάντολες

Ο κ. Πανίκος Στυλιανού

Φωτογραφικά στιγμιότυπα από τη συνεστίαση

του Δήμου μας, ο οποίος προσφέρει δωρεάν το γεύμα προς όλους τους συνταξιούχους.

Πρώτος σταθμός ο εκκλησιασμός στην εκκλησία του Αγίου Δημητρίου στις Κάτω Πλάτρες, στη συνέχεια προσκύνημα στην εκκλησία του Τιμίου Σταυρού στο Όμοδος και συνεστίαση στην Αγία Μαύρη παρά το Πέρα Πεδί. Το πρόγραμμα είχε το δικό του Καραβιώτικο χρώμα με συναισθήματα και σκέψεις να εξωτερικεύονται μέσα από αναμνήσεις, ποιητικές περιδιαβάσεις αλλά και χορό και διασκέδαση. Για άλλη μια φορά ανανεώθηκαν οι δεσμοί και όλοι μαζί ένωσαν τις δυνάμεις τους για να αντέξουν στο χρόνο της πικρής προσφυγιάς.

1. Συμμετοχή της χορωδίας «Η φωνή της Κερύνειας»
2. Ο κ. Νίκος Χατζηστεφάνου
3. Ο κ. Χριστόφορος Τσαγγαρίδης
4. Η κ. Φραντζέσκα Εμμανουήλ
5. Ο Δήμαρχος Καραβιά
6. Η μικρή Κατερίνα Παπαϊωάννου
7. Η Δέσπω Κοζάκου

[Πολιτιστική εκδήλωση «Αφιέρωμα στον Κώστα Μόντη»]

Μία πολύ αξιόλογη εκδήλωση αφιερωμένη σ' έναν καταξιωμένο Κύπριο ποιητή, τον Κώστα Μόντη, πραγματοποιήθηκε στις 11 Νοεμβρίου 2009 στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών στη Λευκωσία. Τη διοργάνωση της εκδήλωσης ανέλαβε το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών.

Ο Κώστας Μόντης γεννήθηκε στην Αμμόχωστο το 1914, τέλειωσε το δημοτικό σχολείο στη Λάρνακα και συνέχισε τις γυμνασιακές σπουδές του στη Λευκωσία, στο Παγκύπριο Γυμνάσιο. Σπούδασε Νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Εργάστηκε ως ιδιωτικός υπάλληλος και ασχολήθηκε συστηματικά με τη δημοσιογραφία, το θέατρο, τη λογοτεχνία και από το 1961 ως το 1976 υπηρέτησε ως Διευθυντής Τουρισμού στο Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας Κύπρου.

Πολυγραφότατος. Εξέδωσε 25 ποιητικές συλλογές, τρεις συλλογές με διηγήματα, δύο νουβέλες, ένα θεατρικό μονόπρακτο, ένα μυθιστόρημα, "Ανθολογία Κυπριακής Ποίησης" (με συνεργασία του Ανδρέα Χριστοφίδη), "Ανθολογία Νέων Κυπρίων Ποιητών", "Κυπριακά Δημοτικά Τραγούδια" κ. ά. Έγραψε επίσης 40 επιθεωρήσεις για το θέατρο, το ραδιόφωνο και την τηλεόραση και το 1942 ίδρυσε με τους φίλους του, Αχιλλέα Λυμπουρίδη και Φοίβο Μουσουλίδη, το πρώτο επαγγελματικό θέατρο στην Κύπρο, το "Λυρικό".

Υπήρξε αντιπρόεδρος και πρόεδρος της Εθνικής Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών Κύπρου, μέλος της Ακαδημίας Αθηνών, επίτιμος διδάκτωρ της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κύπρου (1997) και προτάθηκε για το βραβείο Νόμπελ. Πολλά από τα έργα του έχουν μεταφραστεί στα Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, και σε πολλές άλλες γλώσσες.

Αναμνηστική φωτογραφία από τις απονομές

Την παρουσίαση του έργου του Κώστα Μόντη ανέλαβε η επιθεωρήτρια Δημοτικής Εκπαίδευσης συνδημότισσά μας Φραντζέσκα Φραντζέσκου Εμμανουήλ. Ένα απόσπασμα από την ομιλία της δίνεται στη συνέχεια:

«Την ποίηση του Κώστα Μόντη, διαποτίζουν αρχές και αξίες ζωής, όπως:
Η αγάπη του για τα παιδιά. Η στροφή του προς την παιδική ποίηση οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αγάπη που τρέφει προς τα παιδιά, όχι μόνο προς τα κυπριόπουλα και τα ελληνόπουλα αλλά και προς όλα τα παιδιά του κόσμου. Εξέδωσε τέσσερις ποιητικές συλλογές για παιδιά. Στις συλλογές αυτές συναντούμε ανεπανάληπτους στίχους σε βάθος και νόημα. Η έννοια της πατρίδας προβάλλεται έντονα στην ποίησή του και υποβάλλεται ο υγιής πατριωτισμός χωρίς μίσση. Ποιήματα που υποβάλλουν αυτή την ιδέα είναι όσα αναφέρονται στην Κύπρο, στην εισβολή των Τούρκων, στην κυπριακή φύση, στην Ελλάδα. Με όλα αυτά δείχνεται ο δρόμος του χρέους και της ιστορικής μνήμης. Και ηθύμηση γίνεται χρέος.

Η τύχη της Κύπρου σημαδεύει και τη δική του πορεία. Σπουδάζει στην Αθήνα νομικά, σε μια εποχή που οι Άγγλοι δεν επέτρεπαν την άσκηση του δικηγορικού

επαγγέλματος για όσους είχαν σπουδάσει στην Ελλάδα. Ο Μόντης πήγε γιατί πίστευε πως, ώσπου να τελειώσει, θα γινόταν η Ένωση και δεν θα αντιμετώπιζε πρόβλημα εργοδότησης.

Μα δεν είναι μόνο η διάψευση των εθνικών πόθων που διαποτίζει με απαισιοδοξία την ποίησή του. Ο θάνατος τον σφράγισε οριστικά από την πιο τρυφερή ηλικία. Χάνει σε σύντομο διάστημα δυο αδελφούς 18 και 21 χρόνων, στα 11 του χρόνια χάνει τη μητέρα του, στα 16 τον πατέρα. Ο θάνατος ειδικά της μητέρας θα παραμείνει για πάντα μια ανοιχτή πληγή κι ο Μόντης, όχι αδικαιολόγητα, θα κάνει την ποίησή του (αλλά σε μεγάλο μέρος και τα πεζά του) σπουδή θανάτου. Διαμαρτύρεται ιδιαίτερα για τους άδικους θανάτους, για το θάνατο στον πόλεμο, για το θάνατο των μικρών παιδιών.

Ο απελευθερωτικός αγώνας της Κύπρου του 1955-59 στον οποίο πήρε μέρος και ο Μόντης καταγράφεται με χαρακτηριστικό τρόπο στη νουβέλα του «Κλειστές πόρτες».

Πού τρέχουν όλοι αυτοί
γιατί τόσο αναταραχή
για να σκοτώσουν τρία παιδικά χαμόγελα;
Γιατί φοβούνται πως είναι τόσο δύσκολο
να σκοτώσουν αυτά τα χαμόγελα;
Σπαρακτικός γίνεται ο λόγος του ποιητή το 1974 με

την Τουρκική εισβολή που γίνεται τραγούδι, ένα τραγούδι γεμάτο παράπονο... Ο μουσικοσυνθέτης Μάριος Τόκας, προσωπικός φίλος του ποιητή, μελοποίησε μερικά από τα συγκλονιστικότερα έργα του Κώστα Μόντη που αναφέρονται στην Τουρκική εισβολή.

Είναι δύσκολο να πιστέψω
πως μας τους έφερε η θάλασσα της Κερύνειας
είναι δύσκολο να πιστέψω
πως μας τους έφερε η αγαπημένη θάλασσα της Κερύνειας.

Κατά τη διάρκεια του προγράμματος η Κατερίνα Παπαϊωάννου απήγγειλε το ποίημα του ποιητή «Γράμμα στη μητέρα». Ποιήματα στη γλώσσα που πρωτομίλησε ο ποιητής ανέγνωσε ο Νίκος Χατζηστεφάνου, Πρόεδρος του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς».

Στο καλλιτεχνικό μέρος της εκδήλωσης η χορωδία «Η Φωνή της Κερύνειας» έλαβε μέρος με τρία τραγούδια σε στίχους του ποιητή.

«Θάλασσα, πικροθάλασσα, παρ' τους και γύρνα πίσω,
κι όσο και να σε μίσσησα, θα σε ξαναγαπήσω»
Κώστας Μόντης, Για τη θάλασσα της Κερύνειας

[Γνωρίζω τον Καραβά «Α' Κοινοτικό Νηπιαγωγείο Λακατάμειας»]

Στην έκδοσή μας θεωρήσαμε χρήσιμο να καταγραφεί μια αξιόλογη συγκέντρωση που έγινε στο Α' Κοινοτικό Νηπιαγωγείο Λακατάμειας στις 29 Οκτωβρίου στο οποίο διαδραματίστηκε μια διαφορετική συγκέντρωση με θέμα τον Καραβά και τους ανθρώπους του. Ένα παιδάκι και συγκεκριμένα ο Γιώργος, γιος της Σοφίας Κοζάκου από τον Καραβά, ζήτησε από τη δασκάλα του να ετοιμάσει ένα πρόγραμμα για τον Καραβά. Ένωθε πολύ περήφανος για τα όσα με πολλή λεπτομέρεια του μετέδιδε η μητέρα του και ήθελε να τα μοιραστεί μαζί με τα άλλα παιδάκια που φοιτούσαν στο νηπιαγωγείο. Την εισήγηση του μικρού Γιώργου την αξιοποίησε η διευθύντρια του νηπιαγωγείου, η Αντρούλλα Ασιώτου Χατζηδαμιανού η οποία είναι Καραβιώτισσα (κόρη της Σοφίας και Γαβριήλ Χατζηδαμιανού). Επιπρόσθετα υπήρξε η στήριξη από την επιθεωρήτρια Δημοτικής Εκπαίδευσης επίσης συνδημότισσά μας, την Άννα Δημητρίου Βιολάρη. Ένας συνδυασμός που δεν άφηνε κανένα περιθώριο να μην ικανοποιηθεί η επιθυμία του μικρού Ανδρέα.

Απαγγελία από το μικρό Γιώργο Χριστοφόρου

Τα παιδιά παρακολουθούν τον παραδοσιακό χορό του Καραβά «Χορός του λεμονιού»

Τα αναμνηστικά δώρα των παιδιών στο Δήμαρχο Καραβά και στην επιθεωρήτρια Δημοτικής Εκπαίδευσης κ. Άννα Βιολάρη

Παρουσίαση πληροφοριών για τον Καραβά από τη Σοφία Κοζάκου

Έγινε επικοινωνία με το Δήμαρχο Καραβά να παρευρεθεί στη συγκέντρωση και να μιλήσει στα παιδιά για τον Καραβά. Μία εμπειρία μοναδική, με εικόνες που καρφώθηκαν στη μνήμη του κάθε παιδιού για να τις θυμούνται για πάντα. Διοργανώθηκε ένα σύντομο πρόγραμμα όπου μεταξύ άλλων μίλησε ο Δήμαρχος Καραβά κ. Γιάννης Παπαϊωάννου για τις δραστηριότητες και την αποστολή του προσφυγικού Δήμου. Έγινε παρουσίαση της ιστορίας του Καραβά μέσα από εικόνες και άλλο υλικό από τη Σοφία Κοζάκου. Επίσης μίλησαν η διευθύντρια του νηπιαγωγείου κ. Ανδρούλλα Ασιώτη και η επιθεωρήτρια Δημοτικής Εκπαίδευσης κ. Άννα Βιολάρη. Κατενθουσιασμένα τα παιδιά χόρεψαν το χορό του λεμονιού με ένα λεμόνι στο μέτωπο και τραγούδησαν το παραδοσιακό τραγούδι «Πορτοκαλιά του Καραβά». Η μεγάλη έκπληξη ήταν το αναμνηστικό δώρο που έφτιαξαν τα παιδιά για να δωρίσουν στο Δήμαρχο για την επίσκεψή του με σύνθημα «Δεν σε ξεχνώ Καραβά μου», «Καραβά σε αγαπώ πολύ και θέλω να ελευθερωθείς».

Μια ακόμα ευχάριστη εμπειρία μαζί με τα παιδιά, με νέες ιδέες και αισιόδοξα μηνύματα για το μέλλον.

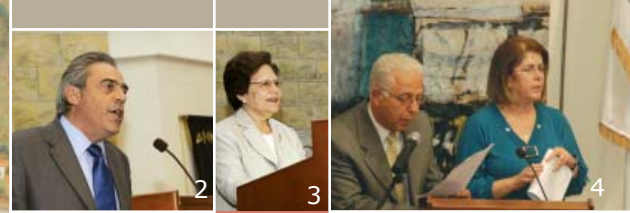
[Εκδήλωση «Αφιέρωμα στα έθιμα του γάμου στον Καραβά»]

Πραγματοποιήθηκε στις 3 Δεκεμβρίου στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών εκδήλωση αφιέρωμα στα «Έθιμα του γάμου στον Καραβά». Διοργανώτης της εκδήλωσης ήταν το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών. Η μαζική προσέλευση των Καραβιωτών και φίλων της κωμόπολης έδωσε ένα χαρακτήρα πολύ ξεχωριστό και μέσα από το πρόγραμμά της η εκδήλωση ικανοποίησε πλήρως τους παρευρισκόμενους.

Μεταξύ άλλων στο πρόγραμμα της εκδήλωσης παρουσιάστηκε το βραβευμένο δίτομο έργο της κ. Πίτσας Πρωτοπαπά με τίτλο «Τα έθιμα του παραδοσιακού γάμου στην Κύπρο» από την πρώην ανώτερη ερευνήτρια στο Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών του Υπουργείου Παιδείας κ. Θεοφανώ Κυπρή. Στη συνέχεια έγινε τιμητική βράβευση της κ. Πρωτοπαπά για το πολύπλευρο συγγραφικό της έργο και για την προσφορά της στα πολιτιστικά δρώμενα της κωμόπολης Καραβά.

Ιδιαίτερη συγκίνηση έδωσε με τη συμμετοχή της στο πρόγραμμα δεκαπενταμελής ομάδα φοιτητών, μελών του Χορευτικού Ομίλου του Πανεπιστημίου Κύπρου. Η χορευτική ενότητα που παρουσίασαν είχε θέμα «Τα έθιμα του γάμου στον Καραβά» με σκηνές από το ράψιμο του κρεβατιού και το καμάρωμα της νύφης, το στόλισμα και ζώσιμο της νύφης και τη Δευτέρα του γάμου. Τα κείμενα της παράστασης έγραψε η κ. Πρωτοπαπά. Αφηγητές ήταν ο Κώστας Πατέρας και η Χρυστάλλα Χαραλάμπους και οργανοπαίκτες ο Κυριάκος Κυριακίδης λαούτο και Κλεόπας Μαννάρης βιολί. Τους χορούς διδάξε ο κ. Αιμίλιος Κόνιζος. Τα σκηνικά της παράστασης ετοίμασαν με πολλή επιμέλεια οι Δημήτρης και Κυριάκος Σάββα.

Η παρουσίαση του προγράμματος έγινε από τον Καραβιώτη δημοσιογράφο κ. Σάββα Κοσιάρη, ο οποίος έδωσε τη δική του ποιοτική σφραγίδα στην

- 1,5,6- Στιγμιότυπα από την εκδήλωση
2. Ο κ. Σάββας Κοσιάρης στην παρουσίαση του προγράμματος
3. Η κ. Θεοφανώ Κυπρή
4. Ο κ. Κώστας Πατέρας και η κ. Χρυστάλλα Χαραλάμπους

Στιγμιότυπο από την εκδήλωση

εκδήλωση με κείμενα και ιστορικές αναφορές για τον αξέχαστο Καραβά μας.

Χορηγός της εκδήλωσης ήταν οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης δόθηκαν αναμνηστικά ενθυμήματα σε όλους όσους συνέβαλαν στην επιτυχία της εκδήλωσης. Ένα μικρό απόσπασμα από την ομιλία της κ. Θεοφανώς Κυπρή δίνεται στη συνέχεια:

«Μια σημαντική συμβολή στη γνώση του λαϊκού πολιτισμού της Κύπρου, μια περιδιάβαση στο χρόνο και το χώρο της λαϊκής μας παράδοσης, μια πορεία αυτογνωσίας, που μας οδηγεί να γνωρίσουμε το παρελθόν του τόπου μας, αποτελεί η έκδοση της Καλλιόπης Πρωτοπαπά «Έθιμα του παραδοσιακού γάμου της Κύπρου», σε δυο τόμους, στη σειρά των Δημοσιευμάτων του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών. Μέσα από αυτή την εργασία έρχονται στο φως για πρώτη φορά συγκεντρωμένα και σε τόση έκταση όλα τα έθιμα γύρω από τον Κυπριακό παραδοσιακό γάμο, με τις κατά τόπους ιδιομορφίες και παραλλαγές τους, την ορολογία και το ιδεολογικό τους περιεχόμενο, όπως αυτά είχαν διαμορφωθεί και καθιερωθεί με την πάροδο των αιώνων στη μακρόχρονη Ελληνική λαϊκή παράδοση της

Κύπρου. Πρόκειται για έργο επίμοχθο και ογκώδες, που εντυπωσιάζει με τον πλούτο και την ποικιλία του υλικού, τις λεπτομέρειες της αναλυτικής του παρουσίασης, την αυθεντικότητα και αξιοπιστία των στοιχείων του, αφού στηρίζεται σε μεγάλο μέρος σε προσωπικές μαρτυρίες και αφηγήσεις των ίδιων των ανθρώπων που βίωσαν τα έθιμα αυτά.

Η σπουδαιότητα της καταγραφής, δημοσίευσης και διάσωσης των εθίμων αυτών και γενικά όλων των στοιχείων του παραδοσιακού μας πολιτισμού, γίνεται καλύτερα κατανοητή, αν αναλογιστούμε πόσα πολλά απ' αυτά χάθηκαν σιγά, σιγά, με τις διάφορες κοινωνικές και οικονομικές αλλαγές που σημειώθηκαν κατά καιρούς στην Κυπριακή κοινωνία, με την ανάπτυξη της τεχνολογίας και της παιδείας, την ανάπτυξη του τουρισμού, την αλλαγή του σύγχρονου τρόπου ζωής, αλλά προ πάντων με την Τουρκική εισβολή, που διέλυσε τόσες ελληνικές κοινότητες και μεταξύ άλλων έπληξε καίρια την ομαλή συνέχιση της εθιμικής ζωής σε όλες τις κατεχόμενες σήμερα από τους Τούρκους περιοχές.

Για τον Καραβά και τη Λάπηθο γίνονται πολλές αναφορές και στους δυο τόμους και παρουσιάζονται πολλά έθιμα της περιοχής που σχετίζονται με το γάμο. Ο Καραβάς και η Λάπηθος ξεχωρίζουν ιδιαίτερα για τα εντυπωσιακά πλουμιστά κουλούρια που ζύμωναν για τη νύφη διακοσμημένα με συμβολικά σχέδια. Μεταφέρω τη μαρτυρία γυναίκας του Καραβά: Την Δευτέραν (της νύφης) να της δώσουν μαντήλιν, να της το βάλουν στον νώμον της ή να της κάμουν έναν κουλλούριν μεγάλον με πουλλούδκια, καουρούδκια, κουφάδες τζαι να τα βάλουν στον τοίχον γυρόν. Να τα πάρουν, που ήταν να δουν πως έν' εντάξει η νύφη.

Στα δυο βιβλία του Παραδοσιακού γάμου της Κύπρου τα έθιμα είναι πολλά, οι πληροφορίες ανεξάντλητες. Μέσα απ' αυτά φωτίζεται κατά ένα

Η κ. Χρυστάλλα Κοσιάρη με τα κουλούρια του γάμου τα οποία δόρισε για να κοσμοῦν τις προθήκες του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών. Από αριστερά ο πρόην Δήμαρχος κ. Πανίκος Τσέντας, ο Δήμαρχος Καραβά κ. Γιάννης Παπαϊωάννου και ο πρόεδρος του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς» κ. Νίκος Χατζηστεφάνου

μέρος της η ζωή στην Κύπρο τους προηγούμενους αιώνες, περιγράφονται οι ιδιόζουσες συνθήκες της εποχής, αναδεικνύονται παραδοσιακές αρχές και αξίες, καταγράφεται η θρησκευτικότητα και το ήθος των ανθρώπων, οι σχέσεις μεταξύ τους, οι φόβοι και οι αγωνίες τους, η ηθική της εποχής και γενικά ο τρόπος που λειτουργούσε η Κυπριακή παραδοσιακή κοινωνία στα πιο παλιά χρόνια. Μέσα σ' αυτά όμως έχει κατατεθεί με τον πιο αυθεντικό τρόπο η γνήσια έκφραση της κυπριακής λαϊκής ψυχής της πιο παλιάς εποχής, μια προσφορά στον τόπο ανεκτίμητη.»

Συγκινητική από κάθε άποψη ήταν η στιγμή της βράβευσης της κ. Πίτσας Πρωτοπαπά από τον Δήμο Καραβά και το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών για το πλούσιο συγγραφικό της έργο, καθώς και για τη μεγάλη συμβολή της στην προβολή θεμάτων που σχετίζονται με την ιστορία, τον πολιτισμό και τις παραδόσεις του κατεχόμενου σήμερα Καραβά μας. Παραθέτουμε στη συνέχεια ένα μικρό απόσπασμα από

Επίδοση αναμνηστικού στην κ. Πίτσα Πρωτοπαπά για το πλούσιο συγγραφικό της έργο και την προσφορά της στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών

την αντιφώνηση της κ. Πρωτοπαπά που έγινε μετά τη βράβευση της στην εκδήλωση.

«Ευχαριστώ το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών και ιδιαίτερα τον Δήμαρχο κ. Γιάννη Παπαϊωάννου για την τιμή που μου κάνουν. Καλωσορίζω όλους εσάς που με την παρουσία σας εδώ τιμάτε την αποψινή εκδήλωση, που είναι αφιερωμένη στα έθιμα του Καραβά και γενικότερα στην πλούσια παράδοση του τόπου μας.

Θα ήθελα να επισημάνω ότι αισθάνομαι δημιούργημα του Καραβά. Όταν μεγαλώνεις σε έναν τόπο πανέμορφο, τόσο πλούσιο σε ιστορία και παράδοση, είσαι έτοιμος να δώσεις αυτό τον πλούτο. Να προσθέσω και την ευτυχή συγκυρία, να με καλέσει η τότε ανώτερη ερευνήτρια στο Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών κ. Θεοφανώ Κυπρή στην ομάδα για τη δημιουργία του Αρχείου Προφορικής Παράδοσης στο Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, κάτι που άνοιξε διάπλατο το δρόμο της προφορικής Παράδοσης, και του λαϊκού πολιτισμού.

Για να φτάσουμε στην παρούσα έκδοση, ειδικά για τα έθιμα του γάμου, δούλεψαν πολλοί. Ξεκινώντας από τους πληροφορητές, που άνοιξαν την καρδιά και την ψυχή τους, για να δώσουν ό,τι πολυτιμότερο είχαν, τους ερευνητές, μερικοί από τους οποίους είναι μαζί μας απόψε, όπως η Άννα, η Χρυστάλλα, η Νάσα, ο Γιώργος, που έδωσαν με σταυροφορική διάθεση το δικό τους στίγμα και φτάνοντας σε όσους βοήθησαν με διάφορους τρόπους, όπως τη Θεμούλα και τη Μαρία, που άνοιξαν για μας οικογενειακά άλμπουμ, τον Πάνο, που βοήθησε στις φωτογραφίες, την Αμβροσία και το Λούκα, που έφτιαξαν τα σχέδια του παστού και το χάρτη, τον Ευαγόρα Καραγιώργη για τη μουσική επιμέλεια, το Γιώργο Καζαμία για τη βοήθεια

Το στρώσιμο του κρεβατιού

Αγόρι στο κρεβάτι των νεονύμφων

Απονομή τιμητικής πλάκετας στην εκπρόσωπο του χορευτικού ομίλου του Πανεπιστημίου Κύπρου, κ. Εύη Βότση

στις παραπομπές και την ενθάρρυνση στην όλη προσπάθεια, τη θεά τύχη, που έφερε τη στεφανοθήκη από τον Καραβά, που μας έδωσαν το 2003... Το αποτέλεσμα είναι αυτό που βλέπετε.»

Και όλα όσα περιγράφονται διαδραματίστηκαν στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών σε ένα χώρο που μύριζε λεμονανό του Καραβά και αλμύρα της θάλασσας της Λάμπουσας. Με την ευχή σύντομα να γαληνέψουν οι ψυχές και η αύρα της ελευθερίας να δροσίξει καθημερινά τη δύσβατη πορεία της επιστροφής στους κατεχόμενους τόπους μας.

Χορός με τα προικιά της νύφης

Αναμνηστική φωτογραφία με το πέρας της εκδήλωσης. Στο κέντρο η κ. Ελπίδα Λάμπρου που ζύμωσε τα κουλούρια του γάμου

Στημιότυπο από την παρουσία Καραβιωτών και φίλων στην εκδήλωση

[Μουσική παραγωγή του Δήμου μας «Στον Καραβά»]

Ένας φιλόδοξος στόχος για δημιουργία μιας μουσικής παραγωγής με θέμα τον Καραβά υλοποιήθηκε την περασμένη χρονιά με ένα ποιοτικό αποτέλεσμα το οποίο απέσπασε πολύ θετικές κριτικές από εκπαιδευτικούς και καλλιτεχνικού χώρου.

Η δισκογραφική δημιουργία «Στον Καραβά» είναι μια μουσική παραγωγή η οποία αφήνει τη σφραγίδα της στα καλλιτεχνικά δρώμενα του τόπου μας, με ένα περιεχόμενο το οποίο αγγίζει ευαίσθητες χορδές και έχει σχέση με τον πόθο της επιστροφής και τις ομορφιές της κατεχόμενης γης μας.

Τη σύνθεση και ερμηνεία των τριών τραγουδιών ανέλαβε ο Μάριος Χαραλαμπίδης σε στίχους του Κυριάκου Πασιτίδη και Γιάννη Παπαϊωάννου. Χορηγοί της μουσικής δημιουργίας του Δήμου μας ήταν οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, το Συγκρότημα Εταιρειών Σιακόλα και το συγκρότημα Εταιρειών Αγαθοκλέους. Δίνονται στη συνέχεια μερικές βασικές λεπτομέρειες όπως περιέχονται στο ένθετο που συνοδεύει το δισκάκι της μουσικής παραγωγής του Δήμου μας.

• Η εισαγωγή από τον Δήμαρχο Καραβά αναφέρει: «Η αξιολόγηση μιας καλλιτεχνικής δημιουργίας στηρίζεται κατά κύριο λόγο στα μηνύματα που περιέχει και στη δομημένη παρουσίασή της μέσα από ένα ποιοτικό περίγραμμα πολλών παραμέτρων. Ο Δήμος Καραβά αξιολόγησε πολύ θετικά την εισήγηση για τη δημιουργία ενός δισκογραφικού έργου με θέμα τον Καραβά. Μια εισήγηση η οποία μέσα από ένα σωστό προγραμματισμό υλοποιήθηκε με επιτυχία. Νοιώθουμε ιδιαίτερα ικανοποιημένοι για το αποτέλεσμα, όπου οι στίχοι των τραγουδιών σμιγνύονται αρμονικά με τη σύνθεση και την ερμηνεία. Και τα τρία τραγούδια του δίσκου αγγίζουν με ένα μοναδικό γλυκόπικρο τρόπο τις ευαίσθητες χορδές της ψυχής. Μέσα από τους στίχους διαφαίνεται με έντονο τρόπο η αδικία που εξακολουθεί να δημιουργεί η προσφυγιά στον τόπο μας, καθώς επίσης γίνεται σύνδεση της ιστορίας της περιοχής μας με αξέχαστες

3. Ο Δήμαρχος Καραβά μαζί με τους συντελεστές της δισκογραφικής παραγωγής του Δήμου μας, Μάριο Χαραλαμπίδη (αριστερά) και Κυριάκο Πασιτίδη (δεξιά)

αναμνήσεις που θα μας συντροφεύουν για πάντα. Η συνεργασία μας με το συνθέτη και ερμηνευτή Μάριο Χαραλαμπίδη καθώς και με το στιχουργό Κυριάκο Πασιτίδη ήταν μια εμπειρία μοναδική, η οποία ανέδειξε τη μεγάλη δύναμη που έχει το σωστό δέσιμο μουσικής και στίχου.

Ο Δήμος Καραβά ευχαριστεί θερμά τους δύο καλλιτέχνες για τη συμβολή τους καθώς επίσης και τους χορηγούς μας που βοήθησαν για να υλοποιηθεί αυτή η πρωτοβουλία. Η μουσική δημιουργία «Στον Καραβά...» αφιερώνεται σε όλους όσους μας έφυγαν με τον πικρό καημό της προσφυγιάς στα χείλη και στη νέα γενιά του Καραβά που νοιώθει περήφανη για την καταγωγή της και δίνει με τις δραστηριότητες της προοπτική πίστης και ελπίδας για εκπλήρωση του στόχου της λευτεριάς της πατρίδας μας.»

• Οι στίχοι των τριών τραγουδιών:

ΚΡΥΦΗ ΣΤΙΓΜΗ

Στίχοι: Γιάννης Παπαϊωάννου

Κοντά στον Καραβά
η σκέψη του γυρνά
μ' ανθούς της λεμονιάς στεφανωμένη
μονάκριβη αγάπη είναι η γη που καρτερά
στη μνήμη του με φως να προχωρά

Το δάκρυ είναι φωτιά
πληγώνει τη ματιά
εικόνες ζωντανές απ' τα παλιά
Μ' αγάπη πατρική
και πίστη δυνατή
τα πρώτα βήματα του να θυμίζει
σε μια κρυφή στιγμή
τον Καραβά θωρεί
στην αγκαλιά του πάλι να γυρίζει

Με πόνο στην καρδιά
αντέχει και ζητά

Γλυκόνες Καραβιώτικες ερμηνείες από τη μικρή Άννα Δημήτρίου

3

2

τα όνειρα της νιότης του να φέρει
ανάμνησης σεργιάνι είναι η κάθε γειτονιά
τραγουδι λευτεριάς που τον ξυπνά

ΣΤΟΝ ΚΑΡΑΒΑ

Στίχοι: Κυριάκος Πασιτίδης

Αποκοιμήθηκα ξανά με μια εικόνα,
σε μια πλαγιά του Πενταδάκτυλου εκεί,
Και μέθυσσα με τους ανθούς πάνω στα κλώνια,
στον κεφαλόβρυσο, νερό απ' την πηγή
Άκουσα ήχους από αρχαία ιστορία,
είδα τη Λάμπουσα σε μια ακρογιαλιά,
Και στο λιμάνι σου καράβια γεννηθήκαν,
γι αυτό σ' ονόμασαν κι εσένα Καραβά.

Στον Καραβά αχ Θεέ μου κάνε να ξυπνήσω
μην με αφήσεις να κοιμάμαι ως το πρωί
μες στο δικό μου το χωριό να γονατίσω
στην εκκλησιά να κάνω τάμα τη ζωή

Κυράδες με είδαν και με τύλιξαν δαντέλες
και από τα Κύθηρα μου έστελλαν ευχές,

μες στα στενά του είδα όμορφες κοπέλες,
ή μήπως ήταν λεμονιές κι αμυγδαλιές.
Ακόμα κι ο Θεός ο ίδιος στο 'χε τάξει,
να σε στολίζει με ευλογία κι ομορφιά.
Κι έγινες ένα υφαντό όλο μετάξι,
στον αργαλειό με μια ελπίδα να κεντάς.

Στον Καραβά αχ Θεέ μου κάνε να ξυπνήσω
μην με αφήσεις να κοιμάμαι ως το πρωί
μες στο δικό μου το χωριό να γονατίσω
στην εκκλησιά να κάνω τάμα τη ζωή
Στον Καραβά πάρε με πίσω σ' άλλα χρόνια
μην με αφήσεις Θεέ μου να παραπατώ
ήμουν παιδί και τώρα έχω πια εγγόνια
τι να τους πω που ψάχνω δρόμο για να ρθω.

ΜΙΑ ΛΕΜΟΝΙΑ

Στίχοι: Κυριάκος Πασιτίδης

Μια λεμονιά είδα απόψε στο όνειρό μου,
της είχαν κόψει τα κλαδιά κι ήταν γυμνή.
Κάποιος εχθρός την είχε όμηρό του,
δεμένη στο αγιάζι στη βροχή.
Στον Άγιο Ευλάλιο ζήτησα μια χάρη,
να κάνει κάτι να λευτερωθεί.
Κι η λεμονιά στεφάνι να του πάρει,
να το κεντήσει ανθούς και με ζωή.

Λεμονιά του Καραβά,
έλα άνθισε ξανά.
Είναι οι ρίζες σου εδώ,
είσαι όσα αγαπώ.
Λεμονιά του Καραβά,
έλα άπλωσε κλαδιά.
Πάρε τα δικά μας χέρια,
σήκωσέ μας ως τ' αστέρια.

Στα γόνата έκλαψα στην Αγιά Ειρήνη,
της ζήτησα ένα θαύμα για να γίνει.
Στη Βαγγελίστρια Παναγιά έκανα ένα τάμα,
Θεέ μου πώς μοιάζει η λεμονιά μ' αρχαίο δράμα.

Στον Άη Γιώργη, στα ξωκλήσια ψάχνω άκρη,
μα κάθε βήμα μου φωτιά.
Κι αν την κρατούν στη φυλακή τη λεμονιά μου,
το ξέρω πως θ' ανθίζει στην καρδιά μου.

• Λίγα λόγια για τους καλλιτέχνες που έχουν
συμβάλει στην υλοποίηση της δισκογραφικής
δημιουργίας «Στον Καραβά»

Μάριος Χαραλαμπίδης

Ο Μάριος Χαραλαμπίδης γεννήθηκε στη Λευκωσία και είναι καθηγητής μουσικής στη Μέση εκπαίδευση. Σπούδασε στο Charles University στη Τσεχία και έκανε τις μεταπτυχιακές του σπουδές στη Διεύθυνση Χορωδίας.

Ως μουσικός ασχολείται ενεργά με τα μουσικά δρώμενα του τόπου μας αλλά και του εξωτερικού και έχει λάβει μέρος σε αρκετούς διαγωνισμούς και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.

Σε μικρή ηλικία εκπροσώπησε ως ερμηνευτής την Κύπρο στον πανευρωπαϊκό διαγωνισμό τραγουδιού της Θεσσαλονίκης, ενώ αργότερα υπηρέτησε στη στρατιωτική μουσική της Εθνικής Φρουράς.

Κατά τη διάρκεια των σπουδών του συνεργάστηκε με την Τσέχικη επαγγελματική χορωδία Boni Pueri ανεβάζοντας κονσέρτα.

Ασχολείται επαγγελματικά με τη σύνθεση, την ενορχήστρωση αλλά και την ερμηνεία τραγουδιών. Έχει συμμετάσχει σε αρκετές καλλιτεχνικές εκδηλώσεις των Δήμων Κερύνειας και Καραβά. Μέσα από τη δική του καλλιτεχνική έπαλξη συμβάλλει στην προσπάθεια να περάσουν τα ανάλογα μηνύματα πίστης, υπομονής και ελπίδας για λευτεριά της πατρίδας μας.

Η μουσική ενότητα «Στον Καραβά...» αποτελεί την πρώτη του δισκογραφική δημιουργία.

Κυριάκος Πασιτίδης

Ο Κυριάκος Πασιτίδης γεννήθηκε στη Λευκωσία και είναι δάσκαλος. Σπούδασε παιδαγωγικά στην Αθήνα και στη Γαλλία και έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στην Κύπρο.

Ως στιχουργός έχει πάρει πολλές διακρίσεις τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό. Ποιητικές του συλλογές βραβεύτηκαν και δημοσιεύτηκαν. Εκπροσώπησε αρκετές φορές την Κύπρο σε ευρωπαϊκούς διαγωνισμούς τραγουδιού, ενώ συμμετέχει στιχουργικά σε δίσκους διαφόρων καλλιτεχνών. Στο ενεργητικό του έχει βραβεία σε φεστιβάλ τραγουδιού, σε διαγωνισμούς κυπριακού παραδοσιακού τραγουδιού, ενώ πολλές φορές τραγούδια του παρουσιάστηκαν στην τελική

φάση επιλογής της κυπριακής συμμετοχής για τη Γιουροβίζιον. Επίσης έχει γράψει στίχους για παιδικά τραγούδια και για μιούζικαλ που παρουσιάστηκαν στην Κύπρο.

Ασχολείται με την τηλεόραση και το ραδιόφωνο ως παρουσιαστής ή σεναριογράφος. Τα τελευταία χρόνια συνεργάζεται με το Ρ.Ι.Κ σε διάφορα προγράμματα. Ασχολείται με το θέατρο ερασιτεχνικά και είναι μέλος διαφόρων θεατρικών ομάδων. Είναι μέλος διαφόρων οργανισμών ή συνδέσμων που έχουν σχέση με το παιδί. Τακτικά παρουσιάζει ενημερωτικά θέματα σε παιδικά περιοδικά και αρθρογραφεί σε διάφορα εκπαιδευτικά έντυπα.

Γιάννης Παπαϊωάννου

Ο Γιάννης Παπαϊωάννου γεννήθηκε στον Καραβά το 1957. Τις τραγικές συνθήκες του πολέμου και της Τουρκικής εισβολής του 1974 τις έζησε από κοντά στην ηλικία των δεκαεπτά χρόνων. Έχει σπουδάσει Πολιτικός Μηχανικός και τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια διευθύνει το δικό του τεχνικό γραφείο. Έγγραψε τους στίχους του τραγουδιού «Κρυφή στιγμή», μια ζωντανή έκφραση συναισθημάτων για την αδικία και τον πόνο που δημιούργησε η προσφυγιά στον κάθε νέο του Καραβά. Στίχοι του έχουν δημοσιευτεί σε εφημερίδες και περιοδικά.

Υπήρξε ιδρυτικό μέλος του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς» και είχε μια πολύπλευρη συμμετοχή στις δραστηριότητες του σωματείου για μια συνεχή περίοδο 14 χρόνων. Διετέλεσε για δύο θητείες μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου Καραβά. Εκλέγηκε Δήμαρχος Καραβά το 2001 και το 2006 επανεκλέγηκε χωρίς ανθυποψήφιο για δεύτερη θητεία.

Παρουσίαση της μουσικής παραγωγής στο τηλεοπτικό πρόγραμμα του ΡΙΚ «Επτά δέκα»

Χορευτικές ενότητες στην παρουσίαση της μουσικής μας παραγωγής στο Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου

«Του γυρισμού ο πόθος θα ανθίζει πάντα στην καρδιά μου...»

Μέσα από τις δραστηριότητες του Δήμου Καραβά αναδεικνύει το συλλογικό πνεύμα μιας ποιοτικής προσφοράς με βασικό πλαίσιο δράσης την προβολή της ιστορίας και των παραδόσεων του Καραβά, την ενδυνάμωση των σχέσεων μεταξύ των σκορπισμένων Καραβιωτών και τη διατήρηση του αγωνιστικού φρονήματος μέχρι την ευλογημένη μέρα του γυρισμού στην αγαπημένη κωμόπολη του Καραβά.

Η μουσική παραγωγή «Στον Καραβά» παρουσιάστηκε σε πρώτη εκτέλεση στην καλλιτεχνική παράσταση «Μνήμες Κατεχομένων» που διοργανώθηκε στο Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου στις Ιουλίου 2009. Επίσης τα τραγούδια ακούστηκαν σε πολλές άλλες εκδηλώσεις, οι κυριότερες των οποίων ήταν, η τελετή αδελφοποίησης στο Δήμο Αμυνταίου στις 23 Αυγούστου 2009, τα αποκαλυπτήρια Μνημείου του αγνοούμενου στρατιώτη Μιχαήλ Μιχαήλ στη Μαθηκολώνη στις 14 Οκτωβρίου 2009, η Εκδήλωση «Χορός του Λεμονιού» στη Λευκωσία με διοργανωτή το προσφυγικό σωματείο «Ο Καραβάς».

Επίσης η μουσική παραγωγή «Στον Καραβά» παρουσιάστηκε σε αρκετές ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου και σε άλλους ιδιωτικούς σταθμούς. Αξιολογούμε την πρωτοβουλία του Δήμου Καραβά να κυκλοφορήσει τη μουσική δημιουργία «Στον Καραβά» σαν μια πολύ καλή ενέργεια στην προσπάθεια προβολής της μνήμης της κατεχόμενης κωμόπολης και ενδυνάμωση του αγώνα για επιστροφή και δικαίωση. Είναι επίσης ένα χρήσιμο βοήθημα για τη νέα γενιά και τους αποδήμους μας.

Συνεδρία του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας του Δήμου μας

1. Συμμετοχή στην παρέλαση της 25ης Μαρτίου
2. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας Καραβά

[Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Δήμου Καραβά] ΑΚΟΜΑ ΜΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

Σύμφωνα με τον Βιργίλιο “vires acquirit eundo” και το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας του Δήμου Καραβά έχοντας αισίως διανύσει τον τρίτο χρόνο δράσης και δημιουργίας του, πράττει ακριβώς αυτό, αποκτά δύναμη προχωρώντας. Χωρίς να λοξοδρομεί από το βασικό του στόχο δηλαδή τη γνωριμία, την επανένωση και τη δραστηριοποίηση των νέων του Καραβά, συμμετέχει στα πολιτιστικά δρώμενα του Δήμου και του Σωματείου «Ο Καραβάς» όλο και πιο εντατικά. Και όπως αρμόζει σε μια δυναμική ομάδα νέων, αναλαμβάνει τη διοργάνωση όλο και μεγαλύτερου και πιο ποικίλου φάσματος εκδηλώσεων.

Λόγω της διασποράς των συγχωριανών μας μετά τη βάρβαρη τουρκική εισβολή, η γνωριμία και επαφή των νέων με καταγωγή από τον Καραβά βρίσκεται πρακτικά εμπόδια. Κυριότερος στόχος των μελών του Συμβουλίου Νεολαίας είναι η υπερπήδηση αυτών των εμποδίων. Κατανοούμε ότι η συσπείρωση των νέων Καραβιωτών θα επιτευχθεί στο μέγιστο βαθμό μόνο με τη διαπροσωπική επικοινωνία. Η δημιουργία ομάδας της Νεολαίας Καραβά σε γνωστό διαδικτυακό τόπο υπήρξε πολύ βοηθητική στην προσπάθεια για επικοινωνία με τους απανταχού νέους του χωριού

Συμμετοχή στην παρέλαση της 28ης Οκτωβρίου

Συμμετοχή του χορευτικού συγκροτήματος του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας στην τελετή αδελφοποίησης στο Αμύνταιο

μας, καθώς η ενασχόληση της σημερινής νεολαίας με την τεχνολογία είναι ιδιαίτερα αυξημένη. Με πολλή χαρά διαπιστώνουμε την αυξημένη ένταση νέων στην ομάδα αυτή.

Στη χρονιά 2009 διοργανώθηκαν διάφορες εκδηλώσεις που σημείωσαν επιτυχία ως προς το στόχο αυτό, δηλαδή βρήκαν μεγάλη απήχηση στη νεολαία του Καραβά. Παρόλα αυτά η επιθυμία μας για μεγαλύτερη και πιο συστηματική προσέλευση και γνωριμία των νέων μεταξύ τους, αποτελεί το κίνητρο όλων των δραστηριοτήτων μας, οι οποίες ποικίλλουν σε θεματολογία κάθε χρόνο για να ανταποκρίνονται καλύτερα στα ενδιαφέροντα και τις ανησυχίες τους.

Ανάμεσα στις εκδηλώσεις που το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Καραβά διοργάνωσε τη χρονιά που μας πέρασε ξεχωρίζουμε τις ακόλουθες:

Έκθεση Τεχνών Νέων Καραβά. Μια επιτυχής προσπάθεια κοινής έκθεσης των καλλιτεχνικών αναζητήσεων και γνωριμίας των νέων μέσα από την αγάπη τους για την τέχνη. Ζωγραφικοί πίνακες με μολύβι, λαδομπογιές, γλυπτά, αρχιτεκτονικά

σχέδια, φωτογραφίες, κοσμήματα και κεντήματα φερβουλιτέ, όλα δια χειρός νέων από τον Καραβά, έδωσαν μια ανανεωμένη καλλιτεχνική πινελιά στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών, σε μια αξιοπρόσεκτα επιμελημένη έκθεση με ελεύθερη θεματολογία, που εγκαινιάστηκε από τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων στις 15 Οκτωβρίου 2009 και διήρκεσε τρεις μέρες.

Beach Party: Καλοκαιρινό πάρτυ στις 3 Ιουλίου 2009 σε παραλία της Λεμεσού στην κοινότητα Πύργου, με άφθονο φαγητό, ποτό, χορό, συζητήσεις και μουσική.

Γνωριμία με την πόλη μου: Πρωινή βόλτα στις 19 Δεκεμβρίου 2009 στην για πολλούς άγνωστη εντός των ενετικών τειχών πόλη της Λευκωσίας, με σταθμούς σε διάφορα ιστορικά σημεία ανάμεσα στα οποία η εκκλησία της Φανερωμένης και η εκκλησία του Τρυπιώτη, το εκθεσιακό κέντρο στο κτίριο της παλιάς Ηλεκτρικής, το Παγκύπριο Γυμνάσιο, η Αρχιεπισκοπή, το πολυεργαστηριακό κέντρο και το σπίτι του δραγουμάνου Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου με κατάληξη σε μια γραφική ταβέρνα στη Λαϊκή Γειτονιά για γεύμα, προσφορά του Δήμου Καραβά.

▶ Αναμνηστική φωτογραφία στην παλιά Λευκωσία.

Αποστολή στο Αμύνταιο: Την περίοδο 20 – 26 Αυγούστου 2009 στα πλαίσια της αδελφοποίησης του ομώνυμου Δήμου με το Δήμο Καραβά, εξαμελής ομάδα της Νεολαίας μας έτυχε θερμότατης φιλοξενίας από τους νέους του Αμυνταίου και συμμετείχε ενεργά στην εκδήλωση αδελφοποίησης, παρουσιάζοντας ένα χορευτικό πρόγραμμα το οποίο είχαν προετοιμάσει ήδη στην Κύπρο με πολύ ζήλο και αγάπη.

Χορός του Λεμονιού: Το Συμβούλιο Νεολαίας έδωσε το παρών του ακόμα μία φορά στον καθιερωμένο Χορό του Λεμονιού στις 30 Οκτωβρίου 2009 με παρουσίαση παραδοσιακών χορών υπό τη καθοδήγηση χοροδιδάσκαλου.

Παρελάσεις 25ης Μαρτίου και 28ης Οκτωβρίου 2009 Δυναμική καθότι πολυμελής υπήρξε και η συμμετοχή στις παρελάσεις της 28ης Οκτωβρίου

και της 25ης Μαρτίου όπου για πρώτη φορά χρησιμοποιήθηκε λάβαρο με το έμβλημα του Συμβουλίου Νεολαίας επισφραγίζοντας την παρουσία μας και στις εθνικές μας επετείους ως οργανωμένου συνόλου.

Τουρνουά Φούτσαλ: Διοργανώσαμε με την συμμετοχή έξι ομάδων νέων από τον Καραβά στις 14 Νοεμβρίου 2009 τουρνουά Φούτσαλ, το οποίο σημείωσε μεγάλη επιτυχία, τόσο από πλευράς συμμετοχής, όσο και από πλευράς προσέλευσης φιλάθλων – νέων του Καραβά.

▶ Απονομές από το διαγωνισμό του τουρνουά φούτσαλ.

Διαγωνισμός πιλότας και μπιρίμπας: Στις 5 Απριλίου 2009, με σκοπό να φέρουμε κοντά μας τους νέους του Καραβά μελών των κολεγιακών και πανεπιστημιακών κοινοτήτων κυρίως, που έχουν το συγκεκριμένο ενδιαφέρον, διοργανώσαμε για ακόμη μια φορά αυτό το διαγωνισμό.

Επίσης το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας συμμετέχει ενεργά και στις άλλες εκδηλώσεις που διοργανώνουν τόσο ο Δήμος Καραβά όσο και το Σωματείο «Ο Καραβάς» καθώς και η Σχολική Εφορεία Καραβά, όπως και το Αθλητικό Σωματείο «ΑΕΚ – Λάμπουσα».

Η σύσταση του Συμβουλίου Νεολαίας υπήρξε όραμα των δημιουργών του και ταυτόχρονα αποτέλεσε την πολυπόθητη ενσάρκωση των προσδοκιών του Δημάρχου και των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Καραβά και του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς» για συνέχιση από τη νεότερη γενιά Καραβιωτών και Καραβιώτισσων της διατήρησης της μνήμης του προσωρινά κατεχόμενου χωριού μας. Οι ευχαριστίες μας στα δύο αυτά όργανα, που είναι θερμές, αφορούν τόσο την καθολική προσφορά τους στο Συμβούλιό μας όσο και την παροχή του αισθήματος στήριξης σε κάθε μας βήμα.

Από την πλευρά μας τους εκφράζουμε τη διαβεβαίωση ότι ο αγώνας μας για επιστροφή στα πατρία εδάφη σε συνθήκες ελευθερίας, δημοκρατίας και ασφάλειας δεν θα σταματήσει μέχρι να ευοδοθεί. Το χρωστάμε στους εαυτούς μας, στους γονείς μας και στη χιλιόχρονη ιστορία του τόπου μας.

Εκτελεστική Επιτροπή -- Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Δήμου Καραβά

[Έκθεση Τεχνών Νέων Καραβά 2009]

Η Έκθεση Τεχνών αποτέλεσε για το νεοσύστατο Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας του Δήμου Καραβά ένα όραμα, που ξεκίνησε από μηδενικό στάδιο. Μια ιδέα που τέθηκε από την αρχή της ίδρυσής του και που της δόθηκε πνοή σιγά σιγά.

Οι συμμετοχές αρχικά ήταν λίγες όμως στην πορεία αυξήθηκαν, όπως αυξήθηκαν και τα θέματα των έργων. Η διαδικασία της οργάνωσης ήταν δύσκολη, χρειάστηκε συντονισμός, επικοινωνία και συνεργασία, όμως το αποτέλεσμα άξιζε τον κόπο. Ξαφνικά η κεντρική αίθουσα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, γέμισε με χρώματα, με φως, με γέλια, με φωνές. Γέμισε με ζωή. Κάτω από ένα μεγάλο πανό που απεικονίζει τον Καραβά μας, ανάμεσα στα λάβαρα του Δήμου Καραβά, του Προσφυγικού Σωματείου, του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας και τη σημαία της Κυπριακής Δημοκρατίας, ανάμεσα σε φωτογραφίες παλιές από την κατεχόμενη πατρική μας γη, έγινε κατορθωτό να δοθεί λίγη αύρα της νέας γενιάς του Καραβά.

Έτσι στις 15 Οκτωβρίου 2009, το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας του Δήμου Καραβά σε συνεργασία με το Δήμο Καραβά και τη στήριξη του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς» διοργάνωσαν για πρώτη φορά Έκθεση

▶ Τα εγκαίνια της έκθεσης από τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων

Τεχνών αποκλειστικά για νέους από τον Καραβά. Στην έκθεση έλαβαν μέρος 18 νέοι και νέες με καταγωγή από τον Καραβά με συμμετοχές με έργα ζωγραφικής, γλυπτικής, φωτογραφίας, αρχιτεκτονικού σχεδίου, εικονογραφήσεων παραμυθιών, κοσμήματος, κολλάζ αλλά και με δείγματα του παραδοσιακού Καραβιώτικου κεντήματος «Φερβουλιτέ», που έγιναν από νεαρές Καραβιώτισσες στα πλαίσια των μαθημάτων, που παραδίδονται από την κα Καλλιस्थήνη Λουκά-Κοσιάρη.

Η τέλεση των εγκαινίων έγινε από τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων κ. Νίκο Νικολαΐδη στην παρουσία του Πρέσβη της Ελλάδος στην Κύπρο κ. Βασίλη Παπαϊωάννου, βουλευτών της επαρχίας Κερύνειας, δημάρχων κατεχομένων Δήμων, του Επίτιμου Πρόεδρου του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών κ. Νίκου Σιακόλα και πλήθος κόσμου. Ειδικά για την έκθεση κυκλοφόρησε βιβλιαράκι στο οποίο παρουσιάζονται οι νέοι καλλιτέχνες με τα έργα τους και στο οποίο αποτυπώνεται η αγάπη τους για το γενέθλιο τόπο των γονιών τους και η επιθυμία τους για επιστροφή σε αυτόν σε συνθήκες ελευθερίας, δημοκρατίας και ασφάλειας.

Ακολουθούν λίγα λόγια για τους νέους που έχουν λάβει μέρος στην έκθεση.

▶ Αναμνηστική φωτογραφία με τους νέους που συμμετείχαν στην έκθεση και τους προσκεκλημένους της εκδήλωσης

1. Αλέξανδρος Ποστεκκής

Γονείς του είναι ο Γρηγόρης Ποστεκκής από τον Καραβά και η Αναστασία Ανδρέου από την Βατυλή. Φοιτά στο 4ο έτος του Τμήματος Αρχιτεκτονικής στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας με ιδιαίτερες διακρίσεις και βραβεία, μεταξύ των οποίων συμμετοχή σε Ευρωπαϊκό Συνέδριο στη Γερμανία και σε Παγκύπριο Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό. Ο Αλέξης παρουσίασε στην έκθεση έργα αρχιτεκτονικής μαζί με τις αντίστοιχες μακέτες τους.

2. Άννα Δαμασκηνού

Γονείς της είναι ο Αντρέας Δαμασκηνός από τον Καραβά και η Χριστίνα Δαμασκηνού με καταγωγή από τον Καραβά και το Τραχώνι. Φοιτά στην Γ' τάξη του Λυκείου Αποστόλου Μάρκου στη Λακατάμεια. Ασχολείται με τη ζωγραφική ερασιτεχνικά στον ελεύθερό της χρόνο. Στην έκθεση παρουσίασε έργα της σε καμβά με λαδομπογιά.

3. Γιώργος Μαούρης

Γονείς του είναι ο Λάμπρος Μαούρης από τον Καραβά και η Ελευθερία Πίκη - Μαούρη από την Αθηνών. Φοιτά στην Α' τάξη του Λυκείου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' στη Δασούπολη. Ο Γιώργος παρουσίασε στην έκθεση έργα ζωγραφικής με παστέλ και μολύβι.

4. Γιώργος Πογιατζής

Γονείς του είναι ο Παναγιώτης Πογιατζής και η Ξένια Χριστοφίδη από τον Καραβά. Φοιτά στην πρώτη τάξη του Α' Λυκείου Αγίου Γεωργίου στη Λακατάμεια. Έδειξε από μικρός το ταλέντο του στη ζωγραφική και όταν ήταν μόλις εννέα χρονών πήρε το πρώτο του βραβείο, το 2ο Παγκύπριο βραβείο σε διαγωνισμό με θέμα «Ευρωπαϊκή Ένωση με τα μάτια των παιδιών». Τα δυο πορτραίτα που παρουσίασε στην έκθεση απεικονίζουν τους παππούδες του Γιώργου, Γιώργο Πογιατζή και Δημήτρη Χριστοφίδη, οι οποίοι κατάγονται από τον Καραβά και τη Λάπηθο αντίστοιχα. Ο Γιώργος παρουσίασε στην έκθεση πίνακες ζωγραφικής σε καμβά με λαδομπογιά.

5. Δημήτρης Πογιατζής

Ο Δημήτρης είναι αδελφός του Γιώργου Πογιατζή. Φοιτά στην πρώτη τάξη του Γυμνασίου Αρχαγγέλου στη Λακατάμεια. Ο Δημήτρης έχει ταλέντο στις κατασκευές. Από μικρός ό,τι υλικό έπεφτε στα χέρια του, το χρησιμοποιούσε για να φτιάχνει διάφορα αντικείμενα. Ο Δημήτρης παρουσίασε στην έκθεση κατασκευές με διάφορα υλικά.

6. Έλενα Μεσαρίτου

Γονείς της είναι ο Αναστάσιος Μεσαρίτης από τον Καραβά και η Άδα Τομάζου από τη Λάρνακα. Έχει πάρει το πτυχίο της στα «Μαθηματικά και Στατιστική» από το Πανεπιστήμιο Κύπρου και μεταπτυχιακό τίτλο στα «Εφαρμοσμένα Μαθηματικά» από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης στην Αγγλία. Η Έλενα ασχολείται σε ερασιτεχνικό επίπεδο με τη φωτογραφία. Οι φωτογραφίες που παρουσίασε στην έκθεση είναι παρμένες από τέσσερις διαφορετικές πόλεις/ χώρες στις τέσσερις εποχές του χρόνου και έχει την ονομασία «Εποχιακή Πυξίδα».

7. Ελίζαμπεθ Χατζηλούκα

Γονείς της ο Πιερής Χατζηλούκα από τον Καραβά και η Χριστίνα Χατζηλούκα από την Λευκωσία. Σπούδασε Σχεδιασμό και Κατασκευή Κοσμημάτων στο Ι.Ε.Κ. Μοκume Θεσσαλονίκη στην Ελλάδα. Έχει λάβει μέρος σε ομαδικές εκθέσεις κοσμημάτων σε Κύπρο και Ελλάδα, μεταξύ των οποίων και στην ξακουστή έκθεση Λαλαούνη στην Αθήνα. Στην έκθεση παρουσίασε κοσμήματα και πίνακες ζωγραφικής σε καμβά με λαδομπογιά.

8. Κατερίνα Νικολάου

Γονείς της ο Νίκος Κρουός από τον Καραβά και η Μαρίτσα Οικονομίδου από την Πάφο. Έχει σπουδάσει Πολιτικές Επιστήμες στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και αργότερα ασχολήθηκε με σπουδές στη Λογιστική και στη δακτυλογραφία. Από την ηλικία των 17 ετών άρχισε την κατασκευή χειροποίητων κοσμημάτων με την οποία και ασχολείται ερασιτεχνικά μέχρι σήμερα στον ελεύθερο χρόνο της. Στην έκθεση παρουσίασε δείγματα από τα κοσμήματα που κατασκευάζει.

9. Κατερίνα Παπαϊωάννου

Γονείς της ο Γιάννης Παπαϊωάννου (Δήμαρχος Καραβά) και η Στάλω Παπαϊωάννου από την Αγκαστίνα. Είναι μόλις 12 χρονών και παρακολουθεί μαθήματα ζωγραφικής στον ελεύθερο της χρόνο. Στην έκθεση παρουσίασε τέσσερις πίνακες σε καμβά με λαδομπογιά.

10. Κλαούντια Μούσουλου

Γονείς της ο Σοφοκλής Μούσουλου από τον Καραβά και η Κορίννα Ριβές από την Ουγγαρία. Φοιτά στη δεύτερη τάξη του Λυκείου Κύκκου Α' στη Λευκωσία. Η Κλαούντια ασχολείται κυρίως με λαδομπογιά και ακρυλικό σε καμβά. Δύο από τα έργα που παρουσίασε απεικονίζουν σκλαβωμένες εκκλησίες του Ελληνισμού μέσα σε μια μελαγχολική νότα ρεαλιστικής πραγματικότητας. Ιδιαίτερα στο εκκλησάκι του Αγίου Ευλαλίου διακρίνεται η λύπη της για την πατρώα γη του Καραβά που υποφέρει.

11. Κωνσταντίνος Παπαϊωάννου

Ο Κωνσταντίνος είναι αδελφός της Κατερίνας Παπαϊωάννου. Είναι πρωτοετής φοιτητής στον κλάδο Αρχιτεκτονικής του Πανεπιστημίου του Μάντσεστερ στην Αγγλία. Στην έκθεση παρουσίασε τρία γλυπτά με μάσκες με θέμα τον Οιδίποδα Τύραννο.

12. Μαρία Δημοσθένους

Γονείς της είναι ο Αντρέας Φιλίππου από τον Καραβά και η Γεωργία Φιλίππου από τη Λευκωσία. Έχει σπουδάσει Πληροφορική στο Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο στη Λευκωσία και πέρασε τις εξετάσεις του Engineering Council της Αγγλίας ολοκληρώνοντας έτσι το πτυχίο της. Στην έκθεση παρουσίασε πίνακες ζωγραφικής σε καμβά με ακρυλικά.

13. Μαρία Κλαβαριώτη

Γονείς της ο Κώστας Κλαβαριώτης από την Κερύνεια και η Ευθυμία Δαμασκηνού από το Έξι Μίλι του Καραβά. Σπούδασε Χημεία στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και εργάζεται στο εργαστήριο Ραδιενέργειας του Γενικού Χημείου του Κράτους. Παράλληλα φοιτά στο Πανεπιστήμιο Κύπρου για την αποπεράτωση του μεταπτυχιακού της τίτλου στη Μηχανική Περιβάλλοντος. Ασχολείται ερασιτεχνικά με τη ζωγραφική (λαδομπογιές και ακρυλικά σε καμβά), το κέντημα (φερβολιτέ) και την ποίηση. Στην έκθεση παρουσίασε πίνακες ζωγραφικής σε καμβά με λαδομπογιά και ακρυλικά.

14. Μαρία Τσέντα

Γονείς της ο Αντρέας Τσέντας από τον Καραβά και η Σωτηρούλα Λοϊζή (Κοκότα) επίσης από τον Καραβά. Σπούδασε γραμματειακά στο Global Secretarial Studies στη Λευκωσία. Στην έκθεση παρουσιάζει φωτογραφίες από το κάστρο της Ρήγαινας στην Κερύνεια, στιγμιότυπα μέσα από τη δική της οπτική πινελιά.

15. Νικόλας Λουκάς

Γονείς του ο Αντρέας Λουκάς από το Αγριδάκι και η Καλλιस्थένη Κοσιάρη-Λουκά από τον Καραβά. Έχει σπουδάσει Computer and Video Image στο Cogswell Polytechnical College στο Sunny Vale στην Καλιφόρνια των Η.Π.Α. Ο Νικόλας έχει πάρει διακρίσεις και βραβεία στον τομέα του, μεταξύ των οποίων το Α' Βραβείο σχεδιασμού συλλεκτικού κέρματος Ευρώ για την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου το 2008. Στην έκθεση έχει παρουσιάσει δείγματα από εικονογραφήσεις και τρισδιάστατα αρχιτεκτονικά προοπτικά.

16. Ντίνα Γεωργιάδη

Γονείς της είναι ο Παναγιώτης Γεωργιάδης από τον Καραβά και η Παναγιώτα Πατσαλοσαββή - Γεωργιάδου από τον Καραβά. Πήρε το πτυχίο της στις «Σπουδές των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και γαλλικής γλώσσας» από τη Σχολή των Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Σάσσεξ και μεταπτυχιακό τίτλο στην «Επικοινωνία, Κουλτούρα και Κοινωνία» από το Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Γκόλντσμιθς. Στη Γαλλία παρακολούθησε για ένα χρόνο μαθήματα στο Πανεπιστήμιο της Λυών II (Ινστιτούτο Πολιτικών Επιστημών) και πήρε Δίπλωμα Πολιτικών Επιστημών, στα πλαίσια του Προγράμματος Ανταλλαγής Φοιτητών, ERASMUS. Στην έκθεση έχει παρουσιάσει έργα ζωγραφικής με την τεχνική του κολάζ και μολύβι σε χαρτί.

17. Παναγιώτης Μαούρης

Ο Παναγιώτης είναι αδελφός του Γιώργου Μαούρη. Φοιτά στην Α' τάξη του Γυμνασίου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' στο Πλατύ Αγλαντζιάς. Ασχολείται με την ζωγραφική στον ελεύθερο του χρόνο. Ο Παναγιώτης παρουσίασε στην έκθεση έργα ζωγραφικής με μολύβι και παστέλ

18. Χριστιάννα Κλαβαριώτη - Μηνά

Η Χριστιάννα είναι αδελφή της Μαρίας Κλαβαριώτη. Έχει σπουδάσει Εσωτερική Διακόσμηση στο Frederick Institute of Technology, όπως επίσης και Τουρκικές σπουδές και Ιστορία και Αρχαιολογία (με δευτερεύον πτυχίο στις Πολιτικές Επιστήμες) στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Πήρε μεταπτυχιακό τίτλο στη Μεσαιωνική Ιστορία και Τέχνη το 2008 και τα τελευταία πέντε χρόνια εργάζεται ως καθηγήτρια της ελληνικής και τουρκικής γλώσσας στα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης. Στην έκθεση παρουσίασε έργο ζωγραφικής με μολύβι, κεντήματα αλλά και κατασκευή με γυαλί και άλλα υλικά.

Το κόμμι της βασιλόπιας στην πρώτη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς» το 2009

[Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς»]

Από το 1987, έτος ίδρυσης του το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς» αγωνίζεται ακούραστα για την επίτευξη των σκοπών και στόχων που έχει θέσει εξ' αρχής με προτεραιότητα πάντα την επιστροφή στη γενέθλια γη του Καραβά σε συνθήκες ελευθερίας, μονιμότητας, ασφάλειας και αξιοπρέπειας. Το Σωματείο μας αποτελεί έπαλξη αγώνα για επιστροφή και προμαχώνα της μνήμης για διατήρηση της ταυτότητας μας και της ιστορικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς» στηρίζει με όλες του τις δυνάμεις, είναι συνοδοιπόρος και συναγωνιστής με το Δήμο μας και μαζί ενώνουν τις πολιτιστικές τους δραστηριότητες στο κοινό δημιούργημα, το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών. Παράλληλα συνεχίζει σταθερά την αρμονική συνεργασία του με όλα τα υπόλοιπα οργανωμένα σύνολα του Καραβά, τη Σχολική Εφορεία και την Αθλητική Ένωση Καραβά - Λάμπουσα. Και ακόμα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη λειτουργία της Συντονιστικής Επιτροπής Δήμων, Κοινοτήτων, Σωματείων και Οργανώσεων Επαρχίας Κερύνειας, στην οποία ο Πρόεδρος του Σωματείου κ. Νίκος

Μέλη της εκτελεστικής γραμματείας του συμβουλίου μας – από αριστερά: Λουκής Ιακωβίδης (ταμίας), Κώστας Πατέρας (επίτιμος πρόεδρος), Νούλλα Φραγκούδη (δεύτερη αντιπρόεδρος), Νίκος Χατζηστεφάνου (πρόεδρος) και Φραγκέσκος Χατζηφραγκέσκου (πρώτος αντιπρόεδρος)

1,4 - Απονομές στην Άννα Κούρη, αντιδήμαρχο Δήμου Αμυνταίου και στον εκπρόσωπο του Υπουργού συγκοινωνιών κ. Αντρέα Γρηγορίου, κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης του Χορού του λεμονιού

2 - Στιγμιότυπο από το διαγωνισμό του Χορού του λεμονιού (το πρώτο ζευγάρι)

3. Μαζί με τον Πρόεδρο του Σωματείου Αποδήμιον «Λάμπουσα» Αμερικής

Χατζηστεφάνου εκλέγεται για σειρά ετών Γραμματέας του Συντονιστικού Συμβουλίου.

Όλες οι εκδηλώσεις που το Σωματείο συνέβαλε στη διοργάνωση τους με το Δήμο και σε αρκετές περιπτώσεις με άλλα οργανωμένα σύνολα του Καραβά, αναφέρονται με λεπτομέρειες στα περιεχόμενα της παρούσας έκδοσης «Καραβιώτικα Δρώμενα». Επιγραμματικά αναφέρονται οι εκδηλώσεις:

- Χριστουγεννιάτικη εκδήλωση αφιερωμένη στα Καραβιωτόπουλα. Οίκημα Π.Ι.Κ. – 3 Ιανουαρίου
- Εκδρομή συνταξιούχων Καραβιωτών – 31 Μαΐου
- Πλάτρες, Όμοδος, Κοιλάνι. Τη διοργάνωση ανέλαβε το σωματείο μας με την οικονομική στήριξη του Δήμου μας
- Δευτέρα του Πάσχα – 20 Απριλίου – Κόρνος
- Εκδήλωση αφιερωμένη στους τελειόφοιτους νέους του Καραβά
- 10 Ιουνίου – Οίκημα Π.Ι.Κ. Με το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών πραγματοποιήθηκε εκδήλωση αφιερωμένη στον Κώστα Μόντη. 11 Νοεμβρίου, – Οίκημα Π.Ι.Κ.
- Με το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών πραγματοποιήθηκε επίσης εκδήλωση αφιερωμένη στα έθιμα του γάμου στον Καραβά – 3 Δεκεμβρίου, – Οίκημα Π.Ι.Κ.

Κύριο έργο του Σωματείου είναι το Εθνικό μας θέμα. Μεαφορμή τις μαύρες επετείους του πραξικοπήματος, της εισβολής και της συνεπακόλουθης κατάληψης του Καραβά και ολόκληρης της Επαρχίας Κερύνειας, πραγματοποιήθηκαν οι Εκδηλώσεις Μνήμης Τιμής και Αγώνα. Οι εκδηλώσεις έγιναν σε συνεργασία με τους τρεις κατεχόμενους Δήμους της Επαρχίας Κερύνειας, Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά και τα Σωματεία «Η Λάπηθος» και «Όμιλος Γυναικών Κερύνειας» μεταξύ 19 και 31 Ιουλίου 2009. Αναφορά στις εκδηλώσεις αυτές συμπεριλαμβάνεται στην παρούσα έκδοση.

Στα πλαίσια της πλήρους συνεργασίας του σωματείου μας με το Δήμο, το Σωματείο συμμετείχε με αντιπροσωπεία μαζί με το Δήμο Καραβά και μέλη άλλων οργανωμένων συνόλων του Καραβά στο Αμυνταίο για την πραγματοποίηση του δεύτερου μέρους της αδελφοποίησης του Δήμου μας με τον Δήμο Αμυνταίου, του νομού Φλώρινας, την περίοδο 19 - 25 Αυγούστου. Ο Πρόεδρος του Σωματείου χαιρέτισε την εκδήλωση εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου του Σωματείου.

Αντιπροσωπεία του Σωματείου μας συμμετείχε επίσης μαζί με μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου Καραβά, στους εορτασμούς που έγιναν στα Κύθηρα, με την ευκαιρία της Επετείου της Ένωσης των Επτανήσων με την Ελλάδα μεταξύ 19 και 24 Μαΐου.

Στις εκδηλώσεις που διοργανώνει παραδοσιακά από την ίδρυσή του, το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς» τιμήσε για μια ακόμα χρονιά το λεμόνι, τον καρπό της γης του Καραβά. Διατηρώντας την παράδοση, διοργάνωσε και φέτος το χορό του λεμονιού για 23η συνεχή χρονιά στην προσφυγιά. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στη Λευκωσία, την Παρασκευή 30 Οκτωβρίου 2009, στο κέντρο Pavilion και σε αυτήν παρευρέθηκαν έβαν των 350 Καραβιωτών και φίλων της κωμόπολης του Καραβά. Μέσα σε ένα ευχάριστο, νοσταλγικό περιβάλλον, όπου το λεμόνι και το κιτρινοπράσινο χρώμα της διακόσμησης κυριαρχούσε, οι Καραβίτες έδωσαν το παρόν τους από Πάφο και Λεμεσό, Λάρνακα και Λευκωσία. Παρόντες και αρκετοί απόδημοι από Αυστραλία, Αγγλία, Αμερική. Έσμιζαν τη χαρά του συναπαντήματος τους, τον πόνο της προσφυγιάς, τη νοσταλγία του πανέμορφου χωριού τους, αλλά ενδυνάμωσαν και αστάλωσαν τη θέλησή τους για επιστροφή στη γη του Καραβά.

Ο πρώτος αντιπρόεδρος του σωματείου μας κ. Φραγκέσκος Χ' Φραγκέσκου στην παρουσίαση της εκδήλωσης του Χορού του λεμονιού

Ο παραδοσιακός χορός του λεμονιού καθιερώθηκε από το 1951 με βασικό στόχο να τιμηθεί το λεμόνι, ο καρπός της πλουτοδότρας γης του Καραβά. Ο χορός εξακολουθεί να διοργανώνεται κάθε χρόνο από τα Σωματεία των Καραβιωτών στην Κύπρο, το

Λονδίνο, τη Μελβούρνη και τις ΗΠΑ για να τιμήσουν τον χρυσό καρπό της κωμόπολης του Καραβά, το λεμόνι. Το προϊόν που έδινε πλούσιο εισόδημα και ανέβαζε το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων του Καραβά και έφερνε ευημερία και πρόοδο στον τόπο πριν από την Τουρκική εισβολή του 1974.

Ο φετινός χορός τελούσε υπό την αιγίδα του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Νίκου Νικολαΐδη και τη χορηγία του Δήμου Καραβά. Τίμησαν με την παρουσία τους, εκ μέρους του Υπουργού ο Γενικός Διευθυντής των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Λευκωσίας κ. Ανδρέας Γρηγορίου, ο Ευρωβουλευτής κ. Κούλης Μαυρονικόλας, οι Βουλευτές κ. Κλαύδιος Μαυροχάνας και Ρούλλα Μαυρονικόλα, οι Δήμαρχοι Καραβά κ. Γιάννης Παπαϊωάννου, Λαπήθου κ. Άθως Ελευθερίου, ο πρώην Δήμαρχος Καραβά κ. Πανίκος Τσέντας, η Αντιδήμαρχος Αμυνταίου κ. Άννα Κούρη, ο Πρόεδρος του Σωματείου Λαπήθου-Καραβά και Περιχώρων Ηνωμένου Βασιλείου κ. Χρυσόστομος Παπαπαύλου και πολλά άλλα μέλη οργανωμένων Σωμάτων του Καραβά.

Χαιρετισμό στην εκδήλωση απηύθυνε ο κ. Ανδρέας Γρηγορίου εκ μέρους του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων και ο Δήμαρχος Καραβά κ. Γιάννης Παπαϊωάννου.

Απονόμης τιμητικών ενθυμημάτων από το Δήμαρχο Καραβά και τον πρόεδρο του προσφυγικού σωματείου «Ο Καραβάς», στον πρόεδρο του Συνδέσμου Αποδήμων Μεγάλης Βρετανίας Λαπήθου, Καραβά και περιχώρων κ. Χρυσόστομο Παπαπαύλου

Ο Πρόεδρος του Σωματείου κ. Νίκος Χατζηστεφάνου καλωσόρισε τους παρευρισκομένους και υπογράμμισε την ανάγκη και τη σημασία της διατήρησης της παράδοσης και των εθίμων μας. Διατράνωσε την πίστη των Καραβιωτών για συνέχιση του αγώνα μέχρι τη δικαίωση και επιστροφή στη γη του Καραβά. Ο κ. Χρυσόστομος Παπαπαύλου τιμήθηκε από το Σωματείο και το Δήμο Καραβά για τη μεγάλη του προσφορά στον απόδημο Κυπριακό Ελληνισμό της διασποράς στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ο κ. Παπαπαύλου, συγκινημένος ευχαρίστησε το Σωματείο και το Δήμο και ευχήθηκε καλή δύναμη

για συνέχιση του αγώνα μέχρι την ευλογημένη μέρα της επιστροφής στον Καραβά και τη Λάπηθο.

Από το Σωματείο τιμήθηκε επίσης η κ. Άννα Κούρη, η ψυχή και οραματίστρια της πρόσφατης αδελφοποίησης του Δήμου Καραβά με το Δήμο Αμυνταίου της Μακεδονίας. Η Άννα Κούρη, αντιδήμαρχος του Αμυνταίου, είναι παντρεμένη με Κύπριο, το γιατρό Κώστα Κούρη και αγαπά την Κύπρο σαν πατρίδα δική της.

Η ομάδα χορού του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας του Δήμου Καραβά έδωσε και φέτος με επιτυχία και συγκίνηση το παρόν της με κυπριακούς παραδοσιακούς χορούς σε κυπριακές στολές. Η παρουσίαση του προγράμματος έγινε από τον κ. Φραγκίσκο Χατζηφραγκέσκου, Α' Αντιπρόεδρο του Σωματείου.

Στο διαγωνισμό του Χορού του Λεμονιού, τα ζευγάρια διαγωνίζονται χορεύοντας στους ρυθμούς της μουσικής με ένα λεμόνι στηριγμένο από τα μέτωπά τους. Νικητές του χορού είναι τα ζευγάρια που καταφέρνουν να διατηρήσουν το λεμόνι στα μέτωπά τους μέχρι το τέλος της μουσικής που καταλήγει σε πολύ γρήγορους ρυθμούς. Φέτος νικητές του διαγωνισμού ήταν τα πιο κάτω ζευγάρια. 1ο Βραβείο – Μάριος και Βίκυ Χατζηνικολάου, 2ο βραβείο Φραγκίσκος και Έλενα Χατζηφραγκέσκου και το 3ο βραβείο η Μαρία Κλαβαριώτη και Στέλιος Καρατσιόλης.

Συμμετοχή του χορευτικού συγκροτήματος του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας Καραβά

Ευχή όλων είναι του χρόνου να αξιωθούμε να γιορτάσουμε το Χορό του λεμονιού μέσα στους λεμονόκηπους του Καραβά, στη λατρεμένη και πανέμορφη μας γη....

Κατά τις διοργανώσεις του Χορού του λεμονιού από τα οργανωμένα σύνολα των Καραβιωτών συχνές είναι οι ανταλλαγές αντιπροσωπειών των αδελφών Σωματείων. Σε αυτά τα πλαίσια, αντιπροσωπεία Καραβιωτών αποτελούμενη από τον Πρόεδρο του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς» κ. Νίκο Χατζηστεφάνου, τους Δημοτικούς Συμβούλους Καραβά κ. Μάρω Χατζηστεφάνου και κ. Νίκο Παπαπέτρου και το μέλος του Διοικητικού

Αναμνηστική φωτογραφία με τους νικητές του διαγωνισμού ο Χορός του λεμονιού

Απονόμης στους συντελεστές της μουσικής παραγωγής του Δήμου μας

Συμβουλίου της ΑΕΚ-Λάμπουσας κ. Σωτήρα Ποταμίτου, παρευρέθηκαν στο Χορό του λεμονιού, στην Νέα Υερσέη (New Jersey) που οργάνωσε το Σωματείο «Λάμπουσα» Αμερικής σε συνεργασία με άλλα Κυπριακά Σωματεία Αποδήμων. Αναφορά στην αποστολή αυτή δίνεται με λεπτομέρειες στα περιεχόμενα της παρούσας έκδοσης στην ενότητα που αναφέρεται για τους αποδήμους μας.

Το έργο του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς» συμπληρώνεται με τη φιλανθρωπική του δραστηριότητα. Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε 40 περίπου σπίτια δυσπραγούντων οικογενειών από τον Καραβά, όπου αντιπροσωπείες του Δήμου Καραβά και του Προσφυγικού Σωματείου που αποτελούν το «Ταμείο Ευημερίας Καραβιωτών» έδωσαν μαζί συμβολικές χορηγίες και το μήνυμα ότι τα μέλη των οργανωμένων συνόλων του Καραβά βρίσκονται κοντά τους.

Και μακάρι, κατά τον ποιητή, επιτέλους:
το άδικο πια να δικαστεί
το δίκιο να γιορτάσει.

Να γυρίσουμε ευτυχισμένοι στα σπίτια μας, στον Καραβά και όλα να μείνουν μια πικρή ανάμνηση της προσφυγιάς....

Κείμενο Νίκος Χατζηστεφάνου, Σούλα Χαριλάου
Πρόεδρος & Γραμματέας Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς» αντίστοιχα.

1. Η αθλητική ομάδα της ΑΕΚ – Λάμπουσα που αγωνίστηκε τη χρονιά 2008-2009
2,3 -Στιγμιότυπο από την εξέδρα της ΑΕΚ – Καραβά – Λάμπουσα
4. Ο πρόεδρος του αθλητικού μας σωματείου κ. Παντελής Κωνσταντίνου
5. Η πετοσφαιρική ομάδα νέων του σωματείου μας

[Αθλητικό σωματείο ΑΕΚ Καραβά – «Λάμπουσα»]

Το αθλητικό σωματείο της κωμόπολής μας ΑΕΚ Καραβά – «Λάμπουσα» συνέχισε τη χρονιά που πέρασε την αθλητική, Εθνική και κοινωνική του δράση με μεγάλη επιτυχία. Οι στόχοι της προβολής της αθλητικής παράδοσης του Καραβά καθώς και της διαρκούς ενίσχυσης των προσπαθειών για μια δίκαιη λύση στο Εθνικό μας θέμα, ήσαν σημεία αναφοράς για τα οποία το Διοικητικό Συμβούλιο του σωματείου υπηρέτησε με αφοσίωση και υψηλό αίσθημα ευθύνης.

Η κύρια αθλητική δραστηριότητα του σωματείου είναι η συμμετοχή των αθλητών των ομάδων νέων, εφήβων και ανδρών στο πρωτάθλημα Α' κατηγορίας πετόσφαιρας ανδρών. Μια προσπάθεια που γίνεται με πολλές θυσίες και κόπους. Αξίζουν θερμά συγχαρητήρια σε όλους όσους προσφέρουν και αφιερώνουν χρόνο για να διακρίνεται το σωματείο μας με τις επιτυχίες του. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τους προπονητές και τους αθλητές.

Η πετοσφαιρική ομάδα ανδρών που διαγωνίστηκε στο πρωτάθλημα της περιόδου 2009-2010 μαζί με τους προπονητές, το Δήμαρχο Καραβά και μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του σωματείου

Ο Δήμος Καραβά στηρίζει τις δραστηριότητες του αθλητικού μας σωματείου

Η αθλητική περίοδος της χρονιάς 2009 έβαλε τις βάσεις για να διακριθεί η ομάδα πετόσφαιρας στο πρωτάθλημα που συμμετέχει. Στο διαγωνισμό του κυπέλλου για την περίοδο 2008-2009 που διεξήχθη το Μάρτιο – Απρίλιο του 2009 η πετοσφαιρική ομάδα του σωματείου κατάφερε να φτάσει μέχρι τους τέσσερις και αποκλείστηκε από το μεγάλο τελικό από την ομάδα της Ομόνοιας.

Η μεγάλη επιτυχία της ομάδας ήλθε τη φετινή χρονιά, 2009 – 2010 όπου κατάφερε να κατακτήσει το κύπελλο, μια επιτυχία που έδωσε μεγάλη χαρά σε όλους τους Καραβιώτες και στους φίλους του αθλήματος της πετόσφαιρας. Με περισσότερες λεπτομέρειες για τη μεγάλη αυτή διάκριση του σωματείου μας θα αναφερθούμε στην επόμενη έκδοση του περιοδικού μας, αφού στον παρούσα έκδοση συμπεριλαμβάνονται εκδηλώσεις και δραστηριότητες της χρονιάς του 2009.

Εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου έγινε τον Ιούλιο του 2009 με μια νέα ενδυνάμωση από άτομα που ανέλαβαν να σηκώσουν το μεγάλο φορτίο των δραστηριοτήτων του σωματείου. Το νέο συμβούλιο αποτελείται από τους εξής:

Απονομές στον Χρίστο Χατζηδαμιανού για τις εξαιρετικές διακρίσεις της κόρης του Γαβριέλλας Χατζηδαμιανού στο άθλημα της ιστιοπλοΐας

Απονομές κατά τη διάρκεια του καρναβαλιστικού χορού στον Δημήτρη Μινασίδη για τις διακρίσεις του στο άθλημα της άρσης βαρών

Παντελής Κωνσταντίνου (Πρόεδρος), Νίκος Παπαπέτρου (Α' Αντιπρόεδρος), Ιάκωβος Τσιουρούτης (Β' Αντιπρόεδρος), Ανδρέας Πατέρας (Γραμματέας), Σωτήρα Ποταμίτου (Βοηθός Γραμματέας), Θέτις Κοζάκου (Ταμίας), Πάμπος Μιχαήλ (Βοηθός Ταμίας), Ανδρέας Φελλάς, Τέλης Καραγιάννης, Χρήστος Παύλου, Γαβριήλ Χατζηδαμιανού (Έφοροι Αθλητισμού), Πόλυς Κοζάκος (Οργανωτικός Γραμματέας), και Ελένη Παναγιώτου, Στέλλα Χατζηδαμιανού, Ρία Χατζηδαμιανού, Πανίκκος Στυλιανού, Δέσπω Ευτυχίου, Χριστόφορος Τσαγγαρίδης, Μάριος Ιωάννου, Τασούλλα Κοζάκου (Μέλη).

Μέσα από τις εκδηλώσεις και δραστηριότητες του σωματείου καταγράφουμε τη Χριστουγεννιάτικη εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στη Λεμεσό στις 6 Ιανουαρίου 2009 όπου παρουσιάστηκε καλλιτεχνικό πρόγραμμα και δόθηκαν δώρα σε όλους τους μικρούς φίλους του σωματείου, καθώς και τον Αποκριάτικο χορό που πραγματοποιήθηκε στις 21 Φεβρουαρίου στο ξενοδοχείο Αρσινόη στη Λεμεσό. Η διοργάνωση του αποκριάτικου χορού συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των μελών του σωματείου καθώς επίσης βοήθησε στην ενίσχυση του ταμείου του. Κατά τη διάρκεια του χορού τιμήθηκαν αθλητές του σωματείου που διακρίθηκαν με τις επιδόσεις τους.

Στο ύψος της καρδιάς, βαθιά ριζωμένη η θύμηση και νοσταλγία του Καραβά και το έμβλημα του «Δεν ξεχνώ» στις φανέλες των αθλητών της ομάδας.

Στιγμιότυπο από τον καρναβαλιστικό χορό που διοργάνωσε το σωματείο στις 21 Φεβρουαρίου στη Λεμεσό. Η κριτική επιτροπή για τους διαγωνισμούς

Σημαντική είναι και η κοινωνική προσφορά του σωματείου. Ιδιαίτερα την περίοδο των εορτών των Χριστουγέννων γίνονται επισκέψεις σε ευαγή ιδρύματα, όπου αθλητές και μέλη του συμβουλίου προσφέρουν συμβολικά δώρα σε δυσπραγούντες συμπολίτες μας. Μια άλλη εξίσου σημαντική δραστηριότητα του σωματείου είναι οι διακρίσεις που πέτυχαν οι αθλητές του στο άθλημα της άρσης βαρών. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στον αθλητή του σωματείου ο οποίος εκπροσωπεί επάξια την Κύπρο στο άθλημα αυτό σε αγώνες στο εξωτερικό, τον Δημήτρη Μινασίδη.

Υπάρχει ένα πολύ αισιόδοξο και ελπιδοφόρο μήνυμα από τις δραστηριότητες του αθλητικού μας σωματείου. Η ιστορία και η αθλητική παράδοση του Καραβά δίνουν δύναμη στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στους αθλητές του να προσφέρουν και να διακρίνονται γιατί πιστεύουν ότι κάθε επιτυχία συνδέεται με την πίστη και το στόχο να κρατηθεί ζωντανή η μνήμη της κατεχόμενης κωμόπολής μας, μέχρι την ευλογημένη μέρα της επιστροφής σ' αυτήν σε συνθήκες ελευθερίας και αξιοπρέπειας. Το σύνθημα «Δεν ξεχνώ» βρίσκεται στο ύψος της καρδιάς σε όλες τις φανέλες των αθλητών του σωματείου μας!

1. Στιγμιότυπο από την εκδήλωση που διοργανώθηκε στις 9 Ιουνίου
2. Μέλη του διοικητικού συμβουλίου της Σχολικής Εφορείας Καραβά
3. Ο πρόεδρος της Σχολικής Εφορείας κ. Σωτήρης Φραντζέσκου
4. Η γραμματέας κ. Έλενα Διγενή
5. Ο νεαρός απόφοιτος Κυριάκος Κυριακίδης στη δική του αντιφώνηση εκ μέρους των αποφοίτων

1. Απονομές για την προσφορά τους στο Μουσείο Λαϊκής Τέχνης στους Νέλλη Δαμιανού Λουκαΐδου, Σάββα Κουρουντζή, Δημήτρη Ασπρή, Χαρίτα Βλάχου Κύρκου, Νάνια Χαλαλάμπους Αντωνιάδου

Εκθέματα από δωρεές Καραβιωτών στο Μουσείο Λαϊκής Τέχνης
1 - από Δημήτρη Ασπρή, 2 - από Αναστασία Χατζηστεφάνου, 6 - από Νάνια Χαλαλάμπους
3. Αρχαία προθήκη από σπίτι του Καραβά
4. Το κορινθιακό κιονόκρανο που κοσμεί το οίκημά μας, προσφορά του Αρχαιολογικού Μουσείου Λευκωσίας

[Από τις εκδηλώσεις της Σχολικής Εφορείας Καραβά]

Η Σχολική Εφορεία Καραβά λειτουργεί στην προσφυγιά με κύριο άξονα δραστηριοτήτων της θέματα που έχουν σχέση με την εκπαίδευση του τόπου και αξιολόγηση της πορείας των παιδιών με Καραβιώτικη καταγωγή, επιβράβευση των επιδόσεων τους καθώς και τη συμπαράσταση και στήριξη σε διάφορους τομείς που μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων της μπορεί να προσφέρει.

Στις 9 Ιουνίου 2009 διοργανώθηκε από τη Σχολική Εφορεία Καραβά ειδική εκδήλωση όπου τιμήθηκαν όλα τα παιδιά με Καραβιώτικη καταγωγή που αποφοίτησαν από σχολές Μέσης και Τεχνικής Εκπαίδευσης. Μια εκδήλωση η οποία έχει καθιερωθεί να πραγματοποιείται κάθε χρόνο με τη συνεργασία του Δήμου Καραβά και του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς».

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης περιελάμβανε μεταξύ άλλων, χαιρετισμό εκ μέρους των διοργανωτών καθώς και από εκπρόσωπο του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας του Δήμου Καραβά. Χαιρετισμό στην εκδήλωση μετέφεραν επίσης ο Μητροπολίτης Κερύνειας κ.κ. Παύλος και ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού κ. Ανδρέας Δημητρίου. Σε όλα τα παιδιά που παρευρέθηκαν στην εκδήλωση δόθηκαν αναμνηστικά δώρα και βιβλία που έχουν σχέση με την ιστορία του Καραβά και της Επαρχίας Κερύνειας. Προβλήθηκε ταινία παραγωγής ΡΙΚ με θέμα τον Καραβά και ακολούθησε καλλιτεχνικό πρόγραμμα με τον Γιάννη Χαριλάου και Κωνσταντίνο Έλληνα. Αντιφώνηση στην εκδήλωση εκ μέρους των αποφοίτων έγινε από τον Κυριάκο Σάββα Κυριακίδη ο οποίος μεταξύ άλλων ανέφερε τα ακόλουθα: «Με τη βοήθεια του Θεού, φτάσαμε αισίως στο τέλος της μαθητικής μας ζωής, έχοντας αποκτήσει πολλές γνώσεις, εμπειρίες, φίλους, έτοιμοι να σαλπάρουμε για αλλού, άλλοι για να συνεχίσουν άμεσα τις σπουδές τους και άλλοι, αφού υπηρετήσουμε πρώτα την πατρίδα, να το πράξουμε αργότερα.

Αυτή την ώρα, τα συναισθήματα όλων εμάς που καταγόμαστε από τον κατεχόμενο Καραβά, είναι

Αναμνηστική φωτογραφία με τους αποφοίτους μας

πιστεύω ανάμεικτα. Από τη μια αισθανόμαστε χαρά και ανακούφιση που καταφέραμε να φτάσουμε στο τέρμα της μαθητικής μας ζωής και από την άλλη νιώθουμε απέραντη θλίψη γιατί αυτή η τελετή τιμής προς τους απόφοιτους Καραβιώτες, θα έπρεπε να πραγματοποιείται στο κατεχόμενο χωριό μας, εκεί όπου γεννήθηκαν, μεγάλωσαν, έμαθαν γράμματα και μεγαλούργησαν τόσες γενιές των πατέρων και των παππούδων μας.

Αγαπητοί συμμαθητές, Τώρα που ο καθένας από μας θα τραβήξει το δρόμο του με στόχο να φτάσει κάποια μέρα στη δική του Ιθάκη, οφείλουμε να έχουμε κατά νου το χρέος προς την κατεχόμενη πατρίδα μας και ιδιαίτερα τον « Ωραίο Καραβά », του οποίου το προσωνύμιο, όχι μόνο δε σεβάστηκαν οι κατακτητές, αλλά φρόντισαν να ρημάξουν με κάθε τρόπο στα 35 χρόνια κατοχής. Εμείς, οι νέοι του Καραβά, υποσχόμαστε ότι θα σταθούμε μπροστάρηδες στον αγώνα ενάντια στα άνομα σχέδια των οποιωνδήποτε προσπαθήσουν να μας επιβάλουν λύσεις που δεν θα συνάδουν με το δίκαιο και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Καλή σταδιοδρομία σε όλους και ο Θεός μαζί μας!»

[Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών]

Λεπτομέρειες για την ίδρυση και λειτουργία του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών έχουμε αναφέρει στις προηγούμενες εκδόσεις μας. Αναφέρουμε επιγραμματικά ότι το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών αποτελεί το επίκεντρο της προσπάθειας όλων των φορέων και οργανώσεων του Καραβά να εργαστούν συλλογικά με κύριο στόχο την προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς του Καραβά, τη συντήρηση της μνήμης της κατεχόμενης κωμόπολής μας και της ενδυνάμωσης του αγώνα για επιστροφή και δικαίωση. Σ' αυτή την προσπάθεια ο Δήμος Καραβά συνεργάζεται δημιουργικά και έχει την αμέριστη στήριξη στις εκδηλώσεις και δραστηριότητες του ιδρύματος από όλα τα υπόλοιπα σωματεία, που εκπροσωπούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος. Αυτά είναι το Προσφυγικό σωματείο «Ο Καραβάς», το οποίο υπήρξε συνιδρυτικό μέλος στη δημιουργία του Πολιτιστικού μας Ιδρύματος, η σχολική εφορεία Καραβά και το αθλητικό σωματείο ΑΕΚ-Λάμπουσα. Την περασμένη χρονιά πραγματοποιήθηκαν αρκετές εκδηλώσεις με διοργανωτή το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών για τις οποίες γίνεται αναφορά σε ξεχωριστές ενότητες στην παρούσα μας έκδοση. Όλες ήσαν πετυχημένες με μια μεγάλη προσέλευση Καραβιωτών και φίλων, απόδειξη ότι το έργο που επιτελείται είναι ποιοτικό και αξιόλογο. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης που πραγματοποιήθηκε με αφορμή τις επετείους της 25ης Μαρτίου και 1ης Απριλίου, τιμήθηκαν για την προσφορά τους προς το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης Καραβιωτών, ο Δημήτρης Ασπρή, η Νάνια Αντωνιάδου-Χαλαλάμπους, η Χαρίτα Βλάχου-Κύρκου, η Νέλλη Δαμιανού-Λουκαΐδου και ο Σάββας Κουραντζής. Επίσης στην εκδήλωση για τα έθιμα του γάμου στον Καραβά τιμήθηκε για την προσφορά της η Χρυσταλλού Κοσιάρη.

Νιώθουμε την ανάγκη να ευχαριστήσουμε όσους προσέφεραν ενθουσιάζματα ή άλλα έργα για να εμπλουτιστεί το μουσείο που έχουμε δημιουργήσει με στόχο να αναδείξουμε την πολιτιστική κληρονομιά και παράδοση του Καραβά.

Για να κοσμήσει το οίκημά μας, δόθηκε με δανεισμό από το Τμήμα Αρχαιοτήτων ένα κιονόκρανο κορινθιακού ρυθμού, το οποίο επίσημα παρέδωσε ο έντιμος Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων κ. Νικολαΐδης στην εκδήλωση «Έκθεση τεχνών νέων του Καραβά 2009» τον περασμένο Οκτώβριο.

Επίσης μεταξύ των εκθεμάτων που υπάρχουν στο οίκημά μας είναι μια προθήκη η οποία προέρχεται από σπίτι του Καραβά και την οποία εξασφαλίσαμε με τη βοήθεια του φίλου Νεοπτόλεμου Κότσαπα.

Το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών έχει να επιτελέσει ένα σημαντικό έργο. Σ' αυτή την προσπάθεια, όλοι μας, Δήμος, σωματεία και οργανώσεις εργαζόμαστε συλλογικά για να αναδείξουμε την πλούσια πολιτιστική παράδοση του Καραβά και των ανθρώπων του. Επισκέψεις και ξεναγήσεις στο οίκημά μας έγιναν από διάφορους παράγοντες της πολιτικής ζωής του τόπου μας, όπως ο Πρόεδρος του ΔΗ.ΣΥ. κ. Νίκος Αναστασιάδης, ο Πρέσβης της Ελλάδας κ. Βασίλης Παπαϊωάννου και άλλοι.

Επίσης το οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών προσφέρεται για εκδηλώσεις οργανωμένων συνόλων της επαρχίας Κερύνειας. Εκδηλώσεις στο οίκημα πραγματοποιήθηκαν από το Δήμο Λαπήθου, τη χωρωδία «Η φωνή της Κερύνειας», το Ροταριανό Όμιλο Κερύνειας, τη Συντονιστική Επιτροπή επαρχίας Κερύνειας, το Ναυτικό Όμιλο Κερύνειας, το Σύνδεσμο Γονέων Μέσης Εκπαίδευσης επαρχίας Κερύνειας και άλλες οργανώσεις.

Νιώθουμε την ικανοποίηση ότι το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών εκτελεί μια σημαντική αποστολή και με αφοσίωση συνεχίζουμε με αμείωτο ρυθμό τη δραστηριοποίησή του για να προβάλλεται ο Καραβάς και ο αγώνας για λευτεριά της πατρίδας μας.

Στιγμιότυπα από τις δραστηριότητες του 143ου Συστήματος Ναυτοπροσκόπων Καραβά

[Το 143ο Σύστημα Ναυτοπροσκόπων Καραβά]

Πλούσια από κάθε άποψη υπήρξε και η χρονιά που πέρασε η δράση του 143ου Συστήματος Ναυτοπροσκόπων Καραβά. Εκτός από τις συγκεντρώσεις του Σαββάτου πραγματοποιήθηκαν διήμερες δράσεις και δυο καλοκαιρινές κατασκηνώσεις στο τέλος της προσκοπικής περιόδου. Σκοπός αυτών των δράσεων είναι να μάθουν τα μέλη του συστήματος βασικές προσκοπικές γνώσεις μέσω εκπαίδευσης και παιχνιδιού.

Η πρώτη διήμερη δράση του συστήματος έγινε στο χώρο όπου στεγάζεται το οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών όπου γιορτάστηκε η παγκόσμια ημέρα JOTA – JOTI (Jamboree On The Air – Jamboree On The Internet). Κάθε χρόνο το δεύτερο Σαββατοκυριακό του Οκτώβρη οι πρόσκοποι όλου του κόσμου διοργανώνουν διήμερες δράσεις και επικοινωνούν μέσω ασυρμάτου και διαδικτύου με άλλους πρόσκοπους από άλλες χώρες. Έτσι μιλούν για τις δράσεις τους, τα συστήματά τους και τον τρόπο που λειτουργούν. Γι' αυτό και οι ανιχνευτές του συστήματος Καραβά αποφάσισαν να διοργανώσουν διήμερη δράση όπου επικοινωνήσαν με άλλους πρόσκοπους μέσω διαδικτύου.

Η δεύτερη διήμερη δράση πραγματοποιήθηκε στον Πεδουλά, όπου κάποια λυκόπουλα και πρόσκοποι έδωσαν υπόσχεση και η τρίτη στην Βυζακιά. Και στις δύο δράσεις η φιλοξενία έγινε από τα Δημοτικά Σχολεία Πεδουλά και Βυζακιάς. Και στις δυο αυτές δράσεις τα παιδιά έπαιξαν, έκαναν χειροτεχνίες ενώ οι πρόσκοποι έφτιαξαν μακέτες για ξύλινες κατασκευές που θα πραγματοποιηθούν το καλοκαίρι, παίρνοντας έτσι το πτυχίο του σκαπανέα. Τα παιδιά περπάτησαν στα στενά δρομάκια του Πεδουλά και επισκέφτηκαν το Βυζαντινό Μουσείο Πεδουλά και την παλιά εκκλησία του Αρχαγγέλου Μιχαήλ.

Πραγματοποιήθηκαν επίσης δυο καλοκαιρινές κατασκηνώσεις. Η πρώτη πραγματοποιήθηκε στον κατασκηνωτικό χώρο στα Πλατάνια αρχές Ιουλίου, όπου το σύστημα μας έλαβε μέρος μαζί με τα άλλα

δυο συστήματα της Επαρχιακής Εφορείας Κερύνειας και το σύστημα Αεροπροσκόπων Αγλαντζιάς, ενώ στη δεύτερη έλαβαν μέρος μόνο πρόσκοποι και ανιχνευτές, γιατί ήταν πλωτή κατασκήνωση και ονομάστηκε καλοκαιρινή REGATA. Σε αυτή τη REGATA εκτός από την επαρχία μας πήραν μέρος και άλλες επαρχίες. Ξεκίνησαν από την Λάρνακα με τις βάρκες και κατέληξαν στον Κάππαρη όπου και κατασκήνωσαν. Κάθε μέρα έκαναν μικρά ταξιδάκια με τις βάρκες και εκπαιδεύονταν πώς να ζουν στη θάλασσα. Η πλωτή αυτή δράση διάρκεσε πέντε μέρες.

Μια ακόμα επιτυχημένη δραστηριότητα ήταν ο εορτασμός της Ημέρας Σκέψεως όπου γιορτάστηκαν τα γενέθλια του Προσκοπισμού. Στα πλαίσια του παγκόσμιου εορτασμού που γίνεται κάθε χρόνο στις 22 Φεβρουαρίου, μαζεύτηκαν προσκοπικά μαντήλια από όλη την Κύπρο σε μια προσπάθεια να καταρριφθεί το παγκόσμιο ρεκόρ Γκίνες με τα περισσότερα προσκοπικά μαντήλια. Η προσπάθεια αυτή έγινε με την συνεργασία των δύο άλλων συστημάτων της Επαρχιακής Εφορείας Κερύνειας και φυσικά με τη στήριξη των γονιών και των φίλων του προσκοπισμού. Μαζεύτηκαν 580 προσκοπικά μαντήλια δεμένα μεταξύ τους με σταυρόκομπο. Δυστυχώς ο στόχος για να καταρριφθεί το ρεκόρ Γκίνες δεν επιτεύχθηκε αλλά ήταν μια αξιόλογη προσπάθεια όλων των προσκόπων.

Εκτός από αυτές τις δραστηριότητες το 143ο Σύστημα Ναυτοπροσκόπων Καραβά διοργάνωσε εκδηλώσεις όπως παιχνίδι water polo, κόψιμο βασιλόπιτας, εορτασμοί της Ημέρας Σκέψεως, παρελάσεις 28ης Οκτωβρίου και 25ης Μαρτίου και Χριστουγεννιάτικη γιορτή μαζί με τα δύο άλλα συστήματα της Επαρχιακής Εφορείας Κερύνειας.

Ο συντονισμός των δραστηριοτήτων του συστήματος και των δράσεων γίνεται με τη συνεργασία της Αρχηγού Συστήματος Μάρως Χατζημιχαήλ, Αρχηγού Ομάδας Θεόδωρου Ζάρκα και Αρχηγού Αγέλης Χρυστάλλας Χαραλάμπους.

[Σωματείο «Λάμπουσα» Αμερικής]

Το σωματείο «Λάμπουσα» Αμερικής συνέχισε τις αξιόλογες δραστηριότητές του τη χρονιά που πέρασε με αρκετές πετυχημένες εκδηλώσεις. Ένα σωματείο το οποίο ιδρύθηκε από αποδήμους Καραβιώτες το 1937 και το οποίο συγκαταλέγεται μεταξύ των πλέον δραστηριοποιημένων σωματείων αποδήμων Κυπρίων της Αμερικής. Αξίζουν συγχαρητήρια στον πρόεδρό του, κ. Σταύρο Καμηλάρη και στα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για την πολύ καλή δουλειά που επιτελούν σε ένα περιβάλλον με πολλές δυσκολίες, μακριά από την αγαπημένη γη του Καραβά, μακριά από αγαπημένα συγγενικά πρόσωπα και φίλους, μακριά από το όμορφο νησί της Κύπρου μας.

Επιγραμματικά αναφέρουμε μερικές από τις δραστηριότητες του σωματείου τη χρονιά που πέρασε, για τις οποίες παραθέτουμε επίσης ένα πλούσιο φωτογραφικό υλικό.

Κυπριακή βραδυά, 21 Φεβρουαρίου 2009

Μια επιτυχημένη εκδήλωση με τη συμμετοχή του χορευτικού συγκροτήματος του σωματείου. Η συγκέντρωση έδωσε τη δυνατότητα σε μικρούς και μεγάλους να γνωριστούν καλύτερα μεταξύ τους και να ζωντανέψουν παραδόσεις, ήθη και έθιμα, μαζί με φαγητό που είχε τις μυρωδιές και τις γεύσεις της Κύπρου.

Παρέλαση με την ευκαιρία των Εθνικών Επετείων της Ελλάδας και της Κύπρου, 26 Απριλίου 2009

Για άλλη μια φορά αντιπροσωπεία του Διοικητικού Συμβουλίου με επικεφαλής τον Πρόεδρό του, καθώς και μέλη του σωματείου, έλαβαν μέρος στην παρέλαση που διοργάνωσαν οι ομογενειακές οργανώσεις της Αμερικής στην 5η Λεωφόρο στο Μανχάταν. Το λάβαρο του σωματείου και οι συμμετέχοντες σκόρπισαν χαρά και συγκίνηση σε όλους όσους παρακολούθησαν την παρέλαση. Θερμά συγχαρητήρια παιδιά, να συνεχίσετε να προβάλλετε τον Καραβά και την Κύπρο μας.

1. Πριν την παρέλαση στην 5η λεωφόρο στο Μανχάταν της Νέας Υόρκης
2. Μέλη του συμβουλίου του Σωματείου αποδήμων μας στην Αμερική
- 3, 4 Στιγμιότυπα από την παρέλαση
5. Το παιδικό χορευτικό συγκρότημα του σωματείου

«Χορός του Λεμονιού» – τιμητική εκδήλωση για τον Κυριάκο Νικολάου, 14 Νοεμβρίου 2009

Το σωματείο διοργάνωσε για άλλη μια φορά την πετυχημένη ετήσια εκδήλωση του «Χορού του λεμονιού». Μια εκδήλωση η οποία εμπλουτίστηκε με επίσημο μέρος στο οποίο τιμήθηκε για τη συνολική επιστημονική προσφορά του και δραστηριότητα, καθώς και για τη μεγάλη περηφάνια που δίνει με το έργο του προς την κωμόπολη Καραβά, ο Καραβιώτης επιστήμονας Κυριάκος Νικολάου. Περισσότερες λεπτομέρειες για το επιστημονικό έργο του Κυριάκου Νικολάου έχουν γραφτεί σε προηγούμενες εκδόσεις μας. Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν διμελής αποστολή από το Δήμο Καραβά με τους Νίκο Παπαπέτρου (αντιδήμαρχο) και Μάρω Χατζηστεφάνου (μέλος), ο Πρόεδρος του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς» κ. Νίκος Χατζηστεφάνου, καθώς επίσης και το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του αθλητικού σωματείου ΑΕΚ Καραβά – Λάμπουσα κ. Σωτήρα Ποταμίτου. Μια αναφορά για την επίσκεψη της αντιπροσωπείας από την Κύπρο γίνεται στη συνέχεια σε ξεχωριστό κεφάλαιο.

Νιώθουμε ιδιαίτερα περήφανοι για τις δραστηριότητες του σωματείου αποδήμων μας στην Αμερική. Συμβούλιο και μέλη κρατούν με πολλή αφοσίωση τις παραδόσεις μας και παράγουν ένα πολύ αξιόλογο έργο. Στόχος μας είναι να στηρίζουμε πάντοτε όλες αυτές τις προσπάθειες και με κάθε ευκαιρία όποτε μας το ζητηθεί να δίνουμε τη βοήθειά μας. Οι αποδήμοί μας έχουν να επιτελέσουν ένα πολύ σημαντικό έργο και πρέπει να είμαστε πάντοτε δίπλα τους.

Ο αντιδήμαρχος Καραβά, κ. Νίκος Παπαπέτρου επιδίδει αναμνηστικό δώρο (πίνακας της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου) στον τιμώμενο δρ. Κυριάκο Νικολάου

1.Ανταλλαγή ενθυμημάτων από τον πρόεδρο του προσφυγικού σωματείου «Ο Καραβάς» Κύπρου και τον πρόεδρο του σωματείου Λάμπουσα – Αμερικής
2.Ο δρ. Κυριάκος Νικολάου χαιρετίζει την εκδήλωση
3.Ο πρόεδρος του σωματείου μας απευθύνει το δικό του χαιρετισμό στην εκδήλωση

3

[Εκπροσώπηση οργανωμένων φορέων του Καραβά στην εκδήλωση «Χορός του Λεμονιού» που διοργάνωσε το σωματείο αποδήμων «Λάμπουσα» Αμερικής]

Αντιπροσωπεία οργανωμένων φορέων του Καραβά αποτελούμενη από τον αντιδήμαρχο Καραβά κ. Νίκο Παπαπέτρου, τη Δημοτική Σύμβουλο κ. Μάρω Χατζηστεφάνου, τον Πρόεδρο του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς» κ. Νίκο Χατζηστεφάνου και το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του αθλητικού σωματείου ΑΕΚαραβα-Λάμπουσα κ.Σωτήρα Ποταμίτου, παρευρέθηκαν στο Χορό του λεμονιού, στην Νέα Υερσέη (New Jersey) που διοργάνωσε το Σωματείο Λάμπουσας Αμερικής σε συνεργασία με άλλα Κυπριακά Σωματεία Αποδήμων.

Η εκδήλωση έγινε στις 14 Νοεμβρίου 2009 και σ' αυτήν παρευρέθηκαν πέραν των 300 ατόμων, Καραβιωτών και φίλων του Καραβά. Πολλοί ήταν εκείνοι που ταξίδεψαν από άλλες πολιτείες της Αμερικής για να παρευρεθούν στο Χορό του λεμονιού. Ο χορός διοργανώνεται κάθε χρόνο από τα Σωματεία των Καραβιωτών στην Κύπρο, το Λονδίνο, την Μελβούρνη και τις ΗΠΑ για να τιμήσουν τον χρυσό καρπό της Κωμόπολης του Καραβά, το λεμόνι. Το προϊόν που έδινε πλούσιο εισόδημα και ανέβαζε το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων του Καραβά και έφερνε ευημερία και πρόοδο στον τόπο πριν από την Τουρκική εισβολή του 1974.

Στην εκδήλωση τιμήθηκε από το Σωματείο Λάμπουσα Αμερικής, ο διακεκριμένος ανά το παγκόσμιο Καραβιώτης, Κυριάκος Νικολάου, για την προσφορά του στην επιστήμη και συγκεκριμένα στην οργανική χημεία. Παευρέθηκε όλη του η οικογένεια, η γυναίκα του Γεωργία, η κόρη του Κολλέτ και οι γιοί του Χριστόφορος και Αλέξανδρος.

Τίμησαν με την παρουσία τους την εκδήλωση ο Αμερικανός Πρέσβης Clay Κωνσταντίνου, Καραβιώτης στην καταγωγή, με τη σύζυγό του και τα δύο του παιδιά, ο κ. Ανδρέας Παναγιώτου, Γενικός Πρόξενος της Κυπριακής Δημοκρατίας στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, ο κ. Ανδρέας Κωμοδρόμος της Κυπριακής

Ομοσπονδίας και πλήθος Καραβιωτών που ταξίδεψαν από διάφορα μέρη της Αμερικής για να παρευρεθούν στο Χορό.

Ο Πρόεδρος του Σωματείου Λάμπουσα κ. Σταύρος Καμηλάρης καλωσορίζοντας τους παρευρισκομένους τόνισε τη σημασία και τη σπουδαιότητα του αγώνα που ο απόδημος ελληνισμός δίνει για να κρατηθούν οι ρίζες του, να μεταδώσει και να παραδώσει στη νέα γενιά τα ήθη, τα έθιμα και τον πολιτισμό μας.

Οκ.ΝίκοςΧατζηστεφάνου,ΠρόεδροςτουΠροσφυγικού Σωματείου ο Καραβάς, χαιρέτησε την εκδήλωση, εκφράζοντας τη συγκίνηση και το θαυμασμό του γιατί οι Καραβιώτες όπου και αν βρίσκονται, τιμούν επάξια την καταγωγή τους, κρατούν ψηλά τα ήθη και έθιμα του τόπου μας. Αναφέρθηκε επίσης στη μεγάλη τιμή που όλοι νοιώθουν στο πρόσωπο του Κυριάκου Νικολάου, του Καραβιώτη φίλου, που η προσφορά του στην επιστήμη και στην ανθρωπότητα κατ' επέκταση είναι ανεκτίμητη.

Ο Αντιδήμαρχος Καραβά κ. Νίκος Παπαπέτρου, μεταφέροντας το χαιρετισμό του Δημάρχου Καραβά, συγχάρηκε τους οργανωτές της εκδήλωσης και εξήρε το γεγονός της βράβευσης του Κυριάκου Νικολάου. Τόνισε δε πως ο Δήμος Καραβά θα βρίσκεται πάντα αρωγός σε προσπάθειες και πρωτοβουλίες που βασικό στόχο έχουν την προβολή των κατεχόμενων εδαφών και του αγώνα που διεξάγουμε για 35 χρόνια για λευτεριά και δικαιοσύνη.

Ο Γενικός Πρόξενος της Κυπριακής Δημοκρατίας στις ΗΠΑ κ. Ανδρέας Παναγιώτου χαιρετίζοντας την εκδήλωση υπογράμμισε τον ουσιαστικό και σοβαρό ρόλο που τα συνεργαζόμενα σωματεία επιτελούν για την προαγωγή της εθνικής, θρησκευτικής και πολιτιστικής ταυτότητας της Κύπρου και του Ελληνισμού ευρύτερα.

Μετά τους χαιρετισμούς ακολούθησαν παραδοσιακοί κυπριακοί χοροί από το χορευτικό παιδικό συγκρότημα. Ήταν μια αξιοθαύμαστη, συγκινητική και εντυπωσιακή παρουσία των παιδιών των αποδήμων μας. Ντυμένα με κυπριακές παραδοσιακές στολές αγόρια και κορίτσια ηλικίας από πέντε μέχρι και δεκατεσσάρων χρόνων χόρεψαν το δρεπάνι, την τατσιαά, τη στάμνα και άλλους χορούς.

Ο κ. Κώστας Τσέντας, πρώην Πρόεδρος του Σωματείου Λάμπουσα και τώρα δραστήριο μέλος της Κυπριακής Ομοσπονδίας Αποδήμων Αμερικής, αφού παρουσίασε τον Κυριάκο Νικολάου και εξήρε το έργο και την προσφορά του, του δώρισε εκ μέρους των διοργανωτών έναν ασημένιο δίσκο, πιστό αντίγραφο από τους θησαυρούς που ανευρέθηκαν στην αρχαία Λάμπουσα και κοσμούν σήμερα το Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης.

Ο Κυριάκος Νικολάου, ευχαρίστησε τους οργανωτές για την εκδήλωση και ανέφερε πως εκδηλώσεις απόδοσης τιμής από διάφορα σώματα, παγκοσμίως του έχουν γίνει πολλές, την απόδοση όμως τιμής από τους συγχωριανούς του την κατατάσσει ως την ανώτερη και την πλέον συγκινητική.

► Οι νεαροί απόδημοι χορευτές μας. Πάντα περήφανοι για την καταγωγή τους και τις παραδόσεις της Κύπρου

► Αναμνηστική φωτογραφία από την εκδήλωση στις 14 Νοεμβρίου

Ο Αριστείδης Χατζηδημήτρης (πρώην πρόεδρος του σωματείου) μαζί με τη γυναίκα του Μαρούλλα Μαυραδά, πάντα παρόν στις εκδηλώσεις του σωματείου. Συμπληρώνει το Νοέμβριο του 2010, 100 χρόνια. Χρόνια σου πολλά αγαπητέ μας Αριστείδη, πάντα με υγεία, δυνατός και μαζί να γυρίσουμε στον Καραβά μας

► Ανταλλαγές ενθυμημάτων: Η δημοτική σύμβουλος Μάρω Χατζηστεφάνου μαζί με τον πρόεδρο του σωματείου «Λάμπουσα» κ. Σταύρο Καμηλάρη

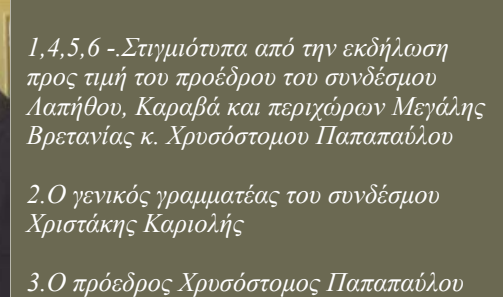
Τιμητικά δώρα απονεμήθηκαν στον Κυριάκο Νικολάου από το Δήμο Καραβά, το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς» και το σωματείο ΑΕΚ «Λάμπουσα».

Ακολούθησε ο διαγωνισμός του Χορού του λεμονιού. Οι διαγωνιζόμενοι, που ήταν αρκετοί, χόρεψαν όλοι επιδέξια. Κέρδισαν το διαγωνισμό το ζεύγος Σταύρος και Μαρία Καμηλάρη, που εδώ και αρκετά χρόνια είναι οι νικητές αλλά παραχωρούν το δώρο στο αμέσως επόμενο ζευγάρι.

Η βραδιά τέλειωσε, όμως οι ξενιτεμένοι Καραβιώτες που συναντήθηκαν εκεί δεν ήθελαν να διαλυθούν. Η χαρά της συνάντησης, της διασκέδασης με συγχωριανούς και φίλους που η ζωή τους έφερε τόσο μακριά από τον τόπο τους, έσμιγε με τη λύπη του αποχωρισμού και της υπόσχεσης και της ευχής: « Σύντομα να γιορτάσουμε το Χορό του λεμονιού στον Καραβά, στους Μύλους και στο Ζέφυρο. Με τη συνοδεία του μεθυστικού αρώματος των λεμονανθών του Καραβά.»

Κείμενο: Μάρω Χατζηστεφάνου

1,4,5,6 - Στιγμιότυπα από την εκδήλωση προς τιμή του προέδρου του συνδέσμου Λαπήθου, Καραβά και περιχώρων Μεγάλης Βρετανίας κ. Χρυσόστομου Παπαπαύλου

2. Ο γενικός γραμματέας του συνδέσμου Χριστάκης Καριολής

3. Ο πρόεδρος Χρυσόστομος Παπαπαύλου

[Σύνδεσμος Λαπήθου – Καραβά και περιχώρων Μεγάλης Βρετανίας]

Στην πρωτεύουσα της Αγγλίας το Λονδίνο, δραστηριοποιείται ο Σύνδεσμος Λαπήθου – Καραβά και περιχώρων Μεγάλης Βρετανίας. Απόδημοι μας από τις κωμοπόλεις Λαπήθου και Καραβά και τα περίχωρα Ελιά, Φτέρυχα, Μόττηδες και Παλιόσοφο, προσπαθούν μέσα από μια κοινή δράση να προβάλουν πρώτα το Εθνικό μας πρόβλημα και ταυτόχρονα να ενδυναμώσουν τους δεσμούς μεταξύ των αποδήμων μας που διαμένουν στην Αγγλία.

Μια αποστολή δύσκολη αλλά πάνω απ' όλα σημαντική για τους σκοπούς που εξυπηρετεί. Ο ακούραστος πρόεδρος του συνδέσμου για αρκετά χρόνια κ. Χρυσόστομος Παπαπαύλου, έχει προσφέρει πάρα πολλά μαζί με τους συνεργάτες του. Ήρθε όμως η ώρα να παραδώσει τη σκυτάλη και αυτό έγινε τον περασμένο Οκτώβριο σε μια εκδήλωση η οποία διοργανώθηκε από το Δήμο Λαπήθου.

Ο Δήμαρχος Καραβά παρευρέθηκε σ' αυτή την τιμητική εκδήλωση που διοργανώθηκε ειδικά για να τιμηθεί ο Πρόεδρος του Συνδέσμου κ. Χρυσόστομος Παπαπαύλου. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο Κυπριακό Κοινοτικό Κέντρο στην περιοχή Woodgreen στο Λονδίνο το Σάββατο 24 Οκτωβρίου 2009. Στο πρόγραμμα της εκδήλωσης διαβάστηκαν χαιρετισμοί από τον Αρχιεπίσκοπο Θυάτειρων και Μεγάλης Βρετανίας κ. Γρηγόριο, από το Δήμαρχο Καραβά κ. Γιάννη Παπαϊωάννου, από τον Πρόεδρο της Εθνικής Κυπριακής Ομοσπονδίας Μεγάλης Βρετανίας κ. Πήτερ Δρουσιώτη, από το διευθυντή του κοινοτικού κέντρου κ. Χριστόδουλο Στυλιανού, από το γραμματέα του συνδέσμου Λαπήθου – Καραβά και περιχώρων Μεγάλης Βρετανίας κ. Χριστάκη Καριολή.

Ομιλία και παρουσίαση για τον τιμώμενο έγινε από το Δήμαρχο Λαπήθου κ. Άθω Ελευθερίου. Η όλη εκδήλωση πλαισιώθηκε με σύντομο καλλιτεχνικό πρόγραμμα.

Στο χαιρετισμό του στην εκδήλωση ο Δήμαρχος Καραβά κ. Γιάννης Παπαϊωάννου ανέφερε τα ακόλουθα:

«Η κάθε δραστηριότητα που έχει στόχο την υπεράσπιση των δικαιών της πατρίδας σου είναι μια προσφορά ανεκτίμητη, η οποία αξιολογείται για την αποτελεσματικότητα της μέσα από την ποιότητα των πράξεων, την στοχευμένη κατεύθυνση, την μεθοδικότητα και το δυναμισμό όλων των ενεργειών της.

Μέσα από τη συνεργασία που είχα για αρκετά χρόνια με τον πρόεδρο του Συνδέσμου Λαπήθου – Καραβά και περιχώρων Μεγάλης Βρετανίας κ. Χρυσόστομο Παπαπαύλου, ομολογώ ότι ένιωσα τη δύναμη της διεκδίκησης να γίνεται πολύ μεγαλύτερη, γιατί οι χρήσιμες συμβουλές του, η σταθερή συμπαράσταση που πολύ συχνά έδινε προς το έργο των προσφυγοποιημένων Δήμων Λαπήθου και Καραβά, καθώς και οι συναντήσεις που κάθε χρόνο διοργάνωνε με Βρετανούς Αξιωματούχους για να ακουστεί το πρόβλημα της Κύπρου στις σωστές του διαστάσεις, ήσαν όλα εφόδια σημαντικά στην κοινή πορεία για να απαλλαγεί η Κύπρος μας από την Τουρκική κατοχή.

Αξιολογώ την μέχρι τώρα προσφορά του συνδέσμου ως πάρα πολύ σημαντική και αξιόλογη γιατί είχε κύριο άξονα δράσης τη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των αποδήμων μας, την προβολή της ιστορίας και των παραδόσεών μας και την ενίσχυση του αγώνα για εξεύρεση μιας δίκαιης και βιώσιμης λύσης στο Εθνικό μας πρόβλημα. Ακούραστος στυλοβάτης σε αυτή τη δράση είναι ο πρόεδρος του συνδέσμου κ. Χρυσόστομος Παπαπαύλου, ο οποίος μαζί με τα υπόλοιπα μέλη του συμβουλίου του, επιτελούν με πολλές θυσίες και κόπους μια εθνική αποστολή.» Τα μέλη του Συνδέσμου προσπαθούν και προσφέρουν

όποτε αυτό είναι δυνατό για να υλοποιηθούν οι στόχοι της προβολής του Εθνικού θέματος της Κύπρου και της ενδυνάμωσης των δεσμών των αποδήμων Λαπηθιωτών και Καραβιωτών. Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του συνδέσμου συμμετέχουν σε κοινές εκδηλώσεις που διοργανώνει η παροικία μας. Ιδιαίτερα την περίοδο του Ιουλίου με αφορμή την καταδίκη της Τουρκικής εισβολής, γίνονται επιδόσεις ψηφισμάτων σε αξιωματούχους της Αγγλικής κυβέρνησης και επιδιώκεται μια στενή συνεργασία με τους Δήμους και τα σωματεία Λαπήθου και Καραβά για θέματα προβολής της κατεχόμενης γης, του πολιτισμού, της ιστορίας και της θρησκευτικής μας παράδοσης. Μια συνεργασία που από πλευράς του Δήμου Καραβά θα συνεχιστεί όσο είναι δυνατό καλύτερα και με το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου που θα συνεχίσει τη σημαντική αυτή αποστολή.

Μια παρέα με Καραβιώτες στη συγκέντρωση της 24ης Οκτωβρίου

Φωτογραφικά στιγμιότυπα από την εκδήλωση Χορός του λεμονιού, που πραγματοποιήθηκε τον περασμένο Αυγούστο στη Μελβούρνη της Αυστραλίας, από το σωματείο αποδήμων μας

[Κυπριακό σωματείο Καραβά «Λάμπουσα» Αυστραλίας]

Το σωματείο των αποδήμων μας στην Αυστραλία ιδρύθηκε πριν 22 χρόνια, μετά την πρωτοβουλία μιας ομάδας Καραβιωτών που ένιωσαν την ανάγκη της οργανωμένης δραστηριοποίησης, με στόχο πάντα την προβολή του Καραβά και την ενίσχυση του αγώνα για να βρει το πολύπαθο νησί της Κύπρου την ελευθερία του.

Πολλές οι δυσκολίες και τα προβλήματα της ξενιτιάς. Όμως το σωματείο καταφέρνει κάθε χρόνο να έχει μια καλή δραστηριοποίηση καθώς επίσης εκπροσωπεί επάξια τον Καραβά σε εκδηλώσεις αποδήμων που γίνονται από κοινού με άλλους φορείς και οργανώσεις στην Αυστραλία. Για άλλη μια φορά διοργανώθηκε από το σωματείο η εκδήλωση του «Χορού του λεμονιού», μια παραδοσιακή εκδήλωση της κωμόπολής μας που έχει καθιερωθεί να γίνεται από όλα τα σωματεία των αποδήμων μας στην Αμερική, Αγγλία και Αυστραλία. Είναι μια εκδήλωση που προσφέρεται για να ενδυναμωθούν οι δεσμοί μεταξύ των ξενιτεμένων αδελφών μας.

Από το σωματείο αποδήμων μας στην Αυστραλία πήραμε την πιο κάτω επιστολή την οποία δημοσιεύουμε στην παρούσα μας έκδοση. Με την ευχή, οι απανταχού απόδημοι μας να μην ξεχνούν την Κύπρο και τον Καραβά και να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους με τη διαβεβαίωση ότι όλοι μαζί μπορούμε να πετύχουμε πάρα πολλά. Η στήριξη και η βοήθειά μας πάντα θα είναι αμέριστη και ουσιαστική.

«Με χαρά και συγκίνηση πήραμε τον αδελφικό σας χαιρετισμό που μας έχετε στείλει επί την ευκαιρία της διοργάνωσης από το σύλλογό μας, του Χορού του λεμονιού εδώ στη μακρινή Μελβούρνη της Αυστραλίας.

Είκοσι δύο τώρα χρόνια από τη μέρα της ιδρύσεως του Συλλόγου μας, στόχος και σκοπός μας είναι να μπορέσουμε όσο το δυνατό περισσότερο να κρατηθούμε στις ρίζες μας, τόσο εμείς όσο και τα

παιδιά μας, γιατί με φόβο βλέπουμε την αφομοίωση να μας πλησιάζει.

Εκδηλώσεις όπως ο χορός μας, οι θρησκευτικές και Εθνικές μας γιορτές, είναι αυτές που μας φέρνουν πιο κοντά, μα περισσότερο μας ενώνουν οι αναμνήσεις και η νοσταλγία για τον τόπο και το χωριό μας.

Με την ευκαιρία θα θέλαμε να σας διαβεβαιώσουμε ακόμα μια φορά ότι αγωνιζόμαστε και θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε με όλες μας τις δυνάμεις μέχρι να βρεθεί μια δίκαιη λύση που να επιτρέπει τη συνολική επιστροφή των προσφύγων στους τόπους τους.

Κύριε Δήμαρχε,
Με χαρά πήραμε τη νέα έκδοση «Καραβιώτικα Δρώμενα» την οποία μας έχετε στείλει. Το να βλέπουμε και να διαβάζουμε για πρόσωπα και τόπους αγαπημένους για μας είναι συγκίνηση και χαρά. Σας ευχαριστούμε που δεν μας ξεχνάτε.
Ευχή μας, σύντομα να ξαναβρεθούμε όλοι μαζί, μέσα στα περιβόλια του Καραβά μας ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ.»

Η πρόεδρος
Μάρω Σπαθιά Γεμέττα

Η γραμματέας
Ελευθερία Λαούτα
Χατζηστεφάνου

Η ψυχή μου

Η ψυχή μου ζητά να τρέξει
να τραγουδήσει ένα τραγούδι παλιό, αγαπημένο,
να χορέψει ένα χορό αξέχαστο σε μέρη αλησμόνητα.
Η ψυχή μου έχει γίνει φίλη με τις αναμνήσεις.
Και αυτές δεν διστάζουν να την πάρουν μαζί τους
σ' ένα όμορφο ταξίδι στο παρελθόν.
Να πάνε κάτω στην Πατρίδα
και στο μικρό χωριό μου σαν βρεθούν
θα στήσουν χορό στο περιγιάλι
στους «Μύλους» θα τρέξουν κρύο νερό να πιουν.
Στο σπίτι μου το πατρικό να σταματήσουν
το γίασεμι της μάνας μου για να μυρίσουν.
Μετά πιασμένες και πάλι χέρι-χέρι
στις εκκλησιές μας να μπουν να προσκυνήσουν
και... εκεί σε μια μεριά, σε μια γωνιά
στου Άη Πέτρου κάτω από ένα κυπαρίσσι
ένα δάκρυ ν' αφήσουν να κυλήσει σ' ένα μικρό τάφο.
Σε μια μικρούλα ταφόπετρα, ένα λουλούδι ν' αποθέσουν
και ένα γλυκό νανούρισμα να πούνε στο στερνοπαίδι μου.
Τρέξε ψυχή μου, τρέξε να προλάβεις όλα για να δεις
τη γειτονιά σου, το βουνό, τους κάμπους
και κείνο το στενό το μονοπάτι να διαβείς.
Στον Άη Γιώργη σαν θα βγεις, εκεί να προσκυνήσεις
και να προσευχηθείς του γυρισμού η ώρα πιο γρήγορα να 'ρθει.

Μαρία Ιωάννου Γεμέττα

Μελβούρνη Αυστραλίας

Λίγα λόγια στη συνέχεια για το φίλο της Κύπρου κ. Κώστα Μπουγδάνο ο οποίος τιμήθηκε κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης.

Ο Κώστας Μπουγδάνος ο οποίος κατάγεται από τον Πειραιά, αγάπησε πολύ τους Ελληνοαμερικανούς από την Κύπρο και βοηθούσε συνεχώς τα διάφορα τμήματα του Παγκύπριου ώστε να έχουν επιτυχίες και να κάνουν πρωταθλητισμό.

Ο Μπουγδάνος διετέλεσε πρόεδρος της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας Αμερικής και εξακολουθεί να είναι στενός συνεργάτης του Προέδρου της Παγκόσμιας Συντονιστικής Επιτροπής Κυπριακού Αγώνα (ΠΣΕΚΑ) και του Παγκύπριου Νέας Υόρκης Φίλιπ Κρίστοφερ. Ο Μπουγδάνος προωθούσε τα ελληνικά θέματα και κατέβαλλε προσπάθειες ώστε η ομογένεια να πρωτοστατεί και να πρωταγωνιστεί σε πολιτιστικά και αθλητικά θέματα και να ξεχωρίζει.

Στην τιμητική εκδήλωση μίλησαν ο πρόεδρος της ΠΣΕΚΑ Φίλιπ Κρίστοφερ ο οποίος εξέφρασε τη χαρά του που βρισκόταν ανάμεσα στους Ελληνοαμερικανούς επαναπατρισθέντες Κύπριους και επανέλαβε για πολλοστή φορά την αγάπη του για την Κερύνεια τονίζοντας την υπόσχεση που έδωσε στους γονείς του, πως δε θα πάψει να αγωνίζεται για επιστροφή στην Κερύνεια.

Επίσης στη συγκέντρωση μίλησαν ο πρόεδρος του Παγκύπριου Κύπρου Κρις Χριστοδούλου ο οποίος απένειμε εκ μέρους του Συνδέσμου στον Κώστα Μπουγδάνο τιμητική πλακέτα, ο Χρίστος Σωτηριάδης, ο Δρ. Χρίστος Χρίστου Αντιπρόεδρος του Παγκύπριου Κύπρου και του Αμερικανικού Καρδιολογικού

Ινστιτούτου Κύπρου, ο Ανδρέας Παπαχρίστου, ο Πρόεδρος της ΑΧΕΠΑ Νίκος Καρακώστας, ο πρόεδρος της Κυπριακής Ομοσπονδίας Αμερικής Πανίκος Παπανικολάου, ο Σωκράτης Μεταξάς, ο πρώην υπουργός παιδείας Άκης Κλεάνθους και η πρώην υπουργός εξωτερικών και πρώην πρόεδρος της Κύπρου στις ΗΠΑ Ερατώ Κοζάκου – Μαρκουλλή. Στο χαιρετισμό του ο Χρίστος Σωτηριάδης, ταμίας τους Παγκύπριου Κύπρου τόνισε τους δεσμούς που έχουν μεταξύ τους οι επαναπατρισθέντες Κύπριοι της Αμερικής και αναφέρθηκε στην αγάπη που έχουν μεταξύ τους οι επαναπατρισθέντες ελληνοαμερικανοί Κύπριοι καθώς και στον μεγάλο φίλο της Κύπρου Κώστα Μπουγδάνο.

Μια ευχάριστη έκπληξη στην εκδήλωση ήταν η παρουσία της Χριστίνας Μεταξά, κόρης επαναπατρισθέντων Κυπρίων της Αμερικής και εκπροσώπου της Κύπρου στον περσινό διαγωνισμό της Γιουροβίζιον, η οποία ερμήνευσε μουσικά κομμάτια τα οποία κατενθουσίασαν τους παρευρισκόμενους.

Η Υπουργός συγκοινωνιών κ. Ερατώ Μαρκουλλή χαιρετίζει την εκδήλωση του συνδέσμου

Φωτογραφικό στιγμιότυπο από την εκδήλωση του συλλόγου «Παγκύπριος Αμερικής» παράρτημα Κύπρου

Ο πρόεδρος του συνδέσμου στην Κύπρο, κ. Κρις Χριστοδούλου

Η Χριστίνα Μεταξά στο καλλιτεχνικό μέρος της εκδήλωσης

[Μια αξιόλογη εκδήλωση του συλλόγου «Παγκύπριος Αμερικής» παράρτημα Κύπρου]

Τον περασμένο Αύγουστο διοργανώθηκε από το παράρτημα Κύπρου του συλλόγου «Παγκύπριος Αμερικής» μια πολύ αξιόλογη εκδήλωση στην οποία τιμήθηκε ένα φίλος της Κύπρου, ο Κώστας Μπουγδάνος. Πρόεδρος του «Παγκύπριου» παράρτημα Κύπρου είναι ο συνδημότης μας Χρίστος Χριστοδούλου, ο οποίος είχε μια μακρόχρονη σχέση και συμμετοχή με τις δραστηριότητες του «Παγκυπρίου» όταν βρισκόταν στην Αμερική. Δραστήριος και δημιουργικός όπως πάντοτε ο

αγαπητός Chris, ανέλαβε το συντονιστικό ρόλο αυτής της τιμητικής εκδήλωσης, η οποία είχε μεγάλη επιτυχία, την παρουσία πολλών προσκεκλημένων οι οποίοι χαιρέτισαν την εκδήλωση. Αξιέπαινη και σημαντική επίσης η προσφορά του Κερυνειώτη Philip Christofer, προέδρου και ιδρυτή του Παγκύπριου Αμερικής, προέδρου της ΠΣΕΚΑ, ο οποίος έχει μια ποικιλόμορφη και σημαντική συμβολή στην προβολή του Εθνικού θέματος της Κύπρου.

«Καραβιώτικα δρώμενα» πριν 32 χρόνια. Και όμως περνούν τα χρόνια τόσο γρήγορα. Τιμητική εκδήλωση σωματείου «Λάμπουσα» Αμερικής 21 Οκτωβρίου 1978. Από αριστερά: Philip Christofer, Λευτέρης Χατζηιωάννου, Μάριος Χαράλαμπος (πρόεδρος της Κύπρου στη Νέα Υόρκη), Αριστείδης Χ' Δημητρίου (πρόεδρος «Λάμπουσας»), Κώστας Χατζηστεφάνου και Chris Χριστοδούλου (γραμματέας).

1.Ο Μητροπολίτης Κυρήνειας κ.κ. Παύλος
2.Ο επίτιμος πρόεδρος της ΕΔΕΚ στον πανηγυρικό της 25ης Μαρτίου 2009

Στημιότυπα από την υποδοχή των πάντιμων δώρων των μάγων (Άγιο Όρος) στις 9 Δεκεμβρίου 2009

1

[Νέα της Μητρόπολης Κυρηνείας]

Όπως έχουμε καθιερώσει και στις δύο προηγούμενες εκδόσεις μας, καταγράφουμε νέα από τη Μητρόπολή μας με ειδική αναφορά σε αυτά που σχετίζονται με τον Καραβά και άλλες εκδηλώσεις για τις οποίες η παρουσία μας σ' αυτές ενισχύει τα αντικατοχικά μηνύματα που όλοι μαζί πρέπει να προβάλλουμε με τον πιο δυνατό και ξεκάθαρο τρόπο. Σημειώνουμε το πολύπλευρο και σημαντικό έργο που επιτελεί η Ιερά Μητρόπολη Κερύνειας και ειδικά ο Μητροπολίτης κ.κ. Παύλος με τις δραστηριότητες και τη συμπαράσταση που πάντοτε εκφράζει με την παρουσία του στις εκδηλώσεις μας.

•Ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Κυρηνείας κ. Παύλος στις 2 Ιανουαρίου απέστειλε χαιρετισμό σ' εκδήλωση απονομής χορηγιών σε άριστους νέους του Καραβά, οι οποίοι φοιτούν σε Πανεπιστήμια της Κύπρου και του εξωτερικού, που οργάνωσε ο Δήμος Καραβά στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών στο Στρόβολο.

•Την Κυριακή, 1 Φεβρουαρίου, στον Ιερό Ναό Αποστόλου Ανδρέα στο Πλατύ Αγλαντζιάς, προέστη μνημοσύνου των ιδρυτών, εφόρων, ευεργετών, δωρητών, καθηγητών και διδασκάλων των ελληνικών εκπαιδευτηρίων της πόλης και επαρχίας Κερύνειας.

•Την Κυριακή, 24 Μαρτίου, στον Ιερό Ναό Φανερωμένης Λευκωσία προέστη μνημοσύνου των πεσόντων κατά την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως από τους Τούρκους και των πεσόντων μελών της ΟΧΕΝ Λευκωσίας.

•Τη Δευτέρα 25 Μαρτίου, ο σεβασμιότατος Μητροπολίτης Κερύνειας κ. Παύλος προέστη στη δοξολογία που τελέστηκε στον Ιερό Ναό Αποστόλου Ανδρέα στο Πλατύ Αγλαντζιάς όπου τον πανηγυρικό της ημέρας είπε ο επίτιμος πρόεδρος της ΕΔΕΚ κ. Βάσος Λυσσαρίδης.

• Στις 30 Μαρτίου απέστειλε χαιρετισμό σ' εκδήλωση του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών για τις επετείους της 25ης Μαρτίου 1821 και της 1ης Απριλίου 1955.

• Ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Κυρηνείας κ. Παύλος την Κυριακή, 5 Απριλίου, μετά την θεία λειτουργία που πραγματοποιήθηκε στην εκκλησία της Παναγίας Φανερωμένης στη Λευκωσία, μετέβη στο παρά το οδόφραγμα του Λήδρα Πάλας μνημείο της ηρωίδας Ευφροσύνης Προεστού (Κυράς της Λαπήθου), τέλεσε Τρισάγιο και κατέθεσε στεφάνι. Η εκδήλωση διοργανώθηκε από το Δήμο Λαπήθου και το Σύνδεσμο Πολεμιστών του 286 Μ.Τ.ΠΖ. του 1974.

• Στις 17 Μαΐου απηύθυνε χαιρετισμό στην Αγωνιστική Καλλιτεχνική Εκδήλωση, που οργάνωσε η Π.Ο.Ε.Δ. Κερύνειας και η Ομοσπονδία Γονέων Δημοτικής Εκπαίδευσης Κερύνειας στην αίθουσα τελετών της Σχολής Τυφλών στη Λευκωσία, για παιδιά της Δ', Ε' και Στ' τάξης όλων των Δημοτικών Σχολείων που κατάγονται από την πόλη και επαρχία της Κερύνειας.

• Στις 10 Ιουνίου απηύθυνε χαιρετισμό στην εκδήλωση προς τιμή όλων των αποφοίτων Λυκείων, Τεχνικών και Ιδιωτικών Σχολών της σχολικής χρονιάς 2008-2009, που κατάγονται από τον Καραβά, την οποία οργάνωσαν από κοινού στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών η Σχολική Εφορεία Καραβά, ο Δήμος Καραβά και το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς».

• Στις 9 Ιουλίου παρέστη σε δέηση που τέλεσε ο Αρχιεπίσκοπος στο Δήμο Στροβόλου για ανεύρεση των αγνοουμένων και επιστροφή των προσφύγων στις πατρογονικές τους εστίες και που έγινε μέσα στα πλαίσια των αντικατοχικών εκδηλώσεων «Μνήμες Κατεχομένων», που οργάνωσαν ο Δήμος Στροβόλου και οι εννέα κατεχόμενοι δήμοι της Κύπρου και στη συνέχεια επισκέφτηκε έκθεση φωτογραφιών ναών και βυζαντινών εικόνων των κατεχομένων, στην αίθουσα εκδηλώσεων του ιδίου Δήμου.

• Στις 16 Ιουλίου παρέστη στην εκδήλωση «Μέρες εισβολής – ένας αιχμάλωτος αφηγείται» που οργάνωσε ο Δήμος Έγκωμης με συνεργασία των τριών κατεχομένων Δήμων Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά, στο πάρκο «Μιχαλάκη Ζιβανάρη» στην Έγκωμη, στα πλαίσια των εκδηλώσεων για

τις μαύρες επετείους του 1974, και που τέθηκε υπό την αιγίδα του και μίλησε. Κατά την εκδήλωση ανακηρύχθηκε Επίτιμος Δημότης Έγκωμης ο Επίτιμος Γενικός Επιθεωρητής Στρατού Ελλάδος κ. Δημήτριος Αλευρομάγειρος.

• Στις 19 Ιουλίου τελέστηκε μνημόσυνο στην εκκλησία του Αποστόλου Ανδρέα στο Πλατύ για τους αποθανόντες στην προσφυγιά και πεσόντες της εισβολής του 1974 κατοίκους των Δήμων και κοινοτήτων της επαρχίας Κερύνειας. Επιμνημόσυνο λόγο εκφώνησε ο Πρόεδρος του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς» κ. Νίκος Χατζηστεφάνου.

• Στις 22 Ιουλίου, το απόγευμα, 35η επέτειο της κατάληψης της πόλης της Κερύνειας από τα τουρκικά στρατεύματα, παρέστη σ' εκδήλωση, που οργάνωσαν οι κατεχόμενοι Δήμοι Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά και ο Όμιλος Γυναικών Επαρχίας Κερύνειας στον Τύμβο Μακεδονίτισσας, όπου τέλεσε Τρισάγιο και κατέθεσε στεφάνι.

• Στις 29 Ιουλίου, το πρωί, δέχθηκε τον Αρχηγό του Γ. Ε. .Ε. Φ. Αντιστράτηγο Πέτρο Τσαλικίδη και το βράδυ παρέστη στην εκδήλωση «Αφιέρωμα στην κατεχόμενη γη μας» που οργάνωσαν οι κατεχόμενοι Δήμοι Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά, τα προσφυγικά σωματεία Λαπήθου και Καραβά και ο Όμιλος Γυναικών Επαρχίας Κερύνειας στο οίκημα του Δήμου Κερύνειας παρά το οδόφραγμα του Λήδρα Πάλας στη Λευκωσία.

Από την υποδοχή των πάντιμων δώρων των μάγων προς τον Χριστό τα οποία κόμισε ο Πανοσιολογιότατος Καθηγούμενος της μονής Αγίου Παύλου Αγίου Όρους, Παρθένιος, 9 Δεκεμβρίου 2009

• Στις 7 Σεπτεμβρίου χοροστάτησε και κήρυξε στον πανηγυρίζοντα Ιερό Ναό Παναγίας Γλυκιώτισσας στα Πολεμίδια.

• Για την 69η επέτειο της 28ης Οκτωβρίου 1940, της δοξολογίας που έγινε στον Ιερό Ναό Αποστόλου Ανδρέα στο Πλατύ Αγλαντζιάς, προέστη ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Κερύνειας κ. Παύλος και σε αυτή μίλησε ο γραμματέας του Προσφυγικού Σωματείου «Αδούλωτη Κερύνεια» κ. Ιωάννης Σιεκκέρσαβας.

• Στις 7 Νοεμβρίου μετά τον εσπερινό, παρέστη σε δεξίωση που παρέθεσε ο Δήμος Κερύνειας στην αίθουσα του ναού Ευαγγελισμού Παλλουριώτισσας, με την ευκαιρία που πανηγύριζε ο Μητροπολιτικός ναός Αρχαγγέλου Μιχαήλ Κυρηνείας και

συναντήθηκε με τη Δήμαρχο Κερύνειας και τους παρευρισκόμενους Κερυνειώτες.

• Την Κυριακή 6 Δεκεμβρίου στον Ιερό Ναό Αποστόλου Ανδρέα στο Πλατύ Αγλαντζιάς, προέστη μνημοσύνου των πεσόντων κατά την τουρκική εισβολή και των θανόντων στην προσφυγιά κατοίκων της κοινότητας Αγίου Αμβροσίου (Κυρηνείας).

• Μετά τη θεία λειτουργία με αντιπροσωπεία της προσφυγικής κοινότητας Αγίου Αμβροσίου, τον ομογενή Βουλευτή Καναδά κ. Δημ. Καρυγιάννη και άλλους επισήμους, μετέβη στο οδόφραγμα του Αεροδρομίου Λευκωσίας, όπου επέδωσε ψήφισμα διαμαρτυρίας για τη συνεχιζόμενη κατοχή του βορείου τμήματος της Κύπρου για τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών προς τους εκεί Αξιωματούχους της ΟΥΝΦΙΚΥΠ.

• Ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Κυρηνείας κ. Παύλος υπεδέχθη στις 9 Δεκεμβρίου στο Πλατύ Αγλαντζιάς τα πάντιμα δώρα των Μάγων προς το Χριστό, τα οποία εκόμισε ο Πάνοσ. Καθηγούμενος της Μονής Αγίου Παύλου Αγίου Όρους Παρθένιος. Επακολούθησε δοξολογία και πανηγυρικός εσπερινός στον Ιερό Ναό Αποστόλου Ανδρέα στο Πλατύ Αγλαντζιάς, χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου.

Κατάθεση στεφάνων στο μνημείο της ηρωίδας της Λαπήθου, Ευφροσύνης Προεστού παρά το οδόφραγμα του Λήδρα Πάλας – 5 Απριλίου 2009

1,2,3&5 - Στιγμιότυπα από την εκδήλωση που διοργανώθηκε στις 17 Μαΐου 2009
4 - Ο δύτες Ανδρέας Καριόλου

[Μια αξιόλογη εκδήλωση της ΠΟΕΔ Κερύνειας και της Ομοσπονδίας Γονέων Δημοτικής Εκπαίδευσης Επαρχίας Κερύνειας]

«Το καράβι της Κερύνειας – Ταξίδι Ελευθερίας»

Οι επαρχιακές Επιτροπές ΠΟΕΔ Κερύνειας και Ομοσπονδίας Γονέων Δημοτικής Εκπαίδευσης Κερύνειας, διοργάνωσαν με επιτυχία αγωνιστική – καλλιτεχνική εκδήλωση, καθώς και βιωματικά εργαστήρια για τα παιδιά των τάξεων Δ', Ε', Στ' όλων των Δημοτικών Σχολείων, που κατάγονται από την επαρχία Κερύνειας. Η εκδήλωση και τα εργαστήρια έγιναν την Κυριακή, 17 Μαΐου 2009 και ώρα 10.30 π.μ. – 1.30 μ.μ. στην αίθουσα εκδηλώσεων της Σχολής Τυφλών στη Λευκωσία.

Η όλη εκδήλωση αποτελούσε συνέχεια των αγωνιστικών εκδηλώσεων για απελευθέρωση των κατεχομένων εδαφών μας από τον Τούρκο Εισβολέα και εντασσόταν στα πλαίσια του διακηρυγμένου από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στόχου «Γνωρίζω, Δεν Ξεχνώ και Αγωνίζομαι».

Η εκδήλωση τελούσε υπό την αιγίδα της Βουλής των Αντιπροσώπων, των τριών Δήμων της επαρχίας Κερύνειας (Κερύνειας, Λαπήθου, Καραβά) και της Μητρόπολης Κερύνειας οι οποίοι και τη χρηματοδότησαν. Την εκδήλωση στήριξε επίσης με χορηγία το Συνεργατικό Ταμειυτήριο Δασκάλων. Την εκδήλωση χαιρέτισαν ο Βουλευτής Κερύνειας κ. Σοφοκλής Φυττής, εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ο διευθυντής του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου κ. Ανδρέας Χαραλάμπους, εκ μέρους των τριών Δήμων της επαρχίας μας ο Δήμαρχος Λαπήθου κ. Άθως Ελευθερίου και για τους διοργανωτές η Πρόεδρος της ΠΟΕΔ Κερύνειας κ. Δώρα Κατσελλή και ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Γονέων Δημοτικής Εκπαίδευσης κ. Χριστάκης Χατζηγεωργίου.

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης εμπλουτίστηκε με καλλιτεχνική ενότητα με τραγούδια και στίχους καθώς επίσης αναγνώστηκε ψήφισμα εκ μέρους

όλων των παιδιών για τη συνεχιζόμενη κατοχή της πατρίδας μας. Το ψήφισμα ανέγνωσε η Μαρία Χατζηγεωργίου, κόρη του Χριστάκη Χατζηγεωργίου από τον Πολύстуπο και της Ειρήνης Θεοπίστου Πατσαλοσαββή από τον Καραβά. Το ψήφισμα ανέφερε τα ακόλουθα:

«Εμείς τα προσφυγόπουλα από την κατεχόμενη Επαρχία Κερύνειας της Κύπρου, σε συγκέντρωσή μας σήμερα, Κυριακή 17 Μαΐου 2009, επικοινωνούμε μαζί σας, για να καταγγείλουμε τη συνεχιζόμενη εδώ και 35 χρόνια, διχοτόμηση του νησιού μας και την καταπάτηση των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων μας από τα τουρκικά στρατεύματα κατοχής.

Για μας τα παιδιά, είναι ακατανόητο και θλιβερό που η Τουρκία για 35 χρόνια παραμένει ατιμώρητη, ενώ εξακολουθεί να κατέχει το 37% της πατρίδας μας, να περιφρονεί τα ψηφίσματα του ΟΗΕ και τις αρχές του Διεθνούς Δικαίου και να παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις βασικές ελευθερίες όλων των πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Εμείς τα παιδιά απαιτούμε την επιστροφή στην κατεχόμενη επαρχία μας. Ονειρευόμαστε να περπατήσουμε ελεύθερα στη γη των προγόνων μας, να ζήσουμε στα σπίτια και τις περιουσίες των γονιών μας, να προσευχηθούμε στις λεηλατημένες εκκλησίες μας, να μορφωθούμε στα σχολεία της επαρχίας μας, να μάθουμε για την τύχη των αγνοουμένων μας.

Για να γίνει όμως τ' όνειρό μας πραγματικότητα, χρειαζόμαστε και τη δική σας βοήθεια και δράση, ώστε να αναγκαστεί η Τουρκία να σεβαστεί τις αποφάσεις του ΟΗΕ, τις αρχές του Διεθνούς Δικαίου και τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Έχουμε κι εμείς το

δικαίωμα να ζήσουμε σε μια πατρίδα ενωμένη και ελεύθερη, μέλος της Ευρωπαϊκής οικογένειας, απαλλαγμένη από τα τουρκικά στρατεύματα και τους εποίκους, στην οποία όλοι οι κάτοικοί της, Έλληνοκύπριοι, Τουρκοκύπριοι, Μαρωνίτες, Αρμένιοι και Λατίνοι να απολαμβάνουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και ελευθερίες, μέσα σε συνθήκες αλληλεγγύης, ειρήνης και ασφάλειας.»

Η θεματική της Εκδήλωσης ήταν «Το καράβι της Κερύνειας – Ταξίδι Ελευθερίας». Όλοι οι παρευρισκόμενοι είχαν την ευκαιρία να κάνουν ένα νοερό ταξίδι ελευθερίας στην κατεχόμενη από τον Τούρκο εισβολέα Κερύνεια μας.

Το 1965 η θάλασσα της Κερύνειας έφερε στο φως το αρχαίο ναυάγιο που φυλάχτηκε στο κάστρο ως Εθνικό κειμήλιο. Ήταν ένα καράβι εμπορικό του 4ου αιώνα π.Χ. που έφτασε από το Αιγαίο στα Κυπριακά παράλια, όπου και βυθίστηκε το 300 π.Χ. Ούτε αυτό το ξέρε πως η μοίρα του έμελλε να ζήσει την Τουρκική Εισβολή και να φυλάει έστω κι αιχμάλωτο την ιστορία, την παράδοση και τον Ελληνικό πολιτισμό.

Στη συνέχεια τα παιδιά εντάχθηκαν σε ομάδες και έλαβαν μέρος σε ένα από τα τέσσερα εργαστήρια

Ανάγνωση ψηφίσματος από τη Μαρία Χατζηγεωργίου Αρχαία ναυπηγική τέχνη (δεξιά)

► Οι αμφορείς του ναυαγίου του πλοίου της Κερύνειας

που είχαν οργανωθεί. Τα εργαστήρια ασχολήθηκαν με τα πιο κάτω θέματα:

Θεατρικό παιχνίδι: Τα παιδιά λαμβάνοντας μέρος στο εργαστήρι αυτό, είχαν την ευκαιρία μέσα από θεατρικό παιχνίδι να αποκτήσουν κάποιες γνώσεις για το αρχαίο ναυάγιο, να υποθέσουν και να παρουσιάσουν τους λόγους της βύθισής του, να οραματιστούν την Άγια μέρα της επιστροφής σε μια ελεύθερη Κερύνεια καταγράφοντας παράλληλα και τα συναισθήματά τους. Την εκτέλεση του εργαστηρίου είχαν αναλάβει η Νάτια Χαραλάμπους και Μαρία Ζίττη.

Αρχαία Ναυπηγική: Ο τρόπος κατασκευής του πλοίου ήταν το θέμα που απασχόλησε τα παιδιά σ' αυτό το εργαστήρι και παρουσιάστηκε από τον Γλαύκο Καριόλου εκ μέρους του Πολιτιστικού Ιδρύματος «Κερύνεια Χρυσοκάβα».

Αρχαία Ναυπηγική Τέχνη: Το εργαστήρι αυτό άγγιξε θέματα πλοήγησης του αρχαίου καραβιού με αναφορά στο ρόλο του πανιού, στον τρόπο τοποθέτησης των αμφορέων στο καράβι κτλ. Στο τέλος είχαν την ευκαιρία να μάθουν ναυτικούς κόμπους. Το εργαστήρι αυτό είχε αναλάβει ο κ. Γιώργος Παφίτης εκ μέρους του Πολιτιστικού Ιδρύματος «Κερύνειας Χρυσοκάβα».

Ταξίδι Ελευθερίας: Τα παιδιά παρουσίασαν τις σκέψεις τους για την απελευθέρωση της πατρίδας τους και την επιστροφή στην πόλη τους. Αφού κατασκεύασαν χάρτινα καράβια πάνω στα οποία ήταν καταγεγραμμένα και τα μέρη του πλοίου, έγραψαν τα δικά τους συνθήματα.

Στο τέλος της όλης εκδήλωσης, διοργανωτές και συμμετέχοντες βίωσαν δυνατά και ανάμεικτα συναισθήματα. Ικανοποίηση με την αθρόα συμμετοχή παιδιών, την επιτυχή διοργάνωση των εργαστηρίων αλλά και την παρότρυνση των γονέων να συνεχίσουν και στο μέλλον παρόμοιες εκδηλώσεις. Πίκρα γιατί τέτοιες εκδηλώσεις διοργανώνονται στον 35ο χρόνο πικρής προσφυγιάς μακριά από την αγαπημένη επαρχία της Κερύνειας. Συγκίνηση για την ευκαιρία που είχε η νέα γενιά που δεν έζησε στην Κερύνεια να συγκεντρωθεί, να σμίξει και να εκφράσει την αγωνία για το μέλλον της πατρίδας μας, αλλά και να ενισχύσει τις ελπίδες και τους αγώνες για λευτεριά και δικαιοσύνη.

Κείμενο
Δώρα Κατσελλή Ζαχαρία
Πρόεδρος Επαρχιακού Γραφείου ΠΟΕΔ Κερύνειας

3.Στιγμιότυπο από την εκδήλωση προς τιμή των αφυπηρετησάντων εκπαιδευτικών – 14 Ιουνίου 2009

1.Το Ελληνικό Γυμνάσιο Λαπήθου

2.Στιγμιότυπο από την εκδήλωση στις 25 Ιουνίου 2009

4.Το Ελληνικό Γυμνάσιο Κερύνειας

[Εκδηλώσεις ΟΕΛΜΕΚ Κερύνειας]

Η Οργάνωση των καθηγητών Μέσης Εκπαίδευσης Επαρχίας Κερύνειας διοργάνωσε δύο αξιόλογες εκδηλώσεις τη χρονιά που πέρασε τις οποίες καταγράφουμε, γιατί έχουν άμεση σχέση με τους κοινούς στόχους και τις επιδιώξεις για προβολή της επαρχίας μας και των ανθρώπων της.

(α)Οδόφραγμα «Λήδρα Πάλας» - Συμβολικές εγγραφές στα τρία γυμνάσια της επαρχίας Κερύνειας

Η πρώτη εκδήλωση πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με την Ομοσπονδία Μέσης Εκπαίδευσης επαρχίας Κερύνειας στο οδόφραγμα του Λήδρα Πάλας στις 25 Ιουνίου 2009. Η εκδήλωση και το κύριο μέρος ήταν μια υπενθύμιση προς τα νέα παιδιά με Κερυνειώτικη καταγωγή ότι η Τουρκική κατοχή τους εμποδίζει να εγγραφούν και να φοιτήσουν στα Γυμνάσια της επαρχίας μας, της Κερύνειας, της Λαπήθου και του Αγίου Αμβροσίου. Προς τούτο δε, έγιναν συμβολικές εγγραφές των παιδιών για να δοθεί το μήνυμα ότι οι μαθητές δεν ξεχνούν και επιθυμούν να φοιτήσουν στα Ελληνικά Γυμνάσια της επαρχίας μας, τα οποία βρίσκονται για 35 χρόνια

Αναμνηστική φωτογραφία από την εκδήλωση «Αφιέρωμα στα κατεχόμενα Γυμνάσια της επαρχίας μας»

Στην εκδήλωση παρέστη ο Μητροπολίτης Κερύνειας κ.κ. Παύλος και διαβάστηκε χαιρετισμός εκ μέρους του προέδρου της βουλής, από τον βουλευτή Κερύνειας. κ Σοφοκλή Φυττή. Ο χαιρετισμός του

Προέδρου της βουλής μεταξύ άλλων αναφέρει: «Στέκομαι ιδιαίτερα στις συμβολικές εγγραφές μαθητών στα τρία γυμνάσια της Κερύνειας. Η πράξη αυτή αποτελεί έναν ισχυρό κρίκο σύνδεσης των μαθητών μας με τη γενέθλια γη των προγόνων τους αλλά και μια δυνατή διακήρυξη της επιθυμίας και της βούλησης για επιστροφή.

Εύχομαι οι μαθητές που σήμερα εγγράφονται συμβολικά στα γυμνάσια της Κερύνειας να μπορέσουν σύντομα να φοιτούν κάτω από συνθήκες ελευθερίας και δημοκρατίας στα εκπαιδευτήρια αυτά και να δώσουν συνέχεια στη μακρά και λαμπρά ιστορία τους. Σήμερα εδώ οι Κερυνειώτες για μια ακόμα φορά διαδηλώνουν την αμετάθετη απόφασή τους για επιστροφή και διαμηνύουν προς κάθε κατεύθυνση ότι διεκδικούν διασφάλιση του δικαιώματος επιστροφής για όλους τους πρόσφυγες.

Εμείς διαβεβαιώνουμε ότι είμαστε σταθεροί συναγωνιστές και συμπαραστάτες στον αγώνα τους, γιατί δε νοείται λύση του Κυπριακού που δε θα εξασφαλίζει και δε θα κατοχυρώνει το δικαίωμα της επιστροφής και όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις βασικές ελευθερίες για όλους τους νόμιμους κατοίκους της Κύπρου.»

Για άλλη μια φορά οργανωμένοι φορείς της επαρχίας μας προβάλλουν την ιστορία και τα κέντρα εκπαιδευτικής μάθησης της επαρχίας μας με ειδική αναφορά στα Γυμνάσιά μας που για πολλά χρόνια έδιναν επιστημονικές γνώσεις σε όλους τους μαθητές της επαρχίας μας.

Δίνεται στη συνέχεια ένα σημείωμα για τα τρία κατεχόμενα Γυμνάσια της επαρχίας μας, Κερύνειας, Λαπήθου και Αγίου Αμβροσίου. Οι πληροφορίες προέρχονται από το βιβλίο «Τα Κατεχόμενα Γυμνάσιά μας», έκδοση του Λυκείου Παλουριώτισσας, επιμέλεια Πίτσας Πρωτοπαπά.

Γυμνάσιο Κερύνειας

Το Γυμνάσιο Κερύνειας ξεκίνησε τη λειτουργία του ως διτάξια Ανωτέρα Σχολή Κυρηνείας το 1918. Το 1924 μετονομάζεται Ημιγυμνάσιο και λειτουργούν σταδιακά και άλλες τάξεις. Λειτουργούσε ως πεντατάξιο Ημιγυμνάσιο από το 1927 ως το 1942, οπότε συμπληρώνεται και λειτουργεί ως εξατάξιο κλασσικό γυμνάσιο. Η αναγνώριση του Ελληνικού Γυμνασίου Κυρηνείας από την Ελληνική κυβέρνηση γίνεται το 1944. Κατά την περίοδο 1953-1962 λειτουργούσαν στο Γυμνάσιο τμήματα Κλασσικού και Οικονομικού. Με την ενσωμάτωση στο Γυμνάσιο της Δημόσιας Εμπορικής Επαγγελματικής Σχολής στο Γυμνάσιο Κερύνειας λειτουργούσαν τμήματα και των τριών κατευθύνσεων: Κλασσικά, Οικονομικά και Θετικών Επιστημών.

Η πρώτη φάση του κτιρίου του Γυμνασίου συμπληρώθηκε το 1953. Προηγουμένως λειτουργούσε σε διάφορα ιδιωτικά οικήματα, στο κτίριο της μητρόπολης και στα ακίνητα Κατσελλή. Το Γυμνάσιο Κερύνειας εξέδιδε το μαθητικό περιοδικό «Μαθητική Φωνή» [1959-1960] και στη συνέχεια το περιοδικό «Μαθητικός πυρσός». Τελευταίος Διευθυντής του Γυμνασίου διετέλεσε ο Χρίστος Μουρούζης.

Παρέλαση μαθητών του Ελληνικού Γυμνασίου Κερύνειας πριν το 1974

Γυμνάσιο Λαπήθου

Πριν την ίδρυση του Γυμνασίου Λαπήθου λειτούργησε στην περιοχή για δυο χρόνια η Ανωτέρα Σχολή Λαπήθου-Καραβά [1910-1912]. Το 1917-1918 λειτούργησε στη Λάπηθο Ανώτερη Σχολή και τον επόμενο χρόνο το διτάξιο Σχολαρχείο Λαπήθου. Το διάστημα 1935-1938 το Σχολαρχείο είχε τρεις τάξεις. Με την προσθήκη Δ' τάξης μετονομάζεται σε Ημιγυμνάσιο. Με τη λειτουργία Στ' τάξης το Ελληνικό Γυμνάσιο Λαπήθου αναγνωρίζεται το 1950 από την Ελληνική κυβέρνηση.

Το 1965-1966 άρχισε τη λειτουργία του παράλληλα με το Κλασικό και Τμήμα Θετικών Επιστημών. Το κτίριο του Γυμνασίου άρχισε να κτίζεται σταδιακά το 1940 και χρησιμοποιήθηκε στην αρχική του μορφή το 1943. Μετά το 1960 συμπληρώθηκε το σχολικό κτίριο και στη συνέχεια προστέθηκε νέα πτέρυγα για το Πρακτικό τμήμα και τις αίθουσες εργαστηρίων. Εκτός από τις αίθουσες διδασκαλίας,

Η φιλαρμονική του Ελληνικού Γυμνασίου Λαπήθου το 1968

το Γυμνάσιο Λαπήθου το 1974 διέθετε αίθουσα τελετών, βιβλιοθήκη, εργαστήρια και Μουσείο Λαϊκής Τέχνης.

Το περιοδικό του Γυμνασίου Λαπήθου είχε τίτλο «Μαθητικές αναζητήσεις». Τη σχολική χρονιά 1969-1970 αντί το περιοδικό εξεδόθη η εφημερίδα «Ο Φάρος». Τελευταία διευθύντρια ήταν η κ.Φρόσω Μουρούζη.

Γυμνάσιο Αγίου Αμβροσίου

Στο διάστημα 1934-1959 λειτουργούσε στον Άγιο Αμβρόσιο ιδιωτική διτάξια Πρακτική Σχολή. Το 1959 η ιδιωτική σχολή γίνεται δημόσια και ονομάζεται Γυμνάσιο Αγίου Αμβροσίου. Λειτουργεί σταδιακά Γ', Δ', Ε' τάξη και το 1964-1965 συμπληρώνεται εξατάξιο Γυμνάσιο. Το γυμνασιακό κτίριο ανεγείρεται το 1962-1963. Το Γυμνάσιο εξέδιδε το περιοδικό «Αθηνά» από το 1966-1967. Τελευταίος διευθυντής του Γυμνασίου ο Α. Τσικκίνης.

Το Γυμνάσιο του Αγίου Αμβροσίου

(β) Εκδήλωση προς τιμή αφυπηρετησάντων εκπαιδευτικών με καταγωγή την επαρχία Κερύνειας

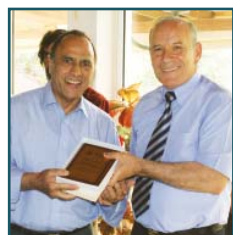
Η δεύτερη εκδήλωση η οποία διοργανώθηκε από την ΟΕΛΜΕΚ επαρχίας Κερύνειας, ήταν η συγκέντρωση που πραγματοποιήθηκε σε παραλιακό κέντρο της περιοχής Γκάβερνορς, όπου μεταξύ άλλων τιμήθηκαν αφυπηρετησάντες εκπαιδευτικοί από την επαρχία Κερύνειας. Μια εκδήλωση η οποία είχε το δικό της Κερυνειώτικο χρώμα και τις δικές της συγκινήσεις. Οι εκπαιδευτικοί μας αναπόλησαν τα όμορφα χρόνια που υπηρέτησαν στην επαρχία Κερύνειας καθώς και τα δύσκολα χρόνια διδασκαλίας σε Γυμνάσια της ελεύθερης Κύπρου μας μετά το 1974. Μεταξύ των εκπαιδευτικών που τιμήθηκαν ήταν και δύο Καραβιώτες, ο Δημήτρης Δημητρίου και ο Νίκος Χριστοδούλου. Ο Δήμος Καραβά προσκλήθηκε στην

εκδήλωση με θετική ανταπόκριση εκ μέρους του Δημάρχου μας, ο οποίος τίμησε με την παρουσία του τη σεμνή αυτή συγκέντρωση. Στους δύο συνταξιούχους εκπαιδευτικούς ευχόμαστε καλή συνέχεια στο στίβο της ζωής και ευελπιστούμε σε μια καλή συνεργασία σε εκπαιδευτικά θέματα και εκδηλώσεις του Δήμου μας που μπορούν να βοηθήσουν. Σύντομα βιογραφικά σημειώματα για τους δύο συνδημότες εκπαιδευτικούς δίνονται στη συνέχεια.

Βιογραφικό σημείωμα Νίκου Χριστοδούλου

Γεννήθηκε στο χωριό Παλαιόσφορος. Γονείς του η Δέσποινα και ο Κώστας Χριστοδούλου Κοκότας (αγνοούμενος από την Τουρκική εισβολή).

Φοίτησε στο Δημοτικό Σχολείο Καραβά και στο Γυμνάσιο Λαπήθου, πάντοτε άριστος μαθητής. Συμμετείχε σε όλες τις εκδηλώσεις του Γυμνασίου και ήταν μέλος της φιλαρμονικής του Γυμνασίου.

Αποφοίτησε από το δημοτικό σχολείο Παλαιόσφορος και το Παγκύπριο Γυμνάσιο Λευκωσίας. Υπηρέτησε τη θητεία του στην 33η Μοίρα Καταδρομών στο Πέντε Μίλι στην περιοχή που αργότερα έγινε η Τούρκικη αποβίβαση – εισβολή.

Εγγράφεται στο Φυσιогνωστικό τμήμα της Φυσικομαθηματικής σχολής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης από όπου και αποφοιτά. Μετά την αποφοίτηση του εργάζεται σε υδρογεωλογικές μελέτες, σε Ελληνική εταιρεία, στη βόρεια Ελλάδα και στη Σαουδική Αραβία.

Με το διορισμό του από το Υπουργείο Παιδείας Κύπρου στη θέση καθηγητή Σχολείου Μέσης εκπαίδευσης εργάζεται σε διάφορα σχολεία της Κύπρου. Αφυπηρέτησε το 2007 από τη θέση του βοηθού διευθυντή. Είναι παντρεμένος με τη Θεοφανώ Μεταξά – Χριστοδούλου, καθηγήτρια Ελληνικής φιλολογίας και έχει δύο παιδιά, τη Σώτια και τον Κωνσταντίνο.

Βιογραφικό σημείωμα Δημήτρη Δημητρίου

Γεννήθηκε στον Καραβά, το Μάιο του 1948 και ανήκει σε μια πολύτεκνη οικογένεια, με πέντε αδελφές και έναν αδελφό. Ο πατέρας του, Τιμόθεος, ασχολείται με το εμπόριο των λεμονιών και η μητέρα του, Σοφία, ήταν μοδίστρα και έκανε φορέματα.

Στο στρατό υπηρέτησε την περίοδο 1966-67, στο Μηχανοκίνητο Τάγμα Πεζικού στη Λακατάμεια, που έμελλε να δώσει την πιτάνια μάχη στο Πέντε Μίλι, ενάντια στους Τούρκους εισβολείς, τον Ιούλιο του 1974.

Φοίτησε στο Δημοτικό Σχολείο Καραβά και στο Γυμνάσιο Λαπήθου, πάντοτε άριστος μαθητής. Συμμετείχε σε όλες τις εκδηλώσεις του Γυμνασίου και ήταν μέλος της φιλαρμονικής του Γυμνασίου.

Μετά την υπηρεσία του στο Στρατό πήγε στην Αθήνα, όπου σπούδασε Μαθηματικός, στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (1967-71).

Το 1971 έχασε τον πατέρα του, που έπεσε από τη λεμονιά, κόβοντας λεμόνια. Μετά το ατύχημα, έπρεπε να αναλάβει τα βάρη της οικογένειας. Γυρίζοντας πίσω στον Καραβά μετά τις σπουδές του, σε συνεργασία με τον κ. Κωστάκη Καραβία, Καθηγητή Αγγλικών και Εμπορικών Σπουδών, ίδρυσαν τη Σχολή Αγγλικών και Εμπορικών Σπουδών στον Καραβά.

Αναμνηστική φωτογραφία από την εκδήλωση «Αφιέρωμα στα κατεχόμενα Γυμνάσια της επαρχίας μας»

Μετά την εισβολή του 1974 τα 7 αδελφία και η μητέρα με τα εγγονάκια και τους γαμπρούς της σκορπίστηκαν σε όλη την Κύπρο και την Αμερική. Ο πρώτος διορισμός του έγινε στον Κάτω Πύργο Τηλλυρίας, τον Οκτώβριο του 1975 και ενώ βρισκόταν στην Κρήτη. Σε δύο μέρες πήγε στον Πύργο, αλλά οι κάτοικοι είχαν φύγει, γιατί υπήρχε πληροφορία, ότι οι Τούρκοι ήσαν έτοιμοι να ενώσουν το λιμνίτη με τα Κόκκινα. Κατάφερε να τους φέρει πίσω στο χωριό και να αρχίσουν μαθήματα γυμνασίου, μέσα σε δωμάτια σπιτιών, γιατί δεν υπήρχε κτίριο.

Από το 1976 μέχρι το Σεπτέμβριο 2008 υπηρέτησε σε διάφορα Γυμνάσια και Λύκεια της Λεμεσού. Το 2001 πήρε προαγωγή στη θέση Βοηθού Διευθυντή και στις 30 Σεπτεμβρίου 2008 αφυπηρέτησε. Είναι ενεργό μέλος σε πολλά Σωματεία και Οργανώσεις και ιδιαίτερα του Καραβά και της Επαρχίας Κερύνειας.

Είναι παντρεμένος με την Ανδρούλα Κασίνου, Φιλολόγο, Βοηθό Διευθύντρια Α΄, από τον Ύψωνα και έχει δύο κορίτσια, τη Στέλλα, Χημικό και τη Σοφία, Δημοσιογράφο.

Μια φωτογραφία γεμάτη συγκίνηση και περηφάνια. Ο Δημήτρης Δημητρίου μαζί με άλλους μαθητές και καθηγητές του Γυμνασίου Λαπήθου συμμετέχει στην υποδοχή του πρώτου Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας Αρχιεπισκόπου Μακαρίου στο Ελληνικό Γυμνάσιο Λαπήθου τον Μάρτιο του 1964

[Ναυτικός Όμιλος Κερύνειας Αφιέρωμα στο Μιχάλη Μαλεκκίδη]

Ο Ναυτικός Όμιλος Κερύνειας δραστηριοποιείται τα τελευταία χρόνια με πάρα πολύ καλά αποτελέσματα. Αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στον Πρόεδρο και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τους αθλητές, τους προπονητές και όσους στηρίζουν τον όμιλο. Οι διακρίσεις των αθλητών του ομίλου είναι πάρα πολλές. Σημειώνεται δε, ότι ο προσφυγικός όμιλος της επαρχίας μας καταφέρνει να διακρίνεται σε πολλές διοργανώσεις και να καταλαμβάνει υψηλές θέσεις στη γενική κατάταξη μεταξύ όλων των ομίλων παγκύπρια.

Στον όμιλο λειτουργούν τέσσερα τμήματα: Κολύμβησης, Ιστιοπλοΐας, κανό και κωπηλασίας. Σε όλα τα αθλήματα υπάρχουν πολύ καλοί αθλητές και αθλήτριες. Σε διασωματιακό αγώνα στην κολύμβηση, ο όμιλος πήρε την τρίτη θέση. Στις βραβεύσεις αθλητών, που διοργανώνει κάθε χρόνο η κυπριακή ομοσπονδία κολύμβησης για την ανάδειξη των καλύτερων αθλητών, για όλες τις κατηγορίες, 10 αθλητές του ομίλου μας βραβεύτηκαν το 2009. Αυτοί είναι:

Καλύτερος νέος: Χριστοδουλίδης Παναγιώτης
Καλύτερη 2η νεανίδα: Γεωργίου Ισαβέλλα
Καλύτερος 2ος παίδα: Ζάβαλλης Αδάμος
Καλύτερος 2ος παμπαίδα Α΄: Σταυράκης Βαρνάβας
Καλύτερος 3ος παμπαίδα Α΄: Χρίστου Παναγιώτης
Καλύτερη παγκορασίδα Α΄: Σιουκρή Μαλβίνα
Καλύτερη 2η παγκορασίδα Α΄: Γεωργίου Βαρβάρα
Καλύτερος 3ος παμπαίδα Β΄: Ευαγγελίδης Ανδρέας
Καλύτερη παγκορασίδα Β΄: Στεφανή Κυριακή
Καλύτερος δεύτερος παμπαίδα Γ΄: Ευαγγελίδης Κωνσταντίνος

Ακόμη μια τιμητική βράβευση για τον όμιλο από την Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή για τον καλύτερο έφηβο αθλητή του 2009 για το «Ευ αγωνίζεσθαι» απονεμήθηκε στον Χριστοδουλίδη Παναγιώτη. Ένας αθλητής που δίνει ξεχωριστή προσφορά για το

1. Ο ιστιοπλόος αθλητής του Ναυτικού Ομίλου Κερύνειας, Μιχάλης Μαλεκκίδης

2&5 - Απονομές από το Δήμαρχο Καραβά

3,4,6 - Άλλα φωτογραφικά στιγμιότυπα

Ναυτικό Όμιλο Κερύνειας, είναι ο αθλητής ιστιοπλοΐας Μιχάλης Μαλεκκίδης. Ο 17χρονος πρωταθλητής του ομίλου στην ιστιοσανίδα κατέκτησε χρυσό μετάλλιο στο Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Νέων το Μάιο του 2009 στην Ελλάδα, αργυρό μετάλλιο στο Παγκόσμιο πρωτάθλημα Νέων της ISAF τον Ιούλιο του 2009 στη Βραζιλία, ενώ τον Αύγουστο του 2009, πήρε το χρυσό μετάλλιο στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Νέων της κλάσης RS:X στην Τουρκία.

Ένα σημείωμα για τον Μιχάλη Μαλεκκίδη

Γονείς του ο Στέφανος Μαλεκκίδης από τον Άγιο Ιωάννη Αγρού και μητέρα του η Άντρη Γεωργίου. από τη Βασιλεία, Κερύνειας. Ο Μιχάλης ξεκίνησε κολύμπι στο Ναυτικό Όμιλο Κερύνειας από την ηλικία των 8 χρόνων. Παρά το ταλέντο που έδειξε στην κολύμβηση, στα 10 του χρόνια μεταπήδησε στο τμήμα ιστιοπλοΐας του Ν.Ο. Κερύνειας με προπονητή τον Δημήτρη Δημητρίου, ο οποίος του έμαθε τα πρώτα μυστικά της ιστιοπλοΐας. Αγωνίστηκε στις κατηγορίες optimist και 470 με σημαντικές επιτυχίες σε παγκύπρια πρωταθλήματα. Στα 14 του ο Μιχάλης βρήκε το στοιχείο του στην ιστιοσανίδα. Γί αυτόν ήταν κάτι περισσότερο από μαγεία. Ο προπονητής του Κώστας Συμεωνίδης, βλέποντας από τις πρώτες προπονήσεις το ταλέντο του Μιχάλη, έτριβε τα χέρια του από ικανοποίηση. Ακατέργαστο χρυσάφι ο μικρός. Αρχισαν αμέσως, το τέλος του 2006, σκληρή δουλειά. Καθημερινές προπονήσεις, γυμναστική, ποδηλασία, ώρες ατέλειωτες μέσα στη θάλασσα και στο γυμναστήριο.

Οι πρώτοι του αγώνες στο εξωτερικό ήταν τον Ιούλιο του 2007, σε ηλικία μόλις 15 χρονών, στους αγώνες του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος Νέων στον Καναδά. Ο Μιχάλης ρίχτηκε αμέσως στα βαθιά. Τερμάτισε στη 12η θέση. Μια θέση που δικαιωματικά τον ένταξε στο πρόγραμμα ταλέντων του Κ.Ο.Α. Ακολουθούν επιτυχίες σε παγκύπριους, πανελλήνιους

και βαλκανικούς αγώνες. Μεγάλος στόχος όμως το παγκόσμιο πρωτάθλημα Νέων στη Δανία τον Ιούλιο του 2008. Εκεί το αποτέλεσμα ξεπέρασε τις προσδοκίες μας. Η μικρή Κύπρος γράφει ιστορία, κατακτώντας δύο χρυσά μετάλλια. Με τον Παύλο Κοντίδη στην κατηγορία laser και τον Μιχάλη Μαλεκκίδη στην ιστιοσανίδα. Ο 16χρονος τότε Μιχάλης του Ν.Ο.Κερύνειας, γίνεται ο μικρότερος σε ηλικία παγκόσμιος πρωταθλητής Νέων στην ιστιοσανίδα, από το 1971 που έγιναν για πρώτη φορά παγκόσμιοι αγώνες Νέων.

Η επιτυχία του Μιχάλη προσελκύει κι άλλα παιδιά στο αγώνισμα της ιστιοσανίδας και δημιουργείται μια δυνατή νεανική ομάδα από 10 περίπου παιδιά. Μαζί τους και πιο έμπειροι ιστιοπλόοι, όπως οι πρωταθλητές μας Ανδρέας Καρυόλου, Ανδρέας Σωφρονίου και Γιάννης Αριστοτέλους. Η βοήθεια τους πολύτιμη.

Ο Μαλεκκίδης νιώθει πως οι ευθύνες του ως παγκόσμιος πρωταθλητής είναι τεράστιες. Καλείται να αποδείξει ότι θα συνεχίσει τις επιτυχίες με στόχο να προβάλει τη μικρή μας πατρίδα Κύπρο και την σκλαβωμένη επαρχία της Κερύνειας. Ο Δήμος Καραβά απένιμε στον αθλητή τιμητική πλακέτα και συμβολική χορηγία για τις επιδόσεις του, σε ειδική τελετή που διοργανώθηκε από το Ναυτικό Όμιλο Κερύνειας για να τιμηθεί ο Μιχάλης για τις μεγάλες του επιτυχίες.

Από καρδιάς του ευχόμαστε καλή συνέχεια και όλη η επαρχία Κερύνειας θα είναι δίπλα του. Το οφείλουμε σε όλα τα άξια παιδιά της επαρχίας μας, που με τις διακρίσεις τους προβάλλουν την Κερύνεια μας και τον αγώνα που διεξάγουμε στην προσφυγιά.

1

1. Η χορωδία «Η φωνή της Κερύνειας» σε μια από τις εκδηλώσεις στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών
2. Η μαέστρος της χορωδίας Νέλλη Λουκοϊδου μαζί με την πιανίστρια Αυγή Κοζάκη

[Δραστηριότητες της χορωδίας «Η Φωνή της Κερύνειας»]

Η χορωδία «Η Φωνή της Κερύνειας», στην οποία προσφέρεται στέγη στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, είχε και για την περίοδο αυτή που καλύπτουν τα «Καραβιώτικα Δρώμενα» μια πλούσια και ποικίλη δραστηριότητα.

«Από τον Πόντο στην Κερύνεια» ήταν ο τίτλος της εκδήλωσης που οργάνωσε η Χορωδία μας στις 20 Φεβρουαρίου 2009, στο Πολιτιστικό Ίδρυμα της Ιεράς Μονής Κύκκου στον Αρχάγγελο, με τη φιλοξενία και συμμετοχή της Χορωδίας του Πολιτιστικού Συλλόγου Κιλκίς. Μιας χορωδίας που ο Σύλλογος, τα μέλη και οι κάτοικοι γενικά του Κιλκίς είναι πρόσφυγες του Πόντου. Ήταν μια εκδήλωση

όπου οι δύο Χορωδίες έσμιξαν τον πόθο, τον πόνο, την αγάπη και τον καημό τους για τις κουρσεμένες πατρίδες τους. Η εκδήλωση σημείωσε μεγάλη επιτυχία σε μια κατάμεστη αίθουσα ακροατηρίου.

Στις 8 και 9 Μαΐου 2009, η συμμετοχή της Χορωδίας μας στην Πανελλήνια Συνάντηση Χορωδιών – Ελλάδα Κύπρος – Γέφυρα Πολιτισμού, που οργανώθηκε από το Δήμο Περιστερίου στο Θέατρο Πολιτών, στην Αθήνα, έδωσε μια άλλη διάσταση. Συγκίνηση, θαυμασμό για το έργο που επιτελεί τόσο στον Κυπριακό όσο και στον Ελλαδικό χώρο, προβάλλοντας, ενημερώνοντας και ευαισθητοποιώντας το ακροατήριο για το Κυπριακό.

Γι' αυτό και καταχειροκροτήθηκε από το πλήθος των ακροατών/ θεατών.

Κερύνεια – Πόντος – Μικρά Ασία, ήταν ο τίτλος της εκδήλωσης και το δεύτερο σκέλος της συνεργασίας της Χορωδίας μας με τον Πολιτιστικό Σύλλογο Κιλκίς. Η εκδήλωση έγινε από τις 11 – 16 Ιουνίου 2009 στο Κέντρο του Δήμου Κιλκίς. Ήταν η εκδήλωση που πραγματικά συγκίνησε και συγκλόνησε το δακρυσμένο κοινό με παρατεταμένο χειροκρότημα.

Πάντα παρούσα στην «Ημέρα Κερύνειας» η Χορωδία εμπλούτισε και διάνθισε το πρόγραμμα που οργανώνεται κάθε χρόνο από τους Ροταριανούς και τη γυναικεία τους οργάνωση Innerwheel της Επαρχίας Κερύνειας. Η εκδήλωση έγινε στις 24 Ιουνίου 2009 στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών.

Τραγουδούσε επίσης η χορωδία μας στην εκδήλωση που οργάνωσαν οι Κατεχόμενοι Δήμοι Κερύνειας και Λαπήθου σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στις 3 Νοεμβρίου 2009. Η εκδήλωση έγινε με την ευκαιρία του πεντηκοστού τόμου της μεταφρασμένης στα γαλλικά Κυπριακής λογοτεχνίας με τίτλο «Πρόσφυγας στον τόπο μου» της Ρήνας Κατσελλή. Χώρος πραγματοποίησης ήταν η αίθουσα εκδηλώσεων Σόλωνα Τριανταφυλλίδη της Τράπεζας Κύπρου στη Λευκωσία. Ήταν μια αξιόλογη και πολύ στοχευμένη εκδήλωση, τιμώντας και προάγοντας τον πολιτισμό μας, την παράδοσή μας και τους ακούραστους ανθρώπους που τις υπηρετούν.

Στις 11 Νοεμβρίου 2009 η Χορωδία μας συνέβαλε στην επιτυχία της εκδήλωσης «Αφιέρωμα στον Κώστα Μόντη» που οργάνωσε το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών και πραγματοποιήθηκε στο οίκημά του. Η εκδήλωση που χαρακτηρίστηκε από όλους ως πολύ ποιοτική, διανθίστηκε με τραγούδια σε στίχους Κώστα Μόντη από τη Χορωδία «Η Φωνή της Κερύνειας».

Στην πρώτη από μια σειρά εκδηλώσεων που οργανώνει το Συνεργατικό Κίνημα της Κύπρου για να γιορτάσει τα 100 χρόνια επιτυχημένης ζωής στην Κύπρο, έλαβε μέρος η Χορωδία μας με Κυπριακά και άλλα τραγούδια. Η εκδήλωση έγινε στην Πύλη Αμμοχώστου στις 23 Ιουνίου 2009 με την παρουσία πολλών επισήμων, τόσο από την κυβέρνηση όσο και όλων σχεδόν των Αξιωματούχων του Συνεργατικού Κινήματος, αποσπώντας εγκωμιαστικά και κολακευτικά σχόλια για την ποιότητα και υψηλό επίπεδο απόδοσης.

Η Χορωδία «Η Φωνή της Κερύνειας» θα συνεχίσει το έργο της μέχρι να ευοδωθούν οι στόχοι και σκοποί που έταξε να υπηρετεί. Όταν θα μπορέσει να τραγουδήσει τα Ελευθέρια στο κάστρο της Κερύνειας, στη Λάμπουσα και στο Αβαείο του Μπέλα Πάις, στο Μνημείο Ηρώων της Λαπήθου και στο Ελληνικό Γυμνάσιο του Αγίου Αμβροσίου.

Κείμενο: Μάρω Χατζηστεφάνου

Του γυρισμού ο πόθος
θ' ανθίζει για πάντα
στις καρδιές μας...

Καρτερικά θα περιμένουμε να
γευτούμε τον γλυκό καρπό της
λευτεριάς της πατρίδας μας.

Από την παρουσίαση της μουσικής παραγωγής του Δήμου μας, «Στον Καραβά» που πραγματοποιήθηκε στο Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου στις 9 Ιουλίου 2009. Συγκινητική από κάθε άποψη η συμμετοχή της παιδικής χορωδίας του Δήμου μας. Εξαιρετική δε η ερμηνεία των τραγουδιών από τον καλλιτέχνη Μάριο Χαραλαμπίδη.

Στο καλλιτεχνικό μέρος η συνδημότισσα μας ηθοποιός Νάτια Χαραλάμπους μαζί με τον συνάδελφό της Νεοκλή Νεοκλέους

1. Ο γενικός γραμματέας του σωματείου κ. Γιαννάκης Σιεκκέρσαββας

2. Ο πρόεδρος του σωματείου κ. Κλεάνθης Σολέας

Από την εκδήλωση «Αφιέρωμα στον Κυριάκο Μάτση» που έγινε στις 14 Νοεμβρίου στα Φυλακισμένα Μνήματα

Το μνημείο του ήρωα Κυριάκου Μάτση απέναντι από το Προεδρικό Μέγαρο

Απονομή τιμητικής πλακέτας από τον αδελφό του ήρωα, Γιαννάκη Μάτση στον Δήμαρχο Καραβά για τη στήριξη του Δήμου Καραβά στις εκδηλώσεις «Αφιέρωμα στον Κυριάκο Μάτση»

[Από τις εκδηλώσεις του σωματείου «Αδούλωτη Κερύνεια»]

«ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΙΤΣΟΣ, Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΤΗΣ ΡΩΜΙΟΣΥΝΗΣ» Μια μουσική παράσταση που έδωσε τα δικά της μηνύματα

Πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 2 Νοεμβρίου 2009 στο Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου μια πολύ αξιόλογη ποιοτική καλλιτεχνική παράσταση με διοργανωτή το σωματείο «Αδούλωτη Κερύνεια». Η παράσταση τέλεσε υπό την αιγίδα των τριών Δήμων της επαρχίας μας, Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά. Επιβαλλόμενη η στήριξη των τριών προσφυγικών Δήμων, γιατί στον αγώνα που διεξάγουμε τέτοιες καλλιτεχνικές δημιουργίες προσφέρουν πάρα πολλά. Θερμά συγχαίρουμε το σωματείο «Αδούλωτη Κερύνεια» για το έργο και τις δραστηριότητες του, μια προσφορά που αγγίζει πολλούς τομείς, εθνικούς, πολιτιστικούς, κοινωνικούς και άλλους.

Η παρουσία μας και ηθική στήριξη στην εκδήλωση, είχε πάρα πολλά θετικά στοιχεία. Παρακολουθήσαμε ένα αφιέρωμα το οποίο φτιάχτηκε με πολύ μεράκι και αφοσίωση με πάρα πολλά άτομα και ομάδες να προσφέρουν και να δίνουν ό,τι καλύτερο μπορούσαν.

Η εκδήλωση αυτή συμπεριλαμβάνεται στο περιεχόμενο της έκδοσής μας γιατί πιστεύουμε ότι η αλληλοστήριξη που πρέπει να υπάρχει στους δύσκολους καιρούς που περνούμε είναι ένα δυνατό

Αθρόα η παρουσία των φίλων του σωματείου στην εκδήλωση

στοιχείο που πρέπει να ενισχύσουμε με κάθε τρόπο. Αγκαλιάζουμε όλες τις καλλιτεχνικές δημιουργίες της επαρχίας μας για τις οποίες μας ζητάνε βοήθεια και συμπαράσταση. Πιστεύουμε ότι έτσι πρέπει να αντιμετωπίζουμε όλες τις δραστηριότητες που προβάλλουν την κατεχόμενη γη μας και ενισχύουν τον αγώνα για λευτεριά και δικαίωση. Το θέατρο ασφυκτικά γεμάτο και το χειροκρότημα ζεστό, σ' ένα αφιέρωμα για τον ποιητή της Ρωμιοσύνης, Γιάννη Ρίτσο.

Στιγμιότυπο από το πρόγραμμα της εκδήλωσης

Οι συντελεστές της παράστασης ήταν οι ακόλουθοι: Συμμετοχή τριών χορωδιών, του σωματείου «Αδούλωτη Κερύνεια», του Δήμου Λευκωσίας και του Πολιτιστικού Ομίλου Ερμής Αραδίππου υπό τη διεύθυνση του Μιχάλη Παγώνη. Σολίστες ήσαν ο Κούλλης Θεοδώρου και η Μαρία Χρίστου οι οποίοι μας συγκίνησαν με τις ερμηνείες τους. Στις αφηγήσεις κειμένων ήσαν οι ηθοποιοί Νεοκλής Νεοκλέους και η συνδημότισσα μας Νάτια Χαραλάμπους. Την επιμέλεια των κειμένων ανέλαβε με πολλή πετυχημένη προσέγγιση και έρευνα η αγαπητή μας Νίτσα Σολωμονίδου Αναστασίου.

Ευχόμαστε στο σωματείο «Αδούλωτη Κερύνεια» κάθε επιτυχία στο έργο και τις επιδιώξεις του, μια ταύτιση στόχων, η οποία έχει να κάνει και με τη δική μας αποστολή για μια λεύτερη πατρίδα.

[Αφιέρωμα στον Κυριάκο Μάτση]

Εισαγωγή

Στην παρούσα έκδοση του περιοδικού μας έχουμε συμπεριλάβει ένα ειδικό αφιέρωμα για τον ήρωα της ΕΟΚΑ 55-59 Κυριάκο Μάτση. Το αφιέρωμα αυτό συνδέεται με την ετήσια εκδήλωση που έχει καθιερώσει για αρκετά χρόνια ο Σύνδεσμος Εφέδρων Αξιωματικών Κερύνειας (Σ.Ε.Α.Κ.). Ο Σύνδεσμος διοργάνωσε το Σάββατο 14 Νοεμβρίου μια σειρά από εκδηλώσεις με αφορμή τη συμπλήρωση 51 χρόνων από το θάνατό του. Οι εκδηλώσεις περιελάμβαναν μια σεμνή τελετή με κατάθεση στεφάνων, έκθεση φωτογραφίας και αγώνες δρόμου στους οποίους συμμετείχαν αθλητές σε διάφορες κατηγορίες. Οι πιο πάνω εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν στο χώρο των κεντρικών φυλακών στη Λευκωσία, δίπλα από τα Φυλακισμένα Μνήματα.

Το βράδυ της ίδιας μέρας πραγματοποιήθηκε τιμητικό δείπνο στο οποίο παρευρέθηκαν προσωπικότητες της επαρχίας Κερύνειας καθώς επίσης φίλοι και υποστηρικτές του Συνδέσμου.

Τα εγκαίνια της έκθεσης φωτογραφίας τελέστηκαν από τον Υπουργό Υγείας κ. Χρίστο Πατσαλίδη. Ο αγώνας δρόμου τελούσε υπό την αιγίδα του Αντιπρόεδρου του Κ.Ο.Α. κ. Σάββα Κοσιάρη.

Αναμνηστική φωτογραφία στα Φυλακισμένα Μνήματα από αριστερά Γιαννάκης Μάτσης, Σάββας Κοσιάρης, Χρίστος Πατσαλίδης (Υπουργός Υγείας), Γιάννης Πατσαϊωάννου και Σάββας Σαββίδης (πρόεδρος συνδέσμου Εφέδρων Αξιωματικών Κερύνειας)

Σύντομο ιστορικό σημείωμα για τον Κυριάκο Μάτση

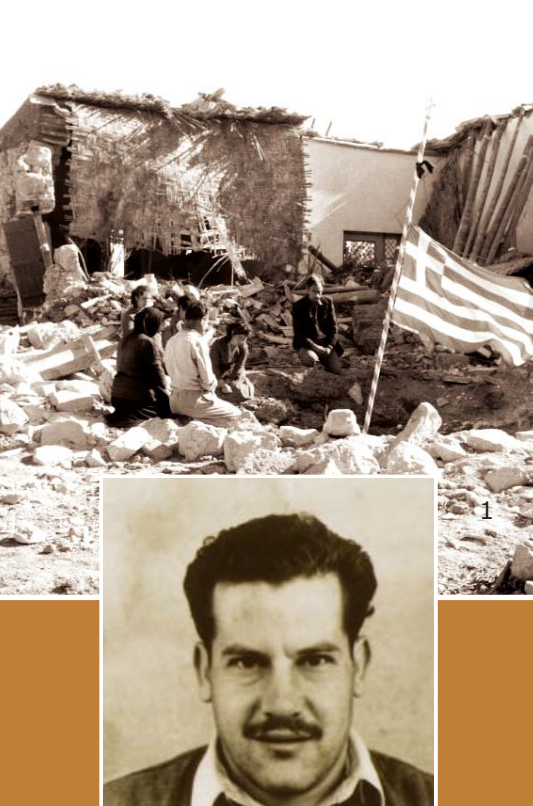
Ο Κυριάκος Μάτσης, γιος αγροτών, γεννήθηκε τον Ιανουάριο του 1926 στο χωριό Παλαιχώρι. Μετά την αποφοίτησή του από το Δημοτικό σχολείο του χωριού, πηγαίνει στο Γυμνάσιο της Αμμοχώστου, όπου διακρίνεται για την πνευματική και εθνική του δράση. Το 1946 μεταβαίνει στη Θεσσαλονίκη για να σπουδάσει Γεωπονία. Διακρίνεται για τη ρητορική δεινότητα των δημοσίων λόγων του. Ο Γεώργιος Παπανδρέου, τον αποκαλεί «αηδόνι της Κύπρου», όταν τον ακούει να μιλά με πάθος για το Κυπριακό σε κάποια φοιτητική εκδήλωση.

Έφηβος μαθητής, γράφει το 1944: «Θα ριχτώ στον αγώνα. Θα πολεμήσω τίμια και παλληκαρίσια. Θ' αγωνιστώ για το λαό. Τον βλέπω αμόρφωτο και θέλω να τον μορφώσω, τον βλέπω αδικημένο και θέλω να τον δικαιώσω ....».

Στις 2 Ιουνίου 1952 λαμβάνει τον τίτλο του Γεωπόνου με βαθμό πτυχίου «Λίαν Καλώς». Εγκαταλείπει την Ελλάδα και επιστρέφει στην Κύπρο. Αρχίζει να εργάζεται στο μεγάλο αγρόκτημα του θείου του Π. Ιωάννου στα Κούκλια. Ο επιστήμονας-γεωπόνος προσφέρει τις γνώσεις του στην ανάπτυξη της παραγωγής του αγροκτήματος.

Ο Κυριάκος Μάτσης ήταν από τους πρώτους που εντάχθηκαν στον αγώνα της ΕΟΚΑ. Αγνός, τίμιος, υπόδειγμα στους υφισταμένους του, εμψυχωτής, εισήλθε στον αγώνα με τη φλόγα της αυτοθυσίας και τη δίψα να επιτελέσει ένα ιερό έργο φιλοπατρίας. Το αγρόκτημα των Κουκλιών όπου εργαζόταν γίνεται αγωνιστικό κέντρο. Το αυτοκίνητο της εταιρείας χρησιμοποιείται για μεταφορά οπλισμού, βομβών, πυρομαχικών και άλλου επαναστατικού υλικού με οδηγό τον Μάτση, που αφηφούσε τον θάνατο. Η αυτοθυσία ήταν ταυτόσημη με την αγωνιστική του ύπαρξη.

Στον Κυριάκο Μάτση

Μου είπαν ότι γνωριστήκαμε όταν ήμουν μόλις δέκα μηνών στο πατρικό μας σπίτι στον Καραβά, λίγο πριν φύγεις για την ηρωική αποστολή σου στο Δίκωμο. Το μέγεθος της θυσίας σου το ένιωσα χρόνια μετά, όταν ήμουν σε θέση να αξιολογήσω τα ιδανικά της ελευθερίας. Σε μια ημικατεχόμενη πατρίδα η σκέψη αναζητά μορφές που να εμπνέουν και να καθοδηγούν. Χρόνια μετά, η δική σου θυσία προς την πατρίδα εξακολουθεί να χαράσσει μια φωτεινή πορεία τιμής και αξιοπρέπειας. «Δεν συμβιβάζομαστε με τ' άδικο, δεν ξεγράφουμε πατρίδες...» Στα δύσκολα χρόνια της προσφυγιάς η ηρωική μορφή σου έρχεται συχνά στη σκέψη μας, μαζί και οι αρετές σου, οι στοχασμοί σου, μαζί και οι παρακαταθήκες...

Γ. Π.

1. Δίκωμο, χώρος θυσίας του ήρωα στις 19 Νοεμβρίου 1958
2. Ο Κυριάκος Μάτσης στα κρατητήρια Κοκκινοτριμιθιάς

Με την κατηγορία ότι ανήκει στην ΕΟΚΑ, ο Κυριάκος Μάτσης συλλαμβάνεται από τους Άγγλους στις 9 Ιανουαρίου 1956 και τον αποστέλλουν στα ανακριτήρια της Ομορφίτας. Γνωρίζουν ότι είναι σημαντικό στέλεχος της Οργάνωσης και ότι έχει στενή επαφή με τον Διγενή. Με την παρρησία που τον διέκρινε, δεν το αρνείται. Οι διαβόητοι ανακριτές Ρόμπινσον, ΜακΚάουαν και Χάρις τον ανακρίνουν, αλλά ο Μάτσης τούς μιλά για τις παραδόσεις των Ελλήνων, για τη μοίρα της πονεμένης Ρωμιουσίνης, για το χρέος να αγωνισθεί κανείς για την ελευθερία και δεν μένει μέχρις εκεί. Αντιστρέφει την πορεία των ανακρίσεων και τους ρωτά με θάρρος: «Εσάς ποιος είναι, όμως, ο ρόλος και η αποστολή σας; Γιατί βρίσκεστε σε έναν τόπο που δεν σας θέλουν; Τι θα κάνατε εσείς αν ήσασταν στη δική μου τη θέση; Απαντήστε μου».

Τέτοια αξιοπρέπεια και τέτοια πρόκληση δεν την περίμεναν οι στυγνοί ανακριτές. Γι' αυτό θα τον απομονώσουν και θα υποστεί τα φρικτότερα των βασανιστηρίων: Κτυπήματα, αϋνία, ηλεκτροσόκ, αδιάλειπτες και επί εικοσιτετραώρου βάσεως ανακρίσεις. Σε καμία όμως περίπτωση η ψυχή του δεν λυγίζει. Παραμένει γενναίος και ατρόμητος. Ο ιδεολόγος, ο ιδεαλιστής απορρίπτει τον υλισμό

Απονομές κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης που διοργάνωσε ο Σύνδεσμος Εφέδρων Αξιωματικών Κερύνειας, 14 Νοεμβρίου 2009

και θέτει την αρετή και την πατρίδα πάνω απ' όλα. Ο Στρατάρχης Χάρτινγκ επιχειρεί να τον εξαγοράσει για να καταδώσει τον Διγενή, με το μυθικό για την εποχή εκείνη ποσό του μισού εκατομμυρίου λιρών. Ο Κυριάκος Μάτσης, όμως, δίνει μάθημα αγωνιστικής αρετής στους βασανιστές του και είχε το θάρρος να βροντοφωνάξει κατάμουτρα στον σκληρό αποικιοκράτη Χάρτινγκ, κτυπώντας τη γροθιά του στο τραπέζι: «Εξοχότατε, ού περί χρημάτων τον αγώνα ποιούμεθα, αλλά περί αρετής. Λυπούμαι, διότι με έχετε προσβάλει με την πρότασή σας».

Στις 13 Σεπτεμβρίου 1956, ο Κυριάκος Μάτσης δραπετεύει και διορίζεται Τομεάρχης της επαρχίας Κερύνειας. Στις 19 Νοεμβρίου του 1958 ο Μάτσης, ύστερα από προδοσία, βρίσκεται στο καταφύγιό του, περικυκλωμένος από Άγγλους στρατιώτες. Επιστέγασμα των αγώνων του Κυριάκου Μάτση ήταν όταν μέσα από το κρησφύγετό του στο Δίκωμο, βροντοφωνάξε στη μία και τριάντα το μεσημέρι της 19ης Νοεμβρίου 1958: «Όχι. Δεν παραδίδομαι. Αν θα βγω, θα βγω πυροβολώντας».

Ήταν έτοιμος για το θάνατο. Τον είχε προβλέψει στα γράμματά του, τον είχε αναλύσει στους φιλοσοφικούς στοχασμούς του. Τρία πράγματα σκέφτηκε να κάνει: Να κάψει τα έγγραφα της ΕΟΚΑ, να δώσει τους δύο συντρόφους του και να γεμίσει το όπλο του. Οι Άγγλοι αν και πολύ περισσότεροι φοβήθηκαν και προτίμησαν τη σιγουριά της ρίψης χειροβομβίδων. Ο Μάτσης νεκρός από την έκρηξη της χειροβομβίδας στο μικρό του κρησφύγετο και η ψυχή του να βρίσκεται μια ξεχωριστή θέση στο πάνθεο των ηρώων της Κυπριακής ιστορίας... Μια θυσία που θα μας καθοδηγεί χρόνια και χρόνια...

Η σχέση του Κυριάκου Μάτση με τον Καραβά

Στο κείμενο που ακολουθεί περιέχονται πληροφορίες από τον συναγωνιστή του ήρωα κ. Ανδρέα Παναγιώτου, οι οποίες καταγράφηκαν από την κ. Πίτσα Πρωτοπαπά.

Ο κ. Ανδρέας Παναγιώτου, συναγωνιστής του ήρωα σε μια ομιλία του για την προσφορά των Καραβιωτών την περίοδο της ΕΟΚΑ 55-59, που έγινε τον Μάρτιο του 2003 στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών

«Ο Κυριάκος Μάτσης δραπετεύσε τα μέσα Σεπτεμβρίου 1956 με τρεις άλλους ντυμένος εργάτης. Πρώτα πήγε στην Πιτσιλιά (Σαράντι, Λαγουδρά, Αγρός) όπου συνάντησε το Γρηγόρη Αυξεντίου και μετά πήγε Παλαιχώρι, Ζώδια και Μόρφου. Το Νιόβρη του ανετέθη ο τομέας της Κερύνειας για να ανασυγκροτήσει τις ομάδες της περιοχής που είχαν διαλυθεί μετά από αρκετές συλλήψεις.

Πρώτος του σταθμός στην επαρχία Κερύνειας ήταν ο Καραβάς. Έμεινε στο σπίτι του Κυριάκου Κύρκου, γνωστό σαν Φτωχικό, δίπλα ήταν η οικογένεια του παπά Γιακουμή, που ήταν όλοι στην Οργάνωση. Εκεί έμενε και ο Αυξεντίου. Δεν υπήρχε όμως εκεί ακόμη κρησφύγετο. Ο Αυξεντίου έμενε στο «ανώι» του σπιτιού του Χριστόδουλου Χαρμαντά.

Ο Μάτσης συνάντησε τα στελέχη της κοινότητας και έδωσε σχετικές οδηγίες. Στη συνέχεια προχώρησε προς την Κερύνεια και το Μπέλλαπας. Στη φάση αυτή ανετέθη από την οργάνωση στον Α. Παναγιώτου να πάει στην ομάδα του Μάτση. Επίσης μέσα στα καθήκοντα του Α. Παναγιώτου ήταν και η αποκατάσταση του κεντρικού συνδέσμου με τον Μάτση.

Διοικητικό κέντρο του Α. Παναγιώτου ήταν ο Καραβάς. Ο Μάτσης άρχισε να επισκέπτεται πολύ συχνά τον Α. Παναγιώτου στον Καραβά. Έδινε πολλή σημασία στον Καραβά και τη Λάπηθο. Είχε Γυμνάσιο εκεί και νεολαία. Έδινε πολλή σημασία στις λαϊκές κινητοποιήσεις για την παθητική αντίσταση. Οι δύο κωμοπόλεις είχαν παράδοση. Εκεί έγιναν οι πρώτες επιχειρήσεις του Αυξεντίου στον αστυνομικό σταθμό Λαπήθου και Αγύρτας. Επίσης έγινε η ενέδρα στη Λάπηθο και πλήρωσε η κωμόπολη συλλογικό πρόστιμο.

Ο Α. Παναγιώτου έμενε στο Φτωχικό όπου έγινε κρησφύγετο. Στο Φτωχικό ο Μάτσης βρέθηκε την ημέρα που σκοτώθηκε ο Αυξεντίου. Ήταν «σήκωση» και έφεραν φαγητά και κρασί για να γιορτάσουν. Όμως με το άκουσμα του θανάτου του Αυξεντίου σταμάτησαν το φαγητό. Ο Μάτσης συζητούσε για τη σημασία της θυσίας του Αυξεντίου λέγοντας ότι θα βοηθούσε στην εμφύχωση των νέων αγωνιστών ο ηρωισμός και η θυσία του Αυξεντίου. Ο Μάτσης διακρινόταν για την ευρύτητα της σκέψης του, την ωριμότητα του, ήταν μια ολοκληρωμένη ξεχωριστή προσωπικότητα.

Οι σχέσεις του Μάτση με τον Καραβά.

• Η συμβολή του στην ίδρυση της ΑΕΚ Καραβά. Στα πλαίσια της Παθητικής Αντίστασης και της δημιουργίας κοινών μετώπων έγινε εισήγηση να δημιουργηθεί ένα σωματείο το οποίο να μην είναι ιδεολογικά χρωματισμένο, να είναι παγκοινοτικό, να ασχοληθεί με τον αθλητισμό και τα πολιτιστικά και να υπάρχει η δυνατότητα να παίρνει καθοδήγηση για την οργάνωση διαφόρων εκδηλώσεων. Χρειάστηκε η σημαντική παρέμβαση του Κυριάκου Μάτση για να πειστούν στελέχη της οργάνωσης, να ενταχθούν στο νέο σωματείο και να δραστηριοποιηθούν όλοι μαζί οι κάτοικοι του Καραβά. Μια προσπάθεια που πέτυχε και το νέο σωματείο έκανε αργά και σταθερά τις πρώτες του πετυχημένες εκδηλώσεις και δραστηριότητες.

• Σύλληψη του Μάτση και του Α. Παναγιώτου στον Καραβά. Ήταν και οι δύο με πολιτικά και άοπλοι. Ήταν εφοδιασμένοι με ψεύτικες ταυτότητες. Μετά από περιοδεία θα κατέληγαν στον Καραβά. Οι μέρες στον Καραβά γέμιζαν το Μάτση και του άρεσε να καταλήγει εκεί. Παρέμειναν τη μέρα στα εξοχικά σπίτια του «Κλέαρχου» ώσπου να νυχτώσει και να καταλήξουν στον Καραβά. Μόλις άρχισε να δύει ο ήλιος ξεκίνησαν περπατητοί χωρίς να έχουν ειδοποιήσει κανένα. Στον κεντρικό δρόμο του χωριού τους προσέπερασε μια αυτοκινητοπομπή από 10-15 στρατιωτικά αυτοκίνητα. Σκέφτηκαν να πάνε από τα μονοπάτια στο κέντρο του χωριού αλλά ο Μάτσης προτίμησε τον κύριο δρόμο. Σε κάποια στιγμή πέρασαν νεαροί και έριξαν φυλλάδια της ΕΟΚΑ. Οι στρατιώτες έκοψαν το δρόμο και συνελάμβαναν όσους περνούσαν. Σταμάτησαν και ένα λεωφορείο και κατέβασαν τον κόσμο. Έκαναν σωματική έρευνα και έλεγχο ταυτοτήτων σε όλους. Ο Α. Παναγιώτου σύμφωνα με την ταυτότητά του ήταν γιαλοπούλης από τη Λευκωσία και ο Μάτσης ήταν επιστάτης λεμονιών από το Δίκωμο. Πέρασαν από σωματική έρευνα και μετά τον έλεγχο ταυτοτήτων, ενώ ήταν έτοιμοι να τους αφήσουν να φύγουν, ένας Τούρκος αξιωματικός αναγνώρισε το Μάτση. γιατί είχε δουλέψει στο ίδιο αγρόκτημα μαζί του. Είπε ότι μοιάζει με έναν καταζητούμενο. Τον συνέλαβαν και τον έβαλαν να καθίσει μέσα σε

ένα λαντ ρόβερ πίσω δεξιά. Άλλοι τραβούσαν τον Α. Παναγιώτου να τονβάλουν μέσα στο τζιπ και εκείνος αντιστεκόταν. Τον έπιασαν και τον έριξαν και εκείνος βρήκε την ευκαιρία να στρίψει, να διαφύγει και άρχισε να τρέχει. Άρχισε η καταδίωξή του. Επειδή ήταν πολύς κόσμος μαζεμένος δεν μπόρεσαν να τον πυροβολήσουν. Όταν πέρασε τον κόσμο, έστριψε δεξιά. Όταν πήδησε τον πυροβόλησαν, αντίκρισε ένα μονοπάτι, έτρεξε και τον ακολούθησαν πυροβολώντας με τα πιστόλια. Έφτασε σε μια καμαρόπορτα, σκαρφάλωσε πάνω από ένα μικρό τοίχο και μπήκε σε ένα περιβόλι. Διαπίστωσε ότι είχε σταματήσει η καταδίωξη του και άκουσε πυροβολισμούς από το σημείο που είχε διαφύγει. Είδε ότι βρισκόταν κοντά σε σπίτι στελεχών της ΕΟΚΑ που είχε κρησφύγετο. Εκεί συνάντησε και το Μάτση, που επωφελήθηκε από τη δραπετεύση του Ανδρέα και έτρεξε και αυτός προς τα περιβόλια. Τον πυροβόλησαν, κατάφερε όμως να ανεβεί σε ένα χαμηλό σπίτι, πήδησε μέσα στην αυλή του (όπου δέχτηκε και την επίθεση ενός σκύλου) και κατέληξε στο ίδιο σπίτι όπου κατέληξε και ο συναγωνιστής του Ανδρέας. Εκείνος ο δρόμος ονομάστηκε μετά την ανεξαρτησία το μισό κομμάτι Κυριάκου Μάτση και το άλλο μισό Ορατίου, γιατί αυτό ήταν το ψευδώνυμο του Ανδρέα Παναγιώτου.

Λόγια από καρδιάς για τον ήρωα Κυριάκο Μάτση από το Σάββα Κοσιάρη

Το κείμενο που ακολουθεί είναι ο χαιρετισμός που απηύθυνε ο συνδημότης μας Σάββας Κοσιάρης στην εκδήλωση που διοργάνωσε ο Σύνδεσμος Εφένδρων Αξιωματικών Επαρχίας Κερύνειας στην εκδήλωση της 14ης Νοεμβρίου 2009. Ένα κείμενο τιμής με πολλά μηνύματα που αγγίζουν ευαίσθητες χορδές της καρδιάς σε μια περίοδο πικρής προσφυγιάς με τη μισή μας πατρίδα σκλαβωμένη...

Ο Σάββας Κοσιάρης χαιρετίζει την εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στις 14 Νοεμβρίου στα Φυλακισμένα Μνήματά.

«Μέσα στη φόρτιση που ήδη έχουν δημιουργήσει τόσο οι στιγμές, όσο και οι αναφορές των προηγούμενων ομιλητών για τον ιδεολόγο και οραματιστή Κυριάκο Μάτση, θα προσθέσω ελάχιστες λέξεις...

Θα περιγράψω απλά μια εικόνα, την οποία κουβαλώ μαζί μου με σεβασμό άμετρο και ανέγγιχτη από το χρόνο, από την πόλη και επαρχία μας, την Κερύνεια.

Ο πατέρας του ήρωα Χριστοφής Μάτσης στους αγώνες στίβου «Μάτσεια», που πραγματοποιήθηκαν λίγα χρόνια μετά τη θυσία του ήρωα στο στάδιο του Γυμναστικού Συλλόγου «Πράξανδρος» στην Κερύνεια.

Στης οποίας τα χώματα, σεργιανίζει ανήσυχη η ψυχή του Κυριάκου Μάτση...

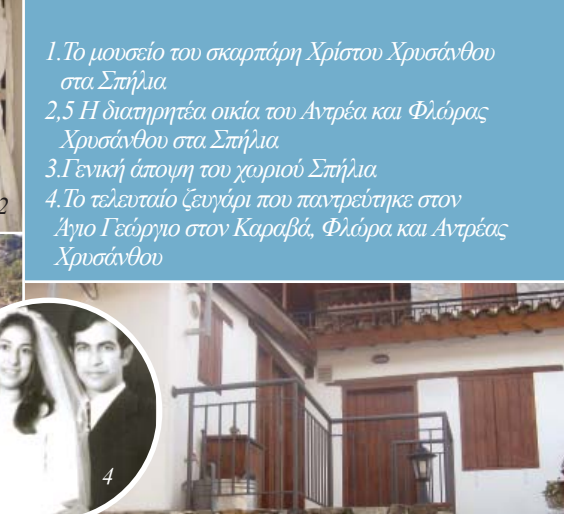
Είναι λοιπόν, η σεβαστή μορφή του Χριστοφή Μάτση καθώς ξεπροβάλλει από τη βόρεια είσοδο του Δημητριάδειου σταδίου του Γυμναστικού συλλόγου Πράξανδρος. Με τη βράκα και το μαύρο πουκάμισο... Με τη λευκή γενειάδα και το χαμόγελο να αγκαλιάζει όλους μας καθώς βάδιζε λεβέντικα μπροστά από την κεντρική εξέδρα προς το κέντρο του γηπέδου για να μεταφέρει τη φλόγα στο βωμό... Έτσι άρχιζαν τα Μάτσεια...

Ήμουν παιδάκι όταν τον πρωτοείδα μια πρώτη του Απρίλη... Και με συγκλόνισε... Κι από τότε κάθε πρώτη του Απρίλη έβρισκα τρόπο να πηγαίνω από τον Καραβά στον Πράξανδρο... Με την προσδοκία να δω, να κοινωνήσω τη μορφή του Χριστοφή Μάτση... Ήταν πολύ παράξενο... Ενοιώθα ότι, όσο πιο κοντά του μπορούσα να φτάσω, τόσο πιο πολύ μάθαινα τον Κυριάκο Μάτση... Πιότερο από όσα μας μάθαιναν για τον ήρωα, οι δάσκαλοι στα θρανία... Κι όσο πιο πολύ γάντζωνα τη ματιά μου στο λιοκαμένο πρόσωπό του και το γλυκύτατο χαμόγελό του κάτω από τη λευκή γενειάδα, μπορούσα να υπολογίσω, να καταλάβω, να μάθω τι σήμαιναν οι λέξεις περηφάνια και λεβεντιά... Τι σήμαινε το όνομα Κυριάκος Μάτσης...

Κι όταν αργότερα, όταν πια η σκέψη ωρίμασε στο χρόνο, αναζήτησα τη γνώση του ήρωα μέσα από τις γραμμές που μας άφησε...

«Εκείνο που έχει αξία είναι να ζουν τη γη μας αυτοί που την ποτίζουν με τον ιδρώτα τους, και να περπατούν ελεύθεροι πάνω της, διαφεντευτές της, κυρίαρχοί της, να αναπνέουν περήφανοι τον αέρα της... αέρα δροσιάς, ομορφιάς, λεβεντοσύνης... όχι πνίχτης». Έτσι έμαθα, πώς είναι να αγαπά ένας άνθρωπος την πατρίδα του... Και πώς αυτή η αγάπη μπορεί να τον οδηγήσει στη θυσία, για χάρη της... Για χάρη μας... Κι αν είναι κάτι ουσιαστικό που μπορούμε να κάνουμε σήμερα, τιμώντας τη μνήμη του ήρωα, είναι...

Μαζί με την κατάθεση σεβασμού να πάρει ένα βήμα πιο μπροστά από τη θυσία του... Και να κοινωνήσουμε ξανά τη σκέψη και τους οραματισμούς του Κυριάκου Μάτση...»

Διατηρητέα οικία και μουσείο στο χωριό Σπήλια

Το κείμενο που ακολουθεί αναφέρεται σε μία πολύ αξιόλογη πρωτοβουλία προβολής της λαϊκής τέχνης και παράδοσης του τόπου μας από το ζεύγος Ανδρέα και Φλώρας Χρυσάνθου.

Ο Ανδρέας Χρυσάνθου υπηρέτησε ως καθηγητής Φυσικής στο Γυμνάσιο Λαπήθου την περίοδο 1972-1974, αφού προηγουμένως τέλεσε το γάμο του με τη Φλώρα Χατζηγιάννη από τον Καραβά. Ήταν το τελευταίο ζευγάρι που παντρεύτηκε στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου στον Καραβά, σε μικρή απόσταση από την οποία βρίσκεται το νεόκτιστο σπίτι τους.

Η καταγωγή του αγαπητού μας Ανδρέα Χρυσάνθου, ο οποίος αφυπηρέτησε από τη Μέση Εκπαίδευση ως λυκείαρχης, είναι το γραφικό χωριό Σπήλια στο οποίο γεννήθηκε και μεγάλωσε. Εκεί περνά τον τελευταίο καιρό τον περισσότερο του χρόνο μαζί με τη σύζυγο του. Σημειώνεται ότι το χωριό Σπήλια στην περιοχή του Τροόδους, φιλοξένησε την περίοδο του 1974 μετά τα τραγικά γεγονότα της εισβολής πολλούς πρόσφυγες και αρκετές οικογένειες από τον Καραβά. Τη δύσκολη εκείνη περίοδο η ζεστή φιλοξενία και βοήθεια των κατοίκων παραμένει αξέχαστη και συγκινητική για όσους έζησαν τέτοιες στιγμές στο γραφικό χωριό Σπήλια.

Πολύ αξιόλογη πρωτοβουλία για τον Ανδρέα και τη Φλώρα Χρυσάνθου ήταν να αναπαλαιώσουν το πατρικό τους σπίτι καθώς επίσης να δημιουργήσουν ένα μικρό μουσείο με τα εργαλεία και τα σύνεργα που χρησιμοποιούσε ο Χρίστος Χρυσάνθου (πατέρας του Ανδρέα) του οποίου το επάγγελμα ήταν σκαρπάρης. Δίνεται στη συνέχεια το κείμενο που μας στάληκε από τον Ανδρέα Χρυσάνθου για τη διατηρητέα οικία και το μουσείο του σκαρπάρη Χρίστου Χρυσάνθου.

Η διατηρητέα οικία Ανδρέα - Φλώρας Χρυσάνθου στα Σπήλια / Περιγραφή:

Είναι το σπίτι που έζησε τα τελευταία σαράντα του χρόνια ο σκαρπάρης Χρίστος Χρυσάνθου. Η οικία πρωτοκτίστηκε το 1870 από τον Νικόλα Καπουρναή και κρίθηκε από το Τμήμα Πολεοδομίας πως είναι καλό δείγμα λαϊκής αρχιτεκτονικής, γι' αυτό και κηρύχθηκε διατηρητέα οικία από το Υπουργικό Συμβούλιο. Βρίσκεται στο κέντρο των Σπηλιών. Τα αρχιτεκτονικά σχέδια ετοίμασε ο Χρυσάνθος Πισσαριδής και την αναπαλαίωση έκαμε ο παλιός

κτίστης Βασίλης Λοΐζου. Ουσιαστική συμμετοχή, σε κρίσιμα σημεία, είχε ένας άλλος παλιός κτίστης από το Λάρνακα της Λαπήθου, ο Γιαννάκης Αχιλλέως. Όλα έγιναν υπό το εξεταστικό βλέμμα και την ενεργό συμμετοχή των σημερινών ιδιοκτητών Ανδρέα Χρυσάνθου από τα Σπήλια και της συζύγου του Φλώρας Χατζηγιάννη από τον Καραβά.

Η οικία έχει μια εκπληκτική στέγη από βολιτζία και καλάμια. Ο σκαλιστής Ρίκκος Μιλτιάδους στόλισε το σπίτι με ωραιότατες σουβάντζες. Ο αναπαλαιωτής Μάριος Ηλιάδης έβαλε όλη την τέχνη του στα αρχαία αντικείμενα του σπιτιού. Οι ιδιοκτήτες της οικίας χωρίς να λογαριάσουν τρεχάματα, κόπους και έξοδα, έδωσαν τη ψυχή τους για να φτιαχτεί μια μικρή αλλά πλούσια σε περιεχόμενο παραδοσιακή κατοικία. Στο ισόγειο της κατοικίας στεγάζεται το μοναδικό στο είδος του παγκύπρια «Μουσείο του σκαρπάρη Χρίστου Χρυσάνθου», πατέρα του Αντρέα.

Το μουσείο του σκαρπάρη Χρίστου Χρυσάνθου Σύντομη περιγραφή

Το Μουσείο του σκαρπάρη Χρίστου Χρυσάνθου (βρίσκεται στο χωριό Σπήλια της Επαρχίας Λευκωσίας). Δημιουργήθηκε το 2007 από το ζεύγος Ανδρέα και Φλώρας Χρυσάνθου στη μνήμη του πατέρα του Ανδρέα και στεγάζεται στο ημιυπόγειο της διατηρητέας οικίας που ανήκει στο ζεύγος. Στο κέντρο του Μουσείου βρίσκεται ο πάγκος του σκαρπάρη, καμωμένος το 1920, με όλα τα εργαλεία συχνής χρήσης. Δίπλα υπάρχουν δυο μηχανές Singer, για ράψιμο των παπουτσιών, αγορασμένες το 1930. Από τον τοίχο κρέμονται τα καλαπόδια, οι μόλες, τα δέρματα και παπούτσια. Σε ένα τραπέζι του 1926 βρίσκονται τα βιβλία με τα «βερεσιέθκια» των πελατών από το 1933.

Σε ράφια υπάρχουν το lux, εργαλεία, αλλά και φωτογραφίες επωνύμων της εποχής του, που κοσμούσαν το μαγαζί του. Μετά το 1970 οι σκαρπάρηδες εγκατέλειπαν το επάγγελμα, λόγω της βιομηχανίας. Ο Χρίστος δούλεψε την τέχνη αυτή μέχρι το 1995.

Σε μια γωνιά παρουσιάζονται κάποιες άλλες ικανότητες του Χρίστου: ο πρωτοχορευτής της περιοχής, ο διάσημος κυνηγός και σπουδαίος γεωργός, που έζησε όλο τον εικοστό αιώνα. Σε μια ερμαρόλα του 1930 φυλάσσονται προσωπικά αντικείμενα του Χρίστου.

Έκθεση ζωγραφικής Άννας Κκελογρηγόρη

Με πρωτοβουλία του Δήμου Καραβά διοργανώθηκε την Τετάρτη 16 Δεκεμβρίου 2009, έκθεση ζωγραφικής της συνδημότισσας μας Άννας Κκελογρηγόρη, με τίτλο «Μοιρασμένη πατρίδα». Η έκθεση πραγματοποιήθηκε στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών και σ' αυτήν παρευρέθηκαν μία μεγάλη ομάδα φίλων της τέχνης και αρκετοί Καραβιώτες και φίλοι του Καραβά.

Τα εγκαίνια της έκθεσης έγιναν από τον έπαρχο Κερύνειας κ. Ανδρέα Ασιώτη. Παραθέτουμε στη συνέχεια ένα απόσπασμα από το χαιρετισμό του κ. Ασιώτη για την έκθεση και λίγα λόγια για τη ζωγράφο. «Είναι με ιδιαίτερη χαρά που αποδέχτηκα την πρόσκληση του Δημοτικού Συμβουλίου Καραβά να τελέσω τα εγκαίνια της έκθεσης ζωγραφικής της Άννας Κκελογρηγόρη στο χώρο του οικήματος του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών.

Νιώθω την ανάγκη να εκφράσω τη μεγάλη μου ικανοποίηση γιατί ο χώρος του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβά, ο οποίος αποτελεί μια πολύ αξιόλογη και σημαντική έπαυλη προσφοράς και δημιουργίας των οργανωμένων συνόλων του Καραβά, φιλοξενεί απόψε μια έκθεση ζωγραφικής η οποία ταυτίζεται με τον αγώνα που διεξάγουμε για 35 χρόνια. «Μοιρασμένη πατρίδα» ο τίτλος της έκθεσης και από μόνες τους οι δύο λέξεις υποδηλούν πάρα πολλά.

Έμπνευση για τα έργα της κας Κκελογρηγόρη αποτελούν οι εικόνες από την πανέμορφη, θαλασσοφιλήτη επαρχία της Κερύνειας, από την ιστορία της και τα θρησκευτικά προσκυνήματα της. Οι Εκκλησίες του Καραβά, το λιμανάκι της Κερύνειας, το πλοίο της Κερύνειας αποτελούν μερικές από τις ενότητες της εικαστικής παραγωγής της καλλιτέχνης, όπου αποτυπώνεται η δική της σφραγίδα δημιουργίας, και ο δικός της καλλιτεχνικός τρόπος έκφρασης. Το κάθε έργο της Άννας έχει το δικό του χρωματικό κυματισμό, και εκπέμπει μια ιδιαίτερη και ξεχωριστή καλλιτεχνική αύρα και μια ενέργεια διαφορετική, που κινεί τη γραφή του θέματος.

Λίγα λόγια για την Άννα Κκελογρηγόρη

Γεννήθηκε στην όμορφη κωμόπολη του Καραβά, όπου έζησε τα παιδικά της χρόνια με πολύ όμορφες αναμνήσεις. Η πλούσια φύση και το έξοχο περιβάλλον της περιοχής, το φως και οι σκιές των περβολιών, το βαθύ γαλάζιο της θάλασσας της Κερύνειας, οι αύρες των καλοκαιρινών μεσημεριών και τα γκρι χρώματα των συννεφιασμένων χειμώνων έχουν δώσει στην Άννα τα ερεθίσματα που χρειαζόταν για να αναπτύξει ένα δικό της καλλιτεχνικό δρόμο, με ιδέες και χρώματα τα οποία πηγάζουν από την πλούσια ιστορία της αρχαίας Λάμπουσας και το άρωμα των λεμονανθών του καταπράσινου κάμπου του Καραβά.

Σπούδασε Καλές Τέχνες στην Τουλόν της Γαλλίας από το 1984 μέχρι το 1989. Εκτός από τη ζωγραφική ασχολείται και με τη γλυπτική και τις κατασκευές με συνδυασμό διαφόρων υλικών, όπως η πολυστερίνη, ο σίδηρος και ο γύψος. Η Άννα εξέδωσε επίσης 2 βιβλία την «Περασμένη γενιά» το 1998 και «Στη μελωδία των πουλιών και των λουλουδιών τα χρώματα» το 1999.

Έχει διοργανώσει αρκετές ατομικές εκθέσεις και έλαβε μέρος σε αρκετές ομαδικές εκθέσεις στην Κύπρο και το εξωτερικό. Έργα της υπάρχουν σε ιδιωτικές συλλογές στην Κύπρο, την Ελλάδα, τη Γαλλία, την Αυστραλία, τις Η.Π.Α., την Γερμανία, την Αγγλία, την Θαϊλάνδη, την Ολλανδία και την Ιταλία.

Είμαι απόλυτα βέβαιος πως εκφράζω όλους μας, ευχόμενος στην Άννα κάθε επιτυχία στις μελλοντικές της καλλιτεχνικές αναζητήσεις. Ευχομαι αγαπητή Άννα σύντομα να νιώσεις την ευτυχία να καθίσεις μπροστά στο άδειο τετράρι έχοντας στα πόδια σου και στην αγκαλιά της ψυχής σου τη γη, τη φύση, τα κτίσματα και τους πραγματικούς ανθρώπους της Κερύνειας, ελεύθερη στην πατρίδα σου, την πατρίδα μας. Ευχομαι σύντομα να μπορέσεις να αφηγηθείς με χρώματα, σχήματα ή λέξεις, τη μεγάλη επιστροφή στην πατρώα γη, ώστε να καταγραφεί αιώνια η μαρτυρία του πάθους, του πόθου και της ανείπωτης χαράς της επιστροφής.»

[Έκθεση ζωγραφικής Κλαούντιας Μούσουλου]

Την Τετάρτη 21 Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια της ατομικής έκθεσης ζωγραφικής της νεαρής Κλαούντιας Μούσουλου, η οποία έχει καταγωγή τον Καραβά από τον πατέρα της. Η έκθεση έγινε στη σχολή Αρχοντικό Τεχνών ARTE στη Λευκωσία, και τα εγκαίνια τέλεσε η κυρία Έλση Χριστόφια, σύζυγος του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τα έργα της Κλαούντιας έχουν εντυπωσιάσει όλους όσους επισκέφτηκαν την έκθεση και είναι κοινή διαπίστωση ότι «ένα νέο αστέρι μπαίνει δυναμικά στην τροχιά του καλλιτεχνικού γαλαξία».

Δίνεται στη συνέχεια ένα κείμενο που αφορά την Κλαούντια και τα έργα της. Η Κλαούντια είναι τώρα μόλις 17 ετών, από γένος Καραβιωτών (από τον πατέρα της), φοιτά στην τρίτη τάξη του δημόσιου Λυκείου Κύκκου Α' και αποτελεί υπόδειγμα ενός παιδιού της νέας γενιάς που έχει ήδη θέσει τις βάσεις και χαράξει τη δική της πορεία με μια πετυχημένη δημιουργικότητα.

Με δύναμη που πηγάζει από ένα έμφυτο χάρισμα ταλέντου ενισχυμένο από τη δική της δυναμική αποφασιστικότητα, την πεισματική της αφοσίωση για όλο και καλύτερες επιδόσεις, με στήριξη από το στενό της περιβάλλον και αξιόλογους διδασκάλους που χαίρονται να δημιουργούν το "εὐ ζείν", η Κλαούντια παρουσίασε τις πρώτες της δημιουργίες (σε ηλικία 16 ετών) πρώτα στην έκθεση που είχε διοργανώσει το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας του Δήμου Καραβά τον Οκτώβριο του 2009.

Άρχισε από μικρή, δειλά αλλά σταθερά, να ζωγραφίζει μόνη της αποτυπώνοντας την εξωτερική του δικού της υπέροχου εσωτερικού παιδικού της κόσμου, πλαισιωμένου από την αγάπη της για τον άνθρωπο, τα ζώα και τη φύση και βεβαίως τις ανησυχίες της. Με το ανήσυχο της καλλιτεχνικό πνεύμα αναζητά λύσεις στην έκφραση εφαρμογής της καλλιτεχνικής

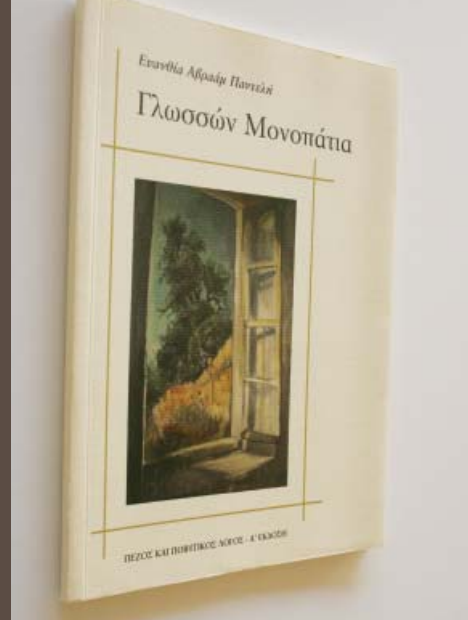
νοοτροπίας, που την οδηγεί στη Σχολή Καλών Τεχνών της Θάλειας Ποντίκη, όπου η αυστηρή διδασκάλισσα την αγκαλιάζει με αγάπη και οριοθετεί τα στάδια προόδου κι επιτυχίας της γνωστικής μαθήτριάς με το ατίθασο καλλιτεχνικό πνεύμα. Η σκληρή δουλειά και αφοσίωση στη δημιουργικότητα φέρνει για την Κλαούντια εντυπωσιακά αποτελέσματα. Στο Γυμνάσιο όσο και στο Λύκειο όπου φοιτά, παίρνει βραβεία και στο διαγωνισμό Τέχνης Σχολείων από όλη την Ευρώπη με θέμα "Δημιουργικότητα και Καινοτομία" παίρνει ξεχωριστό έπαινο.

Στην πρώτη της ατομική έκθεση, η Κλαούντια παρουσιάζει το πρώτο στάδιο της δικής της τεχνοτροπίας, με ένα ξεχωριστό κάλλος, με αιθέριες μορφές να ξεπροβάλλουν με γαλήνη και ηρεμία μέσα από ένα χλωμό φόντο που τονίζουν συναισθήματα. Το άλογο (που είναι και το ζώο που λατρεύει) κυριαρχεί με μια περήφανη παρουσία σε πολλά από τα έργα της, αν και οι διάφορες προσωπογραφίες που έχει φτιάξει απελευθερώνουν συναισθηματικά. Οι εκκλησίες που έχει επίσης ζωγραφίσει προσδίδουν μια μελαγχολική νότα με την ανάγλυφη παρουσία ρεαλιστικής πιστότητας περιγραφής, και τα ζωντανά της φύσης προσφέρουν μια ευχάριστη νότα μέσα από μια ξέγνοιαστη περιγραφή της δημιουργίας.

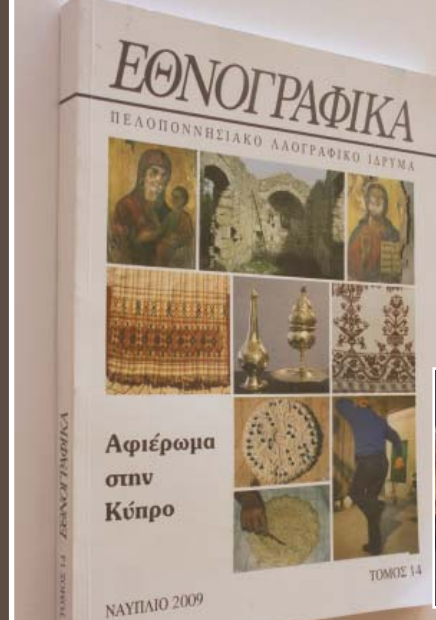
Ένα από τα έργα της «Το εκκλησάκι του Αγίου Ευλαλίου» δωρήθηκε από την ίδια στο Δήμο Καραβά για να κοσμή μία από τις αίθουσες του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών. Ένα εξαιρετικό έργο το οποίο τονίζει ότι η νέα γενιά έχει ευαισθησίες, έχει οράματα, αγαπά τον τόπο της και κάνει ό,τι είναι δυνατό για να προβληθεί και να συνεχιστεί ο αγώνας για λευτεριά και δικαίωση.

Σε ευχαριστούμε Κλαούντια και σου ευχόμαστε κάθε επιτυχία στα μελλοντικά σου βήματα, καλλιτεχνικά και άλλα.

Η Ευανθία Αβραάμ Παντελή γεννήθηκε στη Λευκωσία και έζησε στον Καραβά της επαρχίας Κερύνειας μέχρι το θλιβερό καλοκαίρι του 1974 που αναγκάστηκε λόγω της Τουρκικής εισβολής να φύγει με την οικογένειά της για τη Λεμεσό. Αποφοίτησε από το Δημοτικό (Α΄ Αστική Καραβά) και φοίτησε στο Γυμνάσιο Λαπήθου. Πήρε το Απολυτήριό της στην κατεύθυνση των θετικών επιστημών (Πρακτικό). Σπούδασε ψυχολογία στη Γαλλία. Απέκτησε το μεταπτυχιακό της δίπλωμα στην κλινική και παθολογική ψυχολογία. Εδώ και 20 χρόνια εργάζεται στην Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

«Οι ιεροί χώροι της πόλης και της επαρχίας Κερύνειας», μια ενότητα από τα περιεχόμενα της έκδοσης. Φωτογραφίες: Μοναστήρι Αχειροποιήτου και Παναγία Ευαγγελίστρια – Καραβάς

Το κουλούρι του γάμου και η βασιλόπιτα του Καραβά, συμπεριλαμβάνονται στα περιεχόμενα της έκδοσης

[Γλωσσών μονοπάτια, Πεζός και ποιητικός λόγος, της Ευανθίας Αβραάμ Παντελή]

Ένα βιβλίο, μίγμα, όπως σημειώνεται και στο εξώφυλλο, ποιητικού και πεζού λόγου. Ένα βιβλίο με κείμενα της Ευανθίας Αβραάμ Παντελή, που έζησε στον Καραβά ως το 1974 και ξεριζώθηκε με τη βία από την πατρική γη και στη συνέχεια σπούδασε Ψυχολογία στη Γαλλία. Η ίδια βοηθά τον αναγνώστη, δείχνοντάς του το δρόμο για την «ανάγνωση» των κειμένων. Με πρωτοτυπία σημειώνει παράλληλα τα πεζά και ποιητικά κείμενα, τραγουδία, έργα τέχνης, μνημεία, σκηνές καθημερινής ζωής, που της έδωσαν την έμπνευση, τονίζοντας και τη συνέχεια που υπάρχει στη ζωή, αλλά και στη δημιουργία.

Μέσα από τα κείμενά της διαγράφεται έντονα και η ψυχολογική περιδιάβαση στις ψυχές των ανθρώπων, αποτέλεσμα της δικής της κατάρτισης στον ευαίσθητο τομέα του ψυχισμού των ανθρώπων. Ταυτόχρονα αναζητεί ερείσματα μέσα από το γίνεσθαι για τη στήριξη της ανθρώπινης ψυχής, που δοκιμάζεται. Μέσα από την καταστροφή προσπαθεί να μαζέψει κομμάτια σταθερά, για να κρατηθεί.

Μέσα από τα ποιητικά αλλά και τα πεζά κείμενα ξεπηδούν μνημεία και παραδόσεις του τόπου, όχι μόνο της επαρχίας Κερύνειας, που παίρνουν μια ονειρική μορφή. Όλα τα υλικά μετατρέπονται, παίρνουν ένα μεταφυσικό χαρακτήρα. Οι μορφές των προγόνων μετασχηματίζονται με δυναμισμό και καθοδηγούν την πορεία μας μέσα στο χρόνο. Η «θωριά» του πατέρα «μαγική, λαμπρή, αθάνατη, θα πάλλεται σ' όλους τους αιθέρας ως νέκταρ θεών και ζωής σημάδι» και αποκτά διαχρονικότητα και παίρνει γενικότερο νόημα.

Λέξεις-κλειδιά μας οδηγούν από την τοπική στην πανανθρώπινη τραγωδία, την πανανθρώπινη πορεία. Η τραγωδία της Κύπρου ειδικά με ένα διαφορετικό τρόπο. Ξεκινώντας από την παράδοση του τόπου, ανάγεται γενικότερα στην παράδοση της κάθε πατρίδας. Τα προσωπικά της συναισθήματα και

οι σκέψεις της εκφράζουν γενικά συναισθήματα και σκέψεις των προσφύγων και των πονεμένων της Κύπρου αλλά και παγκόσμια.

Μέσα από τα κείμενά της είναι έντονος ο πόνος και η αγάπη για τη χαμένη γη, τα δικά της πρόσωπα, το χαμένο παράδεισο των παιδικών της χρόνων. Δεν παραλείπει να σημειώσει και τις εντυπώσεις από τη «συνάντησή» της με την κωμόπολη μετά το άνοιγμα των κατεχομένων: «Ήταν αλλαγή. Οι λεμονιές και τ' άλλα δέντρα ήταν αφρόντιστα, μαραμένα, ξεριζωμένα. Τα περιβόλια, οι δρόμοι και τα σπίτια φαίνονταν μικρότερα αλλά η οροσειρά της Κερύνειας κι η βαθυγάλανη θάλασσα έπεμπαν ακόμη μαγεία».

Η αγάπη, ο πόνος, η επίκληση στην Παναγία επαναλαμβάνονται μέσα από τους στίχους της. Σημαντική επίσης η αναφορά-αφιέρωμα όλο αγάπη, πόνο και νοσταλγία για την κωμόπολη Καραβά.

«Χαραυγές καθαρές και μουσικές ηλιόλουστες και χρωματιστές μέρες μυρωδάτα και μαγικά εσπερινά βραδινά ψιθυρισμοί και γέλια σε βεράντες σου έφτιαξαν Κωμόπολη και Καλοκαίρια και μου έδωσες χαρά. Φεγγαρίσια χαμόγελα και μελωδίες φτερωτών ασημοκεντημένα ουράνια και λατρεμένη θάλασσα κελαρύσματα ρυακιών και χυμώδεις καρποί σου δώρισαν ομορφιά και μου χάρισες ζωή.» «Η Λάμπουσα κάτω στο γυαλί τα γόνιμα περβόλια στην κοιλάδα. η Ευαγγελίστρια με το καμπαριό να λαλεί στο εσωτερικό η πράσινη οροσειρά με το κεφαλόβρυσο ψηλά σου έφτιαξαν μορφή και φανερώθηκες ολόκληρη και σε σχεδίασα αχειροποίητα.»

[14ος τόμος των Εθνογραφικών που είναι αφιερωμένος στην Κύπρο]

Τα Εθνογραφικά είναι το επιστημονικό περιοδικό του Πελοποννησιακού Λαογραφικού Ιδρύματος, που εδρεύει στο Ναύπλιο. Το Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα βραβεύτηκε από τη Νομαρχία Αργολίδας το Μάρτιο του 2009 με το «Βραβείο Πολιτιστικής Προσφοράς 2009», για το 14ο τόμο των Εθνογραφικών, που είναι αφιερωμένος στην Κύπρο.

Οι μελέτες που παρουσιάζονται στον τόμο καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων από την ιστορία, τη θρησκευτική και λαϊκή ζωή και το λαϊκό πολιτισμό της Κύπρου, αλλά και άλλα θέματα, όπως η βιβλιογραφία, η κυπριακή διάλεκτος, ο χορός. Τα κείμενα συνοδεύονται από πλούσιο φωτογραφικό υλικό.

Την έκδοση επιμελήθηκαν οι Άννα Νεοφύτου, Καλλιόπη Πρωτοπαπά, Θεοφανώ Κυπρή και Λέανδρος Αντωνιάδης. Χορηγοί η Φωτεινή Παπαδοπούλου και ο Αντώνης Πρωτοπαπάς.

Ειδικότερα ο 14ος τόμος των Εθνογραφικών περιλαμβάνει τις ακόλουθες εργασίες: Πέτρου Παπαπολυβίου «Πτυχές από τη ζωή και τη δράση του Νικόλαου Καταλάνου στη Λευκωσία (1893-1921)», Νάσας Παταπίου «Η εγκατάσταση των Ελληνοαλβανών stradioti από το Ναύπλιο στην Κύπρο (16ος αι.)», Θεοφανώς Κυπρή «Ο λαογραφικός πλούτος του Αρχείου Προφορικής Παράδοσης», Άννας Νεοφύτου «Ιεροί χώροι της πόλης και της επαρχίας Κερύνειας της Κύπρου», Αλέκου Ιακωβίδη «Ο τοπικός χορός της Κύπρου στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου κατά την περίοδο 1978-1993, Μέρος Α'», Γ. Γιαλλουρίδη-Π. Θεοδώρου-Ρ. Ιεροδιακόνου - Μ. Μούρεττου «Ο τοπικός χορός της Κύπρου στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου κατά την περίοδο 1978-1993, Μέρος Β'», Καλλιόπης Πρωτοπαπά «Παραδοσιακή διακόσμηση στο πάτωμα, στο σιτάρι και στο ψωμί», Ευφροσύνης Ριζοπούλου-Ηγουμενίδου «Προϊός χάριν κατά το κοινόν έθος, ένα Κυπριακό προικοσύμφωνο του 1852»,

Ελένης Παπαδημητρίου «Αγγελική Χατζημιχάλη και Αδαμάντιος Διαμαντής, Αλληλογραφία (1951-1965)», Τζούλιας Αστράιου-Χριστοφόρου «Κυπριακά παραδοσιακά κεντήματα και υφαντά και η σύγχρονη εξέλιξή τους», Ανθής Χοτζάκογλου «Το Θέατρο Σκιών στην Κύπρο από τα Αρχεία του Μουσείου Λαϊκής Τέχνης της Κύπρου», Μαρούλας Γιασεμίδου-Κάτση «Τα κρασοχώρια της Λεμεσού και το κυπριακό κρασί, όπως παρουσιάζεται από τους διάφορους περιηγητές», Αναστασίας Χάματσου «Από τον Gob-ham στο διαδίκτυο, οι περιπέτειες της Κυπριολογικής βιβλιογραφίας». Επίσης παρουσιάζονται το Λεβέντειο Μουσείο και η Συλλογή Λαϊκής Τέχνης Γυμνασίου-Λυκείου Παλουριώτισσας. Στη συνέχεια γίνεται η παρουσίαση έξι βιβλίων, που εκδόθηκαν πρόσφατα και αναφέρονται στην Κύπρο.

Ξεχωρίζουμε δυο άρθρα που αναφέρονται στον Καραβά και ένα άλλο γραμμένο από την Καραβιώτισσα Ελένη Παπαδημητρίου για την Αλληλογραφία Διαμαντή-Αγγελικής Χατζημιχάλη. Στο άρθρο της Άννας Νεοφύτου για τους Ιερούς χώρους της πόλης και της επαρχίας Κερύνειας γίνεται εκτενής αναφορά στις εκκλησίες και τα εξωκλήσια του Καραβά και στο άρθρο της Καλλιόπης Πρωτοπαπά «Παραδοσιακή διακόσμηση στο πάτωμα, στο σιτάρι και στο ψωμί» αναφέρονται τα περίτεχνα κουλούρια του γάμου από τον Καραβά.

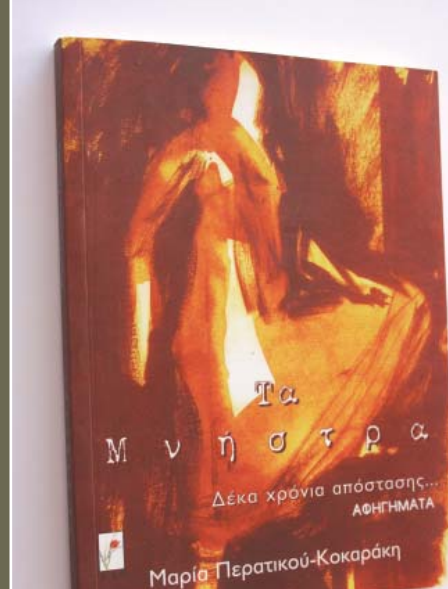
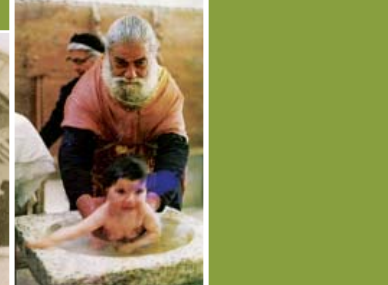
Μαθητές του Ελληνικού Γυμνασίου Λαπήθου κατά τη διάρκεια Εθνικής εκδήλωσης – 1969

Από τη βάφτιση της Ελένης Χαμαντά στο μοναστήρι του Αγίου Χρυσόστομου, 1951. Νονά η Πολυξένη Χατζηλούκα.

Από τη βάφτιση του Ιάκωβου Σάββα Παπαϊακώβου στην Αγία Ειρήνη στον Καραβά, 1972. Νονός ο Χρίστος Παπαϊακώβου

Φωτογραφικά στιγμιότυπα από την παρουσίαση βιβλίων της Μαρίας Περατικού

[Έθιμα της γέννησης στην παραδοσιακή κοινωνία της Κύπρου, Δημοσιεύματα του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, XLIX, Λευκωσία 2009, της Καλλιόπης Πρωτοπαπά]

Το περιεχόμενο του βιβλίου στηρίζεται κυρίως στο υλικό του Αρχείου Προφορικής Παράδοσης του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, που είναι αποτέλεσμα συστηματικής επιτόπιας έρευνας και περιλαμβάνει μαρτυρίες από ολόκληρη την Κύπρο. Στο Παράρτημα του βιβλίου υπάρχουν πίνακες με τους καταγραφείς των μαρτυριών και τους πληροφορητές, και χάρτης της Κύπρου, όπου σημειώνονται οι κοινότητες που αναφέρονται στο κείμενο, γλωσσάριο, ευρετήριο και σχετική βιβλιογραφία.

Στο βιβλίο περιλαμβάνεται η μεγάλη ποικιλία εθίμων, που σχετίζονται με την εγκυμοσύνη και τη γέννηση, ως τη βάφτιση του νεογέννητου. Παράλληλα αναφέρονται οι προλήψεις που έχουν σχέση με το μάντεμα του φύλου του παιδιού και οι αντιλήψεις που επικρατούσαν σχετικά με το φύλο, οι προφυλάξεις για την εγκυμονούσα, οι προετοιμασίες πριν τον τοκετό και οι προσκλήσεις στη μαμμή και τις άλλες γυναίκες για να παρευρεθούν στο μεγάλο γεγονός. Ακολουθούν οι προσπάθειες για τη διευκόλυνση του τοκετού και η τακτική που ακολουθούσαν οι πρακτικές μαίες, καθώς και οι βοηθοί τους. Οι περιποιήσεις για το νεογέννητο και τη λεχώνα, με τις τελετουργίες που τις ακολουθούσαν, όπως το αλάτισμα του βρέφους, εκφράζουν πέρα από την πρακτική, τους φόβους και τις ανησυχίες για την επιβίωσή τους. Η ευχή του ιερέα, το σταύρωμα της λεχώνας, τα ατμόλουτρα και το πρώτο μπάνιο περικλείουν επίσης μαγικά στοιχεία. Το θρησκευτικό στοιχείο, που είναι διάχυτο, συνυπάρχει με παλιές δοξασίες και πρακτικές. Από την καθημερινή φροντίδα για το βρέφος ξεχωρίζει το μερσίνιασμα και το χόλιασμα, μαζί με την υποτυπώδη γυμναστική, απαραίτητο αντίδοτο στην ακινησία που προέκυπτε από το τουλούπισμα, σφικτό τύλιγμα με τις φασκίες. Τα δώρα και τα αντίδωρα που αντάλλασσαν η λεχώνα

και οι επισκέπτες σχετίζονται άμεσα με τις πρακτικές ανάγκες και τη διατροφή της λεχώνας, ενώ τα δώρα για το νεογέννητο, όπως το αλάτι, το βαμβάκι και η ζάχαρη, είχαν περισσότερο συμβολικό χαρακτήρα. Ο φόβος για την επιβίωση της λεχώνας και του βρέφους σε μια παραδοσιακή κοινωνία, που υπήρχε έλλειμμα ιατρικής και καλούνταν να αντιμετωπίσουν ένα σωρό κινδύνους, οδηγούσε σε μια σειρά ενεργειών, που σκοπό είχαν να αποτρέψουν το κακό. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιούσαν αποτροπαϊκά αντικείμενα, όπως το ψαλίδι, το μαχαίρι, ο μαυρόκοκκος, και προφυλακτικά από το κακό, όπως ο σταυρός και το ψωμί. Με την εισαγωγή του βρέφους στην εκκλησία και το ποσαράντωμα, το σαραντισμό της λεχώνας, σηματοδοτούν το τέλος της κρίσιμης περιόδου των πρώτων σαράντα ημερών.

Το βάφτισμα ήταν το επιστέγασμα της όλης προσπάθειας. Ο νονός ή η νονά έπαιρναν τη θέση μετά τους φυσικούς γονείς του παιδιού και έχαιραν μεγάλου σεβασμού και εκτίμησης, τόσο από τους ίδιους τους γονείς και τα βαφτιστικά, όσο και από όλη την οικογένεια.

Με τις παιδικές ασθένειες, οι οποίες τρομοκρατούσαν τους ανθρώπους σε μια εποχή που η ιατρική ήταν σχεδόν ανύπαρκτη, συνδέονται ένα σωρό μαγικές ενέργειες, που επιβίωσαν στο χρόνο και συνδέθηκαν στα νεότερα χρόνια με τη θρησκεία. Τέλος δίνονται ενδεικτικά παραδείγματα νανουρισμάτων, όπου περικλείονται όλα τα συναισθήματα αγάπης και τρυφερότητας για τη νέα ζωή.

Παιδικό φυλακτό και αμμοτόπετρα για το μάτι από τον Καραβά.

[Τα μνήστρα, Δέκα χρόνια απόστασης..., 2009 της Μαρίας Περατικού-Κοκαράκη]

Βιβλία της Μαρίας Περατικού έχουμε παρουσιάσει και σε προηγούμενες εκδόσεις μας. Η αγαπητή Μαρία έχει ένα πλούσιο συγγραφικό έργο το οποίο συνεχίζει με πολλή αφοσίωση και πάθος. Για το βιβλίο που παρουσιάζουμε στην παρούσα μας έκδοση όπως σημειώνει η ίδια, τα μνήστρα, από την εποχή του Ομήρου μέχρι σήμερα, είναι το τίμημα που πλήρωνε πάντα κάποιος για να πάρει κάτι...

Το βιβλίο περιλαμβάνει αφηγήματα με κεντρική ιδέα τα δέκα χρόνια απόστασης από την εισβολή του 1974. Το 1984 βρίσκει την αφηγήτρια μακριά από την πατρίκη γη, πρόσφυγα, στη μακρινή Αυστραλία. Η απόσταση λειτουργεί εδώ γεωγραφικά αλλά και χρονικά. Μέσα από διάφορα περιστατικά της καθημερινής ζωής έχει την ικανότητα η διηγηματογράφος να δίνει διαφορετικές όψεις του προβλήματος, διαφορετικές οπτικές γωνίες, από όπου μπορεί κάποιος να μελετήσει και να κατανοήσει τη γύρω του πραγματικότητα. Πώς βιώνει ο κάθε άνθρωπος, ανάλογα με την καταγωγή και τις προσωπικές του εμπειρίες, ένα γεγονός. Πώς μπορείς σε τελευταία ανάλυση να κατανοήσεις τον πλησίον σου αλλά και να μετουσιώσεις τις δικές σου τραυματικές εμπειρίες σε γόνιμο διάλογο με τον εαυτό σου και τους γύρω σου.

Στο κεφάλαιο Τετραλογία Απόστασης, περιγράφεται η ζωή της «εξ ανάγκης μετανάστριας», που ζει και καλείται να δημιουργεί «κάτω από ένα ξένο, μουντό ουρανό, σ' ένα ξένο ήλιο, σε μια ξένη γη» μακριά από «τη μυρωδιά απ' τους λεμονανθούς, τις φτερωτές και το τραγούδι του Κεφαλόβρυσου...». Στο γράμμα σε μια φίλη ξεδιπλώνει παιδικές αναμνήσεις. Την προβληματίζει ο γυρισμός στην πατρίδα, τον περιμένει με λαχτάρα, αλλά με οδύνη διαπιστώνει ότι δεν μπορεί να επιστρέψει στο πατρικό σπίτι και τη γνώριμη κοινωνία του χωριού της. Όλοι έχουν σκορπίσει. Και καταλήγει: «Όλα τ' αφήσαμε εκεί όπου ανήκουμε, όπου είναι οι ρίζες μας, το σπίτι μας, η καταγωγή μας, η γενιά μας... η ψυχή μας».

Στο κεφάλαιο Η τριλογία της ανάμνησης περιγράφεται η απώλεια της οικογενειακής βιβλιοθήκης, του βιβλίου που της χάρισε στους αρραβώνες της ο αρραβωνιαστικός της, η απώλεια και του ίδιου του συντρόφου της ζωής της, που χάθηκε τον Ιούλιο του 1974. «Είναι αγνοούμενος». Κάθε βιβλίο είναι δεμένο με μια ανάμνηση, μια ξεχωριστή στιγμή. Τώρα «δεν υπάρχει ούτε ένα από αυτά τα βιβλία, παρά μόνο στο μυαλό και στην ψυχή της. Έπεσαν στα χέρια των Τούρκων εισβολέων τον Αύγουστο του 1974.» Και μονολογεί: «Αισθήματα... αναμνήσεις, σκέψεις... ποδοπατήθηκαν από τις στρατιωτικές μπότες των εισβολέων.»

Στο τελευταίο κεφάλαιο με τίτλο Κάτι σαν επιμύθιο πραγματεύεται την έννοια του χρόνου: Τι είναι δέκα χρόνια μπροστά στην αιωνιότητα... Ο χρόνος είναι γιατρός... Εξαρτάται από το πόσο βαθιές είναι οι πληγές σου...»

Αναμνηστικές φωτογραφίες από θεατρική παράσταση στο Δημοτικό Κινηματοθέατρο Καραβά που έγινε το 1970 με διοργανότη το αθλητικό σωματείο AEK

[Κατάλογος με τους αποθανόντες Καραβιώτες που έφυγαν το 2009]

Το εκκλησάκι του Αγίου Πέτρου στο κοιμητήριο του Καραβά.

Στην ενότητα αυτή καταγράφουμε τους συνδημότες μας που απεβίωσαν με τον πικρό καημό της προσφυγιάς στα χείλη. Ένας κατάλογος που θα παραμένει ένα σεμνό μνημόσυνο για να θυμόμαστε τη μεγάλη προσφορά όλων όσων έζησαν τον περισσότερο χρόνο της ζωής τους στην αξέχαστη γη του Καραβά μας, καθώς επίσης και όλους όσους ήσαν περήφανοι για την Καραβιώτικη καταγωγή τους. Τιμούμε όλους τους συνδημότες μας που δεν άντεξαν αυτή τη δύσκολη διαδρομή στα χρόνια της προσφυγιάς ή για αναπάντεχο λόγο μας έφυγαν από τη ζωή. Κάθε χρόνο το μήνα Ιούλιο γίνεται ένα μνημόσυνο για όλους, μαζί με αναφορά σε όσους έπεσαν υπερασπιζόμενοι τα ιδανικά της ελευθερίας και της δημοκρατίας.

Τρεις περιπτώσεις μας έχουν συγκλονίσει τη χρονιά που πέρασε. και αφορούν νέους Καραβιώτες. Η πρώτη αφορά τη νεαρή Ολίβια Παναγιώτου με καταγωγή τον Καραβά, κόρη της Χρυσούλας Γρηγορίου Μάντη, η οποία εντελώς ξαφνικά μας έφυγε από τη ζωή στις 17 Ιουλίου 2009, σε ηλικία 28 χρονών. Ειδικό αφιέρωμα στη μνήμη της δημοσιεύουμε στη συνέχεια.

Η δεύτερη αφορά το αυτοκινητιστικό δυστύχημα που έγινε στις 4 Νοεμβρίου 2009, όπου σκοτώθηκε ο συνδημότης μας Ευτύχιος Γεωργίου το γένος Παγδατή, 49 χρόνων και ο γιος του Θεόδωρος, 25 χρονών. Ένα βαρύ πλήγμα, ένας μεγάλος πόνος για τη σύζυγο, τη μητέρα, τα αδέρφια, τους συγγενείς και για όλη την κοινότητα του Καραβά.

Η τρίτη περίπτωση αφορά το νεαρό υπολοχαγό Χαράλαμπο Χαραλάμπους, γιο της συνδημότησάς μας Δήμητρας Πατσαλοσαββή, ο οποίος σκοτώθηκε μετά από ατύχημα στην Εθνική Φρουρά όταν εκράγηκε οπλοβομβίδα στα χέρια του. Η πράξη του νεαρού Καραβιώτη στρατιωτικού να κρατήσει την οπλοβομβίδα στα χέρια και να δεχθεί ο ίδιος όλα τα βλήματα από την έκρηξη, φάνηκε σωτήρια πράξη

για να μην αυξηθεί ο αριθμός των θυμάτων και να χαθούν και άλλες ζωές στρατιωτών που ήταν μόλις μερικά μέτρα δίπλα του. Μια πράξη αυτοθυσίας που μας έχει συγκλονίσει. Αιώνια και τιμημένη θα παραμένει η μνήμη του.

Οι αποθανόντες Καραβιώτες, Καραβιώτισσες τη χρονιά που πέρασε ήσαν:

1.Αθηνά Αντωνίου Χαραλάμπους: Απεβίωσε στις 6 Ιανουαρίου 2009 σε ηλικία 77 ετών. Οικογένεια, τα παιδιά Σωτήρης – Μαρία Χαραλάμπους, τα εγγόνια και τα δισέγγονα. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Στυλιανού στις Άσπρες Στροβόλου.

2.Δημήτρης Πατέρας: Απεβίωσε στις 19 Ιανουαρίου 2009 σε ηλικία 69 ετών. Οικογένεια, τα αδέρφια Ανδρέας – Ευανθία Πατέρα, Κώστας – Ιουλία Πατέρα, Σωτήρης Πατέρας και Χρύσω – Ανδρέας Φελλάς. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Στυλιανού Λινόπετρας στη Λεμεσό.

3.Αντρούλλα Τσιακκούρη: Απεβίωσε στις 21 Ιανουαρίου 2009 σε ηλικία 71 ετών. Οικογένεια, τα παιδιά, αδέρφια και εγγόνια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίας Βαρβάρας στην Πάφο.

4.Μαρίτσα Μιχαήλ: Απεβίωσε στις 29 Ιανουαρίου 2009 σε ηλικία 86 ετών. Οικογένεια, τα παιδιά Χρυστάλλα – Παναγιώτης Βιτσαϊδη, τα εγγόνια Ανδρέας και Βασιλική. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Μάμαντος στο συνοικισμό Αγίου Μάμαντος στην Κάτω Λακατάμια.

5.Μοναχή Ελισάβετ, κατά κόσμο Ελένη Μιχαήλ Πηγασίου: Απεβίωσε στις 17 Φεβρουαρίου 2009. Οικογένεια, τα παιδιά Ανδρούλα, Γιάννης, Μαρία, πάτερ Μιχάλης, πατήρ Χριστόφορος (Άγιο Όρος), Πέτρος, Κούλλα, αδέρφια Κώστας, Μαρία, Κατίνα και εγγόνια. Η κηδεία έγινε στην Ιερά Μονή Αγίου Ηρακληδείου στη Λευκωσία. Προέστη ο Μητροπολίτης Ταμασού και Ορεινής κ.κ. Ησαΐας.

6.Κυριάκος Θεοδούλου: Απεβίωσε στις 18

Μαρτίου 2009 σε ηλικία 80 ετών. Οικογένεια, τα παιδιά Γιαννάκης – Ανδρούλλα Θεοδούλου, Γιώργος – Παρασκευούλα Θεοδούλου, Νίκος – Πόπη Θεοδούλου, Νάκης – Μάρω Ηρακλέους, αδέρφια και εγγόνια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Νικολάου Κάτω Δευτεράς.

7.Γιαννούλα Καράβη: Απεβίωσε στις 6 Μαΐου 2009 σε ηλικία 76 ετών. Οικογένεια, Πάνος και Τζούλη Καράβη, Θωμάς και Μυριάνθη Καράβη, Άρης και Έλενα Αρέστη, Jit και Ρένα Κάρια, τα εγγόνια και οι αδελφές. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Παναγίας Φανερωμένης στη Λάρνακα.

8.Δημητράκης Κλεάνθη Χριστοφίδη: Απεβίωσε στις 26 Μαΐου 2009 σε ηλικία 74 ετών. Οικογένεια, η σύζυγος Μαρούλα Χριστοφίδου, τα παιδιά Σούλλα – Ανδρέας Αρτέμου, Ξένια – Πανίκος Πογιατζή, Παντελίτσα Κωνσταντίνου – Παύλος Σιούερ, Βούλα – Κωστάκης Παναγή, Σταυρούλα – Χριστάκης Μαρκιτανή, Χριστίνα – Γιώργος Κατσούρη και τα εγγόνια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Νικολάου Έγκωμης.

9.Κώστας Δ. Σιακόλα: Απεβίωσε στις 14 Ιουλίου 2009 σε ηλικία 85 ετών. Οικογένεια, τα παιδιά Χρύσω – Γιώργος Χατζηβασίλη, Αλέξης – Έλενα Σιακόλα, Ελένη – Αντώνης Αντωνίου, τα εγγόνια Κώστας, Βασίλης, Ηρώ, Ιωάννα, Κυριάκος και Ιωάννα. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αποστόλου Ανδρέα στο συνοικισμό Στρόβολος III.

10.Ολίβια Παναγιώτου: Απεβίωσε στις 17 Ιουλίου 2009 σε ηλικία 28 ετών. Οικογένεια, οι γονείς Χρίστος και Χρυσούλα και η αδελφή Μαρία. Η κηδεία και η ταφή έγιναν στο Κολότσι.

11.Μαρούλλα Χρυσάνθου: Απεβίωσε στις 18 Αυγούστου 2009 σε ηλικία 84 ετών. Οικογένεια, τα παιδιά Τάσος – Χριστίνα Χρυσάνθου, Ανδρούλλα – Πάνος Γεωργίου, Στέλιος Χρυσάνθου και εγγόνια. Η κηδεία έγινε στην εκκλησία του Τιμίου Προδρόμου στη Λευκωσία στις 20 Αυγούστου.

12.Χρίστος Παγδατής: Απεβίωσε στις 6 Αυγούστου 2009 σε ηλικία 76 χρονών. Οικογένεια, Ελένη Παγδατή, παιδιά Δέσπω και Ανδρέας Σάββα, Γιώργος και Ελένη Παγδατή, Μαρία και Λευτέρης Σαζεΐδης, τα εγγόνια και αδέρφια. Η κηδεία έγινε στον Ιερό Ναό Αποστόλου Μάρκου στον Αρχάγγελο – Λευκωσία

13.Γιάννης Κ. Τσέντας: Απεβίωσε στις 31 Αυγούστου 2009 σε ηλικία 89 ετών. Οικογένεια, τα παιδιά Παναγιώτης και Ρίτα Τσέντα, Κωνσταντίνος και Βούλλα Τσέντα, Αντώνης και Χρίστα Τσέντα, Μάρω Πιτσιλλίδου, Βάσω και Κωνσταντίνος Δέλτας, τα εγγόνια και τα δισέγγονα. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αποστόλου Βαρνάβα στη Δασούπολη.

14.Μαρούλλα Νικηφόρου: Απεβίωσε στις 12 Σεπτεμβρίου 2009 σε ηλικία 79 ετών. Οικογένεια, τα παιδιά Ρούλλα και Γιώργος Καπετάνιου, Άθως και Χριστίνα Νικηφόρου, Ηλίας και Φρανσουά Νικηφόρου, Χριστάκης και Αριάδνη Νικηφόρου,

Οδυσσέας και Άντρη Νικηφόρου, τα εγγόνια και τα δισέγγονα. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίας Βαρβάρας στο Καϊμακλί.

15.Ελένη Αρότη: Απεβίωσε στις 19 Σεπτεμβρίου 2009 σε ηλικία 90 ετών. Οικογένεια, τα αδέρφια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στην Ανθούπολη.

16.Αυγούστα Ζεμενίδου Καλαβά: Απεβίωσε στις 12 Οκτωβρίου 2009 σε ηλικία 80 ετών. Οικογένεια, ο σύζυγος Παναγιώτης Καλαβάς (πρώην Δήμαρχος Καραβά), τα παιδιά Δέσπω Καλαβά, Λώρα και Σπύρος Παπακυριακού, τα εγγόνια Μάριος και Κωνσταντίνος και η αδελφή Ροζαλία. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Παναγίας Χρυσανινιώτισσας στη Λευκωσία.

17.Χρίστος (Άκης) Καβραζώνης: Απεβίωσε στις 18 Οκτωβρίου 2009 σε ηλικία 57 ετών. Οικογένεια, τα αδέρφια Ειρήνη – Σάββας Κονναρής, Αντιγόνη – Αντρέας Φιούρης, Νικολής – Δέσποινα Καβραζώνη, Πανίκος – Μαρία Καβραζώνη, Ανδρούλα Καβραζώνη, Λένα και Γιώργης. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Μάμα στη Λακατάμια.

18.Κώστας Θωμά Λευτέρη: Απεβίωσε στις 3 Νοεμβρίου 2009 σε ηλικία 81 ετών. Οικογένεια, η σύζυγος Γιαννούλα Θωμά, τα παιδιά Γιώργος – Νίτσα Θωμά, Άντρη – Πανίκος Παναγή, Θωμάς – Νάσια Θωμά, Ευτύχιος – Λουκία Θωμά και τα εγγόνια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αποστόλου Ανδρέα στο Πλατύ.

19.Ανθούλα Ι. Ευθυμίου: Απεβίωσε στις 4 Νοεμβρίου 2009 σε ηλικία 88 ετών. Οικογένεια, τα παιδιά Πανίκος – Γιαννούλα, Σωτηρούλα – Χαράλαμπος, Μιχάλης – Ρούλα, Νίκος – Μαρίνα, εγγόνια και δισέγγονα. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίων Ανδρονίκου και Αθανασίας στο Τσέρι.

20,21.Ευτύχιος Γεωργίου και Θεόδωρος Γεωργίου: Απεβίωσαν στις 4 Νοεμβρίου 2009 σε ηλικία 49 και 25 ετών αντίστοιχα. Οικογένεια, η σύζυγος, τα παιδιά και τα αδέρφια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Παναγίας Χρυσοπολιτίσσης στον Ύψωνα.

22.Χαράλαμπος Χαραλάμπους: Απεβίωσε στις 5 Νοεμβρίου 2009 σε ηλικία 29 ετών. Οικογένεια, η σύζυγος Φρόσω Γεωργίου, οι γονείς Μιχάλης Χαραλάμπους και Δήμητρα (Πατσαλοσαββή) Χαραλάμπους, η αδελφή Άντρια Χαραλάμπους και τα πεθερικά Κυριάκος και Μαρία Σκέντου. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Κυπριανού στο Μένικο.

23.Ινώ Παντελή Αρότη: Απεβίωσε στις 20 Νοεμβρίου 2009 σε ηλικία 80 ετών. Οικογένεια, τα παιδιά Σταυρούλλα – Χάρης Χαραλάμπους, Χριστάκης – Νέλλη Αρότη, Μιχάλης – Πέτρα Αρότη, Ανδρέας Αρότης, τα εγγόνια και τα αδέρφια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό του Θεού Σοφίας στον Στρόβολο.

24.Ευτυχία Ιωαννίδου Σέρκη: Απεβίωσε στις 23 Νοεμβρίου 2009 σε ηλικία 83 ετών. Οικογένεια, τα

παιδιά Ανδρέας – Άννα Ιωαννίδη, Ελένη – Σάββας Όθωνος, Κωστάκης Ιωαννίδης, Νίκος Ιωαννίδης, Σωτήρης – Μαργαρίτα Ιωαννίδη, τα εγγόνια και τα αδέρφια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αποστόλου Λουκά, Αγίας Μαρίνας και Αγίου Θύρσου στο συνοικισμό Αγίου Αθανασίου στη Λεμεσό.

25.Διονύσης Διονυσίου: Απεβίωσε στις 9 Δεκεμβρίου 2009 σε ηλικία 77 ετών. Οικογένεια, τα παιδιά Στέλλα Νικολαΐδου Διονυσίου, Έλενα – Τόνυς Αντωνίου, Μαρία Διονυσίου, τα αδέρφια και εγγόνια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Ευαγγελίστριας Χρυσελεύσης στο Στρόβολο.

26.Αγάπη Σταυρινίδου: Απεβίωσε στις 28 Δεκεμβρίου 2009 σε ηλικία 87 ετών. Οικογένεια,

ο υιός Πανίκος Σταυρινίδης, τα εγγόνια και τα αδέρφια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίων Πάντων Μακεδονίτισσας.

27.Κωνσταντία Παπαϊακώβου Κορηνός: Απεβίωσε στις 5 Ιουλίου 2009 σε ηλικία 81 ετών. Οικογένεια, Παπασάββας και Καίτη Παπαϊακώβου, Χρίστος – Μαργαρίτα Παπαϊακώβου, Ειρήνη Παγδατή, Μαρούλα Βλάχου, Ανδρέας Κλωστρή, Χρύσω – Χριστόφορος Δημητρίου, Κυαριάκος Παπαϊακώβου, Μυροφόρα – Χαράλαμπος Μουστάκας, Μιλτιάδης – Γιαννούλα Παπαϊακώβου. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αποστόλου Φιλίππου στο συνοικισμό Αποστόλου Ανδρέα Λασιών.

[Αφιέρωμα στην Ολίβια Παναγιώτου]

«Γλυκιά ανεράδα του Μαρτιού,
ολημερίς σε κυνηγά με την ανέμη μου,
να σε προφτάσω, να σε αγκαλιάσω, να σου πω πόσο μου λείπεις,
και όλο μου φεύγεις και όλο απομακρύνεσαι.
Στο πρώτο φως της μέρας σ' αναζητώ.
Στο θρόισμα των φύλλων σ' αφουγκράζομαι.
Εκεί που σμίγει το γαλάζιο της θάλασσας με τ' ουρανού σ' ανακαλύπτω.
Στο ολόγιομο φεγγάρι σ' ονειρεύομαι
και όλο μου φεύγεις και όλο απομακρύνεσαι.
Στάσου, περίμενε έστω για μια στιγμή,
θέλω απλά να σου θυμίσω πόσο σε αγαπώ,
πριν μου φύγεις για την αιωνιότητα.»

Θα'σαι πάντα στη σκέψη μας
Ο πατέρας, η μητέρα, η αδελφή σου

Το κείμενο που ακολουθεί μας στάλθηκε από την οικογένεια της Ολίβιας Παναγιώτου και το οποίο δημοσιεύουμε, ένα σεμνό, ταπεινό αφιέρωμα στη μνήμη της

«Γεννήθηκε στις 4 Μαρτίου 1981 και έφυγε νωρίς από τη ζωή, στις 17 Ιουλίου 2009, σε ηλικία 28 χρονών. Πατέρας της ο Χρίστος Παναγιώτου από τη Μύρτου και μητέρα της η Χρυσούλα Γρηγορίου Μάντη από τον Καραβά.

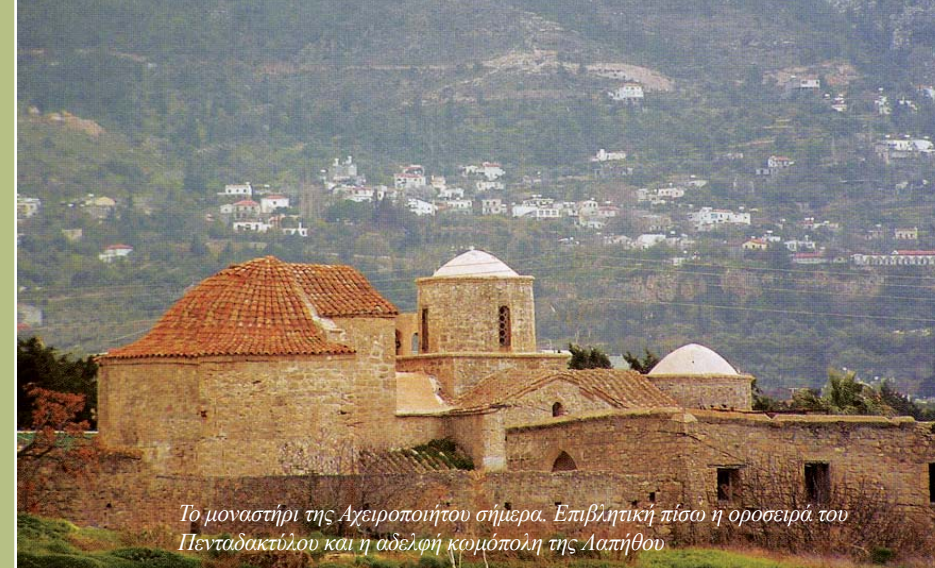
Αποφοίτησε με άριστα από το Λύκειο Αγίου Αντωνίου. Κάτοχος πτυχίου Κλασικών Σπουδών Πανεπιστημίου Κύπρου και μεταπτυχιακού τίτλου MSC in Education and Training Management (with honors) με διάκριση στη διατριβή από το Πανεπιστήμιο του Portsmouth (Αγγλία). Με την επιστημονική της κατάρτιση εργάστηκε στο κτηματολόγιο Πάφου και τα τελευταία χρόνια ως Διοικητική Λειτουργός στο Υπουργείο Υγείας όπου διακρίθηκε για την εργατικότητα και το ζήλο που επέδειξε στην εκτέλεση των καθηκόντων της.

Ολίβια της καρδιάς μας...

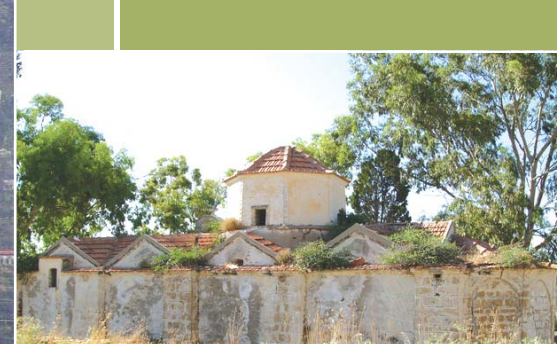
Αφιέρωσε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής της στην

απόκτηση της γνώσης μαχόμενη στο στίβο του πνεύματος. Αποτελούσε λαμπρό παράδειγμα για τους γύρω της με την ταπεινότητα του χαρακτήρα της και τις ευγενείς προσπάθειες που κατέβαλλε για να υλοποιήσει τα όνειρά της. Ωραία, ως ωραία Ελληνίδα στο ήθος και στην όψη, πολλές φορές έμοιαζε βγαλμένη από εποχές παλιές, αυθεντικές ανθρώπινες προκαλώντας το θαυμασμό των γύρω της. Η δική της προσέγγιση της απαγόρευε να πληγώνει τους συνανθρώπους της, της επέβαλλε να βοηθά σιωπηλά αυτούς που είχαν ανάγκη αλλά και να αποδεικνύει τον εαυτό της μόνο μέσα από τα έργα και τις πράξεις της. Το γλυκό γέλιο της, το βιαστικό της βάδισμα, τα εκφραστικά της μάτια, οι λακωνικές της κουβέντες, τα ώριμα λόγια της είναι μέσα και έξω μας, παντού.... Δεν σβήνονται, δεν χάνονται, δεν ξεθωριάζουν.

Το σύντομο πέρασμά σου από τη ζωή άφησε τα αποτυπώματα μεγάλης περηφάνιας στην οικογένεια, στον πατέρα σου, στη μητέρα σου, στην αδελφή σου. Άφησες τιμή και ωραίες αναμνήσεις σε όλους όσους σε ζήσαμε και σε είχαμε κοντά μας έστω και λίγο...

Το μοναστήρι της Αχειροποιήτου σήμερα. Επιβλητική πίσω η οροσειρά του Πεντάδακτύλου και η αδελφή κοιμόπολη της Λαπύθου

Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου σήμερα...

[Ταμείο Ευημερίας Καραβιωτών Μια κοινωνική προσφορά του Δήμου και του σωματίου μας]

Όπως έχουμε καταγράψει και στην προηγούμενη μας έκδοση, από την περσινή χρονιά έχει δημιουργηθεί το Ταμείο Ευημερίας Καραβιωτών. Μια κοινή προσπάθεια του Δήμου μας και του προσφυγικού σωματίου «Ο Καραβάς» με στόχο να υπάρχει η οικονομική δυνατότητα, μέσα από ένα ξεχωριστό ταμείο, να βοηθούνται άπορες οικογένειες Καραβιωτών, καθώς επίσης να εξετάζονται έκτακτες περιπτώσεις για τις οποίες χρειάζεται άμεσα οικονομική στήριξη.

Τα κύρια έσοδα του ταμείου είναι οι εισφορές που εξαγγέλλονται σε κηδείες Καραβιωτών καθώς, επίσης και άλλες εισφορές από Καραβιώτες και φίλους του Καραβά. Είμαστε πολύ ικανοποιημένοι γιατί η κοινή αυτή ενέργεια στέφθηκε με επιτυχία και αγκαλιάστηκε από τους δημότες μας. Την περασμένη χρονιά έγιναν εισφορές στο ταμείο ύψους 15,000 € περίπου και δόθηκαν χορηγίες και άλλα βοηθήματα σε άπορες οικογένειες Καραβιωτών, ύψους 12,000 €.

Με την ευκαιρία που καταγράφεται αυτό το σημείωμα, θα θέλαμε να εκφράσουμε τις θερμές μας ευχαριστίες σε όλες τις οικογένειες των Καραβιωτών οι οποίες εισηγήθηκαν κατά τη διάρκεια των κηδεών προσφιλών τους προσώπων να γίνουν εισφορές αντί στεφάνων για το Ταμείο Ευημερίας Καραβά. Μια ενέργεια που ταυτίζεται και με τη δική μας αποστολή για να βοηθούμε όσο μπορούμε δυσπραγούντες συνδημότες μας.

Η μεγαλύτερη δυνατή στήριξη στην προσπάθεια μας θα έχει σαν αποτέλεσμα να αυξηθούν τα ποσά που βοηθούμε καθώς και ο αριθμός των οικογενειών που θα γίνονται αυτές οι συμβολικές χορηγίες. Ευχαριστίες επίσης μεταφέρουμε σε όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του ταμείου για την προθυμία τους να βοηθούν όποτε τους ζητηθεί για την ενίσχυση του ταμείου.

Ο πόθος μου

Θεέ μου καταξίωσ' με στον Καραβά να πάω
να ξαναδώ τους τόπους μου τζι ύστερα να πεθάνω.
Να μπω μες στα περβόλια μου που τά'χα για καμάρι
να κόψω τα λεμόνια μου που τάκαμνα βουνάρι.
Να πάω στην «παλιόβρυση» περβόλι να ποτίσω
τζιαι μες στις μερσινιές να σιγοτραγουδήσω.
Να πάω εις την εκκλησιά να κάμω το σταυρό μου
τζιαι μέσα να λειτουργηθώ πούναι το όνειρό μου.
Μες στην Ευαγγελίστρια τη μιάλη εκκλησία
που όμοια της εν έσει ούλλη η επαρχία.
Τζιαι εις τον Άη Γιώρκη μας το μέγα Καβαλάρη
τζιαιν το μεγαλομάρτυρα με το μακρύ κοντάρι
μία προσευχή του στέλνουμε, να φέρει την ειρήνη.
Να πάω εις τη Λάμπουσα να ξαναπερπατήσω
τζιαι στην Αχειροποιήτο να ξαναπροσκυνήσω.
Θεέ μου καταξίωσ' με στον Καραβά να πάω
να ξαναδώ τους τόπους μου τζι ύστερα να πεθάνω.
Αμήν.

Χαριτίνη Παναή Ερωτοκρίτου

Απεβίωσε με τον πικρό καημό της προσφυγιάς στις 21 Αυγούστου 2008 σε ηλικία 79 ετών.

Δεν αξιώθηκε, όπως και πολλοί άλλοι πρόσφυγες μας, να γευτεί τη μεγάλη χαρά της επιστροφής.

Βάφτιση στο μοναστήρι της Αχειροποιήτου

Γάμος της Σταυρούλλας και Στέλιου Αργυρίδου στην εκκλησία της Παναγίας Ευαγγελίστριας στον Καραβά, ιερείς: Παπα-Δημήτριος Ιωαννίδης, Παπα-Ιάκωβος Κύρκος και πάτερ Πολύβιος Πέτρου από τη Λάπηθο.

Από τη βάφτιση του Ιάκωβου Παπαϊακώβου, νονός Χρίστος Παπαϊακώβου

Ο παπα-Ιάκωβος Κύρκος μετά την αποφοίτησή του από την Ιερατική Σχολή

[Προσωπικότητες του Καραβά «Ένα αφιέρωμα στον παπά-Ιάκωβο Κύρκο – Παπαγιακουμή»]

Παρουσίαση από τον Κώστα Πατέρα στην εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών στις 31 Μαρτίου 2009

«Ο τόπος έν' ο άνθρωπος τζι' όι ο άνθρωπος ο τόπος» Μ' αυτή την κυπριακή ρήση και μ' αυτό το σκεπτικό τα όσα ειπώθηκαν σήμερα για την εκκλησία της Αγίας Ειρήνης και τον Καραβά, οδηγούν το συνειρμό της σκέψης μας, στην εκκλησία μας που βρίσκεται στις παρυφές του Πενταδάκτυλου και στον τελευταίο διακονητή της, τον παπά-Ιάκωβο Κύρκο, το γνωστό μας παπά-Γιακουμή. Όσοι ζήσαμε τα τελευταία χρόνια πριν την προδοσία και το έγκλημα του '74 στον Καραβά, συνδέουμε την εκκλησία αυτή με τον ξεχωριστό αυτό ιερέα της κοινότητάς μας. Και ήταν πράγματι ξεχωριστός αυτός ο παπάς μας και γι' αυτό δίκαια τον τιμούμε έστω και μεταθανάτια.

Ο παπά-Ιάκωβος Κύρκος γεννήθηκε στον Καραβά στις 10 του Γενάρη του 1906 και καταγόταν από φτωχή οικογένεια. Τη νεανική του ηλικία την πέρασε στο χωριό, κάνοντας διάφορες δουλειές, όπως και αυτή του τσαγκάρη. Εργάστηκε ακόμα για κάποιο χρονικό διάστημα ως μεταλλωρύχος στα μεταλλεία του Αμιάντου και της Φωκάσας. Από νεανική ηλικία διακρινόταν για τον απaráμιλλο πατριωτισμό του και το ήθος του.

Σε ηλικία 20 χρόνων παντρεύτηκε τη συγχωριανή του Ελένη Αθανασίου Θούπου. Μαζί απέκτησαν δέκα παιδιά, τέσσερα αγόρια και έξι κορίτσια.

Εκείνη την περίοδο οι συγχωριανοί του στον Καραβά αναζητούσαν ιερέα και έτσι του πρότειναν να αναλάβει αυτός το ιερό αυτό καθήκον. Σε αυτή την πρόσκληση, μα και πρόκληση ταυτόχρονα δεν απάντησε αμέσως και διακατεχόταν από έντονο

προβληματισμό και σκεπτικισμό. Το σπίτι του βρισκόταν σε απόσταση μικρότερη από 100 μέτρα από την εκκλησία και ένα μονοπάτι μπροστά της τον οδηγούσε καθημερινά να περνά μπροστά από το ναό. Κοντά σ' αυτά όμως, όπως αποκάλυψε αργότερα ο ίδιος, είδε επανειλημμένα σε όραμα την ίδια την Αγία Ειρήνη να του ζητά να την υπηρετήσει. Χωρίς άλλη σκέψη τότε, αποφασίζει πλέον να ακολουθήσει το δρόμο της ιεροσύνης. Έτσι το 1934, στην εκκλησία του Αγ. Ελευθερίου στη Λευκωσία, χειροτονείται διάκονος από τον αείμνηστο Λεόντιο, τοποτηρητή τότε του Αρχιεπισκοπικού θρόνου. Ταυτόχρονα αρχίζει να φοιτά στο τριτάξιο τότε Γυμνάσιο της Λαπήθου, για ν' αποκτήσει την απαραίτητη μόρφωση.

Μετά από 2½ χρόνια φοίτησης στο Γυμνάσιο και σε ηλικία 25 χρόνων χειροτονείται ιερέας, πάλι από το Λεόντιο, και διορίζεται να υπηρετήσει στην εκκλησία της Αγίας Ειρήνης. Ταυτόχρονα συνέχισε να εργάζεται και ως τσαγκάρης, μαζί με τον αδερφό του Κυριάκο Κύρκο, για να εξασφαλίζει ένα επί πλέον εισόδημα για την πολυμελή του οικογένεια. Στα χρόνια που ακολουθούν ο πάτερ Ιάκωβος αναλαμβάνει και υπηρετεί την κοινότητά και τους συγχωριανούς με διάφορες ενέργειες και δραστηριότητες, όπως η πραγματοποίηση Εθνικών Εορταστικών εκδηλώσεων και η διενέργεια εράνων για συγχωριανούς μας, που τόσο είχαν ανάγκη εκείνους τους δύσκολους καιρούς.

Η εθνική και κοινωνική του δράση συνεχίζεται και αποκορυφώνεται κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Τότε στην Κύπρο φτάνουν πολλοί πρόσφυγες από τη Χίο και άλλα Ελληνικά νησιά. Καράβια γεμάτα πρόσφυγες καταφτάνουν στην παραλία μπροστά από το μοναστήρι της Παναγίας Αχειροποιήτου. Τότε με πρωταγωνιστή

τον πάτερ Ιάκωβο, οι πρόσφυγες βρίσκουν καταφύγιο και φαγητό στο μοναστήρι, καθώς και σε διάφορα σπίτια στον Καραβά. Η συγκέντρωση τόσων πολλών προσφύγων στην περιοχή του Μοναστηριού ανάγκασε την Αγγλική Κυβέρνηση να περιφράξει την περιοχή, βάζοντας τους πρόσφυγες σε καραντίνα, η οποία κράτησε σχεδόν 1½ χρόνο. Καθ' όλη αυτή τη χρονική περίοδο τη διατροφή των προσφύγων ανέλαβαν κυρίως οι Καραβιώτες, με μπροστάρη και πρωτεργάτη τον παπά Ιάκωβο, ο οποίος μάλιστα χρησιμοποίησε ως βοηθούς του το Χατζή και το Σωτήρη του Λύκου να γυρίζουν με κοφίνες τον Καραβά και να προσφέρουν οι χωριανοί μας όσα τρόφιμα μπορούσε ο καθένας. Μετά το τέλος του πολέμου κάποιοι από τους πρόσφυγες παρέμειναν στην Κύπρο και μερικοί μάλιστα στον Καραβά, όπου παντρεύτηκαν, ενώ οι υπόλοιποι επέστρεψαν στον τόπο τους.

Με έντονο το εθνικό συναίσθημα και την αγάπη για την πατρίδα ο πάτερ Ιάκωβος δεν μπορούσε παρά να συμμετάσχει, όπως μπορούσε, στον Εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα του 55-59. Σε συνεργασία με τον αδελφό Κυριάκο κατασκευάζουν κρησφύγετο στο οποίο φιλοξενούνται κατά καιρούς μερικά από τα ξεχωριστά στελέχη της ΕΟΚΑ, όπως ο υπαρχηγός της Γρηγόρης Αυξεντίου και ο τομεάρχης

► Οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης μαζί με τους ιερείς και άλλους επισήμους κατά τη διάρκεια υποδοχής της παρέλασης σε Εθνική επέτειο στον Καραβά, 1967 & 1970 αντίστοιχα

Κυριάκος Μάτσης. Η δράση του προδώνεται στους Άγγλους, οι οποίοι τον συλλαμβάνουν το 1958 και τον φυλακίζουν πρώτα στα κρατητήρια της Αγύρτας και ακολούθως στον Άγιο Λουκά στο Βαρώσι. Εκεί κρατείται για έξι μήνες. Εν τω μεταξύ στην προσπάθεια τους να συλλάβουν το Μάτση οι Άγγλοι, μετά από πληροφορίες τρίτων για την ύπαρξη του κρησφύγετου και όπλων, διενεργούν έρευνες στην περιοχή, σε σπίτια και σε περιβόλια. Ανακαλύπτουν το κρησφύγετο στο σπίτι του Κυριάκου Κύρκου, το οποίο και ανατινάζουν. Στη συνέχεια αποφάσισαν να ξεριζώσουν τα δέντρα του περιβολιού του παπά με το αιτιολογικό ότι σ' αυτό βρήκαν όπλα και πυρομαχικά. Τότε η παπαδιά, με τρία από τα παιδιά της, κατάφεραν να ξεφύγουν από τους Άγγλους, που τους είχαν σε περιορισμό κατ' οίκον, και έτρεξαν και έπεσαν μπροστά από τον εκσκαφέα, για να εμποδίσουν την εκρίζωση. Οι Άγγλοι όμως με ιδιαίτερη σκληρότητα τους άρπαξαν, τους πήραν δια της βίας στο σπίτι και πραγματοποίησαν την επιχείρησή τους, εκριζώνοντας 76 μεγάλα λεμονόδεντρα φορτωμένα με καρπό. Τότε ήταν που ένα από τα παιδιά του, ο Κυριάκος, συλλαμβάνεται και φυλακίζεται, ενώ ένα άλλο, ο Σάββας βγαίνει αντάρτης στα βουνά. Το τέλος του αγώνα βρίσκει τον παπά – Ιάκωβο να συνεχίζει το έντονο θρησκευτικό και πνευματικό του έργο.

Το καλοκαίρι του 1959 με δική του πρωτοβουλία και του τότε δημάρχου Παναγιώτη Καλαβά ιδρύεται στον Καραβά Κοινωνική Πρόνοια στην οποία συμμετέχουν με ιδιαίτερο ενθουσιασμό όλα τα οργανωμένα σύνολα της κοινότητας. Την ίδια περίοδο συστήνεται και επιτροπή για την ανέγερση μνημείου ηρώων στην κοινότητα, της οποίας πρόεδρος είναι ο ίδιος παπα – Ιάκωβος.

Εκείνη την εποχή λόγω έλλειψης ιερέων ο παπα-Ιάκωβος λειτουργεί και σε άλλες εκκλησίες. Κατά τη διάρκεια της διετίας 55-57 λειτουργούσε εναλλάξ και στην εκκλησία της Παναγίας της Ευαγγελίστριας. Μετά το 1960 λειτουργούσε εναλλάξ και με τη σειρά στις εκκλησίες των μικρών κοινοτήτων Παλιόσοφο, Φτέρυχα και Ελιά. Φρόντιζε να λειτουργεί πάντοτε τις γιορτές του πολιούχου αγίου της κάθε κοινότητας, καθώς και για το ευχέλαιο, την εξομολόγηση και τη Θεία Κοινωνία των κατοίκων των μικρών κοινοτήτων. Συνεχίζει ακόμα να λειτουργεί από το 1942 κάθε Δευτέρα και στην εκκλησία της Παναγίας στην Αχειροποιήτο. Ταυτόχρονα αναλαμβάνει πρόεδρος του εκκλησιαστικού δικαστηρίου Κερύνειας.

Το 1964 λόγω των διακοινοτικών ταραχών το μοναστήρι της Παναγίας της Αχειροποιήτου φιλοξενεί στρατιώτες και μετατρέπεται σε στρατόπεδο. Έτσι ο πάτερ Ιάκωβος γίνεται ο πνευματικός πατέρας,

όχι μόνον των στρατιωτών του μοναστηριού, αλλά και αυτών ολόκληρης της επαρχίας από τον Άγιο Ιλαρίωνα μέχρι το Βόσπορο και τη Μύρτου.

Η βάρβαρη τουρκική εισβολή του 1974 αναγκάζει τον πάτερ Ιάκωβο να πάρει το δρόμο της πικρής προσφυγιάς και να εγκατασταθεί με παιδιά και εγγόνια στη Λευκωσία. Παρ' όλα αυτά δεν πτοείται και συνεχίζει το θεάρεστο έργο του μαζί με το Μητροπολίτη Κερύνειας Μακαριστό Γρηγόριο, που του απονέμει το υψηλότερο αξίωμα της ιεροσύνης, αυτό του Οικονόμου. Το 1979 αναλαμβάνει ως ιερέας στη λυόμενη εκκλησία του Σταυρού, που βρισκόταν στον καταυλισμό των προσφύγων στο Στρόβολο. Εκεί γίνεται πρωτοεργάτης για την ανέγερση νέας εκκλησίας του Σταυρού. Εξακολουθεί να προσφέρει τις υπηρεσίες του στο εκκλησιαστικό δικαστήριο. Εν τω μεταξύ το 1981 εγκαθίσταται στο συνοικισμό προσφύγων Αποστόλου Ανδρέα στα Λατσαί. Η προσφυγιά και ο έντονος καημός του για επιστροφή έχουν όμως σοβαρό αντίκτυπο στην υγεία του. Μετά από 55 ολόκληρα χρόνια διακονίας ως ιερέας, στις 27 Ιανουαρίου 1989 ο πάτερ Ιάκωβος εγκαταλείπει τα εγκόσμια.

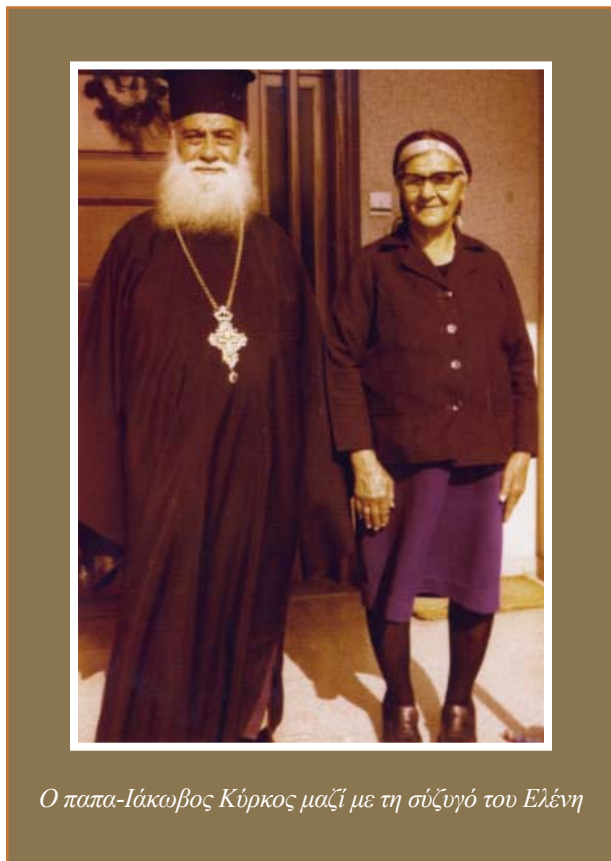
Από τον εσπερινό της Δευτέρας του Πάσχα στην Αγία Ειρήνη. Ιερείς: Παπα-Ιάκωβος Κύρκος και παπα-Δημήτρης Ιωαννίδης. Περιφορά της εικόνας από τον Ευτύχιο Παγδατή

Από τη χειροτονία του σε οικονόμο

Ο παπα-Ιάκωβος Κύρκος μαζί με τον υιό του Σύββα, ο οποίος σήμερα είναι ιερέας στην εκκλησία του Αγίου Αντωνίου στη Λευκωσία

Ο παπα-Ιάκωβος Κύρκος μαζί με τη σύζυγό του Ελένη

Αυτός ήταν ο παπά-Ιάκωβος Κύρκος, ο Παπαγιακουμής. Ένας ξεχωριστός ιερέας, ένας διαλεχτός υπηρέτης της θρησκείας και της εκκλησίας, αλλά ταυτόχρονα και ένας στρατιώτης του Χριστού και της πατρίδας.

Μεγάλη και διαρκής η σύνδεση του παπα-Ιάκωβου Κύρκου με το μοναστήρι της Αχειροποιήτου

1. Στο οκτατάξιο σχολείο Βασιλείας
2. Την ημέρα του γάμου του. Ο μικρός της φωτογραφίας είναι ο δρ. Κυριάκος Νικολάου
3. Λεωφορείο Ανδρέα Θεοδούλου, Ιούνιος 1952
4. Ο Χρήστος Γεττίμης
5. Μαζί με τους γονείς του την ημέρα του γάμου του, 20 Ιουλίου 1952

[Προσωπικότητες του Καραβά Χρήστος Γεττίμης (1925 – 2001)]

Ο Χρήστος Γεττίμης υπήρξε μια ξεχωριστή χαρισματική προσωπικότητα του Καραβά. Αφοσιωμένος οικογενειάρχης, φιλοπρόδοος, ακούραστος εκπαιδευτικός, φιλόπατρις, ταπεινός, τίμιος. Αυτά ήσαν μερικά από τα πλούσια χαρίσματα του χαρακτήρα του. Νιώθουμε ξεχωριστή περηφάνια γιατί στην παρούσα μας έκδοση φιλοξενούμε ένα συγκινητικό σημείωμά του, με τίτλο «Τα μάτια βουρκώνουν» το οποίο μας το παραχώρησε η κόρη του Ανδρούλλα. Παραθέτουμε επίσης ένα απόσπασμα από τη συνέντευξη που έδωσε η ίδια στο μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου Καραβά κ. Λάμπρο Μασούρη.

«Ο πατέρας μου γεννήθηκε το 1925 στον Καραβά. Γονείς του ο Κυριάκος Χ'Χριστοφή (Γεττίμης) και η Δέσποινα το γένος Μουττά. Τα παιδικά του χρόνια τα έζησε στον Καραβά στην ενορία του Άη Γιώρκη του Μεζερέ. Τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο του Καραβά και φοίτησε και στις 4 πρώτες τάξεις στο Γυμνάσιο της Λαπήθου. Συμπλήρωσε τις Γυμνασιακές του σπουδές στο Παγκύπριο Γυμνάσιο. Τότε Γυμνασιάρχης ήταν ο Κωνσταντίνος Σπυριδάκης. Φίλος και συμμαθητής του, αλλά κι ανταγωνιστής του στο ποιος θα αριστεύσει ήταν ο Μιχαλάκης Τριανταφυλλίδης, ο μετέπειτα δικαστής του Αν. Δικαστηρίου και Γεν. Εισαγγελέας. Ήταν άριστος μαθητής. Ενοικίαζε ένα δωματάκι απέναντι από την Αρχιεπισκοπή και διάβαζε με το φως από τη λάμπα του πετρελαίου. Συγκάτοικος του ήταν ο συγχωριανός του και μετέπειτα γνωστός επιχειρηματίας Νίκος Σιακόλας. Τέλειωσε το Διδασκαλικό Κολλέγιο Μόρφου και πήρε το δίπλωμα του δασκάλου.

Πήρε δύο υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές σαν δάσκαλος για ένα χρόνο στο Πανεπιστήμιο του Λήντς της Αγγλίας το 1961 και σαν Επιθεωρητής

για ένα χρόνο στο Πανεπιστήμιο στο Όρεγκον των ΗΠΑ το 1972. Το 1969 προάγεται σε Επιθεωρητή Στοιχειώδους Εκπαίδευσης Δημοτικής Εκπαιδευτικής και διορίζεται επιθεωρητής για την επαρχία Κερύνειας από τον Δαυλό μέχρι την Μύρτου. Μετά την Τουρκική εισβολή υπηρετεί στο γραφείο του Τμηματάρχη Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Άφησε φήμη φιλόπονου και προοδευτικού δασκάλου, που εργαζόταν συστηματικά για την πνευματική καλλιέργεια των μαθητών του, για να γίνουν σωστοί άνθρωποι και χρήσιμοι πολίτες στην κοινωνία. Ήταν ένας άνθρωπος που αγαπούσε πάρα πολύ τα παιδιά και πίστευε στην μοναδικότητα του καθενός στις δυνατότητες και στις ικανότητες του. Ήταν άνθρωπος που αγαπούσε τον τόπο του. Κι όταν αγαπάς τον τόπο σου αγαπάς και τους ανθρώπους από τον πιο μικρό μέχρι τον πιο μεγάλο. Παντρεύτηκε στις 20 Ιουλίου 1952 στον Καραβά με την Αναστασία Ευριπίδη Ιωαννίδη. Το 1953 γεννήθηκε ο πρωτότοκος γιος της οικογένειας ο Ευριπίδης και το 1955 ο δευτερότοκος γιος ο Κυριάκος που σήμερα είναι αγνοούμενος. Το 1959 γεννήθηκε η κόρη του η Ανδρούλλα.

Το 1974 ο γιος του ο Κυριάκος υπηρετούσε την στρατιωτική θητεία του. Ήταν αξιωματικός του 120 Λόχου Βαρέων Όπλων στη Λακατάμεια. Στις 19 Ιουλίου το απόγευμα ήρθε ο Κυριάκος με άδεια από τον στρατό. Άλλαξε τα ρούχα του κι έφυγε και πήγε πίσω στο στρατόπεδο. Ήταν η τελευταία φορά που τον είδαμε.. Η σκηνή αυτή θα παραμένει για πάντα χαραγμένη στην μνήμη μου. Την επόμενη μέρα το πρωί, έγινε η Τουρκική εισβολή και ξυπνήσαμε με τους πυροβολισμούς, τα αεροπλάνα και τους βομβαρδισμούς. Η μονάδα του Κυριάκου στις 20 Ιουλίου τη νύκτα, διατάχθηκε να κινηθεί προς την Κερύνεια και το πρωί της επομένης 21ης Ιουλίου

βρέθηκε να πολεμά στον Άγιο Γεώργιο Κερύνειας. Εμείς δεν ξέραμε τίποτα. Από διάφορες μαρτυρίες, θεάθηκε σε εκείνη την περιοχή. Τον είδαν κάποιοι συγχωριανοί καθώς και οι συμπολεμιστές του στο περιβόλι της Μητρόπολης. Όσο μπορούσαν κράτησαν εκεί την αμυντική γραμμή. Όταν έγινε εκεχειρία αρχίσαμε να τον ψάχνουμε και μάθαμε ότι ήταν στην περιοχή μεταξύ Αγίου Γεωργίου και Κερύνειας. Ο πατέρας μου άρχισε τις έρευνες και προσπαθούσε να μάθει κάτι παραπάνω αλλά δεν μπόρεσε. Από τη μονάδα του Κυριάκου (120 ΛΒΟ) υπάρχουν πολλοί αγνοούμενοι.

Ο Χρίστος Γεττίμης, η σύζυγος του Αναστασία μαζί με τα παιδιά και τα εγγόνια λίγα χρόνια μετά την εισβολή

Τον Σεπτέμβριο του 1974 είχαν αρχίσει οι συνομιλίες μεταξύ του Γλαύκου Κληρίδη και του Ραούφ Ντενκτάς. Συμφώνησαν για ανθρωπιστικούς λόγους όσοι αιχμάλωτοι ήσαν φοιτητές να απελευθερωθούν για να μπορέσουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους. Μέσα στον κατάλογο αυτό ήταν και ο Κυριάκος Γεττίμης, που επρόκειτο να πάει στη Θεσσαλονίκη να σπουδάσει Φαρμακευτική. Η ημερομηνία που δόθηκε ότι θα επέστρεφαν οι αιχμάλωτοι εκείνου του καταλόγου ήταν η 8η Νοεμβρίου 1974. Αντιλαμβάνεσθε την μεγάλη ανακούφιση και χαρά των γονιών μου αλλά και όλης της οικογένειας αφού για πρώτη φορά μαθαίναμε μια πληροφορία για τον Κυριάκο και το σημαντικότερο ότι μαθαίναμε ότι ήταν ζωντανός. Περιμέναμε πως και πως για να περάσει γρήγορα ο καιρός και να φθάσει εκείνη η μέρα της απελευθέρωσης του Κυριάκου μας. Εκείνη την μέρα ετοιμάσαμε το σπίτι για να υποδεχθούμε τον Κυριάκο, να ετοιμάσουμε το φαγητό για το βράδυ ... Επήγαμε στο Λήδρα Πάλας για να τον υποδεχτούμε και τον περιμέναμε μέχρι αργά αλλά δυστυχώς δεν επέστρεψε ... Η θέση του και το πιάτο του έμειναν αδειανά στο τραπέζι ... Οι Τούρκοι δεν έδωσαν καμιά δικαιολογία. Στον κατάλογο υπήρχαν και άλλα παιδιά που δεν επέστρεψαν. Η απογοήτευση μας ήταν τεράστια. Δεν μπορούσαμε να το πιστέψουμε. Ο πατέρας μου με τις γνωριμίες που είχε, έκανε πάρα πολλά διαβήματα και προσπάθειες διακρίβωσης της τύχης του Κυριάκου αλλά τίποτε δεν έγινε.

Μαζί με τους γονείς του Δέσποινα και Κυριάκο

Η ιστορία των αγνοουμένων είναι πολύ επώδυνη. Τον θάνατο κάποιου δικού σου μπορείς να τον ξεπεράσεις με τα χρόνια, δημιουργείς καινούργια βιώματα κι αρχίζεις να τον αποδέχεσαι και να τον συνειδητοποιείς. Η αβεβαιότητα όμως, δηλαδή να μην ξέρεις για τον δικό σου άνθρωπο αν ζει ή αν πέθανε, πού ζει, σε ποια κατάσταση βρίσκεται, είναι ένα μαρτύριο που το βιώνεις μέρα, νύκτα, καθημερινή και Κυριακή χειμώνα, καλοκαίρι. Δεν τελειώνει με τίποτε, με τίποτε....

Ο πατέρας μου δραστηριοποιήθηκε με την Παγκύπρια Επιτροπή Αγνοουμένων και έκανε πολλά ταξίδια στο εξωτερικό, σε μια προσπάθεια διαφώτισης, ώστε να ευαισθητοποιηθεί η κοινή γνώμη και να βοηθήσουν στην επίλυση του προβλήματος.

Μια άλλη τραγική ιστορία που συνέβηκε τις μέρες της εισβολής του '74, ήταν με την γιαγιά μου τη Δέσποινα, τη μητέρα του πατέρα μου που ήταν τότε περίπου 80 χρονών. Οι γονείς μου μαζί με τη θεία μου Ελένη και τη ξαδέλφη μου Βάσω, στο διάστημα της εκεχειρίας μετά την 22ας Ιουλίου και συγκεκριμένα αρχές Αυγούστου, πήγαν στον Καραβά να δουν τη γιαγιά μου, που ήταν μόνη της. Ενώ βρίσκονταν στο σπίτι μαζί της, η γιαγιά απέθανε. Ο πατέρας μου άρχισε να ψάχνει ιερέα στον Καραβά και στην Λάπηθο για να την κηδεύσουν. Οι Τούρκοι όμως είχαν φθάσει πολύ κοντά στο σπίτι από ψηλά στα βουνά κι άρχισαν να πυροβολούν κατά του αυτοκινήτου του, ένα άσπρο Austin. Γι' αυτό κι αναγκάστηκαν κι έφυγαν για να γλυτώσουν αφήνοντας την γιαγιά μου νεκρή στο κρεβάτι. Το γεγονός αυτό τον αναστάτωσε πάρα πολύ και δεν τον άφηνε να ησυχάσει. Τέσσερις ημέρες μετά οι γονείς μου αποφάσισαν να επιστρέψουν στον πολιορκούμενο Καραβά, πηγαίνοντας ουσιαστικά στο στόμα του λύκου. Εδώ είναι που θαύμασα την γενναιότητα της μητέρας μου και την αγάπη που είχε για τον πατέρα μου. Τον καταλάβαινε κι ήξερε τα αισθήματα αγάπης και εκτίμησης που είχε για την

μητέρα του. Ένοιωθε ότι έπρεπε να είναι εκεί μαζί του, να του συμπαρασταθεί σε μια τόσο δύσκολη κατάσταση που είχε να αντιμετωπίσει. Και μπροστά σ' αυτό δεν λογάριασε κανένα κίνδυνο.

Όταν έφτασαν στον Καραβά συνάντησαν άνδρες του ΟΗΕ και τους ζήτησαν την βοήθεια και την προστασία τους για να μεταβούν στο σπίτι τους στην περιοχή του Άη-Γιώρκη του Μεζερέ για να μπορέσουν να θάψουν την γιαγιά μου. Αυτοί όμως αρνήθηκαν. Τους ανέφεραν ότι αν θα πάνε αυτό θα γίνει με δική τους ευθύνη. Μαζί με δύο άλλους χωριανούς μας, τον Γιωρκή Τσιουρούτη και τον Σταύρο Μελή Αναστασίου αποφάσισαν και πήγαν μέσα από τα περιβόλια κι έφτασαν στο σπίτι. Έσκαψαν κάτω από ένα δέντρο κι εκεί έθαψαν τη νεκρή γιαγιά μου. Λίγες ώρες μετά, την επόμενη μέρα, 6 Αυγούστου, άρχισαν οι πολύνεκρες μάχες όπου καταλήφθηκαν ο Καραβάς και η Λάπηθος. Αυτό το γεγονός τον είχε καταβάλει τόσο σωματικά όσο και ψυχολογικά γι' αυτό κι όταν γύρισαν, ο πατέρας μου έπεσε στο κρεβάτι για αρκετό καιρό άρρωστος.

Ο πατέρας μου πέθανε το 2001 και μετά από πέντε χρόνια το 2006 πέθανε και η μητέρα μου. Σε ένα από τους φακέλους του πατέρα που διατηρούσε το αρχείο του, βρήκα ένα κείμενο με τις σκέψεις του, του οποία δεν γνώριζα την ύπαρξή του. Σκέψεις και συναισθήματα, γραμμένα σε ένα άσπρο χαρτί με παλιά γραφομηχανή, για τη ζωή, για τον τόπο του, τη μάνα του και τον αγαπημένο του γιο, τον Κυριάκο.... Ένα συγκινητικό κείμενο με σκέψεις από ένα απλό άνθρωπο που αγάπησε τον άνθρωπο, τον τόπο του, τα απλά και καθημερινά πράγματα της ζωής... Έμελλε όμως, να βιώσει την καταστροφή, που του συνέθλιψε τη ζωή, όπως και πολλών άλλων.

Κυριάκος Γεττίμης

Όσο και να κοιτάξεις στα μάτια αυτό το αγνοούμενο παλληκάρι, δεν θα βρεις καμιά απάντηση στο ερώτημα. «Γιατί έχει αλλάξει τόσο τραγικά η πορεία της ζωής και του τόπου μας;»

Τα μάτια βουρκώνουν...

Του Χρίστου Γεττίμη

«Τι να πω; Με λόγια ο καημός μου δε λέγεται. Τα πλούσια και τα ιερά της καρδιάς μου, της ψυχής μου και της ζωής μου έμειναν πίσω στο Τουρκοκρατούμενο χωριό μου.

Έμειναν πίσω, όταν προδομένος από τη διεθνή κοινωνία με συνεργάτες δικούς μας άθλιους πατριδοκάπηλους και κυνηγημένους από τη μάστιγα του Αττίλα διώχτηκαν μαζί με τους χωριανούς μου εκείνο το εφιαλτικό καλοκαίρι του 1974. Έμειναν στο χωριό μου τα χώματα που παιδάκι ανήμπορο άρπαξα για να σηκωθώ στην προσπάθεια μου να αλλάξω τα πρώτα βήματά μου. Εκεί έμειναν τα χώματα που οι γονιοί μου, οι πάπποι κι οι προπάπποι μου κι εγώ ποτίσαμε με τον ιδρώτα μας για να καρπίσουν. Εκεί έμειναν τα δένδρα μου που φύτεψα μικρά κλαδάκια για να ψηλώσουν αργότερα και στον ίσκιο τους περίμεναν να ξεκουραστώ. Εκεί έμειναν οι τάφοι των τιμημένων γονιών μου. Κομμάτι από τον εαυτό μου, εικόνα δική μου και των προγόνων μου, του πατέρα μου χαμόγελο έμεινε το εικοσάχρονο παιδί μου υπερασπίζοντας τη γη μου, τη δική του γη. Ίσως εκεί να βρίσκεται άταφος κι άκλαυτος, ή ζωντανός σκλάβος. Εκεί είναι οι λαχταριστές ακρογιαλιές που μέρες ολόκληρες όλα τα παιδιά της γειτονιάς σ' απόμερες γωνιές κολυμπούσαμε τα καλοκαίρια, οι κατάφυτοι λόφοι, οι ελιές, οι χαρουπιές, οι λεμονιές μας, το θυμάρι, το χαμομήλι, ο κισσός, ο παράδεισος της ζωής μου της επίγειας. Τι να πω. Δεν μπορώ τίποτε να πω!

Από εδώ στην ελεύθερη μεριά της Κύπρου που βρίσκομαι, στο βάθος του ορίζοντα, σαν σκιές, προβάλλουν τα βουνά μας, τα βουνά μου κι οι θύμησης μου ζωντανεύουν. Τα μάτια μου βουρκώνουν. Το αίμα μου κοχλάζει και νοσταλγώ το γυρισμό. Το γυρισμό να βρω το παιδί μου που αγνοείται. Να μπω στο περιβόλι μου που με τα χέρια μου έθαψα άκλαυτη και χωρίς παπά τη μάνα που με γέννησε. Να γονατίσω και να κλάψω. Να χαϊδέψω, όπως έκαμνα πριν, τους κορμούς των δένδρων μου που φύτεψα και μεγάλωσα εγώ με τα παιδιά μου. Να κοιμηθώ κάτω από αυτά. Να γεμίσω το στήθος μου με αγέρα θαλασσινό και βουνίσιο του τόπου μου που με έθρεψε και με γέννησε. Να θεραπευτεί η ραγισμένη μου καρδιά. Να αρπάξω το φτυάρι και τη τσάπα και να λουστώ ιδρώτα και χώματα καλλιεργώντας τη γη, να ζωντανέψω το κουρασμένο μου κορμί. Να ξεκουραστεί η ματιά μου στα χρώματα της γης μου. Να λειτουργηθώ στις εκκλησιές που βαπτίστηκα, στεφανώθηκα και βάπτισα τα παιδιά μου και προσευχήθηκα στο Θεό μου.

Νοσταλγώ να γυρίσω στον τόπο μου μ' όλους τους χωριανούς. Ν' αφήσω τους πουλημένους επιφύλτες. Να κάψω τα υπολείμματα του διάβα τους. Να βοηθήσω να ξαναριζώσει εκεί η Ελλάδα που διώκτηκε από τους Φοίνικες Κυπρίους και τους Τούρκους με τη δολιότητα και τα όπλα των ξένων. Να στήσω εκεί μνημείο για τιμή εκείνων που έπεσαν και για υπόμνηση στη νέα γενιά ενάντια στην προδοσία και τη διχόνοια. Να ξαναφέρω ίσως σε μερικούς μεγάλους τα χαμόγελα και στα μικρά παιδιά τη δική μου κάποτε ξέγνοιαστη και χαρούμενη ζωή.»

Παρουσίαση βιβλίου στην αίθουσα εκδηλώσεων της Τράπεζας Κύπρου στη Λεμεσό

Από την εκδήλωση βράβευσης στις 3 Οκτωβρίου στην πόλη Μπισκαρόζε της Νοτιοδυτικής Γαλλίας

[Πίτσα Πρωτοπαπά – Τιμητικές Διακρίσεις]

Είναι με ιδιαίτερη χαρά που πληροφορηθήκαμε δύο ξεχωριστές βραβεύσεις που έγιναν την περασμένη χρονιά για την πολύτιμη συνεργασία του Δήμου μας και του περιοδικού μας κ. Πίτσα Πρωτοπαπά. Η Πίτσα Χαρμαντά Πρωτοπαπά γεννήθηκε το 1944. Είναι κόρη του πρώην δήμαρχου Καραβά κ. Γιάννη Χαρμαντά και της Κούλλας Χαρμαντά από το Πέρα Πεδι.

Σπούδασε φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και πήρε το πτυχίο της το 1967 από το Ιστορικό – Αρχαιολογικό τμήμα του Πανεπιστημίου. Στη συνέχεια εργάστηκε σε σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης ως απλή καθηγήτρια και από το 1992 ως Βοηθός Διευθύντρια.

Παράλληλα με το εκπαιδευτικό της έργο ασχολήθηκε με την έρευνα στους τομείς της ιστορίας, της λαϊκής τέχνης και της λαογραφίας. Από το 1990 ως πριν την αφυπηρέτησή της, εργάστηκε στο Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών με μερική απόσπαση και ανήκε στην ομάδα των ερευνητών που οργάνωσαν το Αρχείο Προφορικής Παράδοσης του Κέντρου. Επιμελήθηκε βιβλία και περιοδικά, δημοσίευσε μελέτες και άρθρα σε θέματα ιστορίας και λαογραφίας και έδωσε διαλέξεις σε συναφή θέματα.

Στη συνέχεια αναφέρουμε τις πρόσφατες βραβεύσεις που έγιναν για την κ. Πίτσα Χαρμαντά, καθώς επίσης και μια σύντομη αναφορά σε συνέδρια που συμμετείχε. Σημειώνουμε ότι σε ξεχωριστό κεφάλαιο της έκδοσής μας αναφερόμαστε στην πολύ πετυχημένη εκδήλωση που διοργάνωσε το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών με θέμα «Αφιέρωμα στα έθιμα του γάμου στον Καραβά» με τη μεγάλη συμβολή της κ. Πίτσας Πρωτοπαπά. Ο Δήμος Καραβά και το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών αναγνωρίζοντας την πολύ σημαντική συνεισφορά της αγαπητής μας Πίτσας στον πολιτισμό του τόπου μας και αξιολογώντας το πλούσιο συγγραφικό της έργο, της έχουν απονέμει τιμητική πλακέτα με ειδική

αναφορά για τη συμβολή της στη διάσωση και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και παράδοσης της κατεχόμενης κωμόπολης του Καραβά.

Βραβεύσεις

(α) Οργανισμός "Arts – Sciences – Lettres" στη Γαλλία Στις 10 Μαΐου 2009 βραβεύτηκε στο Παρίσι η Καλλιόπη Χαρμαντά-Πρωτοπαπά από τον ανεξάρτητο μη κερδοσκοπικό οργανισμό Arts-Sciences-Lettres με αργυρό μετάλλιο για την προσφορά της στον πολιτισμό της Κύπρου και το συγγραφικό της έργο.

Η Κ. Πρωτοπαπά σε σύντομο κείμενό της, που μεταφράστηκε στα Γαλλικά από την Κυπρία Αγγέλα Μικαλλού - Jourdan, σύμβουλο του Οργανισμού, ανέφερε τα εξής:

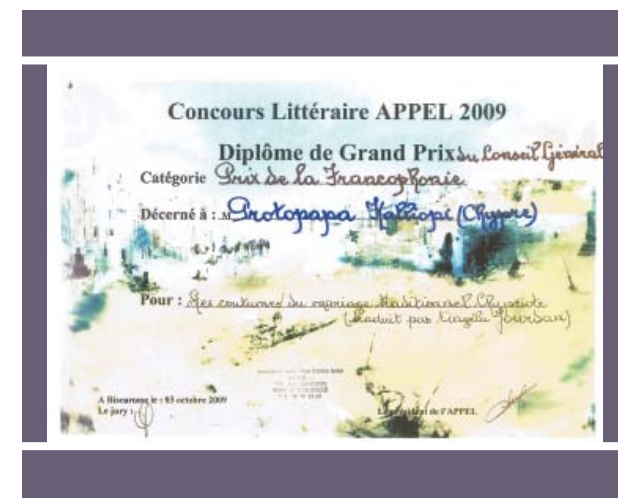
«Γεννιόμαστε σ' ένα περιβάλλον που μας σημαδεύει και καθορίζει σε μεγάλο βαθμό την πορεία μας στον κόσμο. Μεγάλωσα σ' ένα περιβάλλον φορτωμένο ιστορία, πλούσιο σε λαϊκή παράδοση, γεμάτο μυρωδιές και αρώματα. Μια πορεία κι ένα χρέος σ' αυτό το μικρό τόπο και τους ανθρώπους του. Αποτέλεσμα, μελέτες και βιβλία για την ιστορία και την παράδοση του τόπου. Η επιβράβευση από τη χώρα που είχε πάντα τα πρωτεία στον πολιτισμό ήταν κάτι πέρα από κάθε προσδοκία. Ιδιαίτερα σε μια εποχή που χρειάζονται στήριξη οι πνευματικές αξίες, τέτοιες ενέργειες ενθαρρύνουν και ανοίγουν δρόμους σε νέους ανθρώπους. Η αναγνώριση αυτή απευθύνεται στους ανώνυμους εργάτες του πνεύματος, στον πολιτισμό της Κύπρου και στον παγκόσμιο πολιτισμό. Μοναδική πρωτοβουλία να βραβεύεις ανθρώπους από όλο τον κόσμο, πέρα από σύνορα, πέρα από τη γλώσσα, κάτι που μόνο από τη Γαλλία μπορεί να προέρχεται. Ένα μεγάλο ευχαριστώ στην Ακαδημία Arts-Sciences-Lettres για τη μοναδική πρωτοβουλία και την προσφορά στον παγκόσμιο πολιτισμό».

(β) Φεστιβάλ λογοτεχνίας στην πόλη Biscarosse στη Γαλλία

Το δίτομο έργο της Καλλιόπης Πρωτοπαπά «Τα έθιμα του παραδοσιακού γάμου στην Κύπρο», έκδοση του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, πήρε το Α' βραβείο στα πλαίσια του Φεστιβάλ Λογοτεχνίας και Ζωγραφικής της Ομοσπονδίας Ποιητών, Ζωγράφων, Συγγραφέων της περιοχής Landes, L'APPEL.

Στην τελετή βράβευσης, που έγινε στις 3 Οκτωβρίου 2009 στην πόλη Biscarosse της νοτιοδυτικής Γαλλίας, έγινε παρουσίαση του έργου από την Κυπρία μεταφράστρια Αγγέλα Μικαλλού - Jourdan, η οποία ζει και εργάζεται στη Γαλλία. Ταυτόχρονα προβάλλονταν διαφάνειες σχετικές με τα διάφορα στάδια της τελετουργίας του γάμου.

Η παρουσίαση έγινε με τη συμμετοχή του Λαογραφικού Ομίλου Λεμεσού, μέλη του οποίου τραγούδησαν τραγούδια του γάμου και χόρεψαν κυπριακούς χορούς, φέρνοντας κοντά στο κοινό, που αποτελούνταν από ανθρώπους των Γραμμάτων και των Τεχνών, τόσο από τη Γαλλία, όσο και από άλλες χώρες, τον πολιτισμό της Κύπρου.

Συμμετοχή σε συνέδρια

Τη χρονιά που πέρασε η Πίτσα Πρωτοπαπά συμμετείχε στα πιο κάτω συνέδρια:

- Στο επιστημονικό συνέδριο «Τηλλυρία: Μνήμες, Ιστορία και αρχαιολογία» που οργάνωσε στον Κάτω Πύργο τις 4-5 Απριλίου 2009 το Μουσείο Ιεράς Μονής Κύκκου κάτω από την αιγίδα του Πανιερωτάτου Μητροπολίτη Κύκκου και Τηλλυρίας κ. Νικηφόρου, η Καλλιόπη Πρωτοπαπά συμμετείχε με την ανακοίνωση για «Τα έθιμα του κύκλου της ζωής στα χωριά της Τηλλυρίας».
- Στο Ε' Συμπόσιο Κυπριακής Λαογραφίας που οργάνωσε ο Λαογραφικός Όμιλος Λεμεσού με θέμα «Η γυναίκα στην παραδοσιακή κοινωνία της Κύπρου», η Καλλιόπη Πρωτοπαπά συμμετείχε με την ανακοίνωση με θέμα «Ο ρόλος της γυναίκας στην αγροτική παραδοσιακή κοινωνία της Κύπρου». Το συμπόσιο οργανώθηκε στο Δημοτικό Μέγαρο Λεμεσού στις 20-21 Νοεμβρίου 2009.

Από τη βράβευση που έγινε στο Παρίσι στις 10 Μαΐου

Παρουσίαση βιβλίου

Στην Αίθουσα Εκδηλώσεων της Τράπεζας Κύπρου στη Λεμεσό παρουσιάστηκε το δίτομο βιβλίο της Καλλιόπης Πρωτοπαπά «Έθιμα του παραδοσιακού γάμου στην Κύπρο», έκδοση του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών. Την έκδοση παρουσίασε ο ομότιμος καθηγητής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Γιάννης Ζέρβας. Παραδοσιακοί οργανοπαίκτες και ερμηνευτές παρουσίασαν αποσπάσματα από το «Τραγούδι του γάμου» στις διάφορες φάσεις του.

Αγαπητική φωτογραφία μετά την εκδήλωση που έγινε στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών στις 3 Δεκεμβρίου 2009, με θέμα «Τα έθιμα του γάμου στον Καραβά». Παλιοί συμμαθητές και συμμαθήτριες μαζί με την αγαπημένη εγγονή Ελίνα

1. Απονομή βραβείων Δώρου Λοΐζου στους Νέλλη Λουκαΐδου και Λεύκο Ζαφειρίου

2,3 Η μαέστρος της χορωδίας Νέλλη Λουκαΐδου

2

3

[Τιμητική διάκριση στη Νέλλη Λουκαΐδου «Βραβείου Δώρου Λοΐζου»]

Με το ανώτατο βραβείο του Δώρου Λοΐζου, τίμησε το Σοσιαλιστικό Κίνημα ΕΔΕΚ την Νέλλη Λουκαΐδου και τον Λεύκιο Ζαφειρίου για τη μεγάλη και ανεκτίμητη προσφορά τους στον τομέα του πολιτισμού, σε εκδήλωση που διοργάνωσε στις 29 Σεπτεμβρίου 2009 στην κατάμεστη αίθουσα του Θεάτρου Παλλάς.

Μιλώντας στην εκδήλωση ο Πρόεδρος του Κ.Σ. ΕΔΕΚ Γιαννάκης Ομήρου ανέφερε πως η απονομή του φετινού βραβείου «Δώρου Λοΐζου» σε δύο σημαντικούς ανθρώπους του πολιτισμού αποτελεί πράξη αναγνώρισης της τεράστιας προσφοράς τους. Και ολοκλήρωσε την ομιλία του αναφέροντας πως η Χορωδία «Η Φωνή της Κερύνειας» ταυτισμένη με τις αγωνιστικές εκδηλώσεις του λαού μας, ιδιαίτερα του προσφυγικού κόσμου, αναδείχθηκε σε έπαλη διεκδίκησης της δικαιοσύνης για την Κύπρο.

Στην εκδήλωση τραγούδησε ο διεθνούς φήμης βαρύτονος Κύρος Πατσαλίδης, ο οποίος ήλθε ειδικά από τη Βιέννη για να τιμήσει τη βραβευθείσα Νέλλη Λουκαΐδου, που υπήρξε η μουσικός που εντόπισε το ταλέντο του και τον καθοδήγησε στα πρώτα του βήματα.

Να θυμίσουμε πως η Νέλλη Λουκαΐδου-Δαμιανού, για 29 χρόνια προσφέρει σεμνά και αθόρυβα ανεκτίμητο έργο. Μόνη διδάσκει τις ομάδες τεσσάρων φωνών της χορωδίας τουλάχιστον δύο φορές τη βδομάδα και διευθύνει τη χορωδία. Μέσα από το αγωνιστικό τραγούδι προσπαθεί να κρατήσει ζωντανή τη μνήμη της κατεχόμενης πατρίδας μας και να ενισχύσει τον αγώνα των προσφύγων για επιστροφή και δικαίωση.

Διοργάνωσε με τη χορωδία μεγάλο αριθμό καλλιτεχνικών και αγωνιστικών εκδηλώσεων. Εμφανίστηκε σε φεστιβάλ, τραγούδησε σε οδοφράγματα, σε δρόμους και πλατείες, έδωσε συναυλίες στην Κύπρο, την Ελλάδα, την Αυστρία, την Μ. Βρετανία, την Ουγγαρία, τη Νορβηγία, το Βέλγιο και τη Γερμανία.

Παρουσιάστηκε πολλές φορές στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο στην Κύπρο και το εξωτερικό. Είναι η πρώτη χορωδία της Κύπρου που τραγούδησε μέσα στο Ευρωκοινοβούλιο. Από το 1994 διοργανώνει το ετήσιο Φεστιβάλ Μνήμης και Αγώνα με τη συμμετοχή και χορωδιών από την Ελλάδα. Και όλα αυτά όχι μόνο αφιλοκερδώς, αλλά και με οικονομική επιβάρυνση.

Αμετάθετος στόχος, όπως τον έταξαν η Νέλλη και η Χορωδία, είναι να τραγουδήσουν τα Ελευθέρια κάτω από το Κάστρο, στο γραφικό λιμανάκι της Κερύνειας.

Στιγμιότυπα από την εκδήλωση με τη συμμετοχή του βαρύτονου Κύρου Πατσαλίδη

Από την εκδήλωση «Έκθεση Τεχνών Νέων του Καραβά 2009» στο οίκημα του ΠΙΚ. Στο κέντρο ο έντιμος Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων κ. Νίκος Νικολαΐδης

Ο Τηλέμαχος Κληρίδης

Απονομές σε χορηγούς του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών

[Τηλέμαχος Κληρίδης Αντιπρόεδρος στον Οργανισμό Χρηματοδότησης Στέγης]

Ο Τηλέμαχος Κληρίδης γεννήθηκε το 1946 στον Καραβά. Γονείς του οι μακαριστοί Κυριάκος Κληρίδης από τον Αγρό και Θεοφάνη Τηλέμαχου Χ' Ττόφα, γνήσια Καραβιώτισσα. Είναι το τρίτο στη σειρά παιδί της οικογένειας του. Από μικρός ήταν πάντα εργατικός, κοινωνικός, φιλοπρόδοος μα πάνω από όλα τον χαρακτήριζε η καλοσύνη και η έμφυτη τάση να βοηθά το συνάνθρωπό του.

Αποφοίτησε από το Δημοτικό Σχολείο Καραβά και το Ελληνικό Γυμνάσιο Λαπήθου. Σπούδασε Γεωπονία στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Εργάστηκε στο Τμήμα Αναδασμού, όπου υπηρέτησε για 31 χρόνια φτάνοντας στη βαθμίδα του Ανώτερου Λειτουργού Αναδασμού και αφυπηρέτησε πρόωρα το 2004. Κατά τη διάρκεια της εργοδότησής του μετεκπαιδεύτηκε στην Ολλανδία και στο Ισραήλ σε θέματα Γεωργικών Εφαρμογών και Σχεδιασμού Ολοκληρωμένων Περιφερειακών Αγροτικών Προγραμμάτων Ανάπτυξης.

Το 1975 παντρεύτηκε την Λουκία Παναγιωτίδου από την Παναγιά της Πάφου, επίσης γεωπόνο.

Ο Τηλέμαχος Κληρίδης από τα πρώτα χρόνια της εισβολής και κατοχής της πατρίδας μας δραστηριοποιήθηκε σε διάφορα προσφυγικά σωματεία και οργανώσεις της επαρχίας μας με στόχο να ενδυναμωθεί ο αγώνας για επιστροφή στη γη μας.

- Είναι ιδρυτικό μέλος του Σωματείου «Αδούλωτη Κερύνεια», όπου υπηρέτησε ως βοηθός Γραμματέας.

- Πρωτοστάτησε με άλλους Εκπροσώπους Σωματείων και Οργανώσεων της Επαρχίας Κερύνειας στην οργάνωση της Συντονιστικής Επιτροπής Δήμων, Κοινοτήτων, Σωματείων και Οργανώσεων της Επαρχίας Κερύνειας.

- Είναι από τα ιδρυτικά μέλη του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς» και υπηρέτησε για δύο θητείες ως ο Πρώτος Αντιπρόεδρος και στη συνέχεια για άλλες δύο θητείες ως ο Πρόεδρος του.

- Είναι από τους πρωτεργάτες για τη δημιουργία και ανέγερση του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών

και, από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα, είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

- Από το 1996 μέχρι το 2009 ήταν Οικονομικός Διαχειριστής της Εκτελεστικής Γραμματείας της Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων.

Επίσης ο Τηλέμαχος Κληρίδης αναμείχθηκε στην πολιτική ζωή

- Είναι μέλος της Επαρχιακής Επιτροπής Κερύνειας, της Κεντρικής Επιτροπής και του Πολιτικού Γραφείου του Κ.Σ. ΕΔΕΚ και Γραμματέας της Θεματικής Προσφυγικής Πολιτικής.

- Στις Βουλευτικές εκλογές το 2006 ήταν υποψήφιος Βουλευτής του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ στην Επαρχία Κερύνειας

- Από το 2006 διορίζεται από τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας για δύο θητείες, εκ μέρους του ΚΣ ΕΔΕΚ ως Αντιπρόεδρος στον Οργανισμό Χρηματοδότησης Στέγης.

Ιδιαίτερο είναι το ενδιαφέρον και η αγάπη του Τηλέμαχου Κληρίδη για τις δραστηριότητες των Καραβιωτών, για τις οποίες εκφράζει με κάθε τρόπο και με κάθε ευκαιρία τη στήριξη και συμπαράστασή του.

Μαζί με μέλη του διοικητικού συμβουλίου του προσφυγικού σωματείου «Ο Καραβάς» από εκδήλωση προς τιμή του πρώτου προέδρου του σωματείου κ. Ανδρέα Χατζηπαναγή. Ο κ. Τηλέμαχος Κληρίδης πρώτος αριστερά

Στα Φυλακισμένα Μνήματα.
Εκδήλωση προς τιμή του ήρωα
Κυριάκου Μάτση

Απονομές σε εκδήλωση αγώνων
δρόμων με διοργανωτή τον Σύνδεσμο
Εφέδρων Αξιωματικών Επαρχίας
Κερύνειας, Νοέμβριος 2009

Από εκδήλωση απονομής διπλωμάτων σε
αποφοίτους του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου

Μαζί με τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας
και Τουρισμού κ. Αντώνη Πασχαλίδη

[Σάββας Κοσιάρης Αντιπρόεδρος στον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού]

Ο Σάββας Κοσιάρης γεννήθηκε στο χωριό Λιβερά της επαρχίας Κερύνειας το 1958 και μεγάλωσε στον Καραβά. Φοίτησε στο Ελληνικό Γυμνάσιο Λαπήθου μέχρι το 1974 και αποφοίτησε, στην προσφυγιά, από το Παγκύπριο Γυμνάσιο. Είναι νυμφευμένος με τη Γεωργία Οικονόμου από το Πελένδρι Λεμεσού, με την οποία απέκτησαν δύο παιδιά. Την Αντρη (28 ετών) και το Χρίστο (23 ετών). Παρακολούθησε μαθήματα Νομικής, σαν εξωτερικός φοιτητής, στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών καθώς και σειρά μαθημάτων για τη Δημοτική γλώσσα. Διορίστηκε στη Δημόσια Υπηρεσία τον Απρίλιο του 1976 από την οποία υπέβαλε παραίτηση το 1992 για να ασχοληθεί επαγγελματικά και ολοκληρωτικά με τη μεγάλη του αγάπη, τη δημοσιογραφία. Στο διάστημα αυτό, είχε αποσπαστεί και στο νεοσύστατο τότε, Φορέα Νεολαίας, ως Λειτουργός.

Από το 1976 συνεργάστηκε με αρκετές εφημερίδες και περιοδικά, με έμφαση στα κοινωνικά και αθλητικά θέματα. Στην εφημερίδα «Σημερινή» αρθρογραφεί από το 1976 μέχρι σήμερα!

Το 1988 ανέλαβε καθήκοντα μόνιμου συνεργάτη στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, ως παρουσιάστης, συντάκτης, σχολιαστής και παραγωγός αθλητικών εκπομπών. Το 1992 μεταπήδησε στο Τμήμα Ειδήσεων του ΡΙΚ και ήταν για δύο χρόνια βασικός εκφωνητής του τηλεοπτικού Δελτίου Ειδήσεων του σταθμού. Συνεργάστηκε επίσης και με την εκπομπή «ραδιοφωνική εφημερίδα» του πρώτου προγράμματος του ΡΙΚ.

Το 1996 υπέβαλε παραίτηση από το κρατικό κανάλι και ανέλαβε τη δημιουργία και διεύθυνση του αθλητικού τμήματος των συνδρομητικών καναλιών LTV και ΑΛΦΑ, θέση που κατείχε μέχρι τον Δεκέμβριο του 2007. Από τη θέση του διευθυντή του αθλητικού τμήματος, υπηρέτησε για ένα χρόνο και το κανάλι Plus. Υπηρέτησε την Ένωση Αθλητικογράφων Κύπρου για δύο δεκαετίες, από τις θέσεις του απλού μέλους του Δ.Σ., του Βοηθού Γενικού Γραμματέα, του Αντιπροέδρου

και του Προέδρου. Ήταν εισηγητής σε πολλά συνέδρια των αθλητικών συντακτών Κύπρου και Ελλάδας, ενώ συμμετείχε σε δεκάδες αποστολές μεγάλων αθλητικών γεγονότων στο εξωτερικό.

Κείμενά του έχουν αξιοποιηθεί για την προβολή του Κυπριακού προβλήματος στο διεθνές χώρο. Διετέλεσε μέλος σχολικών επιτροπών καθώς και της Σχολικής Εφορείας Κερύνειας. Ασχολείται με τη λογοτεχνία και το 1982 εξέδωσε την ποιητική συλλογή «Τόσα Χρόνια». Πεζά κείμενά του, έχουν δραματοποιηθεί από Γυμνάσια στην Κύπρο καθώς και από Ελληνικό τηλεοπτικό σταθμό στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Από τον Οκτώβριο του 2009 εκδίδει την εβδομαδιαία εφημερίδα «Αθλητισμός και Πολιτισμός». Τον Ιούλιο του 2006 ο τότε Πρόεδρος της Δημοκρατίας Τάσος Παπαδόπουλος διόρισε το Σάββα Κοσιάρη στη θέση του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού, που είναι η ανώτατη αθλητική αρχή του τόπου. Το 2009 ο νυν Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Δημήτρης Χριστόφιας τον διόρισε στη θέση του Αντιπροέδρου του ΚΟΑ, θέση που θα κατέχει μέχρι τον Ιούλιο του 2012. Ο Σάββας Κοσιάρης είναι πολύτιμος συμπαράστατος στο έργο του Δήμου και του σωματείου μας. Έλαβε μέρος σε αρκετές εκδηλώσεις που διοργανώθηκαν από τον Δήμο μας και άλλα οργανωμένα σύνολα της επαρχίας Κερύνειας. Με τις συμμετοχές του δίνει πάντοτε ποιότητα λόγου και έκφρασης, εφόδια πολύτιμα για κάθε πετυχημένη εκδήλωση ή άλλη δραστηριότητα.

Με την αγάπη και την
εκτίμησή μας, στον
Σάββα Κοσιάρη από το
Δήμο Καραβά

[Χριστόφορος Χριστοδουλίδης Οικονομικός Διευθυντής του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου]

Ο Χριστόφορος Χριστοδουλίδης γεννήθηκε στον Καραβά τον Ιούλιο του 1963. Η μητέρα του είναι η Βασιλική Χριστοδουλίδου η οποία δίδαξε για πολλά χρόνια στα δημοτικά σχολεία του Καραβά και ο πατέρας του ο Νίκος Χριστοδουλίδης από το Δίκωμο τον οποίο πολλοί Καραβιώτες είχαν σαν καθηγητή μαθηματικών στο Γυμνάσιο Λαπήθου.

Έζησε τα παιδικά του χρόνια στον Καραβά μέχρι το 1968 όταν η οικογένεια μετακόμισε στη Λευκωσία. Ακόμη και μετά την μετακόμιση στη Λευκωσία, τα Σαββατοκύριακα, τα καλοκαίρια, και οι γιορτές των Χριστουγέννων και του Πάσχα πάντοτε γίνονταν στον Καραβά, μέχρι και το καλοκαίρι του 1974 οπότε η οικογένεια αναγκάστηκε μετά την τουρκική εισβολή, να προσφυγοποιηθεί στη Λευκωσία.

Αποφοίτησε από το Παγκύπριο Γυμνάσιο το 1981 και αφού ολοκλήρωσε τη θητεία του στην Εθνική Φρουρά, μετέβηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες για σπουδές. Φοίτησε στο University of Connecticut όπου απέκτησε Bachelor στη Μηχανολογία το 1987 και Master στη Μηχανολογία το 1989.

Άρχισε την επαγγελματική του καριέρα με την General Electric στο Manufacturing Management Program το 1989. Ενώ παράλληλα εργαζόταν, φοιτούσε στο University of Cincinnati από το οποίο απέκτησε Μεταπτυχιακό στη Διοίκηση Επιχειρήσεων το 1993. Εργάστηκε σε διάφορες υπηρεσίες και τομείς της General Electric όπως βιομηχανία, ανάπτυξη νέων προγραμμάτων, περιβαλλοντικά, τμήμα αγορών, διαχείριση ποιότητας και άλλα. Από το 1999 διετέλεσε διευθυντής σε διάφορες θέσεις της εταιρείας. Από τον Απρίλιο του 2006 επαναπαρίστηκε στην Κύπρο με την οικογένεια του και ανέλαβε καθήκοντα Διευθυντή Διοίκησης και Οικονομικών του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Ως Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου είναι υπεύθυνος για τη δημιουργία, διαμόρφωση και υλοποίηση του προϋπολογισμού του ιδρύματος. Είναι επίσης αρμόδιος για την πλήρη και αποτελεσματική οργάνωση, την κατεύθυνση, το συντονισμό, την επίβλεψη, καθώς επίσης και την αποτελεσματική λειτουργία όλων των διοικητικών υπηρεσιών και τμημάτων του πανεπιστημίου.

Παράλληλα, ασχολείται με τη δημιουργία της βραχυπρόθεσμης και της μακροπρόθεσμης στρατηγικής για την ανάπτυξη του Πανεπιστημίου, ως επίσης και με τη δημιουργία και την καθιέρωση των νέων προγραμμάτων του. Είναι παντρεμένος με την Φώφη Κωνσταντινίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και έχει δυο παιδιά, την Φάνια και την Νικόλ 14 και 9 χρονών αντίστοιχα.

Τιμά με την παρουσία του σχεδόν όλες τις εκδηλώσεις του Δήμου και του σωματείου μας και η βοήθειά του σε πολλές περιπτώσεις υπήρξε χρήσιμη και ουσιαστική.

Ο Χριστόφορος Χριστοδουλίδης μαζί με τους γονείς
του, αγαπητούς μας εκπαιδευτικούς, Βασιλική και Νίκο
Χριστοδουλίδη

Αναμνηστική φωτογραφία με μέλη της οικογένειας

Ο Νίκος και η Μάρω Χατζηστεφάνου
ξεναγούνται στο εργοστάσιο «Kontos food»

Ο Ευριπίδης Κόντος μαζί με τον πρόεδρο
του σωματείου «Λάμπουσα» κ. Σταύρο
Καμυλάρη

Αναμνηστική φωτογραφία. Μέλη του σωματείου
«Λάμπουσα» Αμερικής μαζί με εκπροσώπους του Δήμου και
του σωματείου μας – Νοέμβριος 2009

1.Ο Ευριπίδης Κόντος μαζί με τη γυναίκα του Ευαγγελία
2.Στελέχη του εργοστασίου Κόντος

Φωτογραφικά στιγμιότυπα από την
εκδήλωση που διοργάνωσε ο Παγκύπριος
Φαρμακευτικός Σύλλογος, στις 16
Οκτωβρίου 2009 στη Λευκωσία

[Ευριπίδης Κοντός 'Ένας άξιος απόδημος Καραβιώτης με μια πλούσια κοινωνική πρῶσφορά και δράση]

Ένας ακόμα Καραβιώτης, ο Ευριπίδης Κόντος, τιμά τη γενέτειρά του τον Καραβά, με τη δράση του και τις επαγγελματικές του επιτυχίες, στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής.

Ξεκίνησε από την Κύπρο, ως μετανάστης στις ΗΠΑ, το 1948, ένα φτωχό, αμούστακο σχεδόν παιδί, χωρίς να γνωρίζει τη γλώσσα, τα αγγλικά, όπως ακριβώς συνέβαινε και με τους πιο πολλούς μετανάστες. Με συνοδεία του την πίστη να γίνει ένας ευκατάστατος πολίτης για να μπορέσει να βοηθήσει την οικογένειά του που άφηνε πίσω, στην Κύπρο, στον Καραβά, με όπλο του την εργατικότητα, την εξυπνάδα, το πείσμα και την αγάπη του για τον Καραβά, καταφέρνει να κατακτήσει τα όνειρά του.

Σε εντυπωσιάζει το σπινθηροβόλο του βλέμμα, το γλυκό του χαμόγελο, η καλοσύνη που πηγάζει από το χαρισματικό χαρακτήρα του, μα πάνω από όλα η αγάπη του για κάθε τι που έχει να κάνει με τον Καραβά. Χείμαρρος οι αναμνήσεις του, ξεπηδούν από τα παιδικά του χρόνια στον Καραβά.

Παντρεύτηκε την Ευαγγελία Κουφουδάκη το 1956 (Ελληνίδα στην καταγωγή) και απέκτησαν 3 παιδιά. Την Κατερίνα, το Σταύρο και τον Κωνσταντίνο. Έχει επτά εγγόνια. Η Κατερίνα έχει δύο κόρες, ο Σταύρος δύο κόρες και ένα γιο και ο Κωνσταντίνος δύο γιους. Και τα δύο του εργοστάσια που βρίσκονται στη Νέα Υερσέη στην Αμερική πολύ κοντά το ένα στο άλλο λειτουργούν με την επωνυμία KONTOS FOOD INC. Παράγουν το γνωστό φύλλο του μπακλαβά για το οποίο έχει τιμηθεί με τον τίτλο της ευρεσιτεχνίας.

Σε αυτά εργάζονται 220 εργάτες που χειρίζονται να νέου τύπου αυτοματοποιημένα μηχανήματα κατασκευής του φύλλου. Κατασκευάζει καθημερινά 800 ταψιά μπακλαβά, άλλα σπανακόπιτας, τυρόπιπτας, κατέφι, και 45 ξεχωριστές γεύσεις πίπτας. Για διανομή των

προϊόντων του σε άλλες Πολιτείες της Αμερικής διαθέτει 6 trailer και 25 αυτοκίνητα.

Ο Ευριπίδης Κόντος διακρίνεται για τη θρησκευτικότητα, την αγάπη και αφοσίωσή του στην εκκλησία. Να σημειώσουμε πως ο Ευριπίδης Κόντος, ο ακούρατος εργάτης, είναι ακούρατος και στο να υπηρετεί τα κοινά. Από τους πρώτους που εργάστηκε με ζήλο και αγάπη για τη σύσταση, διατήρηση και πρόοδο του Σωματείου Λάμπουσα Αμερικής. Διατέλεσε δε για αρκετά χρόνια, Πρόεδρος του σωματείου, υπήρξε ιδρυτικό μέλος του σωματείου «Παγκύπριος» Αμερικής, μέλος της Κυπριακής Ομοσπονδίας Σωματείων και Οργανώσεων Αμερικής και έχει ανακηρυχθεί μεγάλος ευεργέτης για τις ορθόδοξες εκκλησίες της Αμερικής, του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου στη Νέα Υερσέη και του Αγίου Γεωργίου στο New Port Rickey στη Φλόριδα. Εξακολουθεί να βοηθά και να στηρίζει πολλές εκδηλώσεις του Σωματείου Λάμπουσα Αμερικής αλλά και για τα σωματεία του Καραβά στην Κύπρο, τα ενισχύει οικονομικά με την ενθουσιώδη αγάπη και το πηγαίο ενδιαφέρον του.

Το όνομα του προστίθεται στον μακρύ κατάλογο των καταξιωμένων Καραβιωτών του εξωτερικού που κοσμούν τη μικρή μας Κύπρο.

Νοέμβριος 2004 – Από επίσκεψη του Δημάρχου Καραβά στη Νέα
Υόρκη όπου μεταξύ άλλων σε τιμητική εκδήλωση επιδόθηκαν
αναμνηστικά τιμητικά δώρα σε όσους έχουν διατελέσει πρόεδροι
του σωματείου «Λάμπουσα» Αμερικής. Διακρίνονται ο Σταύρος
Καμυλάρης, ο Ευριπίδης Κόντος και ο Αριστείδης Χατζηδημητρίου

[Διάλεξη του Καραβιώτη επιστήμονα Δρ. Κυριάκου Νικολάου]

Πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 16 Οκτωβρίου στην αίθουσα Σόλωνα Τριανταφυλλίδη στα Γραφεία της Διοίκησης της Τράπεζας Κύπρου στη Λευκωσία, η εναρκτήρια εκδήλωση του 6ου Παγκύπριου Φαρμακευτικού Συνεδρίου.

Κύριος ομιλητής της εκδήλωσης ήταν ο διακεκριμένος επιστήμονας Δρ. Κυριάκος Νικολάου ο οποίος έδωσε διάλεξη με θέμα «Molecules that changed the world». Ο Παγκύπριος Φαρμακευτικός Σύλλογος ο οποίος ήταν ο διοργανωτής του συνεδρίου, επέλεξε τον καθηγητή Νικολάου έχοντας υπόψη το πλούσιο επιστημονικό του έργο και την επιστημονική έρευνα που διεξάγει στο Πανεπιστήμιο Scripps στην Καλιφόρνια των Ηνωμένων Πολιτειών. Το θέμα της διάλεξης «Χημικά μόρια που άλλαξαν τον κόσμο» ήταν βασισμένο πάνω στο περιεχόμενο της πρόσφατης έκδοσης του καθηγητή Νικολάου που κυκλοφόρησε το 2008 (για την έκδοση αυτή γίνεται αναφορά στο 2ο τεύχος του περιοδικού μας «Καραβιώτικα Δρώμενα»).

Μια σημαντική πληροφορία που μάθαμε και διαπιστώσαμε από τη διάλεξη, ήταν ότι ο αγαπητός μας Κυριάκος Νικολάου σε όλες σχεδόν τις διαλέξεις που κάνει σε πολλές χώρες ανά το παγκόσμιο, αναφέρει μια μικρή περιεκτική εισαγωγή για το πρόβλημα της Κύπρου με ταυτόχρονη αναφορά για τον τόπο της καταγωγής του και το πατρικό του σπίτι στον Καραβά, εκεί που έζησε τα παιδικά του χρόνια και όπου διατηρεί άσβεστες όμορφες μνήμες. Συγκλονιστική και συγκινητική από κάθε άποψη η εισαγωγή αυτή η οποία είναι μία πάρα πολύ καλή μέθοδος διαφώτισης στο χώρο των επιστημόνων και των ερευνητικών κέντρων.

Ο Φαρμακευτικός Σύλλογος τίμησε τον Δρ. Κυριάκο Νικολάου για το επιστημονικό του έργο και την

Αναμνηστική φωτογραφία μετά το συνέδριο. Ο Δρ. Νικολάου μαζί
με φίλους Καραβιώτες και Καραβιώτισσες. Συγκίνηση, μαζί με
αναμνήσεις και θύμησες από την όμορφη ζωή του Καραβά μας

προσφορά στον τομέα της έρευνας. Νιώθουμε δε, ιδιαίτερη περηφάνια γιατί ένας επιστήμονας με Καραβιώτικη καταγωγή προβάλλει τον Καραβά και το Εθνικό πρόβλημα της Κύπρου με ένα τρόπο μοναδικό ο οποίος συγκινεί και ευαισθητοποιεί ταυτόχρονα. Αξίζουν πολλά συγχαρητήρια στον Δρ. Κυριάκο Νικολάου γιατί εντοπίζουμε μέσα από το επιστημονικό του έργο, ένα σημαντικό συνοδοιπόρο στη δική μας αποστολή για προβολή των δικαιών της Κύπρου.

Με μεγάλη χαρά πληροφορηθήκαμε ότι η Κυπριακή πολιτεία θα τιμήσει τον Δρ. Κυριάκο Νικολάου το 2010 με το επιστημονικό βραβείο που απονέμεται κάθε χρόνο από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου. Περισσότερα για αυτή τη βράβευση θα έχουμε στην επόμενη μας έκδοση.

Ευχαριστούμε θερμά τον Φαρμακευτικό Σύλλογο και την κ. Αναστασία Χριστοδουλίδου για την παραχώρηση του φωτογραφικού υλικού σχετικά με τη διάλεξη του Δρ. Κυριάκου Νικολάου.

Η στιγμή της ανάρτησης των δύο σημαιών στο μνημείο του ήρωα αγνοούμενου παλληκαριού του Καραβά

*Οι γονείς, τα αδέλφια και συγγενείς του ήρωα αγνοούμενου Μιχαήλ Μιχαλάκη
Μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου Καραβά μαζί με μέλη του Κοινοτικού
Συμβουλίου Μαθηκολώνης (φώτο κέντρο)*

[Εκκλησιασμός στην εκκλησία της κοινότητας Μαθηκολώνης – τρισάγιο στο μνημείο του αγνοούμενου στρατιώτη Μιχαήλ – Μιχαήλ]

Αντιπροσωπείες του Δήμου μας και του προσφυγικού μας σωματείου «Ο Καραβάς» παρευρέθησαν στις 29 Νοεμβρίου 2009 σε εκκλησιασμό που έγινε στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου στην κοινότητα Μαθηκολώνης. Η πρωτοβουλία αυτή ήταν συνέχεια της εκδήλωσης που έγινε μετά τα εγκαίνια του πάρκου και του μνημείου προς τιμή του αγνοούμενου στρατιώτη Μιχαήλ Μιχαήλ (λεπτομέρειες αναφέρονται σε ξεχωριστό κεφάλαιο). Δέσμευση του Δημοτικού Συμβουλίου ήταν όπως η σημαία με το έμβλημα του Δήμου Καραβά κυματίζει μαζί με τη σημαία του Κοινοτικού Συμβουλίου Μαθηκολώνης στο πάρκο που ανεγέρθηκε το μνημείο, δίνοντας έτσι μια επιπρόσθετη τιμή για τον Καραβά, τόπο καταγωγής του αγνοούμενου στρατιώτη καθώς επίσης και για την κοινότητα Μαθηκολώνης τόπο που φιλοξενεί το μνημείο στην προσφυγιά.

Πριν την ανάρτηση των δύο σημαιών προηγήθηκε τρισάγιο όπου αναπέμφθηκε δέηση για εξεύρεση των αγνοούμενων παλληκαριών μας, καθώς επίσης διαβάστηκε ευχή για σύντμηση της δοκιμασίας του προσφυγικού κόσμου. Ο Δήμος Καραβά επίδωσε τιμητικά ενθυμήματα στο Κοινοτικό Συμβούλιο Μαθηκολώνης για τη συνεργασία και τη στήριξη του στην ανέγερση του μνημείου.

Άλλες εκδηλώσεις

Άλλες δραστηριότητες και ενέργειες του Δήμου και για τις οποίες παραθέτουμε φωτογραφικό υλικό σ' αυτή την ενότητα είναι οι επισκέψεις και ξεναγήσεις που έγιναν στα γραφεία του Δήμου μας και του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, από αντιπροσωπεία του Δημοκρατικού Συναγερμού, με επικεφαλής τον πρόεδρό του κ. Νίκο Αναστασιάδη, καθώς επίσης και η επίσκεψη του Πρέσβη της

Ελλάδας κ. Βασίλειου Παπαϊωάννου. Τιμητικές εκδηλώσεις με απονομές έγιναν στο Οίκημά μας από το Ροταριανό Όμιλο Κερύνειας τον Ιούνιο του 2009 όπως και από το Ναυτικό Όμιλο Κερύνειας το Φεβρουάριο του 2009.

Στα γραφεία του Ερυθρού Σταυρού Κερύνειας απονεμήθηκε τιμητικό δίπλωμα και πλακέτα στο Δήμο Καραβά για τη συμπαράσταση και στήριξη του Δήμου μας στον έρανο που διεξήγαγε ο Ερυθρός Σταυρός το Μάιο του 2009.

Επίσης στο Οίκημά μας φιλοξενήθηκε αντιπροσωπεία από τη χορωδία του Κιλκίς η οποία έλαβε μέρος σε κοινή εκδήλωση μαζί με τη χορωδία «Η φωνή της Κερύνειας» τον περασμένο Φεβρουάριο.

Άνω: Επίδοση αναμνηστικών δώρων στο Κοινοτικό Συμβούλιο Μαθηκολώνης. Κάτω: Στιγμιότυπο από το τρισάγιο και τη δέηση που έγινε στο χώρο του μνημείου

Από επίσκεψη του πρέσβη της Ελλάδος κ. Βασίλη Παπαϊωάννου στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών

Επίσκεψη αντιπροσωπείας του Δημοκρατικού Συναγερμού με επικεφαλής τον πρόεδρό του κ. Νίκο Αναστασιάδη στα γραφεία του Δήμου μας

Τιμητική εκδήλωση «Μέρα Κερύνειας» που διοργανώθηκε στο οίκημά μας τον Ιούνιο του 2009 από το Ροταριανό Όμιλο Κερύνειας. Στιγμιότυπο από τις απονομές

Επίδοση τιμητικής πλακέτας και διπλώματος από τον Ερυθρό Σταυρό κλάδου Κερύνειας στο Δήμο Καραβά, για τη στήριξη και βοήθειά του

Ανταλλαγή ενθυμημάτων με εκπροσώπους της χορωδίας του Κιλκίς – οίκημα ΠΙΚ Φεβρουάριος 2009

Από συγκέντρωση αθλητών του Ναυτικού Ομίλου Κερύνειας στο οίκημα του ΠΙΚ, Ιανουάριος 2009

Απονομές κατά τη διάρκεια των αγώνων στίβου «Τα Μάτσεια» που διοργάνωσε ο Γυμναστικός Σύλλογος Πράζανδρος στη Λευκωσία, Μάιος 2009

[Στιγμιότυπα από την εκδήλωση για τα πενήντάχρονα των αποφοίτων του 1959]

Στις μικρές φωτογραφίες διακρίνονται μεταξύ άλλων: Σωτήρης Ιωάννου, Ανδρέας Πατέρας, Χρίστος Μοτίτης και Ηλίας Ασπρής

[Συνεστίαση αποφοίτων Ελληνικού Γυμνασίου Λαπήθου 1959 - 50χρονα]

Πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 27 Σεπτεμβρίου 2009 σε παραλιακό κέντρο στην περιοχή Γκάβερνορς στη Λεμεσό η συνεστίαση των αποφοίτων της τάξης του 1959 του Γυμνασίου Λαπήθου. Παρόντες σχεδόν όλοι οι απόφοιτοι εκείνης της χρονιάς από τον Καραβά και τη Λάπηθο, με τις συζύγους τους, καθώς και άλλοι που είχαν περάσει κατά καιρούς από τη συγκεκριμένη τάξη αλλά για διάφορους λόγους (μετακίνηση, εγγραφή σε άλλο σχολείο) δεν αποφοίτησαν το 1959 από το Γυμνάσιο Λαπήθου.

Ήταν μια πολύ όμορφη εκδήλωση με συγκινητικές σκηνές αφού υπήρχαν απόφοιτοι που δεν είχαν δει ο ένας τον άλλο για πενήντα ή και περισσότερα χρόνια. Όπως ήταν αναμενόμενο άρχισε και το παιχνίδι πειραγμάτων του τύπου «Ποιος είμαι εγώ, να δούμε αν θα με αναγνωρίσεις» με την κατάληξη να είναι σε πολλές περιπτώσεις επιφωνήματα έκπληξης.

Οι απόφοιτοι που διαμένουν στο εξωτερικό και που ήρθαν στην Κύπρο ειδικά για την εκδήλωση, ήταν

εκείνοι που τη χρειαζόντουσαν περισσότερο και την «έζησαν» πιο έντονα απ' όλους.

Φεύγοντας, όλοι υποσχέθηκαν να λάβουν μέρος και στη συνάντηση που συμφωνήθηκε για το Σεπτέμβριο του 2010 στον ίδιο χώρο και θα φροντίσουν να φέρουν και εκείνους που απουσίαζαν. Από τους Καραβιώτες αποφοίτους παρευρέθηκαν οι Ηλίας Ασπρής (διαμένει μόνιμα στην Αγγλία), Πόπη Δαμιανού - Φιλιππίδου, Κώστας Δημητρίου, Δημητράκης Ιωάννου, Σωτήρης Καλλής, Ιωάννης Μαλαχής, Χρήστος Μοτίτης, Μαρία Νικολαΐδου - Παπαδοπούλου, Αφροδίτη Ξάνθου-Παναγίδη, Σταύρος Ορφανίδης (διαμένει μόνιμα στην Ελλάδα), Ανδρέας Πατέρας, Κύπρος Σπύρου, Άλκηστις Χαραλάμπους (είχε μείνει ένα χρόνο στον Καραβά και φοίτησε στο Γυμνάσιο).

Στη συνεστίαση παρευρέθηκε και χαιρέτισε τη συγκέντρωση ο Δήμαρχος Καραβά κ. Γιάννης Παπαϊωάννου, ενώ ο Δήμαρχος Λαπήθου που απουσίαζε στο εξωτερικό, έστειλε τους χαιρετισμούς του.

Όμορφες παρουσίες μαθητριών από το Ελληνικό Γυμνάσιο Λαπήθου

Απόφοιτοι 1962

Απόφοιτοι του 1969

